

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΟΜΟΦΥΛΟΦΥΛΙΑ, ΓΑΜΟΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ
& ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΓΟΝΕΙΣ»

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΤΑΜΠΟΥΡΑΤΖΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ
ΒΑΜΒΟΥΚΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΜΑΚΑΡΩΝΑ ΕΛΕΝΗ

ΠΑΤΡΑ 2008

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ : “ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ, ΓΑΜΟΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΙ ΓΟΝΕΙΣ”

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός μελέτης	σελ.4
Περίληψη μελέτης	σελ.5
Ορισμοί	σελ.6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Μέρος 1 :

1.1. Ιστορική αναδρομή	σελ.11
1.1.1 Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και ομοφυλοφιλία	σελ.14
1.1.2 Ν.Γουινέα – Ειρηνικός και ομοφυλοφιλία	σελ.15
1.1.3 Άπω Ανατολή και ομοφυλοφιλία	σελ.16
1.1.4 Μεσαίωνας και ομοφυλοφιλία	σελ.17
1.1.5 Αγγλία και ομοφυλοφιλία	σελ.18
1.1.6 Γαλλία και ομοφυλοφιλία	σελ.20
1.1.7 Ελλάδα και ομοφυλοφιλία	σελ.20

ΜΕΡΟΣ 2 : Θεωρητικές προσεγγίσεις

1.2.1 Βιολογική προσέγγιση	σελ.23
1.2.2 Ψυχαναλυτική προσέγγιση	σελ.30
1.2.3 Η φροϋδική άποψη για την ταυτότητα του γένους και το ρόλο του Γένους	σελ.34
1.2.4 Γνωστική προσέγγιση	σελ.34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΜΕΡΟΣ 1 : Η διαμόρφωση της σεξουαλικότητας από τους κοινωνικούς θεσμούς & την οικογένεια. Η άποψη της εκκλησίας.

2.1.1 Οικογένεια	σελ.36
2.1.2 Η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλικής ταυτότητας και η αντίδραση των Γονέων	σελ.41
2.1.3 Χριστιανισμός	σελ.45
2.1.3 ¹ Η άποψη της εκκλησίας σήμερα	σελ.51

ΜΕΡΟΣ 2 :Ο ομοφυλόφιλος άνδρας & οι κατηγορίες ομοφυλόφιλων ατόμων

2.2.1 Ο ομοφυλόφιλος άνδρας	σελ.57
-----------------------------------	--------

2.2.2 Κατηγορίες ομοφυλοφίλων σελ.61

ΜΕΡΟΣ 3 :Η ομοφυλόφιλη γυναίκα & ο τρόπος ζωής της στην Ελλάδα

2.3.1 Η ομοφυλόφιλη γυναίκα σελ.68

2.3.2 Οι ομοιότητες και οι διαφορές με τις ετεροφυλόφιλες Γυναίκες σελ.70

2.3.3 Η ζωή των ομοφυλοφίλων γυναικών στην Ελλάδα σελ.72

2.3.4 Η συμβολή και η δράση των ομοφυλοφίλων γυναικών στα απελευθερωτικά κινήματα σελ.75

ΜΕΡΟΣ 4 : Η ταυτότητα του ρόλου, η ταυτότητα του φύλου & ο Ρόλος του γένους

2.4.1 Ομοφυλοφιλία και η ταυτότητα του ρόλου σελ.79

2.4.2 Η ταυτότητα του φύλου σελ.81

2.4.3 Ο ρόλος του γένους σελ.84

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΜΕΡΟΣ 1 : Η ζωή των ομοφυλοφίλων

3.1.1 Οι σχέσεις των ομοφυλοφίλων με σκοπό την σεξουαλική επαφή σελ.87

3.1.2 Οι μακροχρόνιες σχέσεις των ομοφυλοφίλων σελ.90

3.1.3 Οι χώροι που ζουν και συναναστρέφονται άλλους ανθρώπους σελ.92

3.1.4 Εκπαίδευση και ομοφυλοφιλία σελ.93

3.1.5 Εργασία και ομοφυλοφιλία σελ.96

3.1.6 Αθλητισμός και ομοφυλοφιλία σελ.97

3.1.7 Στρατός και ομοφυλοφιλία σελ.97

ΜΕΡΟΣ 2 : Μύθοι ,πραγματικότητα και ομοφυλοφοβία

3.2.1 Μύθοι και πραγματικότητα για την ομοφυλοφιλία ..... σελ. 99

3.2.2 Ομοφυλοφοβία σελ.102

3.2.3 Το Aids ως παράγοντας πρόκλησης της ομοφυλοφοβίας σελ.107

3.2.4 Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ομοφυλοφοβίας σελ.108

ΜΕΡΟΣ 3 :Τα κινήματα ομοφυλοφίλων

3.3.1 Τα απελευθερωτικά κινήματα της Γερμανίας σελ.110

3.3.2 Τα απελευθερωτικά κινήματα της Ελλάδας σελ.112

3.3.3 Τα απελευθερωτικά κινήματα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σελ.115

3.3.4 Σύγχρονες απόψεις για την ομοφυλοφιλία σελ.119

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΡΟΣ 1 : Γάμος

4.1.1	Ιστορία του γάμου	σελ.123
4.1.1 ²	Ποινές	σελ.124
4.1.1 ³	Ομοιότητες και διαφορές ομοφυλοφιλικών και ετεροφυλοφιλικών γάμων	σελ.127
4.1.2	Ο ρόλος του γάμου από την κλασσική εποχή ως σήμερα	σελ.129
4.1.3	Ο γάμος των ομοφυλόφιλων στον κόσμο- Ευρώπη	σελ.132
4.1.3 ¹	Αφρική	σελ.144
4.1.3 ²	Ασία	σελ.145
4.1.3 ³	Ωκεανία	σελ.147
4.1.44	Αμερική	σελ.149
4.1.5	Ελλάδα	σελ.156

ΜΕΡΟΣ 2 : Οικογένεια

4.2.1	Είδη οικογένειας	σελ.160
4.2.1 ¹	Παραδοσιακή	σελ.160
4.2.1 ²	Πολυπυρηνική	σελ.160
4.2.1 ³	Πυρηνική	σελ.161
4.2.44	Συζυγική δυάδα	σελ.161
4.2.2	Ελληνική Οικογένεια	σελ.164
4.2.3	Βασικοί στόχοι & λειτουργίες των οικογενειών	σελ.166
4.2.4	Ανοικτό & κλειστό σύστημα	σελ.167

ΜΕΡΟΣ 3 : Γονείς

4.3.1	Γονεϊκότητα	σελ.167
4.3.2	Προετοιμασία του ζευγαριού στον ρόλο του γονέα	σελ.170
4.3.3	Ομοφυλόφιλος γονέας	σελ.171
4.3.4	Είδη υιοθεσιών	σελ.175
4.3.5	Τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων γονέων στον κόσμο ...	σελ.175

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1.1	Συμπεράσματα	σελ.180
5.1.2	Προτάσεις	σελ.182
5.1.3	Βιβλιογραφία	σελ.183
5.1.4	Παράρτημα	

Σκοπός της Μελέτης

Οι ομοφυλόφιλοι είναι μια ομάδα ανθρώπων η οποία έχει αποτελέσει πολλές φορές αντικείμενο μελέτης. Ποτέ όμως με αυτήν την προέκταση, του ομοφυλόφιλου γάμου και της γονικότητας ατόμων του ίδιου φύλου.

Αποτελεί μεγάλη πρόκληση μια τέτοια μελέτη, όντας η πρώτη συνολική καταγραφή αυτών των φαινομένων. Λαμβάνοντας υπόψη και την δυσκολία εύρεσης αντίστοιχου υλικού στην Ελλάδα.

Παρ' όλες τις δυσκολίες τοποθετήθηκε ένας άξονας μελέτης για να επιτευχθούν όσο το δυνατότερο καλύτερα οι στόχοι. Επιμέρους στόχοι είναι :

- Ø Η μελέτη της ομοφυλοφιλίας και κατά πόσο θεωρείται σεξουαλική διαταραχή
- Ø Η μελέτη θεσμών και αξιών όπως είναι ο γάμος, η οικογένεια και το να είσαι γονιός
- Ø Η διερεύνηση του δικαιώματος των ατόμων του ίδιου φύλου να παντρεύονται
- Ø Η διερεύνηση της τεκνοποίησης ομόφυλων ζευγαριών και οι επιπτώσεις στο παιδί
- Ø Η επισήμανση των ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων στη ζωή
- Ø Παράθεση νομοθεσίας τόσο για τον γάμο ατόμων του ίδιου φύλου και της δημιουργίας οικογένειας
- Ø Παρουσίαση συμπερασμάτων από την διεξαγωγή της μελέτης

Περίληψη της μελέτης

Στην παρούσα μελέτη ερευνήθηκε η ομοφυλοφιλία και τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων στον γάμο και την δημιουργία οικογένειας.

Για την επίτευξή της, αντλήθηκαν πληροφορίες με την μέθοδο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης συγγραμμάτων και ερευνών.

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τον λόγο της επιλογής του θέματος και που στοχεύει αυτή η μελέτη.

Στο δεύτερο κεφάλαιο πραγματοποιείται μία διερεύνηση περί της ομοφυλοφιλίας. Ερευνήθηκε ο τρόπος με τον οποίο έγινε αποδεκτή από διάφορες κοινωνίες, ανάλογα με τον τόπο, την χρονική στιγμή και την κουλτούρα τους. Η προσέγγιση του θέματος γίνεται μέσα από την ανάλυση των απόψεων των βιολόγων, κοινωνιολόγων, ψυχολόγων, ψυχιάτρων και σεξολόγων αλλά και μέσα από την περιγραφή των βιωμάτων ομοφυλοφίλων ανθρώπων.

Στα επόμενα κεφάλαια πραγματοποιείται αρχικά μία ανασκόπηση για τον θεσμό του γάμου και της οικογένειας μελετώντας τις εκδοχές που υπήρχαν παλαιότερα. Και τελικά πως εξελίχθηκαν και διαμορφώθηκαν σήμερα στην χώρα μας καθώς και σε όλο τον κόσμο από τις κοινώς αποδεκτές ενώσεις ζευγαριών έως τα νέα ήθη και είδη οικογενειών που δημιουργούνται.

Στο τελευταίο κεφάλαιο παρατίθενται συμπεράσματα που προέκυψαν μετά το τέλος της μελέτης καθώς και προτάσεις μας σχετικές με το θέμα.

Ορισμοί

Ομοφυλοφιλία :

Ομοφυλοφιλία είναι η ερωτική επιθυμία και διέγερση με άτομα του ίδιου φύλου. (Ελληνικό Σεξολογικό Ινστιτούτο).

Η ομοφυλοφιλία είναι διαστροφή της γενετήσιου ορμής καθ'ην απόμων τι διάκειται ερωτικώς προς άτομα του φύλου εις το οποίο ανήκει.(επιτομών εγκυκλοπαιδικών Λεξικόν Ελευθερουδάκη 1935)

Ομοφυλοφιλία είναι η διαστροφή του γενετήσιου αισθήματος καθ'ην άτομο τι αισθάνεται τη γενετήσιον απόλαυσιν επιτελούν αυτήν μετ' ατόμου του αυτού φύλου.(Σύγχρονος εγκυκλοπαίδεια Ελευθερουδάκη)

Ομοφυλοφιλία είναι η σεξουαλική αντιστροφή των φύλων που στον άνδρα όπως και στη γυναίκα είναι το αποτέλεσμα ασυνείδητων συμπλεγμάτων. Σύμφωνα με τον Άλφρεντ Άντζερ, πρόκειται για ένα συναίσθημα κατωτερότητας. Ο φόβος της αποτυχίας κάνει το άτομο να αναζητήσει ένα σύντροφο του ίδιου φύλου. Η ομοφυλοφιλία στο αγόρι είναι συχνά το αποτέλεσμα της ακατάλληλης ανατροφής. Στην γυναίκα η ομοφυλοφιλία μπορεί να είναι αποτέλεσμα μιας προηγούμενης απογοήτευσης , συνδεδεμένης με αρνητικές εμπειρίες σχετικές με την ανακάλυψη της διάκρισης των φύλων. Ομοφυλοφιλία είναι η επιθυμία για έρωτα , σεξουαλική ικανοποίηση με άτομα του ίδιου φύλου. (Ελληνικό Λεξικό Τεγόπουλος- Φυτράκης).

Ομοφυλοφιλία είναι μια από τις σεξουαλικές διαστροφές όπως η κτηνοβασία η παιδεραστία, η νεκροφιλία, και η νυμφομανία. Η ομοφυλοφιλία αποτελεί την πιο αμφισβητούμενη σεξουαλική διαστροφή. (Πρώτη Παγκόσμια Νεοελληνική Εγκυκλοπαίδεια).

Ομοφυλοφιλία είναι η σεξουαλική έλξη ή επαφή ανάμεσα σε άτομα του ίδιου φύλου. (Ερμηνευτικό Λεξικό Ψυχιατρικών όρων, Μάνος Νίκος, 1987)

Ομοφυλοφιλία είναι η ερωτοσεξουαλική έλξη για άτομα του ίδιου φύλου , με την έννοια της παθητικής πράξης, σε αντίθεση με την ενεργητική όπου την ενεργητική ομοφυλοφιλία που προσδιορίζεται με τον όρο αρρενοφιλία.

Η ομοφυλοφιλία εμφανίζεται με διάφορες μορφές: φανερή, κρυφή, επιδεικτική, φανταστική κλπ. Στην κατηγορία των ομοφυλοφίλων ανήκουν και εκείνοι που επιθυμούν αλλαγή φύλου εξωτερική (κινήσεις, λέξεις ενδύματα) λειτουργική (ορμονική, χειρουργική). Υπάρχουν επίσης σπάνιες περιπτώσεις όπου η μητέρα μέσω τρίτων οδηγεί το γιο της στην ομοφυλοφιλία ιδιαίτερα κατά την εφηβική ηλικία, από τον φόβο της για τυχόν μπλέξιμο με γυναίκες.(Ελληνική Παγκόσμια Μεγάλη εγκυκλοπαίδεια, 1987).

Ομοφυλοφιλία είναι η σεξουαλική έλξη ενός ατόμου για άτομο του ίδιου φύλου. Η απόκλιση αυτή οδηγεί συνήθως αλλά όχι πάντοτε σε σωματική επαφή που κορυφώνεται σε οργασμό. (Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα, 1989).

Η ομοφυλοφιλία είναι η σεξουαλική έλξη και επαφή σε πρόσωπα του ίδιου φύλου.(Εγκυκλοπαίδεια Επιστήμη και Ζωή).

Γνήσια ομοφυλοφιλία είναι το μόνιμο ενδιαφέρον του εφήβου (αγοριού ή κοριτσιού) για το ίδιο φύλο κάτι που συνεχίζεται ακόμη και μετά την ενηλικίωση. (Κωνσταντίνος Α. Αλεξάνδρου, Οι διαταραχές συμπεριφοράς).

Ομοφυλοφιλία είναι διαστροφή κατά την οποία ένα άτομο αισθάνεται ερωτική-σεξουαλική έλξη αποκλειστικά και μόνο για άτομα του ίδιου φύλου.

Υπάρχει μια αληθινή κλίμακα ποικίλων και περιπτώσεων ανάμεσα στα δύο άκρα την ολική ομοφυλοφιλία και την ολική ετεροφυλοφιλία. Πολλοί ομοφυλόφιλοι προσελκύονται επίσης σεξουαλικά και από άτομα του αντίθετου φύλου είναι δηλαδή αμφιφυλόφιλοι. Επίσης η μεγάλη πλειονότητα των ανδρών ομοφυλόφιλων δεν αφορά άτομα «θηλυπρεπή» «γυναικίζοντα» Αφορά αρρενωπούς άνδρες με την διαστροφή της ομοφυλοφιλίας σαν χαρακτηριστικό τους.(Ν. Ζακόπουλος SEX Λεξικό).

Ομοφυλοφιλία είναι η αίσθηση της σεξουαλικής επιθυμίας για τα άτομα του ίδιου φύλου ή η σεξουαλική εμπειρία με άτομα του ίδιου φύλου.(Alex Theo, Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά).

Ομοφυλόφιλος :

ομοφυλόφιλος είναι ο ικανοποιούμενος αισθησιακός μετά προσώπων του αυτού φύλου. (Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας).

Ομοφυλόφιλος είναι ο ικανοποιούμενος σεξουαλικά με άτομα του ίδιου φύλου (Τεγόπουλος-Φυτράκης Ελληνικό Λεξικό).

Λεσβιασμός- Λεσβία :

Λεσβιασμός είναι η ομοφυλοφιλία μεταξύ γυναικών (επίτομο εγκυκλοπαιδικό Λεξικό Ελευθερουδάκη , 1935).

Λεσβιασμός είναι η διαστροφή της γενετησίου ορμής παρά τη γυναικί.(Ελευθερουδάκη Σύγχρονος εγκυκλοπαιδικές)

Λεσβιασμός είναι η ασέλγεια μεταξύ γυναικών(Δημήτριος Δημητράκος Νέο λεξικό, 1970).

Λεσβιασμός είναι η διαστροφή της γενετήσιας ορμής στη γυναίκα (Υδρία Παγκόσμια Μεγάλη εγκυκλοπαίδεια, 1987).

Λεσβιασμός είναι η γυναικεία ομοφυλοφιλία. Γύρω στα 600 π.χ. στη Λέσβο η ποιήτρια Σαπφώ παρακινούσε τις νεαρές κοπέλες σε σεξουαλικές δραστηριότητες

μεταξύ. Ο λεσβιασμός είναι επίσης γνωστός και ως σαπφισμός(Νίκος Μάνος, ερμηνευτικό Λεξικό ψυχιατρικών όρων, 1987).

Λεσβιασμός είναι η διαστροφή της γενετήσιας ορμής στη γυναίκα ομοφυλόφιλος έρωτας. Ο όρος προήρθε από την Λεσβία αρχαία λυρική ποιήτρια Σαπφώ. Κατά παράδοση η Σαπφώ είχε ερωτικές σχέσεις με τις μαθήτριες της. Όπως αποδείχτηκε όμως αργότερα η άποψη αυτή δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, γιατί η Σαπφώ είχε μόνο πνευματικές σχέσεις με τις μαθήτριες της. (Υδρία Ελληνική Παγκόσμια Μεγάλη εγκυκλοπαίδεια, 1987).

Λεσβία :

Λεσβία είναι η ομοφυλόφιλη γυναίκα (Τεγόπουλος-Φυτράκης Ελληνικό Λεξικό Ζ').

Οικογένεια :

«ομάδα ανθρώπων που ζουν, συνδέονται με φυσικούς δεσμούς και ζουν κατά κανόνα κάτω από την ίδια στέγη» (Χάρη Πάτση <Λεξικό Κοινωνικών Επιστημών> 1969, σελ 608)

Κοινωνιολογική προσέγγιση → «Προέρχεται από την ένωση δύο ετερόφυλων προσώπων και το κύριο χαρακτηριστικό της είναι η επιδίωξη και η αποδοχή της δυνατότητας τεχνογνωσίας» (Δ.Γ. Τσαούσης <Η κοινωνιολογία του ανθρώπου> 1987, σελ 435)

Ορισμός του Littre → «Η οικογένεια είναι το σύνολο των ατόμων του ίδιου αίματος που ζουν κάτω από την ίδια στέγη και ιδίως ο πατέρας, η μητέρα και τα παιδιά» (Μ. Χουρδάκη <Οικογενειακή ψυχολογία> 1982, σελ 337)

Ορισμός του Ι. Τσιάντη → « Οικογένεια είναι ο θεσμός με τη δική του κουλτούρα και τους ειδικούς τρόπους για την αντιμετώπιση της ζωής. Η οικογένεια αποτελείται από άτομα των οποίων γνωρίζουμε ότι η συμπεριφορά και η εμπειρία επηρεάζονται από ένα σύστημα, από αλληλοδιαπλεκόμενες σχέσεις, στις οποίες συμμετέχουν και αποτελούν ένα μέρος. Παράλληλα, τα άτομα – μέλη της οικογένειας έχουν συγκεκριμένα και βαθιά ριζωμένα χαρακτηριστικά ή εσωτερικές σχέσεις» (Ι. Τσιάντης, <Φροντίδα για την οικογένεια> 1990, σελ 59)

Η ανθρώπινη οικογένεια είναι μια θεσμοθετημένη βίο-κοινωνική μονάδα που αποτελείται από δύο τουλάχιστον ενήλικα άτομα ετερόφυλα και μη συγγενικά εξ αίματος που έχουν συζευχθεί καθώς και (τα κατιόντα μέλη) τα τέκνα αυτών καλούμενη έτσι και "πυρηνική οικογένεια, Οι λειτουργίες της οικογένειας (στην ευρύτερη μορφή της) είναι η παροχή ικανοποίησης και ελέγχου των αναγκών του θυμικού συμπεριλαμβανομένων και των σεξουαλικών σχέσεων καθώς και η διατήρηση μιας

"κοινωνικό-πολιτιστικής κατάστασης για την ανατροφή και ομαλή κοινωνικοποίηση των κατιόντων μελών της (τέκνων) (www.wikipedia.com)

Συγγένεια :

"Η αρχή με βάση την οποία ορίζουμε όλους τους συγγενείς, δηλαδή μέλη συγγενικών οικογενειών που περιλαμβάνονται σε μια ακτίνα με αναφορά στο άτομο, από τους πιο κοντινούς ως τους πιο μακρινούς συγγενείς (συγγενείς εκ πλαγίου) και κάθετα (συγγενείς ανιόντες και κατιόντες ή ανερχόμενους και κατερχόμενους) (www.wikipedia.com)

Γάμος :

«Είναι η νόμιμη ένωση του άντρα με την γυναίκα με σκοπό την δημιουργία οικογένειας» (Χάρη Πάτση <Λεξικό Κοινωνικών Επιστημών> 1969, σελ 233)

Κοινωνιολογική προσέγγιση → «Ο γάμος είναι θεσμός κοινωνικός και ορίζεται ως η κοινωνικά αναγνωρισμένη ένωση δύο ετερόφυλων προσώπων. Έτσι, η ένωση δύο ετερόφυλων προσώπων που περιβάλλεται με την τέλεση γάμου, συνιστά τη νόμιμη γενετήσια ένωση που οδηγεί στη δημιουργία οικογένειας» (Δ. Γ. Τσαούσης <Η κοινωνιολογία του ανθρώπου> 1993, σελ 438)

« Ο γάμος είναι μια κοινωνική, θρησκευτική και νόμιμη σύζευξη ή ένωση δύο ατόμων, παραδοσιακά διαφορετικού φύλου. Ο θεσμός του γάμου ανάγεται στα χρόνια που ο άνθρωπος άρχισε να σχηματίζει κοινωνίες. Ο γάμος μπορεί να υποκινείται από διάφορα κίνητρα ή σκοπούς :

- σχηματισμός οικογένειας
- νομιμοποίηση σεξουαλικών σχέσεων
- ενθάρρυνση τεκνογονίας
- κοινωνική επιβεβαίωση ή ανέλιξη
- οικονομική σταθερότητα

(www.wikipedia.org)

"Αποτελεί την νόμιμα επικυρωμένη ένωση του άντρα με την γυναίκα, ένωση στην οποία εισέρχονται εθελοντικά, σε αποκλεισμό όλων των άλλων,, CluLOW (B. Παπαδιώτη-Αθανασίου <Οικογένεια και όρια – συστηματική προσέγγιση> 2000 σελ 98)

Γονικότητα :

«Την γονικότητα την αποκτούμε. Γινόμαστε γονείς σαν αποτέλεσμα μας διαδικασίας και η λεγόμενη μετάβαση στην γονικότητα καλύπτει την περίοδο από την στιγμή που μια γυναίκα ή ένα ζευγάρι εξετάζουν σοβαρά το ενδεχόμενο να γίνουν γονείς» (Αν. Χουντουμάδη <Παιδιά και γονείς στο ξεκίνημα μιας σχέσης> 1996, σελ 34)

Μητρότητα :

«Ο όρος μητρότητα υποδηλώνει το ισχυρό σε ένταση ένστικτο και πλούσιο σε ποιότητα συναίσθημα της γυναίκας – μητέρας, που γεννά και φροντίζει με στοργή, σταθερότητα, ετοιμότητα και επάρκεια για την άμεση κάλυψη των βιοκινητικών, νοητικών, συναισθηματικών και κοινωνικών αναγκών του παιδιού από τη στιγμή της γέννησής του» (Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια – Λεξικό, τόμος 6^{ος}, 1991, σελ 3149)

«Μητρότητα είναι η ιδιότητα του να είναι κάποια μητέρα. Η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην μητέρα και στα παιδιά» (Κ. Ιωαννίδης <Λεξικό της γλώσσας μας> 1985, σελ 347)

Παρένθετη μητέρα :

Η γυναίκα που κυοφορεί βρέφος, το οποίο προορίζεται για άτεκνο ζευγάρι που δεν έχει την δυνατότητα γονιμοποίησης.

Πατρότητα :

«Πατρότητα είναι η ιδιότητα του πατέρα, η σχέση του πατέρα προς τα παιδιά» (Κ. Ιωαννίδης <Λεξικό της γλώσσας μας> 1985, σελ 425)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΜΕΡΟΣ 1 :

1.1. Ιστορική Αναδρομή

Η ομοφυλοφιλία θεωρείται σήμερα η σκοτεινή πλευρά της ανθρώπινης οντότητας και ο εκφυλισμός του ανθρώπινου είδους.

Αυτό συμβαίνει εξαιτίας της άγνοιας που υπάρχει γύρω απ' το συγκεκριμένο θέμα όπως άλλωστε συμβαίνει με όλα εκείνα τα φαινόμενα τα οποία φοβόμαστε να εξερευνήσουμε και άρα δεν μπορούμε να τα κατανοήσουμε.

Πραγματοποιώντας όμως μια αναδρομή στο παρελθόν της ανθρωπότητας , διαπιστώνουμε ότι η ομοφυλοφιλία υπάρχει παντού απ' την αρχή της. Εκείνο που αλλάζει είναι ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αποδεκτή από την κάθε κοινωνία.

Κάποιες φορές εντάσσεται ως κάτι το απόλυτα φυσιολογικό στην κοινωνία, ενώ κάποιες άλλες την περιθωριοποιεί και την αποκλείει.

Σύμφωνα με τον John Boswell στους αρχαίους λαούς γινόταν συχνά παραδεκτό ότι οι άνδρες που αγαπούσαν άλλους άνδρες ήταν πιο αρρενωποί από τους ετεροφυλόφιλους ομόλογους τους. Επίσης, σύμφωνα με την Μαριάννα Λαγουμίδου στον χώρο των αρχαίων κοινωνιών παρατηρείται συχνά: κάποιος μυητικός θεσμός που επιβάλλει μια ομοφυλοφιλική σχέση , κοινωνικά υποχρεωτική , ανάμεσα στον δάσκαλο ή στον μύστη και τον υποψήφιο της μύησης ή τον μαθητή. Η μύηση περνούσε από δύο στάδια: σαν παιδαγωγικός θεσμός για την εκπαίδευση στο κυνήγι και άλλες δεξιότητες, και μετά ένα είδος ερωτικού δεσμού δασκάλου-μαθητή που χρησιμοποιούνταν για την ένταξη μύηση στον κόσμο των ενηλίκων. Ειδικότερα οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις αποτελούσαν μέρος της Αθηναϊκής κουλτούρας των κλασικών χρόνων. Πράγματι οι αρχαίοι Έλληνες των οποίων ο πολιτισμός και ο τρόπος σκέψης είναι αξιοθαύμαστος είχαν αποδεχτεί την ομοφυλοφιλία ως κάτι απόλυτα φυσιολογικό.

Δεν είχε για εκείνους καμία σημασία το φύλο του συντρόφου και είχαν ορίσει δυο μορφές έρωτα : τον «πάνδημο χυδαίο» ο οποίος εξυπηρετούσε τις σεξουαλικές ανάγκες και τον «ουράνιο θεϊκό» του οποίου σκοπός ήταν η πνευματική επικοινωνία των συντρόφων όπως είδαμε παραπάνω.

Τον 4ο αιώνα π.χ. όπως μαθαίνουμε από τον έφορο , οι Κρήτες δεν αποκτούσαν τους άνδρες ερωμένους με την πειθώ αλλά με την αρπαγή. Αποτελούσε συνήθεια το ότι , κάθε νέος που επιθυμούσε να είναι εραστής έπρεπε να κλέψει κάποιον έφηβο σαν «ερωμένο». Αργότερα ο «ερωμένος» έπρεπε να υιοθετήσει τον ρόλο του «εραστή» σε κάποια άλλη ανάλογη σχέση έτσι ώστε , να μπορέσει να ανδρωθεί ολοκληρωτικά. Στο υπόλοιπο της ζωής τους θα διατηρούσε και τα δύο είδη σεξουαλικών σχέσεων.

Η ομοφυλοφιλία στην αρχαία Ελλάδα είναι η «υπέρτατη μορφή φιλίας» όπως υποστηρίζει ο Henry Irene Marrou. Η ουσία της έγκειται στην ύπαρξη μιας

συντροφικότητας ανάμεσα σε πολεμιστές. Είναι δηλαδή στρατιωτικού – φιλοσοφικού τύπου, διαφορετική από τη μυητική και ιερατική μορφή άλλων χωρών.

Ο εκτεταμένος περιορισμός των γυναικών στον γυναικωνίτη και η κοινωνική τους θέση που τις απομάκρυνε από τις περισσότερες κοινωνικές δραστηριότητες, διευκόλυνε τη σύναψη ερωτικών και σεξουαλικών σχέσεων ανάμεσα σε άνδρες. Άλλωστε πίστευαν ότι οι διαπροσωπικές σχέσεις κάθε είδους είχαν αξία μόνο σε άτομα «ίσης αξίας» δηλαδή για την εποχή εκείνη μόνο ανάμεσα σε άνδρες.

Όπως γράφει και ο Michel Foucault: « Η ερωτική σχέση με τα αγόρια ήταν εντελώς ελεύθερη όχι μόνο επιτρεπόμενη από τους νόμους αλλά παραδεκτή και από την κοινή γνώμη. Ακόμη καλύτερα έβρισκε ισχυρά ερείσματα στους διάφορους θεσμούς στρατιωτικούς ή παιδαγωγικούς, ήταν δηλαδή μια πράξη πολιτιστικά καταξιωμένη. (Michael Foucault 1984 σελ. 211).

Σε άλλες κοινωνίες πολύ διαφορετικές όπου ο ανδρισμός αποτελεί θέμα ζωτικής σημασίας η ομοφυλοφιλική διαπαιδαγώγηση είναι το μυστικό της μεταμόρφωσης των αγοριών σε άνδρες. Τον τρόπο αυτό διαπαιδαγώγησης ακολούθησε και η πολεμική φυλή Μπαρούγια όπου η αρρενωπότητα γίνεται έμμονη ιδέα εφόσον θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση της επιβίωσης της. Ζώντας σε ένα εξαιρετικά άγριο γεωγραφικό και ανθρώπινο περιβάλλον αυτή η φυλή που απαριθμεί μία ή δύο χιλιάδες άτομα και που πρόσφατα βρισκόταν σε συνεχή κατάσταση πολέμου επέζησε μόνο χάρη στην αντοχή των ανδρών της. Γι' αυτή τη φυλή η ομοφυλοφιλία δεν συμβαδίζει με θηλυκότητα. Αντίθετα είναι μια αναπόφευκτη φάση προς την ετεροφυλόφιλη αρρενωπότητα (E. Badinter 1994, σελ. 108-109).

Κατά τον Foucault από το σεξ, έχουμε πρόσβαση στην αυτογνωσία μας. Στην Ελλάδα λοιπόν «η αλήθεια και το σεξ ενώνονται στο παιδαγωγικό σύστημα μιας πολύτιμης γνώσης. Δηλαδή το σεξ χρησίμευε ως υπόβαθρο για τη μύηση στη γνώση». (M. Foucault 1976 σελ. 82).

Τα αγόρια λοιπόν αποκτούσαν εραστή μέσα στο πλαίσιο μιας παιδαγωγικής διαδικασίας. Ο σκοπός του δεσμού ήταν να γίνει το παιδί όσον το δυνατόν καλύτερο. Αυτός ήταν και ο απώτερος σκοπός του εραστή-δασκάλου. Στην Αθήνα όπου η παιδεραστία είχε γενικευτεί, ο παιδαγωγικός χαρακτήρας της ομοφυλοφιλίας επιβίωσε.

Ελλείψει ειδικευμένων εκπαιδευτικών «μόλις ο παιδαγωγικός χαρακτήρας της ομοφυλοφιλίας πέρασε από ένα μέλος της εξ αίματος οικογένειας σε κάποιον ξένο ή σε κάποιον εξ αγχιστείας συγγενή συμπληρώνεται με ερωτική σχέση είτε σεξουαλικά ολοκληρωμένη είτε όχι» (B. Sergent σελ. 20).

Σύμφωνα με τον B. Sergent η βασική αρχή της εκπαίδευσης ήταν η μεταβίβαση της αρετής δηλαδή της αξίας , του θάρρους , της ευφυΐας και της τιμής από έναν ολοκληρωμένο άντρα και άξιο πολίτη στο μαθητή που πλησίαζε στην ηλικία της απόκτησης αυτού του τίτλου.

Ο Πλάτωνας θεωρούσε τον ομοφυλοφιλικό έρωτα και πόθο τα σημεία αφητηρίας από τα οποία έπρεπε να αναπτύξει την μεταφυσική του θεωρία.(R. Fiacelvere 1979 σελ. 245). Γεγονός αποτελεί το ότι οι ανδρικοί έρωτες ήταν το αντικείμενο ενός αναβρασμού σκέψεων στοχασμών και συζητήσεων σχετικά με τις μορφές που έπρεπε να προσλάβουν ή με την αξία που μπορούσε να τους αναγνωρισθεί.

Όπως είδαμε η ομοφυλοφιλία στην κλασική αρχαιότητα ήταν ένα φαινόμενο διαδεδομένο και παραδεκτό σε σημείο που αν ένας έφηβος δεν είχε εραστή θεωρούνταν σαν την κοπέλα που δεν κατόρθωσε να βρει άνδρα.

Η θέση της ομοφυλοφιλίας σαν παράγοντας αρτιότητας και εξευγενισμού του πνεύματος θα παίξει τον σημαντικότερο ρόλο στην αρμονία ων κοινωνικών φαινομένων της αρχαίας Ελληνικής ζωής.

Παρότι ο Σωκράτης τοποθετεί τον ψυχικό έρωτα πάνω από την σωματική επαφή , η ερωτική σχέση μεταξύ ανδρών θα παραμείνει για την Ελλάδα το κλειδί της ανδρικής διαπαιδαγώγησης .

Τέλος θα παραθέσουμε το απόσπασμα ενός νόμου, ο οποίος παρουσιάζει μια άλλη πλευρά της ομοφυλοφιλίας ή παιδεραστίας τονίζοντας συγχρόνως και την σκληρή στάση των αρχαίων απέναντι στην ομοφυλοφιλία. Επί λέξη μας αναφέρει ο Αισχύνης:

«Εάν κάποιος Αθηναίος εκδίδεται ως παθητικός ομοφυλόφιλος να μην επιτρέπεται σ' αυτόν να εκλέγεται ως ένας εκ των εννέα αρχόντων, ούτε να γίνεται σύνδικος του δήμου, ούτε να αναλαμβάνει το αξίωμα του ιερέως ούτε να εισέρχεται στα δημόσια ιερά ούτε να έχει το δικαίωμα να φέρει γιορτές που συνηθίζεται τούτο. Ούτε να πηγαίνει στα περιραντήρια που βρίσκονται μέσα στην αγορά. Αν δε κάποιος κάνει κάτι απ' αυτά εφόσον έχει αποδεχτεί δικαστικώς ότι εταιρεί να τιμωρείται με θάνατο»(Αισχύνου κατά Τιμάρχου Παρ. 21: Νόμος).

Εάν τις Αθηναίος εταιρήση μη εξέστη αυτώ των εννέα αρχόντων γενέσθαι μη δε συνδικήσαι τω δήμο μηδέ αρχής αρχέτω μηδεμίαν , μήτε ενδήμον , μήτε υπερόριον μήτε κλωρωτήν , μήτε χειροτονητή, μηδ' επί κηρυκείαν αποστελλέσθω μηδέ γνώμην λεγέτω μηδ' εις τα δημοτελή ιερά εισίτων, μηδ' εν ταις στεφανιοφοριαίας στεφανουσθώ μηδ' ενός των της αγοράς περιραντήρ πορευέσω. Εάν δεν τις ταύτα ποιή καταγνωσθέντως αυτού εταιρείν θανάτω Δημοιούσθω» (Αισχίνης Νόμος 21).

Σχολιάζοντας το νόμο στην συνέχεια ο Αισχίνης παρατηρεί πως ο νομοθέτης τον θέσπισε για να «πολεμήσει» τα απερίσκεπτα κρούσματα που σημειώνονταν ανάμεσα

στα μειράκια «τούτον με τον νόμον έθηκε περί των μερακίων των πρόχειρων εις τα εαυτών σώματα εξαμαρτανόντων».

Μπορούμε να φανταστούμε πόσο σκληρότερη θα ήταν η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής για τις περιπτώσεις κρουσμάτων μεταξύ των ενηλίκων. Επίσης στο Αττικό Δίκαιο προβλέπετο η περίφημη «γραφή της εταιρήσεως». Δηλαδή κάθε πολίτης είχε το δικαίωμα να μηνύσει ενώπιον της δικαιοσύνης τον εκδιδόμενο κύναιδο και να ζητήσει την εις θάνατον καταδίκη του, βάσει της κείμενης νομοθεσίας. (Γ. Κουβαράς 1996 εκ Δαύλος).

1.1.1. Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και ομοφυλοφιλία

Καθ' όλη τη διάρκεια της ακμής και της επικράτησης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας η ομοφυλοφιλία είναι προδιαγεγραμμένη στην φόρμα που παίρνει στην εξέλιξη που έχει, αλλά και στους περιορισμούς που τίθενται.

Με την πτώση της Αρχαίας Ελλάδας η παιδεραστική σχέση έπαψε να υφίσταται ως τρόπος παιδαγωγικής τακτικής. Ο αγαπημένος δεν ήταν πια ένας έφηβος ή ένας ελεύθερος νέος.

Η παιδεραστία ως παιδαγωγική τακτική αντικαταστάθηκε από τη σχέση του σκλάβου με τον κύριό του, δηλαδή ενός νέου σκλάβου από έναν ελεύθερο ενήλικα.

Οι πλούσιες κοινωνικές τάξεις συντηρούσαν χαρέμια από χαριτωμένους νέους με μακριά σγουρά μαλλιά. Οι σκλάβοι εκείνοι οι οποίοι προοριζόταν για άλλου είδους εργασίες είχαν κοντά μαλλιά.

Οι μακρυμάλληδες σκλάβοι αποτελούσαν ξεχωριστή κατηγορία τους «Pueri» οι οποίοι είχαν δεχθεί εκπαίδευση έτσι ώστε να φέρονται ως ακόλαστοι αναίσχυντοι και αυθάδεις.

Οι «Pueri» ήταν περιζήτητοι ενώ οι πιο διάσημοι ερχόταν απ' την Αλεξάνδρεια. Υπήρχε ακόμη μια τάξη πόρνων αρσενικού γένους των οποίων η γιορτή γινόταν στις 25 Απριλίου και λεγόταν «Fastes de preneste». Αυτοί δρούσαν είτε σε δημόσιους χώρους είτε σε ειδικά κτήρια.

Άλλωστε μέσα στα δημόσια μπάνια βρίσκονταν υπάλληλοι «Lofficiosi» οι οποίοι ήταν έτοιμοι να ικανοποιήσουν οποιαδήποτε επιθυμία των πελατών. Επίσης πολλοί αυτοκράτορες παρουσίαζαν σε κοινή θέα «τους ευνοούμενους τους» ενώ έχουν μείνει στην ιστορία ορισμένα ονόματα εξ αυτών Καλιγούλας, ο Νέρωνας και ο Ανδριανός. Σύμφωνα με τις πηγές το 67 π.χ. ο Νέρωνας παντρεύτηκε τον αγαπημένο του Sprogus στην Κόρινθο με μεγάλη πομπή. Ο Πετρώνιος στο «Σατυρικό» του, δίνει αρκετά παραδείγματα όπως τα προαναφερθέντα, καταδικάζοντας οποιαδήποτε άλλη μορφή ομοφυλοφιλίας.

Ο Veyne(1981) μας λέει ότι στη Ρώμη το μεγαλύτερο μέρος της ομοφυλοφιλίας ήταν μεμπτό.

Οι Ρωμαϊκοί νόμοι (1)Scantinia 149 π.χ. και (2) Sulia ve edulterils et stupor vel rudicitia 18 π.χ. καταδίκασαν την ομοφυλοφιλική πράξη που διεπράτετο σ' έναν ελεύθερο άνδρα. Παρόλα αυτά αρκετοί ποιητές πέρασαν το όνομα του αγαπημένου τους στην αιωνιότητα. Πολύ αργότερα η ομοφυλοφιλία στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία πήρε σταδιακά μια αξιόλογη σημασία και παρουσιάστηκε από πολλούς ως στάση δανεισμένη από τα αρχαία ελληνικά πρότυπα. Μερικοί ποιητές άρχισαν τότε να εξυμνούν το «Ελληνικό μοντέλο». (Κ. Τσαρούχη Άλκηστις 1995).

1.1.2 Νέα Γουινέα – Ειρηνικός και ομοφυλοφιλία

Από την Σουμάτρα ως την Ν. Γουινέα και τα νησιά της Μελανησίας στον Ειρηνικό Ωκεανό αποτελεί «κοινό τόπο» μεταξύ των εθνοτήτων, η ύπαρξη του πολιτισμικού θεσμού της ομοφυλοφιλίας ή της αμφιφυλοφιλίας (Cherd 1984 , Money and ehrnardt 1972).

Η παράδοση υποχρεώνει τα αγόρια ηλικίας εννέα ως δεκαεννέα ετών περίπου , να εγκαταλείψουν το σπίτι τους και να μεταφερθούν σε ένα ανδρικό κοινόβιο στο κέντρο του χωριού. Διαβιώνοντας εκεί , διατηρούν για μεγάλο χρονικό διάστημα ομοφυλοφιλικές σχέσεις μεταξύ τους. Στα δεκαεννέα τους χρόνια το 95% αρχίζει μια ετεροφυλόφιλη σεξουαλική ζωή , ενώ μόνο το 5% των ανδρών συνεχίζουν να έχουν ομοφυλοφιλικές σχέσεις μετά από την ηλικία αυτή.

Στη φυλή Sambia της Ν. Γουινέας παρατηρείται ένα είδος τελετουργικών ομοφυλοφιλικών σχέσεων πριν την εφηβεία. Σύμφωνα με αυτή την πολιτισμική παράδοση , κάθε αγόρι στην προεφηβική ηλικία αφήνει τον χώρο που μοιράζεται με τη μητέρα και τις αδερφές του προκειμένου να μνηθεί στον κόσμο των ανδρών , έτσι ώστε να καλλιεργήσει την ανδρική του συνείδηση και την ικανότητα για κυνήγι, ενώ στην παιδική του ηλικία τρεφόταν με το γάλα της μητέρας του μέσω του θηλασμού.

Τώρα πρέπει να τρέφεται με το «γάλα των ανδρών» δηλαδή με το «σπέρμα». Οι ηλικίες των «δοτών» και των «ληπτών» είναι καθορισμένες ,διότι το να δοθεί το σπέρμα σε κάποιον που παράγει δικό του θεωρείται κλοπή.

Ο τέλειος ανδρισμός απαιτεί σύμφωνα με τις παραδόσεις τους μια προηγούμενη φάση αποκλειστικά ομοφυλοφιλικής σεξουαλικής εμπειρίας. Για το λόγο αυτό η τελετουργική «μετάδοση» του ανδρισμού είναι γενικευμένη.

Η παράδοση της φυλής sambia επιβάλλει στα μέλη της μια ομοφυλοφιλική αναπτυξιακή φάση η οποία απέχει πολύ απ' το να θεωρηθεί παρέκκλιση (Μ. Λαγουμίδου, Gay γιατί , 1996).

1.1.3 Άπω Ανατολή και ομοφυλοφιλία

Στην Κίνα , υπήρχαν σπίτια , στα οποία το επάγγελμα της πορνείας το εξασκούσαν άνδρες, αλλά σε σύγκριση με τη γυναικεία πορνεία η ανδρική ήταν περιορισμένη.

Όταν οι αυτοκράτορες παρέθεταν γεύμα, καλούσαν γυναίκες για να χορεύουν και παιδιά για να διασκεδάζουν ερωτικά τους καλεσμένους τους .

Φρόντιζαν να τα μορφώνουν και να τα εκπαιδεύουν έτσι ώστε να αποκτούν και πνευματικά χαρίσματα. Με τον τρόπο αυτό επιτύγχαναν την αρμονία σωματικών και πνευματικών προσόντων και τα παιδιά γίνονταν αρκετά ελκυστικά. Όταν το συμπόσιο έφτανε στο τέλος του, τα παιδιά έφευγαν παίρνοντας κάθε είδους δώρα.

Πιθανότατα στην αρχή οι σχέσεις αυτές , κατά τη διάρκεια του συμποσίου να ήταν πλατωνικές , όμως αργότερα υπήρξαν και περιπτώσεις σαρκικής επαφής, χωρίς βέβαια αυτό να αποτελεί μεμπτή πράξη.

Σε πολλά κινέζικα διηγήματα η ανδρική ομοφυλοφιλία αποτελεί θέμα περιγράφοντας λεπτομερώς όλες οι καταστάσεις της ερωτικής επαφής. Παρόλα αυτά στην Κίνα υπήρχε νόμος, ο οποίος καταδίκαιζε την ομοφυλοφιλία ακόμη και στην περίπτωση που γινόταν με την συγκατάθεση και των δυο ανδρών. Όλοι όσοι παράβαιναν τον συγκεκριμένο νόμο τιμωρούνταν με 100 ραβδισμούς και ένα μήνα φυλάκιση.

Στην περίπτωση βέβαια που η ομοφυλόφιλη πράξη γινόταν με τη βία τότε εφαρμόζονταν η ποινή του θανάτου.

Σύμφωνα με τον Μάλεγγον στην Κίνα μπορεί να λάμβανε χώρα η παιδεραστία αλλά με ευπρέπεια και πολλούς περιορισμούς σε σύγκριση με τη γηραιά Ευρώπη.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα παιδιά είτε τα πουλούσαν οι γονείς τους, είτε τα έκλεβαν, περίπου στην ηλικία των 4 ετών. Τα διαπαιδαγωγούσαν με συγκεκριμένο τρόπο και τα προετοίμαζαν με διαστολή του πρωκτού και αποτρίχωση. Επίσης τα δίδασκαν τραγούδι, μουσική, χορό, ζωγραφική και ποιήματα.

Ο ιδιοκτήτης κάθε ξενοδοχείου γνώριζε που μπορούσε να βρει κάποιον νέο με τα παραπάνω προσόντα, προκειμένου να ικανοποιήσει τις ορέξεις ενός πλούσιου πελάτη. Πολλές φορές οι νέοι είχαν μαζί τους έναν ακόλουθο ο οποίος επιτελούσε χρέη φύλακα. Αυτό γινόταν γιατί οι πρώτοι γνώριζαν τι αξίζουν και δεν παραδίδονταν εύκολα. Όταν όμως τελικά οι νέοι υπέκυπταν στις επιθυμίες του πελάτη έπαιρναν ένα πολύ μεγάλο αντίτιμο. Τόσο η εμφάνιση όσο και οι τρόποι των νέων αυτών ήταν θηλυπρεπή, ενώ τα ρούχα και τα αρώματα που χρησιμοποιούσαν ήταν πολυτελή. Επίσης σπάνια κυκλοφορούσαν με τα πόδια.

Στο παρελθόν στην Ιαπωνία, υπήρχαν πάρα πολλές κατηγορίες ανδρών οι οποίοι επιδίδονταν στην πορνεία. Η ομοφυλοφιλία είχε παγιωθεί σαν μόδα πια και ιδιαίτερα στους κύκλους των στρατιωτικών.

Βέβαια τα τελευταία χρόνια συναντάται ανάμεσα στους φοιτητές περισσότερο , αλλά και στην πολεμική επαρχία Σατσούμα. (Κ. Τσαρούχας , Αλκηστis, 1995).

1.1.4 Μεσαίωνας και ομοφυλοφιλία

Αναμφισβήτητα ο Μεσαίωνας αποτελεί την πιο μυστηριώδη και σκοτεινή εποχή στην ιστορία. Η εποχή λοιπόν του Μεσαίωνα έχει χαρακτηριστεί ως: «ολοκληρωτικά αρσενική». Από την ηλικία των επτά ετών τα αγόρια χωρίζονταν από τα κορίτσια και διαβιούσαν μεταξύ τους.

Εφόσον λοιπόν ο αρσενικός κόσμος ήταν εντελώς χωρισμένος από τον θηλυκό υπήρχε μονοσεξουαλικότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ομοφυλοφιλικών σχέσεων αποτελούσαν οι ιππότες. Ο κάθε ιππότης κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για να κερδίσει και να διατηρήσει την αγάπη του ενός ή του άλλου χωροδεσπότη. Στην γιορτή των τιμών πραγματοποιούνταν τελετές στις οποίες γίνονταν η επίσημη ένωση του υποτελούς ιππότη με τον πιο ισχυρό χωροδεσπότη. Η τελετή επισφραγιζόταν με ένα φιλί στο στόμα. (Georges Dubyt «Propos Percuellis Par Francis la combe et Bernard le Du»).

Επίσης οι ποιητές χρησιμοποιούσαν τις λέξεις «αγάπη» και «έρωτας» μόνο όταν αναφερόταν στις σχέσεις μεταξύ δυο ανδρών.

Όμως το 1194-1250 συντάχθηκε η πρώτη αντιομοφυλοφιλική νομοθεσία στη Νότια Ιταλία(Σικελία),(Φρειδερίκος Β΄1194-1250).

Ο καθηγητής του Γέιλ , Τζόν Μπόσγουελ ανακάλυψε πρόσφατα κάποια χειρόγραφα τα οποία αποδεικνύουν ότι την εποχή του Μεσαίωνα καθολικοί και ορθόδοξοι πάντρευαν άτομα του ίδιου φύλου.

Ο Τζον Μπόσγουελ ταραζώντας τα λιμνάζοντα νερά της εκκλησιαστικής γαλήνης, υποστήριξε ότι ανακάλυψε δεκάδες πρωτότυπα χειρόγραφα του 8ου αιώνα, τα οποία παρουσιάζουν θρησκευτικές γαμήλιες τελετές, που γίνονταν στις εκκλησίες σε όλη τη διάρκεια του μεσαίωνα , τόσο από ορθόδοξους όσο και από καθολικούς ιερείς.

Οι επίσημοι εκκλησιαστικοί κύκλοι καταδίκασαν το έργο του Μπόσγουελ ως «διαστρέβλωση της ιστορίας που απλώς εκφράζει τους ευσεβείς πόθους ενός ομοφυλόφιλου >>. Όμως ο πράγματι ομοφυλόφιλος Τζον Μπόσγουελ είναι ένας έγκριτος επιστήμονας ο οποίος γνωρίζει περισσότερες από 20 νεκρές γλώσσες και έκανε το διδακτορικό του στη μεσαιωνική ιστορία.

Επιπροσθέτως οι 80 μεταφράσεις ή αποσπάσματα από πρωτότυπα χειρόγραφα στα αρχαία ελληνικά , εβραϊκά, σλαβικά, κ.λ.π. που περιγράφουν τελετουργικά που περιλαμβάνονται στο βιβλίο του «ενώσεις του ίδιου φύλου στην προμοντέρνα Ευρώπη», αποτελούν ισχυρότατες ενδείξεις , ότι πράγματι η επίσημη εκκλησία ευλογούσε τους γάμους ανάμεσα σε ομοφυλόφιλους . Έφερε μάλιστα στο φως και κείμενα που περιγράφουν τις τελετουργίες τέτοιων «γάμων» οι οποίες περιλαμβάνουν ανάμεσα στα άλλα μετάληψη, ιερές επικλήσεις και φιλία.

Για τον Μπόσγουελ οι ενώσεις αγίων, ανάμεσα τους και του Πέτρου και Παύλου, ήταν γάμοι ομοφυλοφίλων και το αποδεικνύει παραθέτοντας πρωτότυπα χειρόγραφα των «ενώσεων» των αγίων και μαρτύρων Στεργίου και Βάκχου και των μαρτύρων Περπέτουα και Φελιτσίτα.

Ο πρώτος επιμένει ότι δεν πρόκειται περί «τελετών αδελφοποίησης» όπως ισχυρίζονται όλοι εκείνοι οι οποίοι δεν θέλουν να δεχθούν τις θέσεις του , που όμως δεν μπορούν να παραβλέψουν το περιεχόμενο των χειρόγραφων: Σε Ιταλικό μοναστήρι βρήκε ένα κώδικα που περιγράφει μια ευλογημένη ένωση μεταξύ δυο ανδρών και χρησιμοποιείται η ελληνική λέξη «γάμος». Ο Μπόσγουελ δεν κατάφερε να αποδείξει ότι οι ευλογημένοι από ιερείς γάμοι ομοφυλοφίλων , στηρίζονταν στο σεξ αλλά οι ακαδημαϊκοί δεν μπορούν να αμφισβητήσουν την εγκυρότητα των πηγών του και την αυθεντικότητα των χειρόγραφων που ανακάλυψε. (Κ. Τσαρούχας Άλκηστις 1995).

1.1.5 Αγγλία και ομοφυλοφιλία

Μελετώντας την ομοφυλοφιλία μέσα στο χρόνο και φθάνοντας σε πιο κοντινές εποχές όπως ο 19ος και ο 20ος αιώνας , μπορούμε να διαβλέψουμε μια ανακάλυψη της σεξουαλικής επαφής του είδους αυτού.

Αν εξετάσουμε την «καθώς πρέπει» βρετανική κοινωνία στις αρχές του αιώνα, μέσα από τη λογοτεχνία θα διαπιστώσουμε πως η «ηθική γυναίκα» δεν επιθυμούσε και δεν επιζητούσε τη σεξουαλική επαφή.

Όποτε ο σύζυγος της, την επιθυμούσε πάντα μέσα στο γάμο, η γυναίκα δεν είχε κανένα απολύτως δικαίωμα να απολαύσει την σεξουαλική επαφή ή να πάρει πρωτοβουλίες. Επίσης ποτέ το ανδρόγυνο δεν μιλούσε στον κοινωνικό του περίγυρο για τα όσα έκανε στην κρεβατοκάμαρά του.

Επομένως η σεξουαλική επαφή, είτε ικανοποιούσε μόνο τον άνδρα , είτε γινόταν αποκλειστικά και μόνο για την αναπαραγωγή.

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα μια ετεροφυλοφιλική κοινωνία όπως αυτή της Βρετανίας , αντιμετώπιζε τις γυναίκες, σχεδόν όπως μια αρχαία ομοφυλοφιλική κοινωνία. Έτσι σ'

αυτή την ετεροφυλοφιλική κοινωνία ο ομοφυλοφιλικός έρωτας αναπτύσσεται περισσότερο στους κύκλους των στρατιωτών.

Η ομοφυλοφιλία ήταν πολύ διαδεδομένη στους κύκλους αυτούς, διότι οι Άγγλοι στρατιώτες απουσίαζαν πολλούς μήνες απ' τα σπίτια τους, σαν θαλασσοκράτορες που ήταν, οπότε και θεωρούνταν η μόνη διέξοδος για τη σεξουαλική τους ικανοποίηση και απόλαυση.

Είναι αναγκαίο να καταστεί σαφές, πως η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά των μελών μιας κοινωνίας π.χ. της Βρετανικής δεν δικαιολογείται με επιχειρήματα όπως: «η αποχή, έστω και πολυετής σπρώχνει αναγκαστικά κάποιους στην ικανοποίηση του σεξουαλικού τους ενστίκτου με ομόφυλους τους. Σε περίπτωση που συνέβαινε κάτι τέτοιο, τότε όλοι θα ήταν ομοφυλόφιλοι.

Θα μπορούσε κάποιος να αντιτάξει το επιχείρημα: Πως μπορεί κανείς να ικανοποιήσει το σεξουαλικό του ένστικτο με ένα ομόφυλό του, κάτω από ορισμένες συνθήκες, αλλά όχι δια βίου; Είναι τόσο καταλυτικές οι συνθήκες αυτές;

Άρα στην πραγματικότητα οι συνθήκες και οι περιστάσεις αποτελούν επίφαση της αλήθειας πλασμένη από πουριτανισμό. Ο πόθος είναι ένας και δεν διαχωρίζεται σε ετεροφυλοφιλικό και ομοφυλοφιλικό και απευθύνεται προς ένα γοητευτικό αντικείμενο». Παραμένοντας στη Βρετανική κοινωνία αξίζει να ταξιδέψουμε χρονικά και να φθάσουμε στις αρχές του δικού μας αιώνα. Το 1913 ο Ε. Μ. Φόρστερ άρχισε να γράφει τον «Μώρις». Ήταν ένα συνηθισμένο και απλό παιδί το οποίο μεγαλώνοντας σε μια τοπική και μεσοαστική οικογένεια είχε τις εμπειρίες που είχαν και χιλιάδες άλλα παιδιά, εκτός από τη βαθύτερη εκείνη συναίσθηση της έλξης από το ίδιο του το φύλο.

Αργότερα στο πανεπιστήμιο, όταν γνώρισε έναν έξυπνο και καλλιεργημένο αριστοκράτη φοιτητή, αφυπνίσθηκε και υποχρεώθηκε να οδηγηθεί προς μια πρώτη συνειδητοποίηση του εσωτερικού του εαυτού: Ήταν ερωτευμένος με τον Κλάιβ. Αυτό τον έφερε πρώτη φορά σε αντίθεση με τον κόσμο, επιτρέποντας του να δει την κοινωνική συμβατικότητα που ως τότε ασπάζονταν, με πιο διορατικό βλέμμα. Η ιδιότυπη και ιδεαλιστική σχέση που διαμορφώθηκε μεταξύ τους κράτησε τρία χρόνια, μέχρι που ο Κλάιβ τον εγκατέλειψε στρεφόμενος προς τις γυναίκες.

Το βιβλίο αυτό περιγράφει τη δύσκολη, αργή και επώδυνη συνειδητοποίηση ενός κοινού ανθρώπου, ότι είναι ομοφυλόφιλος και για το λόγο αυτό απορρίπτεται απ' το κοινωνικό σύνολο. Περιγράφει επίσης όλα όσα σημαίνει συνειρμικά για τον κάθε άνθρωπο η λέξη σύμβαση.

Ο «Μώρις» τελείωσε ένα χρόνο αργότερα το 1914 και ο συγγραφέας τον αφιέρωσε σε μια πιο ευτυχισμένη εποχή. Φαίνεται ότι αυτή η εποχή δεν είχε φτάσει τουλάχιστον ως το 1970, που ο συγγραφέας πέθανε αφού ο Φόρστερ δεν θέλησε να το

δημοσιεύσει. Έτσι ο «Μώρις» πήρε το δρόμο του για τη συναλλαγή με το κοινό , μετά το θάνατο του δημιουργού του (Κ. Τσαρούχας, Άλκηστις , 1995).

1.1.6 Γαλλία και ομοφυλοφιλία

Η Γαλλία είναι μία χώρα, στην οποία έχει πραγματοποιηθεί μεγάλη καλλιτεχνική παραγωγή αλλά και πνευματική δράση. Κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα, είχε γίνει μόδα ανάμεσα στους λογοτέχνες τους θεατράνθρωπους και τους δημιουργικούς καλλιτέχνες της εποχής εκείνης ,να συνάπτουν ερωτικούς δεσμούς μεταξύ τους.

Αρχικά, η συνήθεια των πνευματικών ανθρώπων να διασεξουαλίζονται, αποτελούσε μία συνειδητή σεξουαλική επιλογή. Η φανερή αυτή ομοφυλοφιλική τάση ορισμένων ανθρώπων, προϋποθέτει αρχικά ,μία ανεκτική κοινωνία, η οποία θα δεχθεί τις διαφορετικές σεξουαλικές προτιμήσεις των ανθρώπων. Η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά, πέρα από το ότι καταδεικνύει την ύπαρξη της ομοφυλοφιλίας, αν αυτή είναι φανερή, υποδηλώνει μία κοινωνία έτοιμη να προχωρήσει προς την συνειδητοποίηση ,ότι η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά, δεν αποτελεί τροχοπέδη στην τρέχουσα ηθική της, ιδίως όταν φτάσει στο σημείο να δεχθεί τον ομοφυλόφιλο ,ως μέλος της πνευματικής ελίτ του τόπου.

Η γαλλική κυβέρνηση Ντε Γκολ σε συνεργασία με την γαλλική Ακαδημία, απένειμαν το Παράσημο του Ιππότη της Λεγεώνας της Τιμής και δέχθηκαν ως μέλη της συντηρητικής Γαλλικής Ακαδημίας ,ανθρώπους οι οποίοι συνήθιζαν να σπουν τους ηθικούς φραγμούς της εποχής, αλλά με αξιόλογο καλλιτεχνικό έργο στο ενεργητικό τους. Τα δύο αυτά γεγονότα, περνούν ένα πού σημαντικό μήνυμα στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Περνούν το μήνυμα της συνολικής αξίας ενός ατόμου, αδιάφορο από την προσωπική του ζωή, η οποιονδήποτε άλλο ρατσιστικό διαχωρισμό.(Κ. Τσαρούχας, Άλκηστις,1955)

1.1.7 Ελλάδα και ομοφυλοφιλία

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η ομοφυλοφιλία στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσε αποδεκτό τρόπο ζωής. Στα επόμενα χρόνια όμως τα πράγματα διαφοροποιήθηκαν και έγιναν πιο πολύπλοκα. Αυτό συνέβη εξαιτίας των συγκρούσεων ανάμεσα στις θρησκευτικές παραδόσεις και τις ιστορικές μεταβολές.

Στην Ελλάδα λοιπόν υπήρξαν κάποιες περίοδοι όπου η ομοφυλοφιλία όχι μόνο ήταν αποδεκτή, αλλά αποτελούσε και θεσμό. Όμως με τη διάδοση του χριστιανισμού άλλαξαν οι πεποιθήσεις για το θέμα αυτό.

Ο Χριστιανισμός συνέδεσε την ομοφυλοφιλία με την αμαρτία και την ταύτισε σε μεγάλο βαθμό με την παρακμή του αρχαίου κόσμου και την διάλυση της οικογένειας.

Βέβαια παρά τις αντιδράσεις του χριστιανισμού, υπήρξαν αρκετοί άνθρωποι οι οποίοι προχώρησαν στην ικανοποίηση των αισθήσεων τους χωρίς να υπολογίζουν θρησκευτικούς και κοινωνικούς κανόνες.

Την περίοδο της Αναγέννησης, ο Χριστός στο επίκεντρο της ορθοδοξίας, κατ' αντιδιαστολή προς τον καθολικισμό του οποίου επίκεντρο λατρείας ήταν η παρθένος Μαρία, παριστάνεται σαν Απόλλωνας.

Κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας, όπου η ομοφυλοφιλία αποτελούσε θεσμό του κατακτητή, οι Έλληνες αντιμετώπισαν τη δεύτερη με τρόπο διαφορούμενο γεγονός που οδηγούσε σε σύγχυση.

Από τη μια πλευρά την θεωρούσαν χαρακτηριστικό γνώρισμα των αρχαίων Ελλήνων και ένιωθαν υπερήφανοι αφυπνίζοντας έτσι το εθνικό αίσθημα.

Από την άλλη πλευρά όμως απεχθάνονταν την ομοφυλοφιλία επειδή, πολύ συχνά αποτελούσαν λεία, για την ικανοποίηση των ορέξεων των κατακτητών και κατ' επέκταση συνδέθηκε με την ταπείνωση του ανδρισμού και του εθνικού αισθήματος.

Επιπροσθέτως ο ανδρισμός και οι αρετές που συνδέονται μ' αυτόν, θεωρήθηκε απαραίτητος για την αποτίναξη του εχθρικού ζυγού. Αυτό οδήγησε σε μια στάση απέναντι στην ομοφυλοφιλία που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τον Νεοέλληνα: ομοφυλόφιλος θεωρείται μόνο ο παθητικός εταίρος, αυτός δηλαδή που υφίσταται την «ταπείνωση» αυτός που γίνεται «αντικείμενο ηδονής του ενεργητικού, χωρίς να λογαριάζεται πως ο ενεργητικός, αποτελεί απ' την πλευρά του παθητικού «όργανο» της δικής του σεξουαλικής ικανοποίησης, ιδιαίτερα όταν η πρωτοβουλία της επαφής ανήκει στον δεύτερο». (Κ. Ταχτσής, «Απ' τη χαμηλή σκοπιά»)

Παραπάνω αναφέρθηκαν ιστορικές καταβολές αλλά και θρησκευτικές παραδόσεις οι οποίες επηρέασαν, είτε θετικά είτε αρνητικά, στην «ύπαρξη ή μη της ομοφυλοφιλίας στον Ελλαδικό χώρο».

Ένας ακόμη παράγοντας ο οποίος επηρέασε και θα μπορούσε να αναφερθεί το είναι το πολιτικό καθεστώς. Την εποχή του Ιωάννη Μεταξά, οι ομοφυλόφιλοι δεν διώχθηκαν, όπως γίνονταν σε άλλα ολοκληρωτικά καθεστώτα, τα οποία μαζί με τις υπόλοιπες ελευθερίες, περιόριζαν και την ερωτική έκφραση.

Η αντιδιαστολή του ολοκληρωτικού καθεστώτος του Μεταξά με παρόμοια καθεστώτα, παρουσιάζει ενδιαφέρον και προκύπτει με σαφήνεια μέσα στις σημειώσεις του Κώστα Ταχτσή: «Ο Χίτλερ κατεδίωξε μια κατηγορία ομοφυλόφιλων αυτούς που παρουσιάζουν έκδηλα συμπτώματα φυλετικού εκφυλισμού, δηλαδή που δεν ανταποκρίνονται στο εθνικοσοσιαλιστικό ιδεώδες της Άριας φυλής του ξανθού αρρενωπού αθλητικού άνδρα, που τον έβλεπε όχι σαν ερωτικό σύντροφο της γυναίκας αλλά σαν επιβήτορα της, με σκοπό την παραγωγή των Αρίων. Οι λόγοι της δολοφονίας του ομοφυλόφιλου Ρεμ και των συντρόφων του, ήταν καθαρά πολιτικοί, και το πνεύμα

της ομοφυλοφιλίας των ταγμάτων εργασίας επέζησε αλώβητο μεταξύ των ες-ες που το πλέγμα ανωτερότητας που τους είχαν καλλιεργήσει, τους έκανε να θεωρούν όλους εκτός αυτών των ίδιων κατώτερα όντα στην κλίμακα της δημιουργίας – γυναίκες ομοφυλόφιλους, εβραίους κ.λ.π.

Ο Μουσολίνι καταδίωξε και αυτός τους ομοφυλόφιλους αλλά με χαρακτηριστική μεσογειακή επιπολαιότητα και έλλειψη συγκεκριμένου ιδεολογικού υποβάθρου-η ιστορία και οι «πρόγονοι» έπαιξαν κι εδώ το ρόλο τους. Ο Μεταξάς δεν τους καταδίωξε καθόλου. Αντίθετα, δημοκρατίες όπως η Αγγλία, με ομοφυλόφιλη παράδοση αρκετών αιώνων είχε μέχρι πριν λίγα χρόνια αυστηρότατη νομοθεσία, προϊόν του πουριτανισμού και της σεμνότυφης Βικτωριανής περιόδου, που έκανε επί δεκαετίες πολλούς Άγγλους να καταφεύγουν στη γειτονική Γαλλία ώσπου να ξεχαστεί κάποιο σκάνδαλο.

Η Μακαρθική υστερία κατά των κομμουνιστών και των ομοφυλόφιλων στις αρχές της δεκαετίας του 50 που είχε σαν αποτέλεσμα την αυτοκτονία ή την αποπομπή εκλεκτών στελεχών της δημόσιας διοίκησης είναι ένα ακόμα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ακόμη και σήμερα, μολονότι η ομοφυλοφιλία δεν διώκεται πια ποινικά, η στάση της κοινωνίας απέναντι στους ομοφυλόφιλους και οι διακρίσεις που γίνονται εις βάρος τους είναι τέτοιες, που τα διάφορα κινήματα απελευθέρωσης των ομοφυλόφιλων αποτελούν γι' αυτούς ζήτημα επιβίωσης»

Βέβαια στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο, τα πράγματα για τους ομοφυλόφιλους μπορεί να ήταν ομαλά στην Ελλάδα, σε αντίθεση με την Ιταλία, Αγγλία και Γαλλία, όμως σίγουρα οι ομοφυλόφιλοι έχουν καταπιεστεί στον Ελλαδικό χώρο.

Σύμφωνα με τον Κώστα Ταχτσή «Η καταπίεση, ψυχολογική κοινωνική και επαγγελματική που υφίστανται οι Έλληνες ομοφυλόφιλοι, από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους ως τις μέρες μας, είναι παρά την ηπιότητα της νομοθεσίας πραγματική και συχνά πολύ σκληρή». (Κ. Ταχτσής απόσπασμα από το βιβλίο του «Απ' τη χαμηλή σκοπιά»)

Μέσα απ' αυτή τη μικρή διαδρομή στους πολιτισμούς διαφόρων χωρών καθώς και το χρόνο, διαπιστώνουμε πως η ομοφυλοφιλική έλξη ως κοινό σημείο ερωτικής συμπεριφοράς, κοινός άξονας όλων των λαών και των πολιτισμών, ήταν η ύπαρξη των ομοφυλόφιλων, παρά τις διαφορές που μπορεί να παρουσιάζει η ομοφυλοφιλία από χώρα σε χώρα και τις αυξομειώσεις ποσοστού από εποχή σε εποχή. Οι διαφοροποιήσεις των θέσεων απέναντι στην ομοφυλοφιλική έλξη, έγκειται κυρίως στην παιδεία των εκάστοτε λαών και στο ποσοστό αυτογνωσίας που είχαν φτάσει.

Σύμφωνα με τον Κώστα Τσαρούχα, σήμερα στον Ελληνικό χώρο υπάρχει μια μεγάλη γκάμα θεωριών σχετικά με την ομοφυλοφιλία. Η άρνηση, η εμπάθεια και η αποστροφή κυριαρχούν σε μια «απελευθερωμένη» εποχή.

Οι κακές εντυπώσεις σε σχέση με την ομοφυλοφιλία, παραμένουν κακές , λόγω της άγνοιας που υπάρχει επ' αυτού του θέματος.

Συνεχίζοντας ο Κ. Τσαρούχας αναφέρει ότι η ελληνική κοινωνία, σε ένα αρκετά μεγάλο μέρος της σε αριθμό το οποίο αποτελείται κυρίως από ανδρικό και ηλικιακά νεότερο πληθυσμό , εκδηλώνει απέχθεια και φόβο προς την ομοφυλοφιλία.

Άλλωστε αρκετοί από αυτούς, αρνούνται να πιστέψουν τον «παιδαγωγικό ομοφυλοφιλικό θεσμό» στην αρχαία Ελλάδα.

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό θα ήταν χρήσιμο να παραθέσουμε τις σκέψεις του Γιάννη Τσαρούχη, από ένα κείμενό του, όπως καταγράφονται στο βιβλίο του «Μάτην ωνείδισαν την ψυχή μου»: «Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι μόνο η ελευθερία στην ομοφυλοφιλία θα κατεβάσει στα επιθυμητά όρια και ποσοστά, το ποσοστό της ομοφυλοφιλίας το τόσο απαραίτητο για μια ανώτερη πνευματική ζωή» (Κ. Τσαρούχας, Άλκηστις, 1995).

ΜΕΡΟΣ 2 : Θεωρητικές Προσεγγίσεις

1.2.1 Βιολογική προσέγγιση

Μεγάλος αριθμός πειραμάτων με ζώα έχουν δείξει ότι οι ορμόνες, οι οποίες καθορίζουν το φύλο πριν τη γέννηση , καθώς και ο αρσενικός ή θηλυκός διμορφισμός του εγκεφάλου και του σώματος είναι δυνατόν να επιφέρουν τέσσερις πιθανούς συνδυασμούς έκφρασης χαρακτήρων μεταξύ «αρρενωπότητας» και «θηλυκότητας». Ανάλογες παρατηρήσεις έχουν πραγματοποιηθεί και για το ανθρώπινο είδος.

Οι δυο αυτές πηγές συμπληρώνουν η μία την άλλη εφόσον και οι δύο οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι ορμόνες πριν τη γέννηση , πιθανόν να επηρεάζουν τον εγκέφαλο προς μια σεξουαλική συμπεριφορά η οποία μπορεί να είναι ετεροφυλόφιλη, ομοφυλόφιλη, ή αμφιφυλόφιλη .

Όμως τα αποτελέσματα αυτά είναι περισσότερο κατανοητά στα απλούστερης οργάνωσης όντα. Στο ανθρώπινο είδος φαίνεται πως η σεξο/ερωτική έκφραση των ατόμων εξαρτώνται τόσο από την προγεννητική ορμονογένεση όσο και από τα μεταγεννητικά αποτελέσματα της κοινωνικοποίησης.

Οι «διαφυλικές» διαταραχές είναι πολλές και διαφορετικές, ενώ προσφέρουν στην επιστήμη της σεξολογίας, πεδίο διερεύνησης για την κατανόηση του ρόλου, τόσο της γενετικής όσο και της προγεννητικής ορμονογένεσης και του κοινωνικού παράγοντα στον καθορισμό του σεξουαλικού προσανατολισμού.

Είναι πάντως φανερό ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν καθορίζεται απόλυτα από τα χρωμοσώματα και τα γονίδια και δεν είναι προκαθορισμένος από τον προγεννητικό ορμονικό «εμπλουτισμό του εγκεφάλου».

Επηρεάζεται επίσης και εξαρτάται σε σημαντικό ποσοστό από τη μεταγεννητική κοινωνικοποίηση (Μαριάννα Λαγουμίδου, τα αίτια της ομοφυλοφιλίας, 1996).

Οι κοινωνιοβιολόγοι εκφράζουν την άποψη ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός είναι περισσότερο χαρακτηρισμός παρά έκφραση των γενικών σεξουαλικών και αισθηματικών κινήτρων. Αν και οι επιστήμονες έχουν αναφερθεί στον βιολογικό καθορισμό του φύλου, ωστόσο δεν υπάρχει απόδειξη ότι ο προσανατολισμός προς ομοφυλόφιλη ή ετεροφυλόφιλη κατεύθυνση εξαρτάται απόλυτα από κάποιες βιολογικές διαφορές. Στο επίπεδο αυτό η κοινωνιοβιολογική προσέγγιση της ομοφυλοφιλίας δεν υποστηρίζεται επαρκώς από τα στοιχεία τα οποία αναφέρει.

Η περιορισμένη και εξειδικευμένη ξένη κυρίως βιβλιογραφία αναφέρεται στο ερώτημα «γιατί μερικοί άνθρωποι είναι ομοφυλόφιλοι;»

Ορισμένες έρευνες δείχνουν ότι υπάρχουν αρκετές πιθανότητες να υπάρχει μια γενετική βιολογική βάση («Τα αίτια της ομοφυλοφιλίας», 1996)

Οι κοινωνιοβιολόγοι με πρωτεργάτη τον E. O. Wilson το 1975 έδωσαν μια πιθανή εξήγηση για την κατανόηση και την ανάπτυξη της διαπροσωπικής συμπεριφοράς ανάμεσα σε όλα τα κοινωνικά ζώα και ειδικότερα τον άνθρωπο.

Στο On Human Nature(1978) ο Wilson εκφράζει την άποψη ότι η ομοφυλοφιλία ίσως είναι βιολογικά «φυσιολογικός» χαρακτήρας ο οποίος έχει τη ρίζα του σε ένα σημαντικό γεγονός στην αρχή της κοινωνικής ένταξης του ανθρώπου.

Ο ίδιος μας αναφέρει ότι «οι ομοφυλόφιλοι ίσως είναι οι γενετικοί φορείς μερικών ανθρωπίνων σπάνιων ορμονών». (Μαριάννα Λαγουμίδου, Τα αίτια της ομοφυλοφιλίας, Αθήνα 1996)

Ο J. D Weinrich (1976) υποστήριξε ότι ο μέσος ομοφυλόφιλος είναι πιο έξυπνος από το μέσο ετεροφυλόφιλο σε μια προσπάθεια ίσως σύνδεσης της σεξουαλικής αυτής ιδιαιτερότητας με χαρακτηριστικά που αποτελούν πλεονέκτημα και ως εκ τούτου διαιωνίζοντας το ανθρώπινο είδος.

Όμως δεν είναι εύκολο να εκτιμηθεί η επιστημονική αξία που έχουν οι υποθέσεις αυτών των ερευνών εξ' αιτίας της έλλειψης επαρκών στοιχείων.(Μαριάννα Λαγουμίδου, «Τα αίτια της ομοφυλοφιλίας», 1996).

Οι Wilson, Weinrich και Ruse, ασχολούμενοι με την έρευνα του «πώς καθορίζεται ο σεξουαλικός προσανατολισμός» θεώρησαν την ανθρώπινη ομοφυλοφιλική συμπεριφορά ως αντίδραση με αναπτυσσόμενο χαρακτήρα.

Η πρώτη υπόθεση προϋποθέτει μια γενετική βάση. Η δεύτερη προϋποθέτει πλεονεκτήματα προσδόκιμης επιβίωσης καθώς και δυνατότητες ανακύκλωσης αυτών των χαρακτηριστικών. Κάθε βιολογικό χαρακτηριστικό έχει γενετική βάση και δεν αναπτύσσεται εάν στο DNA του οργανισμού δεν υπάρχει η «εντολή» για την έκφραση αυτού του χαρακτήρα.

Έρευνες του Douglas Futuyma (1984) υποδεικνύουν ότι αν υπάρχει ένα γονίδιο που ελέγχει την εμφάνιση της αποκλειστικά ομοφυλόφιλης προτίμησης, τότε αυτό θα περνούσε πολύ σπάνια στις επόμενες γενιές.

Συνεπώς θα υπήρχε σε ελάχιστο ποσοστό στον πληθυσμό αφού οι ετεροφυλόφιλοι αναπαράγονται συχνότερα από τους ομοφυλόφιλους και τα γονίδια τα οποία ελέγχουν την ετεροφυλοφιλία (εάν υπάρχουν) θα «αντικαθιστούσαν» αυτά που ελέγχουν την ομοφυλοφιλία(εάν υπάρχουν).

Παρόλα αυτά το επιστημονικό περιοδικό Science δημοσίευσε το αποτέλεσμα μιας έρευνας όπου υποστηρίζεται ότι ένα τουλάχιστον γονίδιο, το οποίο πιθανόν να συνδέεται με την ομοφυλοφιλία συναντάται σε ένα σημαντικό ποσοστό ομοφυλόφιλων ανδρών που συμμετείχαν στο δείγμα (σε συγκεκριμένη περιοχή του χρωμοσώματος χ).

Έτσι 33 από τα 40 ζευγάρια αδελφών με ομοφυλόφιλο σεξουαλικό προσανατολισμό φέρουν το γονίδιο αυτό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από την πλευρά της μητέρας(φορέας του χρωμοσώματος χ) η εμφάνιση ομοφυλόφιλων στην οικογενειακό δένδρο είναι μεγαλύτερη από αυτή του μέσου όρου του πληθυσμού: το 7,5% των θείων και εξαδέρφων είναι ομοφυλόφιλοι ενώ το ποσοστό γενικά στον πληθυσμό είναι περίπου 2-4%. («Τα αίτια της ομοφυλοφιλίας», 1996)

Ο Hamilton το 1964 υποστήριξε ότι τα γονίδια που αυξάνουν τις πιθανότητες επιβίωσης ή αναπαραγωγής του ατόμου «εξαπλώνονται» και τελικά επικρατούν στον πληθυσμό των γονιδίων, σε σχέση με τα γονίδια (αν υπάρχουν) τα σχετικά με την «λανθασμένη» σεξουαλικότητα που για τον λόγο αυτό εμφανίζουν μικρό ποσοστό κληρονομικότητας. Το καλοκαίρι του 1993 ο Αμερικανός νευρολόγος Simon Le veί του ινστιτούτου Solk του San Diego προσπαθώντας να βρει μια (βιολογικής φύσης) εξήγηση της ομοφυλοφιλίας μελέτησε τον εγκέφαλο μερικών ατόμων που είχαν αυτή τη σεξουαλική προτίμηση. Μετά από τις έρευνες υποστήριξε ότι το μέγεθος μιας περιοχής του υποθαλάμου του εγκεφάλου, που σχετίζεται με τη σεξουαλική συμπεριφορά των ανθρώπων, είναι μικρότερο στους ομοφυλόφιλους απ' ότι στους ετεροφυλόφιλους.

Όμως κάποιοι επιστημονικοί κύκλοι απέρριψαν τα συγκεκριμένα αποτελέσματα ως αβάσιμα. Όλα τα πειράματα που πραγματοποίησε ο Le veί είχαν γίνει σε εγκεφάλους ομοφυλόφιλων ατόμων οι οποίοι είχαν προσβληθεί από τον ιό του AIDS, γεγονός το οποίο μείωνε την αποδεικτική αξία των παρατηρήσεων του.

Ελάχιστες είναι εκείνες οι έρευνες οι οποίες ασχολούνται με τη γυναικεία ομοφυλοφιλία. Μερικοί επιστήμονες εκφράζουν την άποψη ότι «η ομοφυλοφιλία στις γυναίκες παρουσιάζεται σαν τυχαίο γενετήσιο υποπροϊόν της ανδρικής ομοφυλοφιλίας» (Douglas J.F.1984).

Ο Weinrich το 1976 εξέφρασε την άποψη ότι , όταν μεγαλώνει κάποιο άτομο σαν ομοφυλόφιλο , οι ορμόνες τα γονίδια και ο όλος οργανισμός λειτουργούν με τέτοιο τρόπο που το κάνουν πιο έξυπνο πιο αλτρουιστή και με μεγαλύτερη φαντασία.

Όμως αν τα χαρακτηριστικά αυτά υφίστανται, υπάρχει η πιθανότητα να αποτελούν όχι συνέπεια της ομοφυλοφιλίας , αλλά να σχετίζονται με τις αιτίες της.

Υπάρχουν αναφορές ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες παρουσιάζουν χαμηλότερα επίπεδα ανδρογόνων στο αίμα τους απ' ότι οι ετεροφυλόφιλοι. Ορισμένες εργασίες , υποστηρίζουν την ύπαρξη άτυπων μορφών οιστρογονικής αντίδρασης στους ομοφυλόφιλους άνδρες. Όμως τα αποτελέσματα αυτά δεν επιβεβαιώθηκαν από άλλες μελέτες.

Οι εμβρυϊκές ορμόνες φαίνεται να παίζουν κάποιο ρόλο στην οργάνωση του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος.

Η ενεργητική παρουσία των ανδρογόνων στην εμβρυϊκή ζωή πιθανόν να συμβάλει σε ένα σεξουαλικό προσανατολισμό προς τις γυναίκες. Αντίθετα η έλλειψη εμβρυϊκών ανδρογόνων είναι δυνατόν να οδηγή σε ένα σεξουαλικό προσανατολισμό προς τους άνδρες. (Dorner 1987).

Τα κορίτσια τα οποία βρίσκονται στην προεφηβική περίοδο και που έχουν εκτεθεί σε μεγάλες ποσότητες ανδρογόνων πριν τη γέννηση, εμφανίζουν ασυνήθιστη επιθετικότητα και έλλειψη θηλυκότητας.

Αντίστοιχα τα αγόρια εκείνα τα οποία έχουν εκτεθεί σε περισσότερες θηλυκές ορμόνες στην μήτρα, εμφανίζονται λιγότερο αθλητικά και επιθετικά απ' ότι τα άλλα αγόρια.(«Τα αίτια της ομοφυλοφιλίας», 1996).

Ο Lovaine με τους Kolodny , Masters, Hendyx και Toro, το 1971 δημοσίευσαν τα αποτελέσματα μιας έρευνας που πραγματοποίησαν στην New England journal of Medicine.

Ανέφεραν ότι, οι άνδρες που εμφάνιζαν αποκλειστική ή μερική ομοφυλοφιλική προτίμηση, είχαν σχετικά μειωμένα επίπεδα τεστοστερόνης σε σύγκριση με τους ετεροφυλόφιλους άνδρες.

Ενώ οι Meyer και Bahlburg το 1984 ανακοίνωσαν τα αντίθετα ακριβώς αποτελέσματα ως προς την τεστοστερόνη.

Η μείωση αυτή συνήθως εμφανίζεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το άτομο δεν βρίσκεται κάτω από φυσιολογικές συνθήκες όπως π.χ. όταν βιώνει υψηλά επίπεδα Stress(Kreur, rose και jennings, 1972)

Στη Γερμανία την περίοδο 1934-1953 ίσως λόγω του πολέμου που λάμβανε χώρα , παρατηρήθηκε μια ασυνήθιστη αύξηση της ομοφυλοφιλικής προτιμήσεως των παιδιών που γεννήθηκαν την εποχή εκείνη.

Σε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε , υποστηρίχθηκε ότι ακόμα και το άγχος της μητέρας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης λόγω διαζυγίου, θανάτου, ενδοοικογενειακής βίας κτλ. συνέβαλλε στη γέννηση παιδιών που κατά το 60% εμφάνιζαν ομοφυλοφιλικό σεξουαλικό προσανατολισμό.

Στους νέους ανθρώπους η ποσότητα της τεστοστερόνης , επιστρέφει στα φυσιολογικά επίπεδα , μόλις εξαιρεθεί η αγχώδεις κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο οργανισμός.

Το επίπεδο της τεστοστερόνης μπορεί να αυξηθεί από τον 4ο μήνα της κύησης και έπειτα εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ ή άλλων ουσιών από τη μητέρα , διότι αναλογικά αυξομειώνεται και η ποσότητα έκκρισης των ορμονών(Medison και Patschu 1975)

Διάφορα αποτελέσματα για την υπόθεση – συσχέτιση αυτή βρέθηκαν και σε άλλες έρευνες για τον υποθάλαμο και τις διάφορες ορμόνες. Βέβαια αυτό που δεν αποδείχθηκε είναι το ότι υπάρχει σχέση μεταξύ του ποσοστού ορμονών στο αίμα των ενηλίκων και του σεξουαλικού τους προσανατολισμού.

Οι νευροενδοκρινολογικοί παράγοντες , ίσως να επηρεάζουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό με έμμεσο και όχι με άμεσο τρόπο.

Επιπλέον η έκκριση ορμονών πριν από τη γέννηση επηρεάζει , τη σχετική με το φύλο διαφοροποίηση του εγκεφάλου και κατά συνέπεια την ανάλογη με το φύλο επιθετικότητα.

Ο Stepanky στο βιβλίο του η ιστορία της επιθετικότητας κατά τον Freud (1977) ορίζει την επιθετικότητα ως : «σκληρή ορμή , ένα φονικό ένστικτο, όπως η ανδρική ενστικτώδης δύναμη , η ορμή της κυριαρχίας και πρωταρχικά καταστροφική».

Οι γενετικές μελέτες δείχνουν συχνότερη την ύπαρξη της ομοφυλοφιλικής σεξουαλικής προτίμησης στους μονοζυγώτες (MZ) δίδυμους απ' ότι στους διζυγώτες (ΠΖ) κάτι το οποίο υποδηλώνει , μια γενετική προδιάθεση.

Ωστόσο οι χρωμοσωμικές μελέτες δεν μπόρεσαν να διακρίνουν τους ομοφυλόφιλους από τους ετεροφυλόφιλους.

Ο Kallman το 1953 ερευνώντας 40 μονοζυγώτες διδύμους από τους οποίους ο ένας είχε όλα τα τυπικά χαρακτηριστικά του ομοφυλόφιλου υπέδειξε πως και ο άλλος μονοζυγώτης αδελφός ήταν ομοφυλόφιλος.

Το 1927 ο Laquer ανακάλυψε ότι οι ορμόνες του θηλυκού φύλου υπήρχαν σε όλα τα αρσενικά ούρα.

Όμως οι έρευνες του Brun με εννέα ομοφυλόφιλους απέδειξαν ότι σ' αυτούς υπάρχουν οι ίδιες ορμόνες όπως και στους ετεροφυλόφιλους.(Αλφρεντ Άντλερ , εφαρμοσμένη ψυχολογία-Το κοινωνικό ενδιαφέρον κεφ. 11)

Ο Μάγκνους Χίρσφελντ το 1914 εκφράζει την αντίληψη του για τις σχέσεις μεταξύ του «αληθινού» εκ γενετής ομοφυλόφιλου και του γιατρού: Υποστήριξε ότι η ομοφυλοφιλία είναι μια έμφυτη συμπεριφορά η οποία δεν οφείλεται σε κανένα σφάλμα του ασθενούς. Δεν αποτελεί κακή συμπεριφορά αυτή καθ' αυτή αλλά γίνεται κακή εξ' αιτίας της λανθασμένης ερμηνείας που πραγματοποιείται.

Η ερμηνεία αυτή δημιουργεί στους ομοφυλόφιλους ενοχές για ένα «σφάλμα» το οποίο δεν έχουν διαπράξει. Για το λόγο αυτό είναι αναγκαίο να γίνουν αποδεχτοί οι ομοφυλόφιλοι χωρίς προκαταλήψεις.

Τόνισε τέλος ότι η εκ γενετής ομοφυλοφιλία δεν είναι δυνατόν να θεραπευθεί με καμία ιατρική μέθοδο ούτε με καμία ψυχοθεραπεία. Γι' αυτό το κύριο μέλημα όλων είναι να κάνουν το ομοφυλόφιλο να νιώσει άνετα.

Ο Χίρσφελντ τη μέθοδό του αυτή , τη θεώρησε σαν μια «θεραπεία προσαρμογής στην κοινωνία» (Μ.Χίρσφελντ «Η ομοφυλοφιλία του άντρα και της γυναίκας»).

Όλοι σχεδόν οι επιστήμονες οι οποίοι ασχολήθηκαν με τα βιολογικά και ενδοκρινολογικά ζητήματα επιβεβαίωσαν πλήρως , ύστερα από πολλές έρευνες τις αντιλήψεις του Χίρσφελντ.

Ο Γεώργιος Ζουράρις (Ιατρός Σεξολόγος) τόνισε «ότι η πραγματική και γνήσια ομοφυλοφιλία δεν αποκτάται και δεν δημιουργείται ποτέ από εξωτερικά γεγονότα και εξωτερικές επιδράσεις». Ο Γ. Ζουράρις μίλησε όμως και για διαστροφή και συγκεκριμένα είπε ότι: «η διαστροφή είναι πάντοτε ένα χαρακτηριστικό ιδίωμα της ζωής, οφειλόμενο αποκλειστικά και μόνο στην έμφυτη ιδιοσυγκρασία ενός ατόμου η οποία συνδέεται με αυτό.(Σεξουαλική ορμή, Γιώργος Ζουράρις, 1988)

Ο Μανιάν (Γάλλος ψυχίατρος) δέχεται το έμφυτο της ομοφυλοφιλίας και υποστηρίζει πως: «η ανατροφή της γενετησιακής κατεύθυνσης φαίνεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής»

Η Evelyn Fox Keller η οποία είναι ιστορικός της γενετικής υποστηρίζει ότι: «η ιδέα ασθενειών που οφείλονται σε γενετικές αιτίες , αντιπροσωπεύει μια επέκταση της μοριακής βιολογίας που ξεπερνάει τα μόρια της. Σήμερα μας λένε πως αυτό που μας κάνει ανθρώπους είναι τα γονίδια μας. Εάν αυτό ισχύει, τότε η έννοια της κουλτούρας που δεν έχει σχέση με τη βιολογία, τείνει να εξαφανιστεί».(Evelyn Keller, Δεκέμβριος,1992).

Ο Ιβάν Μιλόχ απαρίθμησε πάνω από εξήντα συμπτωματικές αιτίες με τις οποίες υποστήριξε ότι η επίκτητη ομοφυλοφιλία είναι υπαρκτή(Βέρα Ρόδη ,1978).

Ο Alex Theo αναφέρει ότι η σύγχρονη χρησιμοποίηση των γονιδίων ή άλλων βιολογικών αντιλήψεων για την ερμηνεία της ομοφυλοφιλίας , είναι εφάμιλλη με την παλαιότερη συνήθεια της απόδοσης όλων των μορφών της ανθρώπινης συμπεριφοράς στα ένστικτα.

Όπως π.χ. το «μητρικό ένστικτο» θεωρούνταν ότι οδηγούσε τις μητέρες στο να ταΐσουν τα παιδιά τους, το «επιθετικό ένστικτο» ότι οδηγούσε τα έθνη στο να εμπλακούν σε πόλεμο. Ακόμη από το «ένστικτο του γέλιου» ως το «θρησκευτικό ένστικτο» ανακαλύφθηκε ότι επηρεάζουν ένα μεγάλο αριθμό διαφορετικών ανθρώπινων συμπεριφορών.

Όμως η αιτιώδης σχέση ανάμεσα στα ένστικτα και στην συμπεριφορά δεν εδραιώθηκε ποτέ.

Σήμερα ο αιτιώδης δεσμός ανάμεσα στην ομοφυλοφιλία και τα γονίδια , δεν έχει ούτε εκείνος εδραιωθεί, ενώ είναι αμφίβολο εάν θα εδραιωθεί ποτέ. Ο λόγος είναι ότι όπως και κάθε άλλη μορφή συμπεριφοράς κυρίως μαθαίνεται όπως έχει αποδειχθεί από τις διαφορές ανάμεσα σε διαφορετικές ομάδες ,κοινωνίες ή πολιτισμούς.

Ο Alex Theo αναφέρει επίσης ότι όπως ακριβώς δεν υπάρχει ένστικτο για την θρησκεία ή για οποιανδήποτε άλλη ανθρώπινη δραστηριότητα, δεν υπάρχει κανένα γονίδιο για την ομοφυλοφιλία ή για οποιανδήποτε άλλη σεξουαλική προτίμηση.

Οι άλλες σεξουαλικές προτιμήσεις δεν περιλαμβάνουν μόνο την σεξουαλική έλξη για τα άλλα άτομα του αντίθετου φύλου αλλά και τη σεξουαλική έλξη για ανθρώπους με συγκεκριμένο χρώμα μαλλιών, χρώμα ματιών, χρώμα δέρματος, σωματική διάπλαση , ύψος ,ευφυΐα, προσωπικότητα, θρησκεία, ηλικία, εθνικότητα, μορφωτικό επίπεδο, εισόδημα ή οποιοδήποτε άλλο κατανοητό χαρακτηριστικό.

Η σεξουαλική προτίμηση για άλλους με κάποιο άγνωστο χαρακτηριστικό είναι αρκετά συνηθισμένο γεγονός, που συχνά εκφράζεται με τη φράση: «Δεν ξέρω ακριβώς γιατί με τραβάει αυτό το άτομο».

Για το λόγο αυτό η έρευνα για το «γονίδιο της ομοφυλοφιλίας» είναι τόσο μάταιη όσο μάταιη είναι η προσπάθεια να βρούμε το γονίδιο για καθεμία από τις πολλές σεξουαλικές προτιμήσεις.

Τέλος, ο Alex Theo υποστηρίζει ότι η σημαντικότερη απόδειξη για το ότι δεν δύναται ένα γονίδιο να κάνει ένα άτομο ομοφυλόφιλο είναι ότι, οι μονογενείς δίδυμοι που έχουν τα ίδια γονίδια δεν έχουν πάντα τις ίδιες σεξουαλικές προτιμήσεις. Στην πραγματικότητα το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνίας όσον αφορά στην ομοφυλοφιλία μεταξύ των μονογενών διδύμων είναι μόνο το 52% και όχι το 100%.

Όμως κάτι τέτοιο μπορεί να σημαίνει ότι τα γονίδια θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως ένας παράγοντας προδιάθεσης στην ανάπτυξη της ομοφυλοφιλίας. Ωστόσο το εάν ένα άτομο που έχει γεννηθεί με την προδιάθεση αυτή , θα γίνει ή όχι ομοφυλόφιλο ίσως να εξαρτάται από το περιβάλλον του και τον τρόπο με τον οποίο θα μεγαλώσει(Alex Theo , «Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά»).

1.2.2 Ψυχαναλυτική προσέγγιση

Σύμφωνα με τον Sigmund Freud το αγόρι από 3 ως 6 ετών εσωτερικεύει την ανδρική συμπεριφορά, επειδή πιέζεται από τον πατέρα –(επιδρομέα) επιδιώκοντας έτσι να αποκηρύξει τις αιμομικτικές επιθυμίες του προς τη μητέρα, μειώνοντας το άγχος του ευνουχισμού με αποτέλεσμα τη λύση του οιδιπόδειου συμπλέγματος.

Επίσης ο Freud υποστηρίζει ότι αν η οιδιπόδεια κρίση επιλυθεί επιτυχώς μέσω της ταυτοποίησης με τον πατέρα για τα αγόρια ή με την μητέρα για τα κορίτσια, μπορεί να οδηγήσει σε ταυτοποίηση με τον γονέα του αντίθετου γένους

Όμως η «διαδικασία» εμφανίζει περισσότερες δυσκολίες στα κορίτσια.

Κατά την οιδιπόδεια περίοδο οι δεσμοί του κοριτσιού με την μητέρα του αποδυναμώνονται , εξ' αιτίας της αντιζηλίας που αναπτύσσεται μεταξύ τους για την αγάπη του πατέρα.

Σε αντίθεση με το αγόρι το κορίτσι , δεν βιώνει άγχος ανάλογο με εκείνο του ευνουχισμού εξ' αιτίας αυτής της αντιζηλίας. Δηλαδή δεν υπάρχει άγχος το οποίο θα ανάγκαζε το κορίτσι να λύσει το σύνδρομο της Ηλέκτρας ταυτιζόμενο με τη μητέρα.

Ακόμη ο Freud θεωρούσε ότι τα αγόρια και τα κορίτσια αναπτύσσουν παράλληλα την σεξουαλικότητά τους , κατά τα τρία πρώτα χρόνια της ζωής τους, περνώντας διαδοχικά από το στοματικό στάδιο ανάπτυξης , μετά το πρωκτικό , ώστε να φτάσουν στο φαλλικό στάδιο.

Στο τέλος του τρίτου έτους το παιδί θεωρείται «ενήμερο» για τις ατομικές γενετήσιες διαφορές ανάμεσα στον άνδρα και τη γυναίκα.

Για το αγόρι η ύπαρξη του πέους προκαλεί το φόβο του ευνουχισμού.

Δηλαδή επικρατεί ο φόβος ότι μπορεί να συμβεί κάτι καταστροφικό και να του αφαιρέσει αυτό το «μέσο» ευχαρίστησης.

Από την άλλη πλευρά το κορίτσι «επιθυμεί εκείνο που δεν έχει , δηλαδή το πέος» ή τουλάχιστον εκείνον που το έχει. Μία ενδεχόμενη αποτυχία στην επίλυση της οιδιπόδειας κρίσης , μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ταύτιση με το ίδιο φύλο.

Δηλαδή το αγόρι αναζητά να συνυπάρχει σεξουαλικά με άτομα τα οποία δεν είναι ευνουχισμένα όπως το ίδιο , ενώ το κορίτσι ενεργοποιείται σεξουαλικά με «ευνουχισμένα» άτομα όπως είναι εκείνο.

«Η φύση της «αντιστροφής» (ομοφυλοφιλίας) δεν εξηγείται ούτε με την υπόθεση ότι είναι «εκ γενετής» ούτε με την αντίστροφη υπόθεση ότι αποκτάται.

Στην πρώτη υπόθεση πρέπει να ρωτήσουμε με ποια επιχειρήματα υποστηρίζει κάποιος ότι είναι εκ γενετής...

Στη δεύτερη πρέπει να ρωτήσουμε εάν οι ποικίλες τυχαίες επιρροές , θα αρκούσαν να εξηγήσουν την απόκτηση της «αντιστροφής» χωρίς τη συνεργασία του

ίδιου του ατόμου.....Δεν πρέπει να αρνηθούμε την ύπαρξη αυτού του τελευταίου στοιχείου» (Freud 1953).

Η Annita Bell το 1970 μίλησε για τα αίτια υποστηρίζοντας ότι το αγόρι βιώνει απεριόριστο άγχος, γιατί θεωρεί ότι τα γεννητικά του όργανα τείνουν να εξαφανιστούν και να απορροφηθούν από το σώμα(όπως ακριβώς στη μητέρα) και έτσι αμύνεται.

Ο Otto Fenichel το 1945 εξέφρασε την άποψη ότι ο άνδρας όταν ντυθεί σαν γυναίκα «ταυτοποιείται» με τη «φαλλική γυναίκα» έτσι ώστε να μην γίνει ποτέ «ευνουχισμένος άνδρας», να μη γίνει δηλαδή «ολοκληρωτικά γυναίκα». Με το «διαφυλικό» ντύσιμο του καταπραΰνει το άγχος του ευνουχισμού.

Τέλος, τα άτομα με αποκλειστική ομοφυλοφιλική προτίμηση βιώνουν συχνά απέραντο άγχος παρατηρώντας το πρωταρχικό και οργανικό διανοητικό μηχανισμό, που προκαλεί την ενσωμάτωση τους με κάποιο αντικείμενο, αισθανόμενοι και κάποιες συμπληρωματικές ανησυχίες λόγω των εύθραυστων ορίων και δραστηριοτήτων του «εγώ» και λόγω προϋπαρχόντων γενετησίων χαρακτηριστικών του «εγώ» (Socarides 1979).

Οι Bowkin κ' Bowkin το 1953 , ο Bene το 1965 , ο TV Moore το 1945 και ο Store το 1964 , υποστήριξαν ότι οι ανεπάρκειες της γονικής μέριμνας αποτελούν τα αρχικά αίτια.

Οι ψυχαναλυτικές αυτές προσεγγίσεις της ομοφυλοφιλίας παρά το ότι διαφοροποιούνται στο ότι δεν πρεσβεύουν όλα τα σεξουαλικά κίνητρα, κυριαρχούν στη σχέση γονέων και παιδιών. Συμφωνούν ωστόσο σε ένα μέρος της συνολικής θεωρίας, χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν άλλους παράγοντες και παραμέτρους.

Συμφωνούν στο ότι η ομοφυλοφιλία αποτελεί πράγματι προσκόλληση σε ένα ανώριμο στάδιο της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης κατά την προεφηβική ηλικία (Hugo 1978)

Οι Γάλλοι Σαρκό και Μανιάν μίλησαν για την «διαστροφή του γεννητικού αισθήματος». Στο άρθρο που δημοσιεύτηκε το 1882 στα αρχεία της νευρολογίας και παρατίθεται από τον Χάβελοκ Έλλις , η ομοφυλοφιλία παρουσιάζεται σαν ένα «σύνδρομο θεμελιακής εξέλιξης του κληρονομικού εκφυλισμού» και μπορεί να συγκριθεί με νοσηρές έμμονες ιδέες όπως η νυμφομανία και η κλεπτομανία. Ο Χαβελοκ Έλλις υπογραμμίζει ότι στη Γαλλία προπάντων οι ομοφυλοφιλία συνδέεται με τον εκφυλισμό του είδους. (Η αρπαγή του Γανυμήδη, Fernandez Duminique, 1995).

Για τον Kraft Ebing η ομοφυλοφιλία είναι ένα «όργανο και εκφυλιστικό στίγμα» ένα «νευροψυχοπαθολογικό υπόλειμμα» που έχει πιο συχνά την κληρονομικότητα σαν αιτία.

Ο Kraft Ebing αναφέρει ακόμη τέσσερις αιτίες οι οποίες είναι :

- Ο ψυχικός ερμαφροδιτισμός στον οποίο υπάρχει η τάση και για τα Δύο φύλα .

- Η αληθινή ομοφυλοφιλική κλίση , αποκλειστικά για τα πρόσωπα του του ίδιου φύλου , ανωμαλία που περιορίζεται, μόνο στη σεξουαλική ζωή.

- Ο σωματικός ανδρογυνισμός που αντιπροσωπεύει το έσχατο σημείο Του εκφυλισμού.

(Kraft Ebing, Psychopathia Sexual ,1931).

Ο Stekell επανατοποθέτησε την ομοφυλοφιλία στο μεγαλειώδες πλαίσιο μιας πράξης ανάμεσα στην κουλτούρα και τη φύση.

Στηριζόμενος στις ανακαλύψεις του Freud αλλά και αρνούμενος να χρησιμοποιήσει τους όρους «διαστροφή και διαφθορά» αποκαλούσε την ομοφυλοφιλία «παραπάθεια».

Ο Stekell δίνει αυτό το όνομα για την νεύρωση , το οποίο είναι μοιραίο αποτέλεσμα μιας ακατανίκητης πράξης ανάμεσα στο ένστικτο και την απαγόρευση. (Vilhem Stekell, Αυνανισμός και Ομοφυλοφιλία ,1923).

Ο Ferendos , ο οποίος θα γίνει ένας από τους πιο σημαντικούς ψυχαναλυτές όλων των εποχών ιδρύει το ψυχαναλυτικό κίνημα στην Ουγγαρία.

Σε ηλικία τριάντα τριών ετών και μη γνωρίζοντας ακόμα τα έργα του Freud παρουσιάζει , στον Ιατρικό Σύνδεσμο της Βουδαπέστης, ένα κείμενο όπου παίρνοντας ανοιχτά μέρος υπέρ των ομοφυλοφίλων , τους οποίους αποκαλεί «ουρανιστές» , εξοργίζει τους συναδέλφους του.

Στην αρχή παρουσιάζει μια θεωρία για την αμφισεξουαλικότητα, που πιθανόν να είναι βιολογική ή ψυχολογική.

Αναχωρώντας από την θέση που είχε ο Ferendos είπε ότι: «Η ομοφυλοφιλία είναι μια νεύρωση που έχει στενή σχέση με την ανικανότητα καθώς κοινό στοιχείο και των δύο είναι η αποφυγή των γυναικών >> .

Στο βιβλίο του «Ονοερωτισμός» το 1911 , υιοθετεί την φροϋδική θεωρία των σταδίων. Ωστόσο ο Ferenchí , πηγαίνει ακόμη παραπέρα ξεχωρίζοντας τους ομοφυλόφιλους σε «ομοερωτικούς εξ' υποκειμένου» δηλαδή τους διεστραμμένους που παρουσιάζουν θηλυκά χαρακτηριστικά στη σωματική μορφολογία και από την άλλη τους «ομοερωτικούς εξ' αντικειμένου» οι οποίοι είναι εντελώς αρρενωποί, αλλά μελαγχολικοί , εξ' αιτίας ενός ατυχήματος κατά την πορεία της ψυχικής τους διαμόρφωσης και με μια έμμηνη νεύρωση».

Τέλος σ' ένα καθυστερημένο κείμενο το 1932 , στην συνοπτική παρουσίαση της ψυχανάλυσης ο Ferenchí , χαρακτηρίζει την ομοφυλοφιλία σαν «μια από τις πιο συχνές διαστροφές».

Όταν όμως αυτή οφείλεται στην φρίκη που προκαλεί το αντίθετο φύλο , μια θεραπεία με ψυχανάλυση , μπορεί να έχει μερικές ελπίδες επιτυχίας για τον Φερέντσι. (ενδιάμεσες σεξουαλικές καταστάσεις , 1966).

Οι ψυχαναλυτές σήμερα βλέπουν την ομοφυλοφιλία σαν μια καθήλωση της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης.

Για τους άνδρες υπάρχει η πεποίθηση ότι η ομοφυλοφιλική συμπεριφορά , οφείλεται στις εμπειρίες της παιδικής ηλικίας , με μια πολύ δεσμευτική και δυναμική μητέρα και ένα παθητικό , εχθρικό ή απών πατέρα.

Για τις γυναίκες δεν έχει προταθεί κάποια ξεκάθαρη υπόθεση με κάποιου είδους οικογενειακό σχήμα.

Όμως οι παραδοσιακές θεωρίες πιστεύουν ότι η ομοφυλοφιλία μεταξύ γυναικών , είναι αποτέλεσμα άλυτων αναπτυξιακών δυσκολιών.

Όμως αυτές οι ψυχαναλυτικές υποθέσεις δεν έχουν επικυρωθεί συστηματικά στην κλινική πράξη «της θεραπείας» ομοφυλοφίλων αντρών και γυναικών.(Νίκος Μάνος, κλινική ψυχιατρική Θεσσαλονίκη 1997).

Σε ένα ενημερωτικό φυλλάδιο το οποίο έχει εκδοθεί από το «Contact» μια ένωση για την κοινωνική ένταξη των ομοφυλοφίλων (Contact 11Rue Felix Terrier 75020 Paris) , έντεκα διακεκριμένοι επιστήμονες έδωσαν μια ενδιαφέρουσα εξήγηση.

Συγκεκριμένα ρωτήθηκαν οι:

1. Allan T. Bell Διδάκτορας της φιλοσοφίας και της ψυχοθεραπείας και διευθυντής της ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο της Ινδιάννα.
2. Lee Ellis Διδάκτορας της φιλοσοφίας και κοινωνιολογίας. Πρόεδρος του Κοινωνιολογικού Τμήματος του κρατικού Πανεπιστημίου στη Νεμπράσκα.
3. Richard Greas Διδάκτορας Ιατρικής, ψυχίατρος στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια και στο Ιατρικό Κέντρο στο Λος Άντζελες
4. Gilbert Herdt Διδάκτορας της Φιλοσοφίας, Ανθρωπολογίας και καθηγητής.
5. Evelyn Hooker Διδάκτορας της φιλοσοφίας.
6. Judd Marmor Διδάκτορας της Ιατρικής στο Λος Άντζελες, ψυχίατρος και πρώην πρόεδρος της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας.
7. John Money, Διδάκτορας της Φιλοσοφίας.
8. Richard C. Pillard Διδάκτορας Ιατρικής και καθηγητής της Ψυχιατρικής στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης.
9. June Machoner Reinisch Διδάκτορας της φιλοσοφίας διευθύντρια του Ινστιτούτου Kinsey.
10. Marty S. Weinberg, Διδάκτορας της φιλοσοφίας και καθηγητής της Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Ινδιάννα.

11. James D. Weinrich Διδάκτορας της φιλοσοφίας, κοινωνιολόγος διπλωματούχος του Χάρβαρντ.

Στην ερώτηση αν υπάρχει θεραπεία για ν' αλλάξει ένα άτομο το σεξουαλικό του προσανατολισμό, απάντησαν αρνητικά. (Κ. Τσαρούχας, Άλκηστις, 1995).

1.2.3 Η φροϋδική άποψη για την ταυτότητα του γένους και το ρόλο του γένους

Οι απόψεις του Σίγκμουντ Φρόιντ για τις διαφορές των φύλων ήταν ριζοσπαστικές για την εποχή του. Ο Φρόιντ αναφέρει: «Είναι ουσιαστικό να καταλάβει κανείς καθαρά ότι οι έννοιες «ανδρικό» και «γυναικείο», που είναι αναμφισβήτητες στους καθημερινούς ανθρώπους, είναι από τις πιο μπερδεμένες για την επιστήμη». (Freud 1905)

Οι όροι αυτοί, μερικές φορές χρησιμοποιούνται υπονοώντας «ενεργητικότητα» ή «παθητικότητα», άλλοτε δηλώνουν το βιολογικό φύλο, ενώ άλλες φορές αναφέρονται σε συνήθειες του φύλου. Η πρώτη χρήση των όρων ήταν για τον Freud η πιο σημαντική στην διατύπωση της ψυχαναλυτικής θεωρίας του.

Παρόλο που συχνά τον απασχόλησαν οι σχέσεις της συμπεριφοράς του γένους και της σεξουαλικής συμπεριφοράς (π.χ. ενεργητικό – παθητικό, αρσενικό – θηλυκό, ετεροφυλοφιλικό – ομοφυλοφιλικό) ο Φρόιντ δεν κατάφερε να οριοθετήσει τις διαφορές αυτές, γι' αυτό και τις συγχέει συχνά στα γραπτά του. (Μαριάννα Λαγουμίδου, Gay Γιατί;;, 1996).

1.2.4 Γνωστική προσέγγιση

Στα πλαίσια της κοινωνικής και πολιτισμικής επιρροής στο άτομο, σημαντικό ρόλο παίζει η «εκπαίδευση» που σχετίζεται με την ταυτότητα και τον ρόλο του γένους. Το άτομο συνειδητοποιεί και λέει «είμαι αγόρι» ή «είσαι κορίτσι» και πρέπει να «συμπεριφέρεσαι» ανάλογα.

Σύμφωνα με τον Kohlberg η αντίληψη του γένους από το παιδί περνά τρία στάδια. Στην ηλικία των τριών ετών το παιδί καταλαβαίνει ότι είναι αγόρι ή κορίτσι αν και δεν κατανοεί ακόμα ότι το φύλο είναι σταθερό. Αργότερα αναγνωρίζει ότι το φύλο παραμένει σταθερό. Τέλος, σε ηλικία έξι έως επτά ετών το παιδί αντιλαμβάνεται τη σταθερότητα του φύλου παρά τις οποιεσδήποτε αλλαγές στην εμφάνιση ή τις δραστηριότητές του.

Σχετικά με το παραπάνω θέμα ο Kohut έγραψε: «υποστηρίζω ότι υποβαθμίζουμε την εξέταση της στοιχειώδους ύπαρξης του εαυτού μας κατά τη βρεφική ηλικία ως σημείο αφετηρίας τονίζοντας ότι το ανθρώπινο περιβάλλον αντιδρά στο μικρό βρέφος έτσι όπως θα αντιδρούσε και εάν ήξερε το μελλοντικό του εαυτό» (1977). Στην πραγματικότητα η

αντίδραση του περιβάλλοντος προς το νεογέννητο είναι πάντοτε εξαρτώμενη από το φύλο του.

Αφού το βρέφος συμπληρώσει την πρώτη φάση φυλετικής διαφοροποίησης που συμβαίνει έως τη συμπλήρωση ενάμιση χρόνου ζωής. Με την παρέλευση του χρόνου αυτού η διαφοροποίηση έχει γίνει αρκετά φανερή. (Money and Erhardt 1972 Friedman Richard and Verdewiele 1974)

ΜΕΡΟΣ 1 : Η διαμόρφωση της σεξουαλικότητας από την οικογένεια. Η άποψη της εκκλησίας .

2.1.1 Οικογένεια

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα διερευνήσουμε την επιρροή που έχει το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον , καθώς και το ρόλο του στον σεξουαλικό προσανατολισμό του ατόμου. Επίσης, θα διερευνηθεί η άποψη της εκκλησίας σχετικά με την ομοφυλοφιλία.

Καταρχάς θα γίνει αναφορά στον πιο σημαντικό θεσμό της κοινωνίας, που είναι η οικογένεια, και μέσα στην οποία συντελείται η ψυχική, βιολογική και κοινωνική ωρίμανση του ατόμου.

Μέσα στο σύστημα της οικογένειας τα παιδιά ικανοποιούν τις ανάγκες τους. Επίσης δέχονται τις δυνάμεις εξουσίας που αναπτύσσουν οι γονείς και οι οποίες επηρεάζουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Μεγάλος αριθμός ομοφυλόφιλων ανδρών αναφέρει ότι στην διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας ένιωθαν ότι ο πατέρας τους ήταν απόμακρος.

Έρευνες του Whitam και Zent έχουν δείξει ότι οι περισσότεροι πατέρες ομοφυλόφιλων ανδρών ήταν πράγματι απόμακροι , εξ' αιτίας της πολύωρης εργασίας τους , της αυταρχικής προσωπικότητας της μητέρας ή δεν συμμετείχαν καθόλου στις οικογενειακές δραστηριότητες λόγω του χαρακτήρα τους.

Σύμφωνα με τον Isay (1987) ο οποίος βασίστηκε σε εξειδικευμένες κλινικές έρευνες, οι ενήλικοι ομοφυλόφιλοι άνδρες «πάσχουν» από την έλλειψη στενών σχέσεων με τον πατέρα τους κατά την παιδική τους ηλικία.

Αντίθετα ο Silverstain (1981) στηριζόμενος σε συνέντευξη ενηλίκων ομοφυλόφιλων ανδρών οι οποίοι δεν αποτελούσαν κλινικό δείγμα, επισημαίνει ότι η απομάκρυνση του πατέρα ίσως ήταν το αποτέλεσμα και όχι η αιτία της ομοφυλοφιλίας. Ο Harry (1982) καταλήγει σε παρόμοια συμπεράσματα στο βιβλίο του *Gay Children Grown up*.

Μερικοί ψυχολόγοι υποστηρίζουν ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός σχετίζεται πιθανά με βιολογικά χαρακτηριστικά τα οποία παίζουν ιδιάζοντα ρόλο ακόμη και κατά τις πρώτες μέρες μετά την γέννηση του παιδιού.

Ένα πιθανό ψυχολογικό αναπτυξιακό συμβάν κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας των ανδρών αυτών είναι η ανάπτυξη διαφυλικών χαρακτηριστικών συμπεριφοράς στην προσπάθεια να αποκτήσουν ή και να διατηρήσουν την έλξη και την προσοχή των πατέρων τους.

Ο πατέρας ή ο αντικαταστάτης του γίνεται το κύριο αντικείμενο της σεξουαλικής προσοχής του παιδιού.

Αργότερα τη θέση του πατέρα παίρνει άλλο πρόσωπο-άνδρας που να μπορεί να ταυτιστεί με εκείνον.

Η αποστασιοποίηση του πατέρα από το γιο κατά την παιδική και προεφηβική ηλικία βιώνεται ως απόρριψη.

Ίσως αυτό να είναι η αιτία της ελλιπούς αυτοεκτίμησης και αίσθησης ανεπάρκειας που αισθάνονται μερικοί ομοφυλόφιλοι.

Σε αντίθεση με όσα αναφέρθηκαν κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι η παρουσία ενός πατέρα, ο οποίος είναι δημιουργικός υποστηρικτικός και θερμός στις διαπροσωπικές του σχέσεις, πιθανόν να επηρεάζει τον σεξουαλικό προσανατολισμό του γιου του προς το ίδιο φύλο σε ορισμένες περιπτώσεις (Bieber et al 1962).

Η «ποσότητα» και η ποιότητα της σχέσης που αναπτύσσεται ανάμεσα στον πατέρα και τον γιο κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής του γιου, φαίνεται να επηρεάζουν σημαντικά το μελλοντικό σεξουαλικό του προσανατολισμό.

Σύμφωνα με τον Richard Green η σχέση αυτή, δείχνει τον δυναμισμό της από το πρώτο έτος της ηλικίας του παιδιού ενώ παραμένει σημαντική και στις ηλικίες 3 έως 5.

Ο ίδιος ερευνητής αναφέρει ότι υπάρχει αρνητική συσχέτιση του χρόνου που αφιερώνει ο πατέρας στον γιο του, με την επιθυμία του πατέρα να αποκτήσει θηλυκό παιδί. Κατά συνέπεια, μια τέτοια συμπεριφορά μπορεί να επηρεάζει ακόμη περισσότερο, προς το «θηλυπρεπές» τη συμπεριφορά του γιου.

Ο χρόνος αφιερώνεται στην σχέση πατέρα-γιου είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες επιρροής του σεξουαλικού προσανατολισμού των αγοριών.(Green R. 1987).

Υπάρχουν πιθανόν κάποιοι ευσυνείδητοι μηχανισμοί όπου ο γιος «χρησιμοποιεί» τον πατέρα-πρότυπο έτσι ώστε να αποκτήσει ανδρική συμπεριφορά.

Οι υποστηρικτές της κοινωνικό-μαθησιακής θεωρίας πιστεύουν ότι οι γιοι μιμούνται τον πατέρα γιατί «αμείβονται» γι' αυτό.(Michael 1970). Διαφορετικά η μάθηση από μοντέλο είναι δυνατόν να συμβεί μέσω ενός υποκατάστατου (Bandura 1962).

Σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση «It -scale»: (είναι ένα test υπολογισμού των προτιμήσεων του παιδιού,σε παιχνίδια και δραστηριότητες που σχετίζονται με το φύλο. Λαμβάνονται υπόψη οι σχέσεις γονέων-παιδιών) σε αγόρια 5 ετών, τα αρρενωπά αγόρια έδωσαν εικόνα του πατέρα πολύ διαφορετική από εκείνη που δόθηκε από τα «θηλυπρεπή» αγόρια.

Εξίσου σημαντικός όμως με το ρόλο του πατέρα, είναι και ο ρόλος της μητέρας σε σχέση με τον σεξουαλικό προσανατολισμό του αγοριού. Αρκετές έρευνες υποστηρίζουν ότι η μητρική συμπεριφορά προς τα αγόρια, παίζει σημαντικό ρόλο από την πλευρά τους στην εμφάνιση «θηλυπρεπούς» συμπεριφοράς. (Bieber 1962 Van Den Aardweg 1984).

Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από τους Green (1987),Billetol (1981) και Siegelman (1981) έδειξαν πως ο χρόνος και το είδος της σχέσης μητέρας και γιου κατά το

πρώτο έτος της ηλικίας του δεν επηρεάζει σημαντικά την συμπεριφορά του ανάλογα με το φύλο του. Δεν φαίνεται όμως να συμβαίνει το ίδιο για τις ηλικίες 2 έως 5 ετών.

Η σχέση μητέρας - γιου που ξεκινά από την βρεφική ηλικία αποτελεί σημαντικό παράγοντα , του βιο-ψυχοαναπτυξιακού συστήματος που επηρεάζει και επηρεάζεται από το γιο και την ταυτότητα του γένους του.

Σε μια έρευνα που έκανε η Marantz το 1984 ,κατέληξε ότι οι μητέρες αγοριών με ανωμαλίες στην ταυτότητα του γένους , έπασχαν από κατάθλιψη σε σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό (46%) από εκείνες της ομάδας ελέγχου (6%) κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων από τη γέννηση του παιδιού. Άλλες πάλι μητέρες ομοφυλόφιλων ανέφεραν ότι ήταν σε άσχημη ψυχολογική κατάσταση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης καθώς επίσης και κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών ετών.

Μεγάλος αριθμός μητέρων οι οποίες είχαν γιους που παρουσίαζαν ανωμαλίες στην ταυτότητα του γένους, ανέφεραν πως οι σύζυγοι τους είχαν εξωγαμιαίες σχέσεις, είτε κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης είτε κατά το πρώτο έτος της ηλικίας του παιδιού. Παράλληλα με την κατάθλιψη εμφάνιζαν εκνευρισμό και κόπωση. Μέσα στο αρνητικό αυτό κλίμα οι γιοι τους , ένιωθαν μόνοι και χωρίς ενδιαφέρον. Οι μητέρες αυτές πολύ συχνά περιέγραφαν τους γιους τους ως πολύ καλύτερους από άλλα αγόρια.

Τους περιέγραφαν επίσης ως «ευγενικούς, έξυπνους, ευαίσθητους, λιγότερο επιθετικούς από τα άλλα αγόρια και με φαντασία».Ακολουθώντας τη δική τους λογική , θεωρούσαν τα υπόλοιπα αγόρια επιθετικά, ζωηρά και ότι προκαλούσαν πολλά προβλήματα, ενώ απαγόρευαν στους γιους τους να παίζουν με άλλα αγόρια της ηλικίας τους. Μη μπορώντας λοιπόν οι πρώτες , να διαχωρίσουν το επικίνδυνο παιχνίδι από το απλώς ζωηρό, επιθετικό παιχνίδι, έφταναν σε σημείο να κρίνουν και να υποτιμούν τα άλλα αγόρια , ακόμη και μπροστά στους γιους τους.

Σύμφωνα με τους Bradleys et al (1980) πολλές απ' τις μητέρες αυτές που είχαν αγόρια εκφράζονταν συχνά με επιθετικότητα για τους άνδρες.

Σε σχετική με το θέμα έρευνα που πραγματοποίησε ο M.Shelfman αρκετές μητέρες εξέφρασαν και «καλυμμένο» και «ανοιχτό» φόβο και άγχος για τους άνδρες, αλλά και περιφρόνηση για τους εαυτούς τους.

Η Sonia Marantz (1984) αναφέρει ότι διπλάσιες τουλάχιστον μητέρες ομοφυλόφιλων σε σχέση με την ομάδα ελέγχου, εκφράζονται αρνητικά, τόσο για τον πατέρα τους όσο και για τον άνδρα τους, χρησιμοποιώντας τις ίδιες περίπου λέξεις. Σε μερικές περιπτώσεις ανάμεσα στις τραυματικές εμπειρίες των γυναικών αυτών θα συγκαταλεγόταν και ο βιασμός, η ανάμειξη τους σε καυγά, ή τραυματισμός κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης. Αρκετές μητέρες ωστόσο που δεν είχαν τέτοιου είδους εμπειρίες, είχαν βιώσει την εμπειρία ενός διαζυγίου την οποία θεώρησαν τραυματική.

Στις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν , οι μητέρες περιγράφονται από τη S. Marantz ως 1) εξαρτημένες από το γιο, 2) με δυσκολίες στο χωρισμό, 3) μη αποδεχόμενες τις σχέσεις του γιου με τους άλλους ανθρώπους, 4) ως άτομα αυταρχικά και καταπιεστικά και 5) δύσκολα αποδεχόμενες το δικαίωμα του γιου τους να έχει διαφορετική διάθεση από εκείνες.

Τα πέντε παραπάνω στοιχεία δίνουν την εικόνα μιας μητέρας που άμεσα και έμμεσα ελαττώνει την δυνατότητα ανάπτυξης ανεξάρτητης προσωπικότητας του γιου της.

Ο Richard Friedman (1930) και άλλοι ερευνητές υποστήριξαν ότι η θέση της μητέρας στο σπίτι και η υπερπροστατευτική της σχέση με το γιο ,επηρεάζει τον σεξουαλικό του προσανατολισμό, κυρίως όταν συνδυάζεται παράλληλα με μια ψυχρή και απομακρυσμένη σχέση ή απουσία σχέσης πατέρα-γιου.

Μέχρι το 1960 αρκετοί ακόμη ερευνητές υποστήριξαν τις ίδιες απόψεις στις εργασίες τους. Όμως αρνητικό στοιχείο στις έρευνες αυτές αποτελεί το ότι δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι ηλικίες των γονιών , που όπως αποδείχτηκε αργότερα παίζουν σημαντικό ρόλο.

Το 1959 ο West , σε μια έρευνα του διαπίστωσε ότι , οι ομοφυλόφιλοι νευρωτικοί άνδρες-ασθενείς του , σε αντίθεση με τους ετεροφυλόφιλους, περιέγραφαν μια μη ικανοποιητική σχέση πατέρα-γιου και παράλληλα πολύ στενή σχέση μητέρας-γιου. Οι Bieber et al το 1962 , αναφέρουν ότι θα ήταν απλούστευση αν απέδιδαν στις διαπροσωπικές σχέσεις του γιου με τον ένα μόνο γονιό (π.χ. υπερπροστατευτική μητέρα ή απόμακρος πατέρας) την «αιτιολόγηση» της ανδρικής ομοφυλοφιλίας , αφού τα δεδομένα των ερευνών δείχνουν την πιθανή ύπαρξη ενός «αστερισμού» σχέσεων μητέρας -πατέρα-γιου , που μπορεί να την επηρεάζει.

Πιθανός συνδυασμός σχέσεων του συστήματος αυτού είναι η περίπτωση ενός προβληματικού γάμου, όπου ο πατέρας απομακρύνεται από το γιο και την μητέρα. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει η πιθανότητα η μητέρα να κάνει τον γιο της σκοπό της ζωής της και να αναπτύξει έναν ισχυρό «δεσμό» με αυτόν. Βέβαια δεν μπορεί να παραβλεφθεί η πρωταρχική προσκόλληση του κάθε ανθρώπου, στην παιδική ηλικία με την μητέρα του.

Όλες οι μετέπειτα σχέσεις, είναι πολλές φορές εμφανώς επηρεασμένες από τη φύση της σχέσης αυτής, η οποία συχνά προσφέροντας αγάπη, άνεση, ασφάλεια και φροντίδα επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την αυτοεκτίμηση του παιδιού.

Συνήθως οι ομοφυλόφιλοι περιγράφουν τον πατέρα τους με πολύ διαφορετικό τρόπο απ' ότι την μητέρα τους, ενώ ορισμένοι την φθονούν και την ανταγωνίζονται. Ενδιαφέρον όμως παρουσιάζουν οι παρατηρήσεις , ότι σε πολλές περιπτώσεις που και οι δυο γονείς είναι ομοφυλόφιλοι, το παιδί φαίνεται να έχει τις ίδιες πιθανότητες να εμφανίσει ομοφυλόφιλη ή ετερόφυλη σεξουαλική κατεύθυνση (Reihich Tizaid and Eden 1987).

Επομένως η ανατροφή του παιδιού μέσα σε ένα «ομοφυλοφιλικό οικογενειακό περιβάλλον» δεν επηρεάζει τη σεξουαλική του προτίμηση όσο άλλοι παράγοντες.(π.χ. σχέσεις με τους γονείς) (Μαριάννα Λαγουμίδου, *Gay γιατί;* 1996) Σχετικά όμως με τον σεξουαλικό προσανατολισμό των κοριτσιών και κατά πόσο οι ενδοοικογενειακές σχέσεις τον επηρεάζουν, αναφέρονται πολύ λιγότερα σε σχέση με τα αγόρια.

Σύμφωνα με την Μ. Χουρδάκη, Αι. Μαρούδα και Μ. Σταύρου το κορίτσι το οποίο ένιωσε έντονο μίσος για τον πατέρα του , αναζητά την αγάπη στη γυναικεία συντροφιά. Επίσης, η κόρη μιας ψυχρής μητέρας είναι δυνατόν να στραφεί σε μια άλλη μεγάλη γυναίκα προκειμένου να αποζητήσει την μητρική αγάπη που στερήθηκε στην παιδική και εφηβική της ηλικία. Ένα οικογενειακό περιβάλλον φορτωμένο από πολλά σεξουαλικά ταμπού, απειλές και τιμωρίες ευνοεί την ανάπτυξη του λεσβιασμού. Ακόμη μεμψιμοιρίες για την μοίρα της γυναίκας και υπερβολές για τους πόνους του τοκετού και το βάρος της εγκυμοσύνης, σε συνδυασμό με τις άσχημες σχέσεις μεταξύ των γονιών, είναι δυνατόν να σπρώξουν το κορίτσι προς το γυναικείο και όχι προς το ανδρικό φύλο.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι οι γονείς θα πρέπει χωρίς διαταγές, απαγορεύσεις, στερήσεις ή ψυχοτραυματικές τιμωρίες από την μια πλευρά, αλλά από την άλλη πλευρά με επίγνωση , του τι κατέχει και εφαρμόζει το παιδί και ιδιαίτερα στην εφηβεία , τον έλεγχο της πρωτοβουλίας του , την συναίσθηση του καθήκοντος , την ικανοποίηση των ψυχοσωματικών του λειτουργιών καθώς και την ευθύνη της αυτοκυβέρνησης.

Αντίθετα η αντιφυσιολογική καταπίεση του ερωτισμού εν ονόματι της ηθικής δημιουργεί: α) διαστροφή προς ανώμαλες ικανοποιήσεις, β) σεξουαλική υποτονία, γ) αναστολή της ικανότητας από δειλία και φόβο, δ) εκδικητικές αντιδράσεις κατωτερότητας, ε) ψυχονευρωτικές εκδηλώσεις και στ) ενθάρρυνση της σωματεμπορίας και δημιουργία ανήθικης σκοπιμότητας(N.N Δρακουλίδης, *Τα σωστά και τα λάθη για γονείς και παιδιά*,1983).

Ακόμη σύμφωνα με την εγκυκλοπαίδεια, Σεξουαλική Αγωγή για όλες τις ηλικίες, η σεξουαλική πληροφόρηση και διαπαιδαγώγηση των παιδιών δεν πρέπει να περιέχει κανένα μισογυνικό ή μισανθρωπικό υπαινιγμό. Ο φόβος και η περιφρόνηση του άλλου φύλου συμβάλλουν πάρα πολύ συχνά στην ενίσχυση των ομοφυλόφιλων τάσεων.

Επίσης αναφέρεται ότι οι γονείς, είναι αναγκαίο να ευνοούν όσο το δυνατόν περισσότερο την επαφή με το άλλο φύλο, που διαλύει το φόβο του ξένου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να προσέξουν πολύ τις αποκλειστικές ομοφυλόφιλες φιλίες των παιδιών τους ή τις δραστηριότητες που δεν ταιριάζουν με το φύλο τους.

2.1.2 Η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλικής ταυτότητας & η αντίδραση των γονέων.

Σύμφωνα με τον Alex Theo , για τους περισσότερους ομοφυλόφιλους είναι δύσκολο αλλά και επώδυνο, να αποκαλύψουν την σεξουαλική τους ταυτότητα στους γονείς ,τους φίλους και τους συναδέλφους τους, επειδή γνωρίζουν ότι υπάρχει μεγάλη πιθανότητα, να σοκαριστούν, να τους απορρίψουν , να τους απομονώσουν ή ακόμα να αντιδράσουν και βίαια.

Παρόλα αυτά , πολλοί νέοι ομοφυλόφιλοι, πριν αποκαλυφθούν, δεν παραδέχονται ότι είναι ομοφυλόφιλοι ούτε στον ίδιο τους τον εαυτό, ακόμα και εάν τους ελκύουν άτομα του ίδιου φύλου. Ο κοινωνιολόγος Barry Dank στην μελέτη που έκανε για την, ομοφυλοφιλία ρώτησε τα άτομα τα οποία συμπεριέλαβε σε αυτήν

“ Εάν πριν αποφοιτήσουν από το σχολείο ήταν ομοφυλόφιλοι ”.

Μερικές από τις τυπικές απαντήσεις που έδωσαν ήταν οι εξής :

1^η απάντηση : << Νομίζω πως ήξερα ,αλλά δεν ήξερα πώς να το εκφράσω με λέξεις.

Δεν ήξερα ότι υπήρχε κάτι τέτοιο .Πίστευα ότι ήμουν ο μόνος σε όλο τον κόσμο. Δεν νομίζω ότι πραγματικά τι σημαίνει αυτό. Πιθανότατα θα σας ρωτούσα για να μου εξηγήσετε >> .

2^η απάντηση : Εγώ θα έλεγα όχι. Δεν ξέρω για ποιο πράγμα μιλάτε.

Εάν έλεγες “αδελφή” , θα σκεφτόμουν κάτι για αυτό. Αυτός ήταν ο όρος που χρησιμοποιούσαν στη αργκό, αν και δεν ήξερα , τι ακριβώς σημαίνει >>.

3^η απάντηση : << Δεν νομίζω ότι θα ήξερα τότε. Τότε δεν θα σκεφτόμουν καθόλου αυτή τη λέξη >> .

Συνεχίζοντας ο Theo , εκφράζει την άποψη ότι , οι έφηβοι αυτοί, απέτυχαν να αναπτύξουν μία ομοφυλοφιλική ταυτότητα επειδή τόσο οι γονείς τους , όσο και οι άλλοι φορείς κοινωνικοποίησης , τους δίδαξαν για το νόημα της ετεροφυλοφιλίας ,αλλά δεν τους δίδαξαν τίποτα για την ομοφυλοφιλία.

Όμως όπως τονίζει ο Dank , τα άτομα αυτά , μπορούν να αποκτήσουν την γνώση για την ομοφυλοφιλία και τους ομοφυλόφιλους , εάν συναντούν και συναναστρέφονται ομοφυλόφιλους οι οποίοι έχουν δεχτεί την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα ,ετεροφυλόφιλους οι οποίοι γνωρίζουν για την ομοφυλοφιλία , διαβάζοντας σχετικά βιβλία ή βλέποντας ειδήσεις και εκπομπές στην τηλεόραση ,οι οποίες ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα .

Η ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα, μπορεί επίσης να αποκαλυφθεί και σε περιβάλλοντα στα οποία υπάρχουν άτομα του ίδιου φύλου , όπως π.χ οι φυλακές, τα μπαρ για ομοφυλόφιλους και οι δημόσιες τουαλέτες.

Ο κοινωνιολόγος Richard Troiden, παρουσιάζει μία λεπτομερή ανάλυση, για το πώς οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι άνδρες οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα τους, απέκτησαν την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα.

Σύμφωνα με τον Troiden, η απόκτηση της ομοφυλοφιλικής ταυτότητας πραγματοποιείται σε τέσσερα στάδια, τα οποία είναι :

1. Το στάδιο της συνειδητοποίησης :

Στο στάδιο αυτό οι ομοφυλόφιλοι , αισθάνονται ότι είναι διαφορετικοί

Από τους άλλους άνδρες. Όπως θυμάται ένας ομοφυλόφιλος << Δεν ένιωσα ποτέ ότι ταίριαζα .Δεν ξέρω σίγουρα γιατί. Ένιωθα διαφορετικός. Πίστευα πως αυτό συνέβαινε επειδή ήμουν πιο ευαίσθητος>> .

Ένας άλλος εκφράζει ένα παρόμοιο συναίσθημα :<<Ένιωθα διαφορετικός, λόγω του ενδιαφέροντος μου για το σχολείο , της απέχθειας μου για τα αθλήματα κ. τ. λ >> .

Οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι, βίωναν τα συναισθήματα αυτά στην ηλικία των 13 ετών περίπου ,δηλαδή κατά τη διάρκεια της εφηβείας τους. Ελάχιστοι ήταν εκείνοι οι οποίοι γνώριζαν για την ομοφυλοφιλία τους στην ηλικία από 6 ως 7 ετών και ταυτίζονταν πάντα με τις γυναίκες.

2.Το στάδιο του διχασμού :

Στην ηλικία των 17 ετών περίπου οι ομοφυλόφιλοι , αρχίζουν να αισθάνονται ότι ίσως έχουν διαμορφώσει ομοφυλόφιλη σεξουαλική ταυτότητα, αλλά αρνούνται να ορίσουν τους εαυτούς τους ως ομοφυλόφιλους. Ένας ομοφυλόφιλος περιγράφει τα συναισθήματα του, όταν βρισκόταν στο στάδιο αυτό: << Πριν χαρακτηριστώ δημόσια ως αδελφή , συνειδητοποίησα ότι, δεν ενδιαφερόμουν για τις γυναίκες. Είχα αρκετές εμπειρίες με κορίτσια, ώστε ν συνειδητοποιήσω, ότι ενώ αφυπνίστηκα σεξουαλικά από εκείνα , αφυπνίστηκα επίσης και από άνδρες, και ήθελα να κάνω έρωτα μαζί τους. Όμως σκέφτηκα ότι αυτό ήταν κάτι που θα το ξεπερνούσα με τον καιρό, κάτι που θα περιοριζόταν από μόνο του, καθώς εγώ θα μεγάλωνα >> .Στο στάδιο του διχασμού οι ομοφυλόφιλοι , πιθανών να αρνούνται την ομοφυλοφιλία τους και να φέρονται εχθρικά στους άλλους ομοφυλόφιλους.

3. Το στάδιο της αποκάλυψης :

Στην ηλικία των 19 ετών περίπου ,αρχίζουν να βλέπουν τα σεξουαλικά τους συναισθήματα ως οριστικά ομοφυλοφιλικά .Αρχίζουν επίσης να συμμετέχουν στην

υποκοουλτούρα των ομοφυλοφίλων ,ορίζοντας εκ νέου την ομοφυλοφιλία τους ως ένα βιώσιμο τρόπο ζωής.

Αν και η πράξη της αποκάλυψης , αυτή καθαυτή είναι συνήθως επίπονη , η εμπειρία που ακολουθεί μετά την αποκάλυψη είναι συχνά πολύ θετική. Ένας ομοφυλόφιλος περιγράφει : << Ήταν μία εκπληκτική αίσθηση ανακούφισης και ανανέωσης...σαν να ξαναγεννιέσαι. Το βάρος έφυγε από τους ώμους μου. Για πρώτη φορά ένιωσα ότι είχα ζωή >>.

4.Το στάδιο της δέσμευσης :

Στο τελευταίο αυτό στάδιο, ως ώριμοι ενήλικες οι ομοφυλόφιλοι, αφοσιώνονται στην ομοφυλοφιλία επιλέγοντας την ως τρόπο ζωής.

Υποστηρίζουν ότι είναι ευτυχισμένοι για την ομοφυλοφιλική τους σεξουαλική κατεύθυνση, ότι δεν θα άλλαζαν ακόμη και εάν τους δίνονταν η ευκαιρία και ότι δεν βρίσκουν κανένα πλεονέκτημα στην ετεροφυλοφιλία. Αυτή η θετική αίσθηση, χαρακτηρίζει ακόμη και εκείνους που απορρίφθηκαν από το οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον ή έχασαν τη δουλειά τους.

Πρόσφατες μελέτες κατέληξαν στην ίδια διαδοχή κυρίως των σταδίων ,από τα οποία περνούν οι άνδρες και οι γυναίκες ομοφυλόφιλοι ,κατά την διαδικασία της αποκάλυψης της ταυτότητας τους.

Όμως οι ομοφυλόφιλες γυναίκες δεν έχουν ακριβώς τις ίδιες εμπειρίες με τους ομοφυλόφιλους άνδρες. Γενικά οι γυναίκες χρειάζονται περισσότερα χρόνια για να παραδεχτούν την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα και να την αποκαλύψουν.

Για παράδειγμα ,ενώ οι άνδρες πριν τα 20 τους χρόνια, οι γυναίκες αποκαλύπτονται μετά τα 20 τους.

Παρόλα αυτά, η αποκάλυψη και η αφοσίωση στην ομοφυλοφιλία είναι γενικά μία συνεχής διαδικασία, η οποία δεν τελειώνει ποτέ. Ο ομοφυλόφιλος συγγραφέας Eric Marcus αναφέρει ότι : << Το να φανερώσεις την ομοφυλοφιλία σου, δεν είναι κάτι που το κάνεις μία και μετά το ξεχνάς. Για τους ομοφυλόφιλους άνδρες και γυναίκες που επιλέγουν να σταματήσουν να κρύβονται, η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλίας τους, είναι κάτι που μπορεί να το κάνουν κάθε μέρα. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις σε συναντήσεις και συζητήσεις που οι ομοφυλόφιλοι υποχρεώνονται να αποφασίσουν εάν θα απαντήσουν με ειλικρίνεια "ναι" ή "όχι". Κάθε φορά που κάποιος σε μία κοινωνική εκδήλωση ή κάποιο άλλο μέρος κάνει ερωτήσεις όπως "Είσαι παντρεμένος;", οι φανεροί ομοφυλόφιλοι αναγκάζονται να αποκαλυφθούν ακόμα μια φορά λέγοντας " Όχι επειδή είμαι ομοφυλόφιλος ' >>. Κάτι τέτοιο είναι δυνατόν να αρκετά συχνά. Επειδή ακριβώς η κοινωνία είναι κατά βάση ετεροφυλοφιλική , οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν ότι και όλοι οι υπόλοιποι θα είναι ετεροφυλόφιλοι οπότε και οι συζητήσεις τους βασίζονται

στην υπόθεση αυτή. Συνεπώς, ακόμα και στην περίπτωση εκείνη που έχουν ήδη αποκαλυφθεί, οι φανεροί ομοφυλόφιλοι, συνεχίζουν να δέχονται από την ομοφυλοφιλική κοινωνία τις ίδιες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και οι κρυφοί ομοφυλόφιλοι. Ορισμένες βέβαια από αυτές τις προκλήσεις γίνονται χωρίς πρόθεση, όπως στο παράδειγμα που αναφέρθηκε παραπάνω. Άλλες όμως εκφράζονται σκόπιμα και είναι, ειρωνικές, προσβλητικές ή επιθετικές. Αρκετοί όμως είναι εκείνοι οι ομοφυλόφιλοι οι οποίοι έχουν καταφέρει να "φτιάξουν" μία ευτυχισμένη ζωή.

(Alex Theo, Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά)

Η αποκάλυψη της ομοφυλοφιλίας, έρχεται μέσα στην οικογένεια σαν βόμβα που σκάει συνήθως με πρώτο πρόσωπο τη μητέρα. Η μητέρα ενοχοποιείται ιδιαίτερα για την ομοφυλοφιλία του γιου της εφόσον, η ίδια ήταν δεσμευτική και ασφυκτική απέναντι του και δεν κατανόησε την ανάγκη του να ελευθερωθεί και να ωριμάσει. Ένοχος όμως φαίνεται να είναι και ο πατέρας αφού όπως έχουμε αναφέρει σε άλλο κεφάλαιο υπήρξε από παθητικός και ανύπαρκτος μέχρι εχθρικός και απόμακρος.

Έτσι οι πρώτες εικόνες της ομοφυλοφιλίας φέρνουν μεγάλη αναστάτωση στα μέλη της οικογένειας, αδέρφια και γονείς. Οι κινήσεις οι οποίες κάνουν προκειμένου να αντιμετωπίσουν την ομοφυλόφιλη συμπεριφορά του παιδιού, κάνουν τα πράγματα πιο πολύπλοκα, και οδηγούνται σε σειρά λαθών.

Κάτω από τον θυμό, τον πανικό, την απογοήτευση αλλά και την αγωνία για το τι θα γίνει το παιδί τους, συγκρούονται συνεχώς και δημιουργούν εντάσεις ενώ η κατάσταση αυτή καταλύει την οικογένεια. Σε πολλές περιπτώσεις οι γονείς τσακώνονται μεταξύ τους αλληλοκατηγορούνται, ανταλλάσσουν απειλές, ενώ προσπαθούν να φορτώσουν την «ανωμαλία» του παιδιού τους και το φταίξιμο ο ένας στον άλλο.

Επίσης μπορεί να δώσουν ρόλο ευθύνης σε ένα άλλο αδελφό «ετερόφυλο», επιβάλλοντας του να αλλάξει τον «άρρωστο» ομοφυλόφιλο αδελφό του. Ακόμη ιδιαίτερη σημασία δίνουν στο κοινωνικό κόστος, δηλαδή στον τρόπο που θα αντιμετωπίσουν την οικογένεια οι «σωστοί» ετεροφυλόφιλοι όταν θα πληροφορηθούν για το ομοφυλόφιλο μέλος της. Σιγά-σιγά λοιπόν ξεκινούν οι ενέργειες εκείνες οι οποίες θα οδηγήσουν στην «σωτηρία» και τη «θεραπεία» του άρρωστου ομοφυλόφιλου.

Η οικογένεια τρέχει σε γιατρούς που τάζουν την πλήρη αποκατάσταση, ορμόνες που μπορεί να φταίνε, εξετάσεις που γίνονται για να ανακαλυφθεί το παθολογικό αίτιο, ενώ σε ακραίες περιπτώσεις ο ομοφυλόφιλος οδηγείται σε μάγους και μέντιουμ. Όσο για τον τελευταίο, είναι φανερό η αμηχανία, ο φόβος, ο θυμός και η άρνηση να δεχθεί θεραπευτικές παρεμβάσεις.

Ένα από τα σημαντικότερα λάθη που κάνουν οι γονείς είναι ότι δεν προσπαθούν να βοηθήσουν σωστά το παιδί τους. Δεν του δίνουν δηλαδή το δικαίωμα να εκφράσει την

άποψη , τα πιστεύω του και τα συναισθήματα του. Πολλές φορές το άτομο βρίσκεται και σε ομοφυλόφιλη και σε ετεροφυλόφιλη αναζήτηση. Στην περίπτωση αυτή με ώριμες και σωστές προσεγγίσεις αναπτύσσεται το ετεροφυλοφιλικό στοιχείο.

Επομένως όταν το άτομο δεν είναι συνειδητοποιημένο σε σχέση με την ομοφυλοφιλία του, με ψυχολογική στήριξη και ενίσχυση του φύλου του, αλλά και με την σύμφωνη συμμετοχή του , θα οδηγηθεί στο ετεροφυλόφιλο μοντέλο. Οι ειδικοί τονίζουν ότι η κακή και αυταρχική γονεϊκή στάση , φέρνει ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα , οδηγώντας σε ένα φαύλο κύκλο τις σχέσεις γονιών και παιδιού.

Το ομοφυλόφιλο άτομο αναγκάζεται κάτω από τις πιέσεις και τους εκβιασμούς που υφίσταται, όπως π.χ. να το κλειδώνουν μέσα, να ελέγχουν τους φίλους του, να απειλούν ότι θα το διώξουν από το σπίτι, να λέει ψέματα ότι έγινε ετεροφυλόφιλος. Ακόμη φέρνει κοπέλες στο σπίτι και παρουσιάζει για σύντροφο του κάποια απ' αυτές, ενισχύοντας μ' αυτό τον τρόπο το ηθικό των γονιών του. Όλα αυτά θα έχουν όμως σαν αποτέλεσμα την κατάθλιψη, τα ψυχολογικά προβλήματα και την υποταγή στους οικογενειακούς συμβιβασμούς.

Τα πράγματα θα ήταν πολύ διαφορετικά εάν οι γονείς έδειχναν κατανόηση και αποδοχή στην ομοφυλοφιλία του παιδιού τους, η οποία δεν πρόκειται να αλλάξει, εφόσον το ίδιο είναι απόλυτα συνειδητοποιημένο και επιθυμεί να ακολουθήσει τον ομοφυλόφιλο σεξουαλικό προσανατολισμό (Θάνος Ασκητής , Η σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας, 1997).

Αξίζει όμως να σημειωθεί το γεγονός ότι , σε σχέση με τους γονείς, οι παππούδες εμφανίζονται περισσότερο ελαστικοί και αποδέχονται πιο εύκολα την ομοφυλοφιλία των εγγονιών τους. Αυτό συμβαίνει επειδή και οι ίδιοι υφίστανται κάποια προκατάληψη αλλά και διακρίσεις στα πλαίσια της κουλτούρας η οποία θεωρεί τους νέους σημαντικούς. (Alex Theo, Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά).

2.1.3 Χριστιανισμός

Ας γυρίσουμε πολύ πίσω σε εποχές οι οποίες χαρακτηρίζονταν από υπερβολική καταπίεση και ήταν βυθισμένες στον σκοταδισμό. Στο σημείο όμως αυτό προκύπτει το ερώτημα : «Από που προήλθε η εχθρότητα των χριστιανών ενάντια στους ομοφυλόφιλους»;

Με το θέμα αυτό έχει ασχοληθεί εκτενώς η Μπεατρίς Μπάντμαν η οποία και θα μας βοηθήσει να το αναλύσουμε. Στη Γένεση αναφέρεται ότι , ο Θεός έστειλε δύο αγγέλους για να διερευνήσουν τα ήθη της πόλης των Σοδόμων η οποία θεωρούνταν διεφθαρμένη. Τότε, ο βασιλιάς Λωτ επιμένει να τους φιλοξενήσει ενώ οι άγγελοι

διστακτικοί στην αρχή τελικά δέχονται. Τα ξημερώματα οι κάτοικοι της πόλης απαιτούν να «γνωρίσουν» τους δυο άνδρες και το μυστήριο αρχίζει.

Η ακριβής σημασία της λέξεως «γνωρίζω» αγνοείται μέχρι και σήμερα εφόσον η βίβλος είναι αρκετά λακωνική. Τίποτα δεν αποδεικνύει στο αυθεντικό κείμενο, πως οι κάτοικοι των Σοδόμων ήθελαν πράγματι να αποπλανήσουν τους αγγέλους αλλά ούτε και πως ήθελαν απλώς να τους γνωρίσουν.

Για την σημασία της βιβλικής λέξης «yadha» που σημαίνει «γνωρίζω» γράφτηκαν πληθώρα σχόλια. Συχνά θεωρούν πως το ρήμα «γνωρίζω» είναι σύμφωνα με τη βίβλο, συνώνυμο της σεξουαλικής πράξης και πως η έκφραση αυτή χρησιμοποιείται αρκετές φορές ως παράφραση της συνουσίας. Ωστόσο μέσα στην βίβλο που υπάρχει 943 φορές μόνο τις 15 φορές χρησιμοποιείται με την σεξουαλική έννοια. Παρόλα αυτά όμως το όνομα των Σοδόμων , γίνεται συνώνυμο της αμαρτίας. Πολύ σύντομα η χρήση του επεκτείνεται και στην έκφραση της υπεροψίας, της μοιχείας , του αθεϊσμού και στην κατάχρηση της φιλοξενίας. Από τον 1ο αιώνα κιόλας εμφανίζεται η πρώτη ομοφυλοφιλική ερμηνεία της ιστορίας των Σοδόμων. Σύμφωνα με τον Φίλων τον Αλεξανδρεύς, «οι κάτοικοι των Σοδόμων μεθούσαν υπερβολικά, έτρωγαν με απληστία και συνουσιαζόταν με τρόπους απαγορευμένους..... καθώς σιγά-σιγά μάθαιναν αυτούς που από τη φύση τους ήταν άνδρες , να υποδύονται τον ρόλο των γυναικών. Τους φόρτωσαν με τη φοβερή κατάρα μιας γυναικείας αρρώστιας» εννοώντας την στειρότητα. Η ερμηνεία αυτή έγινε δεκτή χωρίς συναισθηματισμούς από τους πατέρες της εκκλησίας, δεδομένου μάλιστα πως το Λευιτικό διακηρύσσει πως: το να κοιμάται ένας άνδρας με άλλον άνδρα είναι μια αποτρόπαια πράξη».

Ξαφνικά ο Σοδομισμός γίνεται μια διαστροφή τόσο απεχθής στα μάτια του Θεού ώστε οι πόλεις που το υιοθετούν καταστρέφονται με φωτιά και θειάφι».

Εκείνη την εποχή στην Κωνσταντινούπολη προετοιμάζονται αλλαγές οι οποίες θα προκαλέσουν σάλο. Η κατάσταση αλλάζει ριζικά κατά την διάρκεια της βασιλείας του Ιουστινιανού. Ο Ιουστινιανός θεωρεί υπεύθυνη την ομοφυλοφιλία για λοιμούς, σεισμούς και διάφορες άλλες επιδημίες που αποδεκατίζουν τους βαρβάρους. Μετά τη μεγάλη επιδημία πανούκλας το 541 που αφάνισε το ένα τρίτο του πληθυσμού της παλιάς Κωνσταντινούπολης, ο λαός άρχισε να πιστεύει τις προβλέψεις του αυτοκράτορα του.

Έτσι , μα αυτό τον τρόπο , σιγά-σιγά, μέσα από μια ελάχιστη ως τότε γνωστή ιστορία της βίβλου , η ομοφυλοφιλία απειλεί τόσο το κράτος όσο και ολόκληρο τον κόσμο. Όμως και οι ομοφυλόφιλοι αποτελούν ξαφνικά τον μεγαλύτερο κίνδυνο παγκοσμίως. Ολόκληρος ο κόσμος τάσσεται εναντίον τους , με επικεφαλής την εκκλησία η οποία τους απαγορεύει τη βάπτιση, ακόμα και την κατήχηση. Πρόκειται για μια απότομη αλλαγή, εφ' όσον οι ομοφυλόφιλοι είναι πολλοί και έχουν γίνει επίσημα δεκτοί ακόμα και από τους κόλπους της εκκλησίας. Μια περιστασιακή ερμηνεία είναι πως η ομοφυλοφιλία

βρήκε πρόσφορο έδαφος λόγω του εγκλεισμού μέσα στα μοναστήρια. Παρόλα αυτά η ανεκτικότητα αυτή δεν συνεχίστηκε. Το 567 η σύνοδος Τουρ , απαγορεύει στους μοναχούς να μοιράζονται το ίδιο κρεβάτι και απαιτεί να αφήνουν αναμμένες τις λάμπες του κοιτώνα όλη τη νύχτα. Η εκκλησία η οποία δεν ανησυχεί για την γυναικεία ομοφυλοφιλία θα επιβάλλει τον ίδιο κανόνα και στις καλόγριες μετά από αρκετούς αιώνες.

Καθώς πλησιάζει το έτος 1000 η σύνοδος του Τολέδου προχωρεί ένα βήμα ακόμη: «Αν κάποιος από τους άνδρες που επιδίδονται σ' αυτή την αισχρή και παρά φύσιν πράξη με άλλους άνδρες είναι επίσκοπος ή ιερέας, θα χάσει τα αξιώματα του και θα εξοριστεί ισobίως, καταδικασμένος στην αιώνια κόλαση». Επίσης, μέσα στα πρώτα εξομολογητάρια αναφέρεται πως το αμάρτημα των ερωτικών σχέσεων μεταξύ κληρικών , τιμωρείται με ξύρισμα του κεφαλιού, εκατό βουρδουλιές και εκτόπιση.

Σ' αυτές τις ήδη αυστηρές ποινές ο βασιλιάς εάν το θελήσει, μπορεί να προσθέσει και τον ευνουχισμό.

Για τον έρωτα μεταξύ των λαϊκών , η επόμενη σύνοδος θεσπίζει κυρώσεις των οποίων η βαρύτητα εξαρτάται από την ηλικία, την συλλογική κατάσταση, την συχνότητα του αμαρτήματος και τέλος τον ρόλο του παραβάτη αν δηλαδή είναι ενεργητικός ή παθητικός.

Όστόσο κάποιες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται με πολύ μεγάλη αυστηρότητα. Όπως π.χ. η περίπτωση κάποιων καλογριών που πιάστηκαν να έχουν στην κατοχή τους ένα τεχνητό ανδρικό μόριο και οι οποίες τιμωρήθηκαν με ποινές από επτά χρόνια μέχρι ισόβια.

Ο Πιέρ Νταμιάν ένας ηθικολόγος του ίδιου αιώνα , καταγγέλλει στον πάπα αυτή τη «διαβολική παρόρμηση» αυτή την ασελή πράξη, που ούτε τα ζώα δεν φτάνουν στο σημείο να την διαπράξουν. Η σκληρότητα αυτή και η αδιαλλαξία αποτελεί γενικά την επίσημη συμπεριφορά της εκκλησίας.

Βέβαια στον Μεσαίωνα, συνήθως αποσιωπούσαν την έντονη ερωτική ζωή της εποχής. Τα ίχνη αυτής της ζωής που αναδυόταν μέσα από τις αποφάσεις των συνόδων και τις εγκυκλίους του πάπα, αναδεικνύουν κυρίως τις σχετικές ποινές.

Στην καθημερινή ζωή η ανεκτικότητα της εκκλησίας προς τους ομοφυλόφιλους , προκαλούσε ιδιαίτερη εντύπωση.

Ο Μπόσγουελ απέδειξε πως ο Μεσαίωνας ήταν πολύ ήπιος απέναντι στους ομοφυλόφιλους παρουσιάζοντας κάποια συμβόλαια ,τα οποία πιστοποιούν πως η εκκλησία συνέχισε για πολύ καιρό να παντρεύει ομοφυλόφιλους άνδρες. Έτσι ο Μονταίν, παρευρίσκεται στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννη Πόρτα Λατίνα της Ρώμης , σε ένα από τους τελευταίους γάμους μεταξύ των ομοφυλόφιλων κατά την περίοδο της Αναγέννησης.

Όμως τον 14ο αιώνα ένας θεολόγος διαπιστώνει ότι οι άνδρες ,εξομολογούνται σε εκείνους με τους οποίους αμαρτάνουν.

Ξαφνικά κάποια αμαρτήματα όπως, ο στοματικός έρωτας ο Σοδομισμός και η κτηνοβασία, εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του επισκόπου, ενώ ο εφημέριος έχει υπό την επιρροή του γυναίκες και εφήβους ομοφυλόφιλους καθώς και όλους όσους επιδίδονται σε μοναχικές απολαύσεις.

Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα ακόμη πλήγμα για τους σοδομιστές.

Στην πραγματικότητα ο κύριος υπεύθυνος για την μεταστροφή της εκκλησίας στο θέμα των ομοφυλοφίλων είναι ο Θωμάς ο Ακινάτης.

Ο Θωμάς είναι τόσο αδιάφθορος και ανθεκτικός απέναντι στον πειρασμό ώστε κυνηγά με ένα μισοκαμμένο κούτσουρο, την όμορφη πόρνη την οποία είχαν προσκαλέσει τα αδέρφια του στο δωμάτιο του, προκειμένου να τον εμποδίσουν να μπει στο τάγμα των μοναχών.

Στα γραπτά του ο Θωμάς ενδυναμώνει τον φόβο της ομοφυλοφιλίας που κατέστρεψε τα Σόδομα και τα Γόμορρα , ενώ «αποδεικνύει» πως οι οπαδοί της πυροδότησαν την οργή του Θεού διαστρέφοντας την φυσιολογική λειτουργία των οργάνων που ήταν προορισμένα για αναπαραγωγή.

Η ηρεμία των ομοφυλοφίλων έλαβε τέλος από τον 14ο αιώνα, όπου δεν έβρισκαν πια καταφύγιο ούτε επιείκεια στη Δύση, στην εκκλησία ή οπουδήποτε αλλού.

Από την εποχή εκείνη η εκκλησία και τα δικαστήρια της, καταδικάζουν τους αστούς: Ιερείς, εμπόρους, χειρουργούς, ακόμα και μια γυναίκα η οποία κρίθηκε ένοχη επειδή ντυνόταν σαν άνδρας.

Επίσης το 1372 ένας τραβεστί κάηκε ζωντανός, ενώ πολλοί αστοί ρίχτηκαν στην πυρά και βασανίστηκαν τον 14ο αιώνα. Όμως για τους άρχοντες τα πράγματα είναι διαφορετικά μια και τους αποδίδεται χάρη συστηματικά.

Εκτός από την περίπτωση του Ζιλ Ντε Ρε, του οποίου τα παραπτώματα, υπερβαίνουν κατά πολύ τον σοδομισμό. Ο Ζιλ Ντε Ρε καταδικάστηκε για φόνους που είχε διαπράξει αλλά και για τις διηγήσεις του από τις οποίες αντλούσε ευχαρίστηση ακόμη και κατά την διάρκεια της δίκης.

Παρόλα αυτά όμως το χριστιανικό μένος και η αγριότητα δεν είναι τίποτα μπροστά στην πραγματική σφαγή που εξαπέλυσαν οι Ευρωπαίοι στον Νέο Κόσμο , πάνω σε μια λεία ακόμα πιο αδύναμη απ' ότι ήταν οι αστοί την περίοδο μετά την Αναγέννηση.

Η πολεμική κατά του σοδομισμού μπαίνει σε φάση οξύτητας όταν οι Ισπανοί ανακαλύπτουν στον Νέο Κόσμο αυτή τη «μιαρή και διαδεδομένη συνήθεια των κατοίκων της Γουατεμάλας και του Μεξικού»

Ένας κατακτητής το 1519 ανακοινώνει ότι οι κάτοικοι του Πανούκο «είναι μεγάλοι σοδομιστές». Η είδηση αυτή επιβεβαιώνεται το 1522 , όμως τη φορά αυτή ενοχοποιείται

ολόκληρο το Μεξικό και το Περού, όπως βεβαιώνει ο κατακτητής Αυγουστίνος Ζαράτε. Οι υπερβολικές αυτές δηλώσεις δεν είναι ανακριβείς.

Όμως οι Έλληνες και οι Μάγια δέχονται την ομοφυλοφιλία στους εφήβους και την προτιμούν από την ετεροφυλοφιλία μέχρι το αγόρι να φτάσει σε ηλικία γάμου. Βγαίνοντας από τις γαλέρες τους οι Ισπανοί πέφτουν πάνω στους Μάγια που ανέχονται την ομοφυλοφιλία μεταξύ των ενηλίκων. Έχοντας ως παράδειγμα την Ισπανία όπου η ομοφυλοφιλία αν και συχνή παραμένει στο σκοτάδι, συμπεραίνουν αμέσως πως ολόκληρη η ήπειρος επιδίδεται στον σοδομισμό. Στον Παναμά ο εξερευνητής Μπαλμπόα, ανακαλύπτει την ομοφυλοφιλία των βασιλέων: ο αδερφός του ηγεμόνα και οι θηλυπρεπείς ακόλουθοι του που ντύνονται γυναικεία, στολίζονται και μιλούν όπως στην αυλή του Ερρίκου του Γ' «με μελιστάλακτο τρόπο».

Ο Μπαλμπόα λοιπόν ρίχνει σαράντα δυστυχισμένους στα σκυλιά του και πιστεύει πως μ' αυτό τον τρόπο κατάφερε να σταματήσει την εξάπλωση αυτής της «βάρβαρης και αποτρόπαια πράξης».

Στον Βορρά πριν ακόμα ξεκινήσουν οι κατακτήσεις, διατυμπάνιζαν με τρόπο προκλητικό τον σοδομισμό εις βάρος των γυναικών, τις οποίες ωστόσο θεωρούσαν πολύ όμορφες. Ένας μύθος μας διηγείται πως οι αυτόχθονες τον διαδέχτηκαν από κάποιους γίγαντες που βγήκαν απ' την θάλασσα. Επειδή οι γυναίκες του χωριού τους ήταν μικροκαμωμένες, έκαναν έρωτα μεταξύ τους «Ανοιχτά και δημοσίως». Κάποιος άλλος μύθος αναφέρει πως μια μέρα σκοτώθηκαν από έναν άγγελο που ήρθε από τον ουρανό. Οι Ισπανοί ωστόσο είχαν το εξής πρόβλημα: αν και δεν ήταν ιδιαίτερα δύσκολο να εντοπίσουν εκείνους που ντύνονταν και μιλούσαν σαν γυναίκες, πως θα μπορούσαν να ξεχωρίσουν αυτούς που επιδίδονταν κρυφά στο σοδομισμό είτε ήταν ομοφυλόφιλοι είτε ετεροφυλόφιλοι.

Ο σοδομισμός πάντως υπήρξε η επίμονη και ακατάπαυστη ενασχόληση των Ισπανών μισθοφόρων. Το εξομολογητάριο της Ταρασκόν, που έχει ήδη αναφερθεί ρωτά απροκάλυπτα: «έχετε επιδοθεί σε σοδομισμό;» Όμως αυτή η τόσο κοινότυπη ερώτηση δεν είναι τίποτα μπροστά στο χαρακτηριστικό κήρυγμα, που συντάχθηκε ειδικά για τους Ινδιάνους που είχαν προσηλυτιστεί:

<< Αν υπάρχει κάποιος ανάμεσα σας που επιδίδεται σε σοδομισμό, αμαρτάνοντας με έναν άλλο άνδρα, με ένα αγόρι ή με ένα ζώο, θα πρέπει να ξέρει πως εξαιτίας αυτής της πράξης, θειάφι και φωτιά έπεσαν από τον ουρανό και έκαψαν τις όμορφες πόλεις των Σοδόμων και των Γομόρρων.....Κόψτε το μεθύσι και τα γλέντια που είναι πρόσφορο έδαφος γι' αυτές τις αποτρόπαιες διαστροφές, διώξτε τα αγόρια από τα κρεβάτια σας, μην κοιμάστε όλοι μαζί σαν γουρούνια αλλά χωριστά, μην τραγουδάτε και μην λέτε βρώμικα λόγια, μην ερεθίζετε το σώμα σας με τα χέρια, γιατί είναι και αυτό ένα αμάρτημα που τιμωρείται με θάνατο και οδηγεί στην κόλαση>> .

Από μια παράξενη μεταστροφή του κλίματος οι Μεξικανοί σοδομιστές που μόλις είχαν προσηλυτιστεί ,βρίσκουν αμέσως έναν άγιο προστάτη, τον Άγιο Βονιφάτιο επιφορτισμένο να μεσολαβεί στον Θεό ώστε οι προστατευόμενοι του να μην πηγαίνουν στην κόλαση. Την ίδια στιγμή οι σεμνότυφοι Ισπανοί έφερναν τη σύφιλη στην Ευρώπη. Σήμερα γνωρίζουμε πως είχαν στενές σχέσεις με τους Μάγια.

Την περίοδο αυτή η Αναγέννηση στην Ευρώπη φτάνει στο απόγειο της κι η έκφραση φαίνεται φτωχή για να περιγράψει τις σεξουαλικές συνήθειες. Τα πορνεία ανθίζουν στις πόλεις και τα ήθη χαλαρώνουν. Η ομοφυλοφιλία ξαναγεννιέται στον τόπο εκείνο που είχε σβήσει: στην Ιταλία. Δεν την ονομάζουν ακόμη έτσι, αλλά τις περισσότερες φορές σοδομισμό όπως και βουλγαρικό βίτσιο, όρο προερχόμενο απ' τους βουλγάρους που πιθανών και εκείνοι να ήταν ομοφυλόφιλοι.

Στην Αναγέννηση όπως και σήμερα, η αναφορά στις σεξουαλικές δραστηριότητες είναι ένας εξασφαλισμένος τρόπος διάκρισης των ανθρώπων στον κοινωνικό τους περίγυρο. Για τον λόγο αυτό διηγούνται χυδαία αστεία, ενώ καυχώνται για τις κατακτήσεις τους. Τα γυναικεία σώματα έχουν κάποιους θαυμαστές αλλά το γυμνό ανδρικό κορμί είναι εκείνο που ελκύει, κυρίως ζωγράφους και γλύπτες. Ο ζήλος τους όμως δεν περιορίζεται μόνο στην καλλιτεχνική δημιουργία. Ο Μιχαήλ Άγγελος γράφει στο ημερολόγιο του «Παραμένω δέσμιος ενός αρματωμένου καβαλάρη». Ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι ένας όμορφος άνδρας που όμως δεν ενδιαφερόταν πολύ για το σεξ δικάστηκε για σοδομισμό. Επίσης ο ζωγράφος Ντρε Μπάτσι πιο δραστήριος στον ερωτικό τομέα επωνομάστηκε «Σόδομα».

Η άνθηση της ομοφυλοφιλίας και της αμφυφιλοφιλίας οδηγούν τον πάπα, να διατάξει το σκέπασμα των αγαλμάτων και των πινάκων που απεικονίζουν γυμνά σώματα. Το Ταλμουδ είναι λιγότερο αυστηρό αφού επιτρέπει στον άνδρα να κάνει ότι θέλει με τη γυναίκα του , για να αποτρέψει την ομοφυλοφιλία η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει τον αφανισμό ενός καταδιωκόμενου λαού, του οποίου ο αριθμός των υπηκόων του αποτελούσε παράγοντα επιβίωσης.

Η εκκλησία δεν μπορούσε να παραμείνει παθητική απέναντι σ' αυτή την ομοφυλοφιλική έκρηξη. Έτσι αρχίζουν να εμφανίζονται νόμοι κατά του σοδομισμού. Οι φανατικοί καθολικοί Ισπανοί και η Ιερά εξέταση , κατέχουν την υψηλότερη θέση στην κλίμακα της αυστηρότητας. Εκτός από το ότι καταδιώκουν τους σοδομιστές ακόμη και στον Νέο Κόσμο, θεσπίζουν και την θανατική ποινή για την πρωκτική συνουσία, ανεξάρτητα από το αν ήταν ομοφυλοφιλική ή ετεροφυλοφιλική. Οι Ισπανοί υποστηρίζουν πως πρόκειται για μια σπάνια συνήθεια στους αυτόχθονες κατοίκους της Ιβηρικής Χερσονήσου.

Η Γαλλία η μεγαλύτερη σε ηλικία κόρη της ,καταστέλλει την ομοφυλοφιλία ως το 1791, ρίχνοντας στην πυρά τους οπαδούς της αφού έχει ήδη σταματήσει να καίει τις

μάγισσες το 1835. Προς τα τέλη του 17ου αιώνα η ομοφυλοφιλία θεωρήθηκε τόσο μεγάλο έγκλημα ώστε η λέξη «σοδομιστής» χρησιμοποιήθηκε για να υποβιβάσει τον εχθρό. Προτεστάντες και καθολικοί εκτοξεύουν κατηγορίες ο ένας εναντίον του άλλου, ενώ ένας Πορτογάλος αντισημίτης υποψιάζεται όλους τους Εβραίους για σοδομιστές. Την εποχή που η εκκλησία σταματά σιγά-σιγά να κυνηγά τα ζευγάρια ακόμα και στις πιο προσωπικές τους στιγμές «αποκλίνουσες» σεξουαλικές συμπεριφορές, μπορεί να συναντήσει κανείς παντού: πρόωρα παιδιά, μαθητές αμφιλεγόμενους και αργόσχολους με περίεργες συνήθειες.

Βέβαια ο διαφωτισμός θα δείξει, όπως και σε όλα τα πράγματα μια ανεκτικότητα απέναντι στην ομοφυλοφιλία. Ο επαναστατικός κώδικας επικυρώνει την επιείκεια αυτή και τιμωρεί μόνο τις επιθέσεις κατά των ανηλίκων, αλλά η επιστήμη επαγρυπνεί για τα πάντα. Εκείνη την εποχή εμφανίζονται οι νευρώσεις που έχουν σχέση με το σεξ, οι ψυχικές παθήσεις και γενετικές ανωμαλίες. Η επιστήμη υποκαθιστά την εκκλησία. Είναι εκείνη η οποία παραβιάζοντας τα μυστικά του κρεβατιού αποφαίνεται για τις λεγόμενες «φυσιολογικές ηδονές» αλλά και για τις άλλες. Ο ομοφυλόφιλος μετατράπηκε σε ένα πρόσωπο που είχε παρελθόν μια παράξενη φύση, ένα ψυχικό ερμαφροδιτισμό. Ο σοδομιστής ήταν ένας αμετανόητος αμαρτωλός, ενώ ο ομοφυλόφιλος είναι τώρα "μια περίπτωση" σύμφωνα με τον Φουκώ.

2.1.31. Η άποψη της εκκλησίας σήμερα

Μελετώντας μέσα από διάφορα έντυπα, βιβλία και ιστοσελίδες τις απόψεις των εκπροσώπων της εκκλησίας καθώς και των θεολόγων σήμερα, διαπιστώνουμε ότι έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα όσα είναι εγγεγραμμένα μέσα στην Αγία Γραφή.

Σύμφωνα με τον θεολόγο Μιχάλη Κατρίτση, η ομοφυλοφιλία καταδικάζεται από την Αγία Γραφή. Η νομοθεσία με την οποία καθορίζει ο Θεός πως έπρεπε να ζει ο λαός του, καταδικάζει τις ομοφυλοφιλικές πρακτικές ως βαρύτατο αμάρτημα τιμωρούμενο με θάνατο «και με άρρενα δεν θα συνευρεθείς, όπως με γυναίκα είναι βδέλυγμα (Λευιτ 18:22)» «και αν κάποιος κοιμηθεί με άρρενα όπως κοιμάται κανείς με γυναίκα, έπραξαν και οι δύο βδέλυγμα εξάπαντος θα θανατωθούν το αίμα τους θα είναι επάνω τους»(Λευιτ. 20:13). Επίσης περιέχει πολλές εντολές που έμμεσα αποτρέπουν τις τάσεις για ομοφυλοφιλία, όπως «η γυναίκα δεν θα φορέσει αυτό που ανήκει στον άνδρα, ούτε ο άνδρας θα ντυθεί στολή γυναίκας, επειδή όλοι εκείνοι που πράττουν έτσι, είναι βδέλυγμα στον Κύριο στον Θεό σου» (Λευιτ. 22:5)

Ο Μ. Κατρίτσης συνεχίζει αναφέροντας πως, την εποχή της εξόδου του Ισραήλ από την Αίγυπτο ο Θεός προειδοποίησε το λαό να μην μολύνεται σεξουαλικά γιατί έτσι μολύνεται και η γη: «Μη μιαίνεστε σε τίποτα απ' αυτά επειδή σε όλα αυτά μιάθηκαν τα

έθνη που εγώ διώχνω από μπροστά σας. Μιάνθηκε και η γη γι' αυτό ανταποδίδω την ανομία της επάνω της και η γη θα εξεμέσει τους κατοίκους της.....επειδή όλα αυτά τα βδελύγματα έπραξαν οι άνθρωποι της γης που ήταν πριν από σας και η γη μιάνθηκε.....Για να μην σας εξεμέσει η γη όταν την μιάνετε καθώς εξέμεσε τα έθνη πριν από εσάς (Λευιτ.18:24-28, 20:20)

«Από αυτό πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πως κάποιες ηθικές αμαρτίες δεν κάνουν κακό μόνο στους ανθρώπους αλλά και στη φύση, γιατί αποτελούν παραβίαση των νόμων της και κάθε παραβίαση των φυσικών νόμων, έχει τις συνέπειες της». Επίσης αναφέρει ότι ορισμένοι υποστηρικτές της ομοφυλοφιλίας μιλούν για δήθεν ανεκτικότητα του Ιησού στην ομοφυλοφιλία επειδή στα Ευαγγέλια δεν κάνει ιδιαίτερο λόγο για αυτήν. Όμως ο Ιησούς Χριστός καταδίκασε ξεκάθαρα την ασέλγεια (Μαρκ. 7:22) όρος που δηλώνει την παρά φύσιν σεξουαλική πράξη. Οι απόστολοι στην Καινή Διαθήκη αναφέρουν «οι αρσενικοί αφού άφησαν τη φυσική χρήση του θηλυκού, κατακάηκαν από την όρεξη τους ο ένας προς τον άλλο, αρσενικοί με αρσενικούς, ενώ κατεργάζονταν άσχημες πράξεις και λάμβαναν στους εαυτούς τους το μισθό της πλάνης τους».... «ενώ γνώρισαν καλά τη δίκαιη απόφαση του Θεού ότι όσοι πράττουν τέτοιου είδους πράγματα είναι άξιοι θανάτου, όχι μόνο κάνουν αυτά, αλλά κι ευαρεστούνται συμφωνώντας με όσους τα πράττουν» (Ρωμ. 1:24-27).

Επίσης προειδοποιούν ότι οι αρσενικοί, «δεν μπορούν να κληρονομήσουν τη βασιλεία του Θεού»(Α΄ Κορ.6:9 Α΄ Τιμοθ 1:10) και πως όσοι διδάσκουν τέτοια πράγματα είναι πλάνοι, ασεβείς και βλάσφημοι που θα έχουν αιώνια απώλεια»(Πέτρου 2:10-18, Ιούδα 7:13) (www.jesusportal.org/magazine/...3/7/2006)

Ακόμη σε άλλη ιστοσελίδα στην οποία δεν αναγράφεται ο συγγραφέας του κειμένου που δημοσιεύτηκε, διαβάζουμε ότι ο Θεός δεν δημιούργησε τον άνθρωπο με ομοφυλοφιλικές επιθυμίες. Ο άνθρωπος γίνεται ομοφυλόφιλος εξαιτίας της αμαρτίας (προς Ρωμαίους 1:24-27) και εξαιτίας της προσωπικής τους επιλογής. Το άτομο είναι δυνατόν να γεννηθεί με μεγαλύτερη τάση προς την ομοφυλοφιλία όπως ακριβώς γεννιούνται κάποιοι άνθρωποι με μεγαλύτερη τάση προς τη βία και προς άλλα αμαρτήματα. Αλλά αυτό δεν δικαιολογεί το άτομο το οποίο επιλέγει να παραδοθεί σε αμαρτωλές επιθυμίες.

Αν το άτομο γεννηθεί με μεγαλύτερη τάση προς τον θυμό αυτό δεν του δίνει το δικαίωμα να παραδοθεί σε αυτές τις τάσεις κάτι το οποίο ισχύει και για την ομοφυλοφιλία. Συνεχίζοντας ο συγγραφέας αναφέρει ότι η βίβλος δεν περιγράφει την ομοφυλοφιλία ως «μεγαλύτερη» αμαρτία. Κάθε αμαρτία είναι προσβολή ενώπιον του Θεού. Σύμφωνα με τη βίβλο η συγχώρεση του Θεού είναι τι ίδιο διαθέσιμη στον ομοφυλόφιλο όπως και στον μοιχό στον ειδωλολάτρη, τον φονιά, τον κλέφτη κ.τ.λ.

Επίσης ο Θεός υπόσχεται δύναμη για τη νίκη επί της αμαρτίας, συμπεριλαμβανομένου και την ομοφυλοφιλία, σε όλους εκείνους που πιστεύουν στον Ιησού Χριστό για την σωτηρία τους.(Α΄ Κορινθίους 6:11, Β΄ Κορινθίους 5:17) (www.gotquestions.org/Greek/3/7/2006)

Ο Λάμπρος Σκότζος , θεολόγος καθηγητής ξεκινάει και εκείνος το κείμενο του σχετικά με την ομοφυλοφιλία , με κάποια λόγια του Απόστολου Παύλου: «το ανθρώπινο σώμα είναι Ιερό ποίημα του Θεού, ναός του Αγίου Πνεύματος(Β Κορ.6:16)και γι αυτό δεν μπορούμε να το παραδίνουμε στην ακολασία διαφορετικά «ει τις τον ναόν του Θεού φθείρει, φθερεί τούτον ο Θεός, ο γαρ ναός του Θεού άγιος εστίν οίτινες έστε υμείς» (Α΄ Κορ. 3:18) Ο Λ. Σκότζος συνεχίζοντας λέει χαρακτηριστικά ότι: «Η εκκλησία θεωρεί την ομοφυλοφιλία ως μια από τις χειρότερες μορφές αμαρτίας, αισχρό βδέλυγμα μπροστά στο Θεό».

Το αφύσικο της υπόθεσης αναφέρει, το βεβαιώνει και η ίδια η φύση αφού η ομοφυλοφιλία είναι «προνόμιο μόνο των ανθρώπων» και πουθενά δεν τη συναντάμε στο ζωικό βασίλειο. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί και ο αντίλογος που εκφράζει η εκκλησία στην άποψη της πλειοψηφίας των ανθρώπων ότι: «Η προσωπική ζωή του καθενός είναι απαραβίαστη και κατά συνέπεια το σώμα μας, μας ανήκει και το χρησιμοποιούμε όπως το θέλουμε»

Εκφράζοντας λοιπόν την άποψη της εκκλησίας αναφέρει ότι :Η ερωτική μας συμπεριφορά εφόσον κατ' ανάγκη προϋποθέτει και δεύτερο άτομο σταματά να είναι προσωπική υπόθεση. Το σώμα μας λέει, είναι προϊόν κοινωνίας των γονέων μας και αυτό σημαίνει ότι ανήκει στην κοινωνία που το δημιούργησε. Το σώμα του άνδρα ανήκει στη σύζυγό του και το σώμα της γυναίκας ανήκει στο σύζυγό της και οι δύο μαζί ανήκουν στα παιδιά τους και όλοι αυτοί ανήκουν στην ανθρώπινη φύση και τελικά η ανθρώπινη φύση ανήκει στον Θεό που τη δημιούργησε. Αυτή είναι η Ελληνορθόδοξη αντίληψη περί διανθρώπινων σχέσεων. (www.Patrokosmas.gr/periodiko.asp/1/2/2006)

Άποψη για την ομοφυλοφιλία εκφέρεται και μέσα από την χριστιανική ιστοσελίδα www.jesuslovesyou.gr. Όμως και εδώ δεν αναγράφεται ο συγγραφέας του κειμένου. Αρχικά αναφέρεται ότι, η βίβλος κατατάσσει την ομοφυλοφιλία στην κατηγορία «αμαρτία» ονομάζοντας το «βδέλυγμα» όπως άλλωστε προείπαν και οι υπόλοιποι συγγραφείς.

Συνεχίζοντας ο συγγραφέας ξεκαθαρίζει ότι η εκκλησία δεν τάσσεται εναντίον των ομοφυλοφίλων σαν άτομα , αλλά εναντίον της πράξης της ομοφυλοφιλίας. Επίσης, αναφέρει ότι η εκκλησία θεωρεί πάθος την ομοφυλοφιλία και είναι δυνατόν ένας ομοφυλόφιλος να μετανοήσει. Με την χάρη του Θεού, θα καταφέρει να γίνει ετεροφυλόφιλος και να απελευθερωθεί από την ομοφυλοφιλία του(www.jesuslovesyou.gr/24/1/06)

Τέλος, αξιοσημείωτη είναι η αναφορά του Alex Theo σχετικά με τις εκκλησίες και τις συναγωγές που υπάρχουν στην Αμερική και φροντίζουν για τις θρησκευτικές ανάγκες των ομοφυλόφιλων. Είτε είναι καθολικοί, Εβραίοι, βαπτιστές Λουθηριανοί, είτε οπαδοί άλλων δογμάτων έχουν την δυνατότητα να παρακολουθούν θρησκευτικές τελετές. Αυτοί οι ομοφυλόφιλοι πιστοί, μαζί με τους ιερείς ή τους Ραβίνους τους πιστεύουν ότι ο Θεός τους αγαπάει όπως και κάθε άλλο ανθρώπινο ον. Δεν θεωρούν την ομοφυλοφιλία τους αμαρτία, όπως και οι ετεροφυλόφιλοι δεν θεωρούν την ετεροφυλοφιλία τους ως τέτοια.

Η πεποίθηση αυτή βασίζεται σε πολλές παρατηρήσεις. Πρώτον ο Ιησούς δεν είπε ποτέ τίποτα για τους ομοφυλόφιλους και τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Δεύτερον ότι, η βίβλος δεν κάνει καμία αναφορά για το σεξ ανάμεσα σε γυναίκες και τρίτον σε ορισμένα εδάφια της βίβλου γίνεται αναφορά στην συνουσία μεταξύ ανδρών αλλά δεν καταδικάζεται ρητά.

Στην Παλαιά Διαθήκη οι ομοφυλοφιλικές τάσεις καταδικάζονται αλλά καταδικάζονται και τα τατουάζ, η συνουσία όταν η γυναίκα έχει έμμηνο ρήση, το ωμό κρέας, η εμφύτευση δυο διαφορετικών καρπών στο ίδιο χωράφι και τα ενδύματα που έχουν κατασκευαστεί από διαφορετικά υφάσματα.

Σύμφωνα με το Λευιτικό στην Παλαιά Διαθήκη όχι μόνο οι ομοφυλόφιλοι αλλά και οι μοιχοί, οι μοιχαλίδες, οι πόρνες και ο καθένας που βρίζει τους γονείς του «πρέπει να θανατωθεί». Κανείς δεν μπορεί να «συλλάβει» το μέγεθος της καταστροφής, λέει ο Alex Theo εάν οι νόμοι οι οποίοι θεσπίστηκαν για μια αρχαία, βάρβαρη και πρωτόγονη κοινωνία εφαρμόζονταν στην σημερινή κοινωνία.

Στην Καινή Διαθήκη η καταδίκη της ομοφυλοφιλίας δεν αφορά όλους τους ομοφυλόφιλους αλλά μόνο κάποιους οι οποίοι είναι υπερβολικά λάγνοι όπως ακριβώς είναι και κάποιοι ετεροφυλόφιλοι.

Η πεποίθηση των θρησκευόμενων ομοφυλόφιλων είναι ότι ο Θεός είναι γεμάτος με αγάπη, στοργή και κατανόηση, επιδοκιμάζει και δέχεται την αγάπη σε οποιαδήποτε μορφή της, είτε αυτή υπάρχει σε ένα ζευγάρι ομοφυλόφιλων είτε σε ζευγάρι ετεροφυλόφιλων (Alex Theo, Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά).

Κατά τον Alex Theo όταν πρωτοεμφανίστηκε το Aids, σχεδόν όλα τα θύματα του, ήταν ομοφυλόφιλοι άνδρες.

Σήμερα οι ομοφυλόφιλοι άνδρες έχουν πολύ λιγότερες πιθανότητες να κολλήσουν Aids, λόγω της αύξησης των πρακτικών ασφαλούς σεξ όπως είναι η χρήση προφυλακτικών και η μονογαμία.

Έτσι τα περισσότερα θύματα του Aids σήμερα δεν είναι ομοφυλόφιλοι αλλά χρήστες ναρκωτικών ουσιών που χρησιμοποιώντας μολυσμένες σύριγγες μεταδίδουν τον ιό ο ένας στον άλλο.

Επειδή όμως έχουν εκτεθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα στον ιό, οι ομοφυλόφιλοι άνδρες αποτελούν το 58% των ασθενών του Aids, σήμερα. Παρόλα αυτά το νούμερο έχει μειωθεί εκπληκτικά σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό στις αρχές της δεκαετίας του 1980 που αποτελούσε το 100%.

Ορισμένοι ομοφυλόφιλοι άνδρες συνεχίζουν να έχουν πολλούς ερωτικούς συντρόφους. Συνεχίζοντας ο Alex Theo τονίζει ότι δεν είναι οι πολυάριθμες ερωτικές σχέσεις με πολλούς ερωτικούς συντρόφους, αλλά η συνουσία χωρίς προστασία είναι εκείνη που επιτρέπει την μετάδοση του Aids. Παρόλα αυτά όμως ο μεγαλύτερος αριθμός ετεροφυλόφιλων στην δεκαετία του '80 απέδιδε την εμφάνιση του ιού στις πολλές ερωτικές σχέσεις των ομοφυλοφίλων.

Την εποχή εκείνη, το Aids, σχετίζονταν άμεσα με την ομοφυλοφιλία και είχε ονομαστεί «η μάστιγα των ομοφυλοφίλων» ενώ κατά συνέπεια οι διακρίσεις εις βάρος των ομοφυλοφίλων αυξήθηκαν. Εξαιτίας της υποψίας ότι μολύνθηκαν από τον ιό του Aids επειδή ήταν ομοφυλόφιλοι, πολλοί απ' αυτούς έχασαν την ασφαλιστική τους κάλυψη, απολύθηκαν απ' τις δουλειές τους και εκδιώχθηκαν από τις οικογένειες τους. Ακόμη και το υπουργείο Δικαιοσύνης των Η.Π.Α. αποφάνθηκε ότι ήταν νόμιμο οι εργοδότες να κάνουν διακρίσεις εις βάρος των ομοφυλοφίλων υπαλλήλων τους, που είχαν προσβληθεί από τον ιό, εάν οι διακρίσεις αυτές ήταν βασισμένες στον φόβο της μετάδοσης της ασθένειας. Πολύ συχνά οι ασθενείς του Aids δεν είχαν την δυνατότητα ούτε καν να δουν τους συντρόφους τους, ή δεν επιτρεπόταν στους τελευταίους να παραστούν στις κηδείες των πρώτων, αφού τους το απαγόρευαν οι οικογένειες των θυμάτων.

Επιπροσθέτως οι σωματικές επιθέσεις εναντίον των ομοφυλοφίλων έγιναν πιο συχνές. Οι συντηρητικοί έκαναν πιο έντονο τον φόβο και την εχθρότητα με τις δηλώσεις τους.

Ο William Buckley ένας συντηρητικός αρθρογράφος έγραψε: «ο καθένας που έχει προσβληθεί από τον ιό του Aids θα πρέπει να στιγματιστεί στους γλουτούς, έτσι ώστε να αποφευχθεί η προσβολή των άλλων ομοφυλοφίλων απ' τον ιό».

Ενώ ένας άλλος συντηρητικός αρθρογράφος ο Patrick Buchanan λέει σε κάποιο άρθρο του: «κήρυξαν τον πόλεμο απέναντι στην φύση και τώρα η φύση απαιτεί την τιμωρία τους». Ορισμένοι συντηρητικοί απαίτησαν ακόμη και την φυλάκιση των προσβεβλημένων από Aids ομοφυλοφίλων «μέχρι και να μπορέσουν να θεραπευτούν από τα ιατρικά τους προβλήματα» Επειδή πολλοί συντηρητικοί ήθελαν να δουν τους ομοφυλόφιλους να πεθαίνουν απ' το Aids, αντιστέκονταν και πολεμούσαν κάθε κυβερνητική προσπάθεια ανακάλυψης ενός εμβολίου κατά του ιού του Aids. Υποστήριζαν με τρόπο φανατισμένο ότι εάν η κυβέρνηση προσπαθήσει να ανακαλύψει ένα εμβόλιο, ουσιαστικά υποστηρίζει την ομοφυλοφιλία ως ένα φυσιολογικό τρόπο ζωής.

Στην πραγματικότητα τα σεξ-κλαμπ που τα περισσότερα είχαν κλείσει την δεκαετία του 1980, σήμερα έχουν πολλαπλασιαστεί στις μεγάλες πόλεις. Στη Νέα Υόρκη υπάρχουν περίπου 50 σεξ-κλαμπ των οποίων τα 43 εξυπηρετούν ομοφυλόφιλους άνδρες. Τα κλαμπ αυτά περιλαμβάνουν διάφορους χώρους όπως μπαρ και κινηματογράφους για ενήλικες, στα οποία πληρώνουν είσοδο προκειμένου να έχουν σεξουαλική επαφή, είτε σε κλειστά δωμάτια είτε σε ανοιχτούς χώρους.

Οι υπεύθυνοι της πόλης προσπάθησαν να κλείσουν πολλές φορές τα κέντρα αυτά για να καταπολεμήσουν το Aids όμως κάθε φορά που έκλεινε το ένα εμφανιζόταν κάποιο άλλο στη θέση του. Αυτό συνέβη επειδή υπάρχει ζήτηση για τα συγκεκριμένα κέντρα, αφού μόνο εκεί μπορούν οι ομοφυλόφιλοι να απελευθερωθούν σεξουαλικά, χωρίς να μπουν στην διαδικασία μιας σχέσης και να επωμιστούν τις ευθύνες που έχει.

Έτσι η κυβέρνηση της Ν. Υόρκης ζήτησε την συνεργασία των ιδιοκτητών των κλαμπ αυτών, απαιτώντας επαρκή φωτισμό, διανομή προφυλακτικών και την απαγόρευση της μη ασφαλούς συνουσίας. Απ' ότι φαίνεται η συνεργασία αυτή είναι αποτελεσματική. Παρόλα αυτά στην σημερινή εποχή οι ομοφυλόφιλοι είναι περισσότερο αποδεκτοί από την κοινωνία, ενώ υπάρχει ευαισθησία απέναντι σ' εκείνους που έχουν προσβληθεί από τον ιό.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κυβέρνηση Clinton, η οποία αύξησε σημαντικά τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό για την καταπολέμηση της ασθένειας. Επιπλέον, οι περισσότερες πολιτείες έχουν θεσπίσει νόμους που προστατεύουν τα θύματα του ιού από τις διακρίσεις εις βάρος τους.

Οι παράγοντες όμως οι οποίοι έχουν συμβάλει σ' αυτήν την αλλαγή συμπεριφοράς απέναντι στα θύματα του Aids είναι οι εξής:

α) Ο αυξανόμενος αριθμός ετεροφυλόφιλων όχι μόνο ναρκομανών αλλά και παιδιών και βρεφών που έχει προσβληθεί από τον ιό.

β) Η ομοφυλοφιλία πολλών διάσημων ανθρώπων όπως του ηθοποιού Rock Hudson και του χορευτή Rudolf Nureyev η οποία αποκαλύφθηκε μετά το θάνατο τους από το Aids.

γ) Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης όπου προβάλλουν συχνά τους ομοφυλόφιλους με Aids και τους συντρόφους τους, με τρόπο θετικό, δείχνοντας ότι είναι άνθρωποι θαρραλέοι, στοργικοί, και σκληρά εργαζόμενοι.

ΜΕΡΟΣ 2 : Ο ομοφυλόφιλος άνδρας & οι κατηγορίες ομοφυλοφίλων ατόμων

2.2.1 Ο ομοφυλόφιλος άνδρας

Έρευνες έχουν δείξει ότι , το αρχικό πρότυπο του σώματος και του εγκεφάλου του ανθρώπινου εμβρύου είναι θηλυκών προδιαγραφών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι άνδρες να έχουν μερικά ανενεργά θηλυκά χαρακτηριστικά όπως είναι οι θηλές. Οι άνδρες έχουν επίσης μαστικούς αδένες που δεν λειτουργούν αλλά διατηρούν τις προϋποθέσεις να παράγουν γάλα. Έξι με οκτώ εβδομάδες μετά τη σύλληψη , το αρρεν έμβρυο λαμβάνει μια ισχυρή δόση ανδρικών ορμονών που ονομάζονται αρρενογονίες και σχηματίζουν πρώτα τα γεννητικά όργανα, ενώ στην συνέχεια μια δεύτερη δόση που αρρενωποιεί το θηλυκό πρότυπο του εγκεφάλου.

Εάν το αρρεν έμβρυο δεν λάβει την κατάλληλη στιγμή την απαραίτητη ποσότητα αρσενικών ορμονών, τότε μπορεί είτε να γεννηθεί ένα αγόρι με εγκεφαλική δομή περισσότερο γυναικεία παρά ανδρική, είτε να γεννηθεί ένα αγόρι το οποίο θα έχει εντελώς γυναικείο εγκέφαλο και ανδρικά γεννητικά όργανα. Το άτομο αυτό θα είναι διαγενετικό. (Allan and Barbara Pease, "Why men don't listen and women can't read maps").

Οι ομοφυλόφιλοι είναι τόσο διαφορετικοί μεταξύ τους, όσο ακριβώς είναι και οι ετεροφυλόφιλοι. Διαφέρουν ως προς το μορφωτικό επίπεδο, το επάγγελμα την προσωπικότητα τον τρόπο ζωής και τις διαπροσωπικές τους σχέσεις.

Στο ένα άκρο υπάρχουν εκείνοι που είναι σεξουαλικά ελεύθεροι και αναζητούν μόνο βραχυχρόνιες σχέσεις με διάφορους συντρόφους. Στο άλλο άκρο υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι είναι σεξουαλικά σταθεροί (μονογαμικοί) και είναι βαθιά αφοσιωμένοι σε μια μακροχρόνια σχέση με ένα σύντροφο μόνο. Οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι άνδρες βρίσκονται μεταξύ των δυο αυτών άκρων.

Στο παρελθόν τα δημόσια πάρκα αλλά και οι δημόσιες τουαλέτες ήταν οι μόνοι χώροι εκτός από τα μπαρ για ομοφυλόφιλους, όπου οι πολύ ελεύθεροι σεξουαλικά, μπορούσαν να συνευρεθούν ερωτικά. Σήμερα είναι σχετικά εύκολο να βρει κάποιος σεξουαλικούς συντρόφους σε πολλά μέρη, αλλά είναι αρκετοί εκείνοι οι ομοφυλόφιλοι οι οποίοι αναζητούν το σεξ στις δημόσιες ανδρικές τουαλέτες. Ενώ, η συνουσία αποτελεί μια προσωπική πράξη , στις ανδρικές τουαλέτες αντιπροσωπεύει την πιο απρόσωπη σχέση ανάμεσα σε δυο συντρόφους.

Σύμφωνα με ένα ομοφυλόφιλο άνδρα «Δεν υπάρχει καμία διαπραγμάτευση. Δεν χρειάζεται να κεράσεις κάποιον ένα ποτό. Δεν χρειάζεται να σκεφτείς σε ποιο σπίτι θα πάς. Δεν χρειάζεται να πεις ούτε λέξη».

Πράγματι όταν δυο άνδρες εμπλέκονται σε αυτού του είδους τη σεξουαλική επαφή, είναι σαν δυο μηχανές οι οποίες είναι προγραμματισμένες να κάνουν τη δουλειά τους και μετά να χωρίζουν, χωρίς να ανταλλάζουν μια κουβέντα ή ένα βλέμμα.

Όπως παρατήρησε ο ερευνητής Laud Humphreys: «το σεξ σε δημόσιες τουαλέτες είναι σαφώς λιγότερο προσωπικό από οποιαδήποτε άλλη σεξουαλική δραστηριότητα.. Αυτό που εννοώ, λέγοντας "λιγότερο προσωπικό" είναι απλά ότι υπάρχει λιγότερη συναισθηματική και σωματική ανάμειξη στο στοματικό έρωτα, σε μια δημόσια τουαλέτα λιγότερη ακόμα και από την κρυφή σεξουαλική επαφή στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου ή πίσω από τους θάμνους. Στις περιπτώσεις αυτές τουλάχιστον υπάρχει και μια λεκτική επαφή. Στις δημόσιες όμως τουαλέτες δεν συμβαίνει αυτό, ενώ και τα στόματα των δυο αυτών ατόμων σπάνια ανοίγουν για κουβέντα».

Όμως υπάρχουν και άλλοι λόγοι για την ανάμειξη σε αυτού του είδους τη σεξουαλική επαφή. Όπως τονίζει ένας ομοφυλόφιλος συγγραφέας: «οι άνδρες βρίσκουν τον κίνδυνο που υπάρχει στο σεξ σε δημόσιους χώρους διεγερτικό. Σ' άλλους αρέσει να παρακολουθούν άλλους άνδρες να βρίσκονται σε σεξουαλική επαφή, και άλλοι επιθυμούν την ανωνυμία του σεξ σε δημόσιους χώρους, επειδή είναι παντρεμένοι με ετεροφυλόφιλους, διατηρούν κρυφή την ομοφυλοφιλία τους ή έχουν σχέση με έναν άλλον άντρα».

Ίσως επειδή είναι εξαιρετικά απρόσωπη η συνουσία στις δημόσιες τουαλέτες έχει τουλάχιστον δυο μοναδικά στοιχεία.

Καταρχάς όπως ανακάλυψε ο Humphreys: «Σε αυτούς τους δημόσιους χώρους... υπάρχει ένα είδος δημοκρατίας που είναι ενδημική στο απρόσωπο σεξ. Άνδρες από όλες τις φυλετικές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και σωματικές κατηγορίες συναντιούνται σε αυτά τα μέρη για μια σεξουαλική ένωση. Επειδή δεν υπάρχει δέσμευση οι προσωπικές προτιμήσεις μειώνονται». Δηλαδή επειδή ενδιαφέρονται μόνο για την απρόσωπη σεξουαλική επαφή, αυτοί οι ομοφυλόφιλοι δεν ενδιαφέρονται πολύ για την εμφάνιση των σεξουαλικών τους συντρόφων, αρκεί να επιθυμούν και εκείνοι τη σεξουαλική επαφή.

Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με την στάση των περισσότερων ομοφυλοφίλων, οι οποίοι εκτιμούν πολύ την εξωτερική ομορφιά των ατόμων που προορίζονται για σύντροφοι τους.

Το άλλο μοναδικό στοιχείο σ' αυτού του είδους τη σεξουαλική επαφή σχετίζεται με την ηλικία. Στις περισσότερες ομοφυλοφιλικές σχέσεις οι δυο σύντροφοι, έχουν την ίδια ή λίγο διαφορετική ηλικία. Όμως στις περισσότερες περιπτώσεις σεξουαλικής επαφής σε δημόσιες ανδρικές τουαλέτες, οι δυο συμμετέχοντες έχουν μεγάλη διαφορά ηλικίας. Συνεχίζοντας ο Theo, αναφέρεται στα μπαρ για τους ομοφυλόφιλους άνδρες και στις συναναστροφές μέσα σ' αυτά.

Σύμφωνα λοιπόν με τον Alex Theo, τα μπαρ για ομοφυλόφιλους είναι πολύ πιο προσωπικοί χώροι από τις δημόσιες τουαλέτες για τις συναναστροφές των δευτέρων. Τα μπαρ αυτά αποτελούν εδώ και χρόνια για πολλούς ομοφυλόφιλους νεαρούς, ένα κατάλληλο μέρος μέσα στο οποίο μπορούν να αποκαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους. Στα μπαρ των ομοφυλόφιλων, ένας νεαρός άνδρας μπορεί να αποκαλύψει πολλούς ελκυστικούς και αρρενωπούς άνδρες ομοφυλόφιλους οι οποίοι δεν διαφέρουν καθόλου από τους ετεροφυλόφιλους.

Ένας νεαρός ομοφυλόφιλος περιγράφει την πρώτη του εμπειρία σε ένα τέτοιο μπαρ ως εξής: «Δεν ήταν καθόλου όπως το είχα φανταστεί. Αντί να υπάρχουν «αδελφές» και σκληροί άνδρες με πέτσινα, το μπαρ ήταν γεμάτο με όμορφους νεαρούς άνδρες που χόρευαν και διασκεδάζαν. Είναι κανονικοί άνθρωποι, σκέφτηκα σαν και εμένα».

Όμως για τους περισσότερους ομοφυλόφιλους τα μπαρ αυτά είναι κάτι περισσότερο από ένα τρόπο για να αποκαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους. Είναι χώροι συναναστροφής, όπου οι άνδρες φαινομενικά πηγαίνουν για να διασκεδάσουν, αλλά στην πραγματικότητα συνήθως θέλουν να βρουν έναν άγνωστο για να συνουσιαστούν.

Επίσης τα μπαρ αυτά μοιάζουν με τα συνηθισμένα μπαρ για μοναχικούς ανθρώπους και στο γεγονός ότι οι πελάτες τους εκτιμούν τη νεανική εμφάνιση και την εξωτερική ομορφιά και συνεπώς τα άτομα με τα προσόντα αυτά, έχουν εξασφαλισμένη την επιτυχία.

Παρόλα αυτά τα δύο είδη μπαρ πραγματικά διαφέρουν. Μια εμφανής διαφορά είναι ότι τα μπαρ για ομοφυλόφιλους έχουν σχεδόν αποκλειστικά άνδρες πελάτες, σε αντίθεση με τα συνηθισμένα μπαρ, τα οποία έχουν πελάτες και των δυο φύλων.

Βέβαια υπάρχουν και λιγότερο φανερές διαφορές. Πρώτον σε σχέση με τα μπαρ για αδέσμευτους, στα μπαρ για ομοφυλόφιλους υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες για σεξουαλική επαφή χωρίς συναισθηματική δέσμευση. Στα μπαρ για αδέσμευτους οι άνδρες έχουν μια έντονη επιθυμία για μια σχέση της «μιας νύχτας» όμως οι γυναίκες είναι λιγότερο πρόθυμες για κάτι τέτοιο.

Αλλά στα μπαρ οι ομοφυλόφιλοι άνδρες είναι εξίσου πρόθυμοι. Για τον λόγο αυτό στα πρώτα οι άνδρες δυσκολεύονται να πείσουν μια γυναίκα για τη σεξουαλική επαφή, ενώ στα τελευταία η επιθυμία της σεξουαλικής επαφής ανάμεσα σε δυο άνδρες γίνεται πολύ εύκολα και γρήγορα πράξη. Ίσως αυτός να είναι ο λόγος που υπάρχουν περισσότερα μπαρ για ομοφυλόφιλους άνδρες παρά για ομοφυλόφιλες γυναίκες. Όπως ακριβώς οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες και σε αντίθεση με τους άνδρες ομοφυλόφιλους και μη ομοφυλόφιλους, οι λεσβίες έχουν κοινωνικοποιηθεί, ώστε να αναζητούν μια σεξουαλική σχέση στην οποία να υπάρχει δέσμευση και δεν ψάχνουν για απρόσωπο σεξ.

Παρόλα αυτά οι άντρες στα μπαρ για ομοφυλόφιλους , δεν φαίνεται να έχουν τόσες πολλές περιπτώσεις «της μιας νύχτας» όπως θα ήταν αναμενόμενο εξαιτίας των πολλών ευκαιριών που έχουν για κάτι τέτοιο. Σε σχέση με τους πελάτες των συνηθισμένων μπαρ οι ομοφυλόφιλοι προτιμούν να στέκονται περισσότερο σ' ένα μέρος και να ανταλλάσσουν σιωπηλά ματιές. Οι άνθρωποι εκείνοι οι οποίοι δεν έχουν εξοικειωθεί με τα μπαρ των ομοφυλόφιλων ίσως σκεφτούν ότι εάν πλησιάζεις σ' ένα μέρος για να βρεις ερωτικό σύντροφο, μπαίνεις μέσα ρίχνεις μια ματιά πλησιάζεις αυτόν που σου αρέσει, αρχίζεις να μιλάς και μετά φεύγετε μαζί. Κάτι τέτοιο συμβαίνει πολύ συχνά και στα μπαρ των ομοφυλοφίλων. Όμως εκείνο που προβληματίζει έναν μη μυημένο παρατηρητή είναι το γιατί αυτό δεν συμβαίνει συχνότερα. Όλοι αυτοί οι καλοντυμένοι νέοι στέκονται χωρίς να επικοινωνούν μεταξύ τους.

Μια προφανής εξήγηση είναι ότι όπως συμβαίνει με τους ετεροφυλόφιλους , έτσι και οι ομοφυλόφιλοι φοβούνται την απόρριψη. Φοβούνται δηλαδή ότι οι άνδρες που τους αρέσουν δεν τους θεωρούν αρκετά ελκυστικούς.

Ένας πιο σημαντικός όμως λόγος είναι η κοινωνικοποίηση σχετικά με τους ρόλους των δυο φύλων. Όπως οι ετεροφυλόφιλοι έτσι και οι ομοφυλόφιλοι έχουν μάθει να παίζουν τον ανδρικό ρόλο, ο οποίος απαιτεί να κάνουν οι άνδρες το πρώτο βήμα, στις σχέσεις τους με τις γυναίκες. Έτσι απ' την στιγμή που οι ομοφυλόφιλοι άνδρες δεν έχουν μάθει πώς να πλησιάζουν έναν άλλο άνδρα , δυσκολεύονται να το κάνουν.

Τα μπαρ για ομοφυλόφιλους διαφέρουν από τα άλλα μπαρ και στον τρόπο που εκείνοι χρησιμοποιούν για να βρουν έναν ερωτικό σύντροφο. Ο φόβος της απόρριψης και η έλλειψη εκπαίδευσης για το πώς να πλησιάζουν ερωτικά , άτομα ομόφυλα, οδηγούν τους ομοφυλόφιλους άνδρες να πράττουν διαφορετικά.

Ενώ δηλαδή ετεροφυλόφιλοι πλησιάζουν ανοικτά μια γυναίκα και τη φλερτάρουν άμεσα λέγοντας της όμορφα λόγια, οι ομοφυλόφιλοι χρησιμοποιούν μια συγκαλυμμένη σιωπηλή, μη λεκτική ή «οπτική» προσέγγιση για να δείξουν το ενδιαφέρον τους σε ένα άλλο άνδρα.

Ένας παρατηρητής της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης περιγράφει πως ένας ομοφυλόφιλος άνδρας μεταδίδει τη σεξουαλική του πρόθεση σε έναν άλλον: «Ορισμένα άτομα επικοινωνούν φανερά μεταξύ τους, χωρίς να ανταλλάσσουν λόγια, αλλά ματιές-όχι όμως το είδος της γρήγορης ματιάς που συνήθως ανταλλάσσουν μεταξύ τους οι άνδρες. Οι ομοφυλόφιλοι λένε ότι εάν ο ένας «πιάσει» και κρατήσει το βλέμμα του άλλου, δεν χρειάζεται τίποτα άλλο για να καταλάβει ότι είναι ένας απ' αυτούς..... Πολλοί άνδρες σε ένα μπαρ ,έτσι, δεν συμμετέχουν σε κάποια συζήτηση, αλλά στέκονται κοντά στον τοίχο ή μόνοι τους σε ένα σημείο του μπαρ ,ώστε να βλέπουν και να τους βλέπουν.

Περιστασιακά μπορούμε να δούμε δυο άνδρες να ανταλλάσσουν έντονα βλέμματα. Αργότερα όπως συμβαίνει σε μια τυχαία συνάντηση, οι δυο άνδρες μπορεί να

μιλήσουν για λίγο και να φύγουν μαζί. Ακόμη μπορεί να μη μιλήσουν καθόλου. Τυχαία και διακριτικά μπορεί να φτάσουν στην έξοδο και οι δυο την ίδια στιγμή και να φύγουν. (Alex Theo, Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά , τέταρτη έκδοση, εκδόσεις Έλλην ,Περιστέρι).

2.2.2 Κατηγορίες ομοφυλοφίλων ατόμων

Ο Kinsey και οι συνεργάτες του , Pomery και Martin , ύστερα από έρευνες που έκαναν πάνω στην ανθρώπινη σεξουαλικότητα , σε μία δημοσίευση το 1948, υποστήριξαν ότι, οι τύποι σεξουαλικής έλξης μπορούν να τοποθετηθούν σε μία συνεχή κλίμακα (ετερό - ομοφυλοφιλική). Κατά την άποψη τους, ετεροφυλοφιλικές και ομοφυλοφιλικές τάσεις, είναι ταυτόχρονα παρούσες στην πλειοψηφία των ανθρώπων και διαφέρουν μόνο στις σχετικές τους αναλογίες από άτομο σε άτομο.

Με βάση τη λογική αυτή , θεώρησε ότι μία μεγάλη ομάδα ανθρώπων ήταν ετερόφιλη κατά κύριο λόγο στα ενδιαφέροντα και \ ή μόνο στη σεξουαλική της πρακτική , μία μικρή ομάδα ήταν αποκλειστικά ομοφυλόφιλη ενώ οι υπόλοιποι εμφάνιζαν διαφορές, σχετικές αναλογίες ετερο-ομοφυλοφιλικών τάσεων και πρακτικών . Η κλίμακα των επτά μονάδων που χρησιμοποιήθηκε από τον Kinsey έχει αναφερθεί και χρησιμοποιηθεί σε πάρα πολλά άρθρα ,βιβλία και ανακοινώσεις, αλλά ακόμη και σήμερα , φαίνεται ότι μπορεί και λειτουργεί σαν εργαλείο της επιστήμης για την σεξουαλικότητα , σε όλο τον κόσμο .

Ακολουθεί η σχηματική περιγραφή της :

α) Η αποκλειστικά ετεροφυλόφιλη σεξουαλική συμπεριφορά, χωρίς καμία ομοφυλοφιλική δραστηριότητα. Η κοινωνικό-σεξουαλική ενεργοποίηση γίνεται αποκλειστικά με άτομα του ίδιου φύλου.

β) Η επικρατέστερη ετερόφυλη σεξουαλική συμπεριφορά , με συμπτωματική ομοφυλοφιλική συμπεριφορά. Τέτοιου είδους ομοφυλοφιλικές εμπειρίες βιώνονται μόνο μία ή δυο φορές τουλάχιστον και συγκρούονται με τις ετεροφυλόφιλες εμπειρίες. Μερικές φορές οι ομοφυλοφιλικές <<ενέργειες >> στις οποίες λαμβάνουν μέρος τα άτομα που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία , έχουν σαν κίνητρο την περιέργεια ή έμεσα ή άμεσα να ξεκινάνε από άλλους στην διάρκεια του ύπνου , σε κατάσταση μέθης, ή κάτω από ειδικές συνθήκες.

γ) Η επικρατέστερη ετερόφυλη συμπεριφορά, με περισσότερο από συμπτωματική ομοφυλοφιλική δραστηριότητα. Οι ετεροφυλόφιλες εμπειρίες και αντιδράσεις , είναι περισσότερες από τις ομοφυλόφιλες εμπειρίες και αντιδράσεις. Η περίπτωση αυτή είναι πιο συχνή μεταξύ νεότερων ανδρών , οι οποίοι δεν έχουν ακόμη

αρκετές ευκαιρίες για ετεροφυλόφιλες εμπειρίες, ενώ ο σεξουαλικός τους προσανατολισμός είναι κατά βάση ετεροφυλοφιλικός.

δ) Η ίση ετεροφυλόφιλη και ομοφυλόφιλη σεξουαλική δραστηριότητα.

Τα άτομα δηλαδή που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, βρίσκονται στη μέση, μεταξύ ομοφυλόφιλου και ετεροφυλόφιλου προσανατολισμού. Γενικά, δέχονται και εξίσου επιδιώκουν και τα δύο είδη επαφών και δεν έχουν έντονη προτίμηση για κανένα από τα δύο. Άτομα αυτά ενδέχεται να έχουν περισσότερες εμπειρίες του ενός είδους, αλλά να απαντούν θετικά, στην ψυχική επαφή με συντρόφους και από τα δύο φύλα. Απαντώνται περισσότερο μεταξύ άγαμων ανδρών, γιατί οι επαφές με άνδρες είναι συχνά πιο εύκολες από ότι οι επαφές με τις γυναίκες.

ε) Η επικρατέστερη ομοφυλοφιλική, με περισσότερο από συμπτωματική ετερόφιλη δραστηριότητα.

ζ) Η επικρατέστερη ομοφυλοφιλική, με συμπτωματική μόνο ετερόφιλη συμπεριφορά.

η) Η αποκλειστικά ομοφυλοφιλική συμπεριφορά, χωρίς καμία ετερόφιλη κλίση. Όπως είδαμε παραπάνω ο Κίνσεϋ ταξινομεί τα άτομα σε επτά κατηγορίες οι οποίες κυμαίνονται από τους αποκλειστικά ετεροφυλόφιλους ως τους περιστασιακούς και τους αποκλειστικά ομοφυλόφιλους. Όμως οι έξι αυτές κατηγορίες διαφέρουν μόνο στον βαθμό των ομοφυλοφιλικών αισθημάτων και εμπειριών και για το λόγο αυτό, η παραπάνω τυπολογία δεν δύναται να μας δώσει αρκετές πληροφορίες για τους ομοφυλόφιλους αυτούς. Δεν μπορούμε για παράδειγμα να πληροφορηθούμε τι είδους άνδρες είναι, πως είναι εμφανισιακά, πως συμπεριφέρονται και σε ποιες κοινωνικές τάξεις ανήκουν.

Σύμφωνα με τον Martin Hoffman: «οι ομοφυλόφιλοι καταλαμβάνουν όλη την κλίμακα από την «αδερφή» που μπορεί να αναγνωριστεί από χιλιόμετρα μακριά, ως το σύζυγο, το γιο ή τον αδερφό που ακόμα και ο οι πιο πολυγνώστες δεν θα υποψιάζονταν ποτέ την ομοφυλοφιλική τους τάση.

Στους ομοφυλόφιλους περιλαμβάνονται άνθρωποι που είναι όμορφοι, έξυπνοι και πλούσιοι, εκείνοι που είναι άσχημοι, ανόητοι και φτωχοί και όλοι οι συνδυασμοί και οι βαθμίδες ανάμεσα σ' αυτά τα δυο άκρα. Η ομοφυλοφιλία υπάρχει σε κάθε κοινωνικό οικονομική, θρησκευτική και γεωγραφική ταξινόμηση»

Ο Alex Theo επισημαίνει πως, η απαρίθμηση των διαφόρων κατηγοριών των ομοφυλόφιλων είναι πολύ χρήσιμη, εφόσον δείχνει την μεγάλη ποικιλία απόμων ανάμεσα στους ομοφυλόφιλους, όπως συμβαίνει και με τους ετεροφυλόφιλους. Όμως, όπως

παραδέχεται και ο ίδιος ο Hoffman, είναι μη ικανοποιητική επειδή ασχολείται με πολλές πλευρές της ζωής των ομοφυλοφίλων.

Ο Alex Theo επιχείρησε να πετύχει μια ισορροπία ανάμεσα στην αφηρημένη και τακτοποιημένη τυπολογία του Kinsey και στην πιο συγκεκριμένη και χαοτική απογραφή του Hoffman.

Διαιρεί δηλαδή τους ομοφυλόφιλους σε επτά κατηγορίες οι οποίες είναι ανάλογες με τις έξι κατηγορίες του Kinsey αλλά δοσμένες με πιο συγκεκριμένους όρους. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

α) Οι Trades (ψωνιζόμενοι)

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα άτομα εκείνα που τα συναισθήματα και οι εμπειρίες τους είναι κατά βάση ετεροφυλοφιλικά και μόνο περιστασιακά ομοφυλοφιλικά.

Όλα τα άτομα της κατηγορίας αυτής είναι άνδρες, παντρεμένοι και θεωρούν την ομοφυλοφιλία μόνο ως ένα τρόπο για να κατευνάσουν την ένταση τους. Επιθυμούν, οι άλλοι άνδρες να τους προσφέρουν ευχαρίστηση, αλλά εκείνοι αρνούνται να ανταποδώσουν γιατί θεωρούν τους εαυτούς τους ως ετεροφυλόφιλους και ανδροπρεπείς. Πολλοί «ψωνιζόμενοι» βρίσκουν τους άνδρες ερωτικούς τους συντρόφους, στα δημόσια πάρκα και τις ανδρικές τουαλέτες.

Ο κοινωνιολόγος Laud Humphreys στην μελέτη του για τις ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες βρήκε ότι οι περισσότεροι «ψωνιζόμενοι» προέρχονται απ' την κατώτερη κοινωνική τάξη και δεν έχουν συχνά ερωτική επαφή με τις συζύγους τους.

β) Οι πόρνοι του δρόμου :

Η κατηγορία αυτή είναι παρόμοια με την προηγούμενη γιατί τα άτομα τα οποία ανήκουν σ' αυτή είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι, αλλά με τη διαφορά ότι συμμετέχουν πιο συχνά σε ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες.

Όπως και στην προηγούμενη κατηγορία όλοι οι πόρνοι του δρόμου είναι άνδρες. Επίσης συνήθως είναι έφηβοι που ανήκουν στην κατώτερη κοινωνική τάξη, ενώ θεωρούν ότι είναι ανδροπρεπείς και ετεροφυλόφιλοι. Όμως βγάζουν χρήματα αρκετά συχνά αφήνοντας τους ενήλικες συντρόφους να τους προσφέρουν ευχαρίστηση, χωρίς εκείνοι να ανταποδώσουν.

Πολλά από τα άτομα αυτά μεγάλωσαν σε διαλυμένες οικογένειες, δεν είχαν καλές σχέσεις με τους γονείς τους ή το είχαν σκάσει από το σπίτι.

Μέχρι την στιγμή που θα εκπορνευτούν για πρώτη φορά διαβιούν μόνοι τους, και δεν έχουν καθόλου χρήματα.

Βέβαια συνήθως δεν παίρνουν οι ίδιοι την πρωτοβουλία να εκπορνευτούν. Αντιθέτως οι μεγαλύτεροι άνδρες είναι αυτοί που τους ενθαρρύνουν για κάτι τέτοιο.

Από τη στιγμή που οι νεαροί εμπλέκονται στην πορνεία, ψάχνουν για πελάτες, σε συγκεκριμένους δρόμους, πάρκα σταθμούς λεωφορείων κ.λ.π.

Επειδή όμως κατά βάση είναι ετεροφυλόφιλοι, υπάρχουν πιθανότητες να εγκαταλείψουν την ομοφυλοφιλική πορνεία μόλις ενηλικιωθούν. Υπάρχουν όμως και πόρνοι του δρόμου που συνεχίζουν την πορνεία και βρίσκουν τους πελάτες τους στα μπαρ για ομοφυλόφιλους και στα γραφεία συνοδών.

γ) Οι περιστασιακοί ομοφυλόφιλοι:

Κάποιοι άνδρες αλλά και γυναίκες συμμετέχουν σε ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες, όταν η ευκαιρία παρουσιαστεί από μόνη της. Οι περιστασιακοί ομοφυλόφιλοι, μπορεί να βρεθούν ανάμεσα σε τροφίμους φυλακών, στρατιωτικές μονάδες ανδρών και γυναικών, σε ιερατικές σχολές και σε άλλες περιπτώσεις όπου βρίσκονται μόνο άτομα του ίδιου φύλου.

Είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι και θεωρούν τους εαυτούς τους ετεροφυλόφιλους. Υπάρχει όμως η πιθανότητα να εγκαταλείψουν τις ομοφυλοφιλικές τους δραστηριότητες όταν οι συνθήκες το απαιτούν ή το επιτρέπουν. Βέβαια αναγκάζονται να καταφύγουν στην ομοφυλοφιλία λόγω των συνθηκών της ζωής τους.

Μεταξύ των γυναικών που κάνουν στριππίζ για παράδειγμα, οι ευκαιρίες για ομοφυλοφιλική επαφή θεωρούνται ανάλογες με το να πιουν ένα ποτό μετά από μια κουραστική μέρα.

Όμως οι ευκαιριακές ομοφυλόφιλες σχέσεις δεν υπάρχουν μόνο σε χώρους όπου υπάρχουν άτομα του ίδιου φύλου. Οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες οι οποίες αισθάνονται ότι κάτι λείπει από το γάμο τους μπορεί να έχουν και μια ερωμένη, αλλά δεν θεωρούν ότι είναι ομοφυλόφιλες. Όπως λέει μια γυναίκα: «Δεν θεωρώ τον εαυτό μου ομοφυλόφιλο. Απλά δεν μπορώ να κάνω αυτόν τον συσχετισμό. Χρειάζομαι μια ρομαντική σχέση στη ζωή μου και τυχαίνει να μου την προσφέρει η Victoria αλλά ήμουν με έναν άνδρα πριν. Αγαπώ τον σύζυγό μου με τον δικό μου τρόπο. Χρειάζομαι την στήριξη και τη σταθερότητα που εκείνος μου προσφέρει, αλλά έχω επίσης και μια ρομαντική πλευρά».

Ο περιστασιακός λεσβιασμός, στην πραγματικότητα έχει πρόσφατα εμφανιστεί σε ορισμένα κολέγια. Στην περίπτωση αυτή οι σπουδάστριες πειραματίζονται με άτομα του ίδιου φύλου σεξουαλικά. Οι τελευταίες είναι γνωστές ως "Lugs" (Lesbians until graduation, λεσβίες μέχρι την αποφοίτηση ή λεσβίες για τέσσερα χρόνια) επειδή εγκαταλείπουν την ομοφυλοφιλία αποφοιτώντας από το κολέγιο. Όπως αναφέρει μια 25χρονη γυναίκα η οποία ήταν Lug στο κολέγιο: «ήταν μια αληθινή λεσβιακή εμπειρία. Τώρα δεν με απασχολεί πλέον. Πρόκειται να παντρευτώ τον Richard».

δ) Οι αμφιφυλόφιλοι:

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν και γυναίκες και άνδρες. Ο αμφιφυλόφιλος είναι εξίσου ετεροφυλόφιλος και ομοφυλόφιλος. Οι περισσότεροι αμφιφυλόφιλοι είναι παντρεμένοι με άτομα του αντίθετου φύλου, αλλά έχουν σεξουαλικές σχέσεις και με άτομα του ίδιου φύλου. Σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο ο ένας σύζυγος είναι αμφιφυλόφιλος, συνήθως ο άνδρας. Σε άλλες περιπτώσεις είναι και οι δύο σύζυγοι. Χαρακτηριστικό είναι το παρακάτω παράδειγμα: Ο Richard Sharrard, δάσκαλος χορού, και η Tina Tessina ψυχοθεραπεύτρια και συγγραφέας, έχουν ένα ευτυχισμένο γάμο, εδώ και αρκετά χρόνια και ταιριάζουν αρκετά με τους γείτονες τους, στη μεσαιοταξική κοινότητα του Λονγκ Μπητς στην Καλιφόρνια. Όμως, ο τρόπος ζωής του ζευγαριού είναι κάθε άλλο παρά συνηθισμένος.

Οι Sharrard και Tessina είναι φανερά αμφιφυλόφιλοι και δεν αισθάνονται ότι πρέπει να απολογηθούν γι' αυτό. Κατά την διάρκεια του ασυνήθιστα ελαστικού τους γάμου, ο Sharrard είχε περίπου έξι εραστές, ενώ η Tessina δυο ερωμένες. Σύμφωνα με την πεποίθηση που επικρατεί οι αμφιφυλόφιλοι είναι κατά βάση ετεροφυλόφιλοι, που θέλουν να ζήσουν ερωτικές περιπέτειες ή ουσιαστικά ομοφυλόφιλοι, απρόθυμοι όμως να δεχτούν την πραγματική τους σεξουαλική τάση. Όμως με την πεποίθηση αυτή συμφωνούν πολλοί ερευνητές και αμφιφυλόφιλοι.

Οι αμφιφυλόφιλοι δεν θεωρούν τους εαυτούς τους ούτε ετεροφυλόφιλους με κάποιους τρόπους, ούτε ομοφυλόφιλους με κάποιους άλλους, αλλά θεωρούν ότι είναι εντελώς ξεχωριστά άτομα με ένα τρίτο είδος σεξουαλικότητας.

Για τον λόγο αυτό δεν θεωρούν την ομοφυλοφιλία τους ως «μια βόλτα στην άγρια πλευρά του δρόμου» ή ως «διαφυγή από την πραγματικότητα» αλλά την θεωρούν ως μια νόμιμη και υγιή σεξουαλική ταυτότητα. Ως εραστές, οι αμφιφυλόφιλοι φαίνεται να είναι περισσότερο ευαίσθητοι και παθιασμένοι από τους άλλους επειδή η αμφιφυλοφιλική τους τάση τους επιτρέπει να βλέπουν τα πράγματα από περισσότερες οπτικές πλευρές και όχι μόνο από μια.

Παρόλα αυτά πολλοί αμφιφυλόφιλοι, δεν μπορούν ακόμα να υπερβούν την κοινωνική πεποίθηση ότι είναι κατά βάση είτε ετεροφυλόφιλοι είτε ομοφυλόφιλοι, και βασανίζονται από συγκρούσεις και ανησυχία. Όπως εξηγεί ένας αμφιφυλόφιλος «τα πόδια σου βρίσκονται και στα δυο μέρη αλλά η καρδιά σου δεν ανήκει σε κανέναν. Έχεις την ευκαιρία να βιώσεις ένα είδος ευφορίας, αλλά αισθάνεσαι συνέχεια ότι πρέπει να επιλέξεις»

Το πρόβλημα αυτό πιθανόν να συνεχιστεί εφόσον οι αμφιφυλόφιλοι έχουν συνήθως σεξουαλικές σχέσεις με ετεροφυλόφιλους ή ομοφυλόφιλους και όχι με αμφιφυλόφιλους. Το πρόβλημα αυτό ίσως περιοριστεί μόνο εάν οι αμφιφυλόφιλοι αναπτύξουν την δική τους ταυτότητα, όπως ακριβώς έχουν κάνει και οι ομοφυλόφιλοι

άνδρες και γυναίκες. Γιατί έτσι θα μπορούν να ενισχύουν την ξεχωριστή σεξουαλική τους ταυτότητα, χωρίς τύψεις, ή άλλα ψυχολογικά προβλήματα.

ε) Οι πόρνοι πολυτελείας :

Τα άτομα εκείνα που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, έχουν κάποια ετεροφυλοφιλική εμπειρία αλλά κατά βάση είναι ομοφυλόφιλοι, τόσο στην σεξουαλική τους ταύτιση, όσο και στις σεξουαλικές τους δραστηριότητες. Οι πόρνοι πολυτελείας είναι άγαμοι και φαίνεται να απολαμβάνουν αυτό που κάνουν. Προσπαθώντας να ευχαριστήσουν τους πελάτες τους , εμπλέκονται σε μια ποικιλία σεξουαλικών δραστηριοτήτων μαζί τους. Μετά το τέλος της καριέρας τους, υπάρχει η πιθανότητα να συνεχίσουν να θεωρούν ομοφυλόφιλους τους εαυτούς τους και να συμμετέχουν κρυφά σε ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες ή να είναι φανερά μέλη της κοινότητας των ομοφυλόφιλων. Το γεγονός αυτό τους διαχωρίζει από τους «πόρνους του δρόμου» οι οποίοι τις περισσότερες φορές γίνονται εντελώς ετεροφυλόφιλοι όταν εγκαταλείψουν την πορνεία.

Επιπροσθέτως οι «πόρνοι πολυτελείας» είναι μεγαλύτεροι σε ηλικία, υπάρχουν λιγότερες πιθανότητες να έχουν υποστεί κακοποίηση απ' τα μέλη της οικογένειάς τους και έχουν μεγαλύτερη μόρφωση.

ζ) Οι κρυφοί ομοφυλόφιλοι :

Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν και άνδρες και γυναίκες οι οποίοι θέλουν να κρατήσουν την σεξουαλική τους ταυτότητα κρυφή από το κοινό. Είναι αποκλειστικά ομοφυλόφιλοι αλλά φοβούνται να αποκαλύψουν την σεξουαλικότητα τους στην οικογένεια, στους φίλους τους γενικότερα στον κοινωνικό τους περίγυρο. Ενώ αποκρύπτουν την ομοφυλοφιλία τους από το ετεροφυλοφιλικό τους περιβάλλον, παράλληλα αποφεύγουν επιμελώς να συναναστρέφονται φανερούς ομοφυλόφιλους από την ομοφυλοφιλική κοινότητα.

Για το λόγο αυτό , προσπαθούν να φαίνονται ετεροφυλόφιλοι, είτε βγαίνοντας ραντεβού με άτομα του αντίθετου φύλου είτε να παντρεύονται. Οι άγαμοι οι οποίοι ανήκουν στην κατηγορία των κρυφών ομοφυλόφιλων, αισθάνονται ενοχές και φόβο.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει μια ομοφυλόφιλη γυναίκα «όταν κρυβόμουν φερόμουν τελείως παρανοϊκά. Όλη την ώρα νόμιζα ότι κάποιος θα με έκλεινε στην φυλακή. Ίσως λόγω των πραγμάτων που έκανα. Εννοώ ότι ήταν φοβερά». Εκείνοι οι οποίοι είναι παντρεμένοι αισθάνονται συνέχεια φόβο, μήπως και ο/η σύντροφός τους ανακαλύψει τις εξωσυζυγικές τους σχέσεις με τα άτομα του ίδιου φύλου.

Η αποκάλυψη αυτή μπορεί να καταστρέψει τον γάμο κάνοντας τον ένοχο σύζυγο να αισθάνεται ταπεινωμένος και τον αθώο προδομένος.

στ) Οι φανεροί ομοφυλόφιλοι :

Τα άτομα που ανήκουν στην κατηγορία αυτή είναι άνδρες και γυναίκες οι οποίοι είναι αποκλειστικά και φανερά ομοφυλόφιλοι. Δεν κρύβουν την ταυτότητα τους και για το λόγο αυτό δεν παντρεύονται άτομα του αντίθετου φύλου. Όμως επιθυμούν ή έχουν μακροχρόνιες σχέσεις με άλλους ομοφυλόφιλους.

Είναι ενσωματωμένοι στην κουλτούρα και τη ζωή των ομοφυλοφίλων, συναναστρέφονται κυρίως άλλους ομοφυλόφιλους και είναι υπερήφανοι για τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό.

Οι φανεροί ομοφυλόφιλοι υποστηρίζουν ανοικτά τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων με διάφορους τρόπους , επιθυμούν να έχουν ίσα δικαιώματα με τους ετεροφυλόφιλους ενώ προσπαθούν να καταστήσουν την ομοφυλοφιλία σεβαστή.

Ο ψυχολόγος Allan Bell και ο κοινωνιολόγος Martin Weinberg παρουσίασαν μια διαφορετική τυπολογία για τους ομοφυλόφιλους η οποία βασίζεται στην έρευνα τους, στο San Francisco όπου υπάρχει μεγάλη ομοφυλοφιλική κοινότητα. Οι Bell και Weinberg ασχολήθηκαν μόνο με τα άτομα εκείνα τα οποία είναι αποκλειστικά ομοφυλόφιλα. Ταξινομούν δηλαδή τους ομοφυλόφιλους με βάση το πόσο θετικές ή αρνητικές είναι οι ζωές και οι σεξουαλικές τους εμπειρίες. Για το λόγο αυτό χωρίζουν τους ομοφυλόφιλους στις πέντε παρακάτω κατηγορίες:

α) Σε εκείνους που είναι ζευγάρια, έχουν μια σχέση που ομοιάζει με γάμο και είναι πιστοί στους συντρόφους τους.

β) Σε εκείνους που έχουν μια ελεύθερη σχέση , ζουν μαζί, αλλά σεξουαλικά είναι περισσότερο ελεύθεροι, και ο καθένας έχει σεξουαλικές επαφές και με άλλα άτομα.

γ) Στην τρίτη κατηγορία ανήκουν οι λειτουργικοί. Οι οποίοι είναι εξαιρετικά ενεργοί σεξουαλικά και μοιάζουν με τους ετεροφυλόφιλους οι οποίοι είναι γυναικοκατακτητές και αλλάζουν συνεχώς συντρόφους.

δ) Εδώ ανήκουν οι δυσλειτουργικοί, οι οποίοι είναι πολύ ενεργοί, αλλά αισθάνονται περισσότερες τύψεις για την ομοφυλοφιλική σεξουαλική τους κατεύθυνση και έχουν περισσότερα σεξουαλικά προβλήματα.

ε) Στην Πέμπτη κατηγορία ανήκουν οι ασεξουαλικοί. Οι ασεξουαλικοί είναι κυρίως μόνοι τους αισθάνονται μετανιωμένοι, είναι λιγότερο εκδηλωτικοί, λιγότερο ενεργοί σεξουαλικά και λιγότερο αποκλειστικοί ομοφυλόφιλοι.

Σήμερα η πιο διαδεδομένη κατηγορία είναι η πρώτη, η οποία είναι η περισσότερο μονογαμική και με τις λιγότερες τύψεις. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας της αύξησης του αριθμού των ομοφυλοφίλων, οι οποίοι αισθάνονται υπερήφανοι χάρη στην κίνηση για τα δικαιώματα τους. Επιπροσθέτως η απειλή του ιού του Aids είχε ως αποτέλεσμα την

αύξηση των μονογαμικών σχέσεων μεταξύ των ομοφυλοφίλων.(Alex Theo, Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά, Εκδόσεις Έλλην ,Περιστέρι)

Μέρος 3 : Η ομοφυλόφιλη γυναίκα & ο τρόπος ζωής της στην Ελλάδα

2.3.1 Η ομοφυλόφιλη γυναίκα

Σύμφωνα με τον Allan και την Barbara Pease , αν το έμβρυο είναι γενετικά κορίτσι και ο εγκέφαλος δεχτεί μεγάλες δόσεις ανδρικής ορμόνης, θα δημιουργηθεί γυναικείο σώμα, με ανδρικό εγκεφαλικό κύκλωμα. Στην περίπτωση αυτή ενδέχεται να αρρενοποιηθεί το κέντρο ζευγαρώματος.

Στην παιδική τους ηλικία τα κορίτσια αυτά, χαρακτηρίζονται ως «αγοροκόριτσα». Στο παιχνίδι είναι περισσότερο ζωηρά και σκληρά απ' ότι τα υπόλοιπα κορίτσια της ηλικίας τους.

Επίσης στην εφηβεία, πιθανόν να παρουσιάσουν αυξημένη τριχοφυΐα στο πρόσωπο και στο σώμα τους σε σχέση με τις άλλες έφηβες, ενώ τα ενδιαφέροντα τους, να επικεντρώνονται στο ποδόσφαιρο π.χ. Επιπροσθέτως μπορεί να έχουν ανδρική συμπεριφορά, ομιλία και γλώσσα σώματος.

Αν όμως δεν μεταβληθεί το κέντρο συμπεριφοράς από τις ανδρικές ορμόνες, τα κορίτσια αυτά θα διατηρήσουν την θηλυκή τους συμπεριφορά αλλά θα τα ελκύουν γυναίκες. (Allan and Barbara Pease, why men don't listen and women can't read maps).

Επίσης βάσει ερευνών έχει αποδειχθεί ότι ένα μεγάλο ποσοστό εφήβων κοριτσιών , πιθανόν να εξερευνήσουν το φύλο τους μαζί με συνομήλικες τους με την μορφή ερωτικών παιχνιδιών. Ένα μικρό ποσοστό που βιώνει τέτοιου είδους εμπειρία θα διαμορφώσει αργότερα ομοφυλοφιλική σεξουαλική κατεύθυνση. Ενώ ένα άλλο ποσοστό που δεν έχει καμία ομοφυλοφιλική εμπειρία κατά την εφηβική του ηλικία , αποκτά στην ενήλικη ζωή του. Κατά τον Νίκο Ζακόπουλο , η ομοφυλοφιλία στις γυναίκες και οι λεσβιακοί έρωτες δεν βρίσκουν πλέον έδαφος σήμερα για ανάπτυξη, εκτός από τα στενά πλαίσια στα οποία την περιορίζουν οι μακροχρόνιες αποκλειστικές συμβιώσεις, σε παρθεναγωγεία, καλόγριες κ.τ.λ. και οι περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει στο κορίτσι μια έντονη ορμονική αρσενική παρουσία, με ανδροπρεπείς και φιλογυναικείες κρυφές ή φανερές εκδηλώσεις.

Στη λεσβιακή σχέση όπως είναι γνωστό είναι απαραίτητα δυο γυναικεία πρόσωπα. Το ένα με τις ανδρικές ορμονικές επιδράσεις και το δυναμικό χαρακτήρα παίζει το ρόλο του εραστή και το άλλο που συνήθως είναι αδύναμο, μελαγχολικό, και συναισθηματικό κορίτσι ,το ρόλο της ερωμένης.

Συνεχίζοντας ο Νίκος Ζακόπουλος επισημαίνει ότι η λεσβιακή σχέση πολλές φορές εξελίσσεται σε αληθινή ερωτική σχέση. Τα αποτελέσματα των σχέσεων αυτών

είναι δυσάρεστα σε ψυχολογικό και σεξουαλικό επίπεδο, κυρίως για το κορίτσι που παίζει τον ρόλο της ερωμένης.

Βιώνει συναισθήματα κατωτερότητας και ενοχής που αυξάνει τη συνήθως προϋπάρχουσα συναισθηματική, μελαγχολική αυτοεγκατάλειψη ενώ παράλληλα οδηγείται σε παρέκκλιση του ενστίκτου με τελική φάση μια πολυσύνθετη ψυχρότητα.

Όμως σε περίπτωση που δεν επιθυμεί να παραμείνει «σεξουαλικά ανάπηρο» για ολόκληρη σχεδόν τη ζωή του αντιμετωπίζοντας αργότερα δραματικά προβλήματα, θα πρέπει με κάθε τρόπο να αποφύγει τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις και να επιδιώξει ένα φλερτ ή μια σχέση με κάποιο αγόρι.

Επίσης είναι αναγκαίο το κορίτσι να εκμυστηρευτεί στον σύντροφο, στους γονείς ή σε κάποια φίλη την ομοφυλοφιλική της τάση ώστε το ζήτημα να αντιμετωπιστεί υπεύθυνα και με τη γνώμη γιατρού.

Σε αντίθεση με άλλους επιστήμονες ο Ν. Ζακόπουλος πιστεύει ότι τις περισσότερες φορές η ομοφυλοφιλία στις γυναίκες μπορεί να διορθωθεί με συστηματικές θεραπείες, οι οποίες θα εγκαταστήσουν την φυσιολογική ορμονική ισορροπία. (Νίκος Ζακόπουλος, sex λεξικό)

Η Ρούλα Σκούταρη αναφέρει ότι: «Λεσβιασμός πάνω απ' όλα αποτελεί μια έκφανση της σεξουαλικότητας μας. Είναι αυτό το υπέροχο αίσθημα που μας ωθεί να επιθυμούμε τις ομόφυλες μας, που δίνει σάρκα και οστά στη διαθεσιμότητα και την ανάγκη μας να μοιραζόμαστε μαζί τους το κορμί μας, και το κορμί τους, να τους χαρίζουμε και να μας χαρίζουν ηδονή, να χαιρόμαστε την συντροφικότητα και τη ζωή μαζί τους. Ο λεσβιασμός δεν μπορεί και δεν πρέπει να προσδιορίζεται μόνο πολιτικά ή μόνο αντιπαραθετικά προς ένα κυρίαρχο σύστημα. Έχει τη δική του θετική χροιά και σημασία που έγκειται στη διαμόρφωση ερωτικών και σεξουαλικών σχέσεων αγάπης, έρωτα και πάθους μεταξύ των γυναικών».

Ο λεσβιασμός και ο φεμινισμός ήταν ανέκαθεν άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Οι λεσβίες φεμινίστριες δεν αρνήθηκαν απλά την πατριαρχία, αλλά και την ετεροφυλοφιλία και κάθε συναισθηματική σχέση με τους άνδρες.

Οι τελευταίες αρνούνται τον έλεγχο της σεξουαλικότητας αλλά και της αναπαραγωγικής τους ικανότητας, από τους άνδρες. Ο έλεγχος αυτός διασφαλίζει την πατρότητα καθώς και την γνησιότητα των απογόνων τους. Αυτό ήταν και συνεχίζει να είναι το βασικό θεμέλιο πάνω στο οποίο στηρίζεται το οικοδόμημα του πατριαρχικού πολιτισμού.

Πάνω στο θεμέλιο αυτό, αναπτύχθηκε όλη η κουλτούρα η ιδεολογία και καθετί που αφορά την εξέλιξη του. Μια κουλτούρα, συνεχίζει η Ρούλα Σκούταρη, η οποία αναγκάζει τις γυναίκες να είναι υποτελής στους άνδρες. Όμως παρά τους πολύχρονους αγώνες που πραγματοποιήθηκαν από το φεμινιστικό και γυναικείο κίνημα μόλις τα τελευταία άρχισαν

να ανατρέπονται τα στερεότυπα αλλά οι προκαταλήψεις παραμένουν. (Ρούλα Σκούταρη ,άρθρο για την γυναικεία ομοφυλοφιλία, users.otenet.gr/scoutari/Lesbiandiffer, 7/2/2006).

2.3.2 Οι ομοιότητες & οι διαφορές με τις ετερόφυλες γυναίκες

Σύμφωνα με τον Alex Theo όπως ακριβώς οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες, έτσι και οι ομοφυλόφιλες είναι σεξουαλικά λιγότερο ελεύθερες από τους ομοφυλόφιλους άνδρες.

Αυτό συμβαίνει επειδή τόσο οι ετεροφυλόφιλες όσο και οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, έχουν ανατραφεί με τρόπο , ώστε το ενδιαφέρον τους να μην επικεντρώνεται στο απρόσωπο σεξ, αλλά στις σχέσεις εκείνες που τον πρώτο ρόλο έχουν η αγάπη, η τρυφερότητα και η στοργή.

Έτσι σπάνια αναζητούν ερωτικές σχέσεις της «μιας νύχτας» ή ερωτικό σύντροφο στις δημόσιες τουαλέτες και τα πάρκα. Χαίρονται περισσότερο με την δημιουργία φιλικών σχέσεων συμμετέχοντας σε κοινωνικές δραστηριότητες. Η σχέση αναπτύσσεται με αργά βήματα, μέσω μιας διαδικασίας κατά την οποία αρχικά οι «λεσβίες» γνωρίζουν η μια την άλλη , γίνονται φίλες, βγαίνουν συχνά ραντεβού και αναπτύσσουν μια βαθιά αγάπη η μια για την άλλη.

Συνήθως η σεξουαλική επαφή έρχεται ως επακόλουθο της παραπάνω διαδικασίας, η οποία διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα. Ο μεγαλύτερος αριθμός των ομοφυλόφιλων γυναικών όπως και των ετεροφυλόφιλων προτιμούν το αγκάλιασμα, τα χόδια και τα φιλά από ότι την σεξουαλική πράξη. Επίσης σύμφωνα με έρευνες το μεγαλύτερο ποσοστό των ομοφυλόφιλων γυναικών , μπορεί να διατηρήσει σχέση με ετεροφυλόφιλα άτομα.

Παρά το γεγονός ότι ανήκουν στην κοινότητα των ομοφυλόφιλων θεωρούν σημαντικό , να συναναστρέφονται και με ετεροφυλόφιλα άτομα. Το ότι αισθάνονται άνετα με τους ετεροφυλόφιλους, σημαίνει ότι μπορούν να παίξουν και το συμβατικό γυναικείο ρόλο, εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο έχουν κοινωνικοποιηθεί.

Ορισμένες ομοφυλόφιλες γυναίκες , ενδέχεται να μοιάζουν με άνδρες γιατί έχουν κοντά τα μαλλιά τους φέρονται και μιλάνε σαν άνδρες, η ακόμη επειδή ντύνονται με ανδρικά ρούχα. Στην πλειοψηφία τους όμως , δεν είναι προφανής η ομοφυλοφιλία τους και γι' αυτό οι πιθανότητες να αντιμετωπίσουν κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα, είναι λιγότερες απ' ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες.

Ως μέλη της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής στα πλαίσια της συμβατικής κοινωνίας, οι ομοφυλόφιλες γυναίκες έχουν την δυνατότητα να ανήκουν και στην σεξουαλική τους ζωής. Το 1/3 των ομοφυλόφιλων γυναικών εμφανίζουν «μερικό αμφιφυλοφιλικό τρόπο ζωής».

Δηλαδή διατηρούν ερωτικές σχέσεις και με άνδρες. Οι ερωτικές σχέσεις με άνδρες αποτελεί πιο συχνό φαινόμενο μεταξύ των νεαρών λεσβίων, οι οποίες δεν έχουν αποκαλύψει τον ομοφυλοφιλικό τους σεξουαλικό προσανατολισμό στο κοινωνικό τους περιβάλλον. Στην ηλικία των 16 ως 19 ετών οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, σχετίζονται με άνδρες όπως και οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες. Τουλάχιστον όμως τα $\frac{3}{4}$ των σχέσεων αυτών δεν ικανοποιούν τις πρώτες. Αυτό συμβαίνει κυρίως επειδή οι ετεροφυλόφιλοι φίλοι και συγγενείς πολύ συχνά τις πιέζουν να προσαρμοστούν στον συμβατικό τρόπο ζωής.

Τέλος πολλές ομοφυλόφιλες γυναίκες έχουν την ίδια επιθυμία με τις ετερόφυλες γυναίκες να γίνουν μητέρες. Κάποιες ομοφυλόφιλες γυναίκες αποφασίζουν να αποκτήσουν παιδί μέσω της υιοθεσίας, ενώ κάποιες άλλες με την τεχνητή γονιμοποίηση.

Στην περίπτωση βέβαια που είναι ήδη μητέρες από γάμο με ετεροφυλόφιλο άνδρα, μπορεί να αγωνιστούν για να πάρουν την κηδεμονία των παιδιών τους. Όμως μερικές φορές είναι δυνατό να συναντήσουν εμπόδια. Όμως το πρόβλημα αυτό δεν δημιουργείται από την ίδια την ομοφυλοφιλία, αλλά από την δυσκολία της κοινωνίας να την αποδεχτεί.

Συνεχίζοντας ο Theo αναφέρει και κάποιες διαφορές ανάμεσα στις ομοφυλόφιλες και στις ετεροφυλόφιλες γυναίκες.

Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες είναι πιο πιθανό από τις ετεροφυλόφιλες να ήταν «αγοροκόριτσα» κατά την παιδική και εφηβική τους ηλικία. Σε μια μελέτη ομοφυλόφιλων γυναικών με μια ομάδα ελέγχου ετεροφυλόφιλων γυναικών, πάνω από το 66% των ομοφυλόφιλων ανέφερε ότι συμπεριφερόταν ως «αγοροκόριτσο» σε σύγκριση με το 16% των ετεροφυλόφιλων γυναικών.

Ως μικρά κορίτσια οι πρώτες δεν ασχολούνταν με κοριτσίστικες δραστηριότητες, όπως προαναφέρθηκε και προτιμούσαν να κάνουν παρέα με αγόρια. Η συμπεριφορά αυτή προφανώς συνεχίστηκε και μετά από την ενηλικίωση τους. Ως ενήλικες, μόνο το 1/3 των ομοφυλόφιλων γυναικών θεωρούσε πως είχε θηλυκότητα, ενώ σχεδόν όλες οι ετεροφυλόφιλες θεωρούσαν πως είχαν θηλυκότητα.

Πριν την ηλικία των 13 ετών, το μεγαλύτερο ποσοστό των ομοφυλόφιλων γυναικών είχε αισθανθεί «απαγορευμένα» συναισθήματα για φίλες, ή ενήλικες γυναίκες. Βέβαια τα συναισθήματα αυτά ήταν περισσότερο ρομαντικά παρά σεξουαλικά, αλλά σπάνια τα αισθανόταν κορίτσια που μεγαλώνοντας έγιναν ετεροφυλόφιλα.

Στην περίοδο της εφηβείας οι ομοφυλόφιλες κοπέλες, δεν γνωρίζουν ή δεν είναι σίγουρες για την ομοφυλοφιλική τους σεξουαλική ταυτότητα. Πιθανόν να έχουν κάποια ερωτική εμπειρία με άτομο του ίδιου φύλου, αλλά συνήθως αποφεύγουν να την αναφέρουν. Επίσης δεν χρησιμοποιούν λέξεις όπως «ομοφυλόφιλη», «λεσβία» όταν αναφέρονται η μια στην άλλη. Συνήθως περιορίζονται στα φιλάκια και στα χάδια. Όμως

τείνουν να βλέπουν την ομοφυλοφιλική τους σχέση μη σεξουαλικά, όπως υποδεικνύει η παρακάτω περιγραφή μιας ομοφυλόφιλης γυναίκας σχετικά με την αρχική της συμπεριφορά: «Ξεκινήσαμε ως φίλες και αργότερα η σχέση μας έγινε πιο στενή. Μου έμαθε πολλά πράγματα. Αγαπώ τη μουσική και μου έμαθε πώς να την ακούω και να την εκτιμώ. Τις άρεσαν πράγματα που άρεσαν και σε μένα, όπως το περπάτημα. Διαβάζαμε πολύ μαζί. Διαβάζαμε τη βίβλο, διαβάζαμε εδάφια η μια στην άλλη. Μοιραζόμασταν πράγματα μαζί. Χαϊδεύαμε μια την άλλη και φιλιόμασταν. Νομίζω ότι ήταν ανάγκη να έχω κάποιον δίπλα μου. Και εγώ ήμουν εκεί και εκείνη ήταν εκεί και στηριζόμασταν η μια στην άλλη».

Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες εφόσον δεν στηρίζονται στους άνδρες, φαίνεται να έχουν μια σοβαρότερη αφοσίωση στην δουλειά τους, από τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες. Βέβαια φοβούνται πως εάν οι εργοδότες τους ανακαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους, θα τις απολύσουν. Μια ομοφυλόφιλη γυναίκα εξομολογείται ότι είναι, σαν να ζει υπό τη συνεχή απειλή ενός όπλου ή μιας ωρολογιακής βόμβας.

Όμως ακόμη και στην περίπτωση που δεν φοβούνται μήπως απολυθούν, επιλέγουν να κρατούν τις ερωτικές τους προτιμήσεις κρυφά από τους συναδέλφους τους.

Μια ομοφυλόφιλη γυναίκα λέει: «προσπαθώ πολύ σκληρά για να μην καταλάβουν οι άνθρωποι στο γραφείο ότι είμαι ομοφυλόφιλη. Δεν νομίζω ότι θα απολυθώ εάν γίνει κάτι τέτοιο. Απλά είναι η νευρικότητα που ξέρω ότι θα αρχίσει. Οι άλλες κοπέλες σε κοιτάνε περίεργα. Κάθε άγγιγμα ακόμα και τυχαίο, νομίζουν ότι σημαίνει κάτι. Μου συνέβη και στο παρελθόν, όταν ήμουν απρόσεχτη και το είπα σε κάποιον. Περίμενα να αδειάσει η τουαλέτα για να πάω. Δεν θέλω να το ξαναζήσω.». (Alex Theo, Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά).

2.3.3 Η ζωή των ομοφυλόφιλων γυναικών στην Ελλάδα

Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες δεν υπάρχουν θεσμικά στην Ελλάδα, άρα η γυναικεία ομοφυλοφιλία δεν καταδικάζεται νομικά.

Αυτό συμβαίνει επειδή η ελληνική κοινωνία είναι ιδιαίτερα αυστηρή. Οι βασικές της αρχές «Πατρίς Θρησκεία, Οικογένεια» δεν επιδέχονται αμφισβητήσεις ή παρεκκλίσεις. Οι άνθρωποι εκείνοι που επιλέγουν ή αναγκάζονται να μην ακολουθήσουν τις παραπάνω αρχές, συνήθως στιγματίζονται και περιθωριοποιούνται.

Για το λόγο αυτό οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, κρύβουν τις ομοφυλοφιλικές τους τάσεις και δραστηριότητες. Αν τυχόν γνωστοποιηθούν ιδιαίτερα στις κλειστές κοινωνίες όπως είναι τα χωριά και οι μικρές πόλεις, η ομοφυλόφιλη γυναίκα έχει να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα. Η παράδοση εκεί είναι πολύ ισχυρή, ενώ ο προορισμός της γυναίκας είναι ο γάμος και η τεκνοποίηση.

Η συμπεριφορά η οποία θα δεχθεί τόσο από την οικογένεια της όσο και από το ευρύτερο κοινωνικό της περιβάλλον, μπορεί να είναι χλευασμός, διαρκές κουτσομπολιό και βία.

Επίσης ξυλοδαρμοί, βιασμοί, ακούσιοι γάμοι και απομάκρυνση από τις οικογενειακές εστίες, δεν αποτελούν σπάνιες καταστάσεις. Επομένως η ομοφυλόφιλη γυναίκα στην επαρχία έχει δυο επιλογές. Η μια επιλογή είναι η σιωπή ενώ η άλλη είναι η φυγή. Επιλέγοντας όμως την σιωπή, κινδυνεύει να αποκαλυφθεί ενώ παράλληλα δέχεται πιέσεις να παντρευτεί, πράγμα που τις περισσότερες φορές αναγκάζεται να το κάνει.

Στην περίπτωση που θα επιλέξει τον «δρόμο της φυγής» θα κατευθυνθεί προς μια κατάσταση ή ένα μέρος στο οποίο δεν θα καταπιέζεται και δεν θα κρύβεται. Από την μια πλευρά δηλαδή δεν θα αναγκαστεί να παντρευτεί κάποιον άνδρα, ενώ από την άλλη πλευρά θα μπορεί να γίνεται αποδεκτή σαν άτομο από τις άλλες γυναίκες και όχι να αντιμετωπίζεται σαν «εξοστρακιστέα λεσβία»

Έτσι αρκετές ομοφυλόφιλες γυναίκες γίνονται αθλήτριες, καλλιτέχνιδες καλόγριες ή κινούνται μέσα στον υπόκοσμο. Βέβαια η ομοφυλοφιλία τους δεν αποτελεί τον μοναδικό παράγοντα που τους οδηγεί στους χώρους αυτούς, αλλά είναι σημαντικός. Όταν φεύγουν από τις περιοχές που κατάγονται, κατευθύνονται προς τις μεγάλες πόλεις οι οποίες είναι πολυπληθείς. Οι διέξοδοι στις οποίες θα καταφύγουν είναι τα διάφορα μπαρ-στέκια και οι λεσβιακές ομάδες ή σύνδεσμοι. Τα μπαρ αυτά λειτουργούν ως κέντρα συνάντησης και ως μέρη διασκέδασης και ελεύθερης έκφρασης.

Όμως μπαρ αποκλειστικά και μόνο για γυναίκες δεν υπάρχουν. Συνήθως λειτουργούν κάποια μπαρ για ομοφυλόφιλους άνδρες, όπου πηγαίνουν και ομοφυλόφιλες γυναίκες. Τα μπαρ αυτά μπορεί να είναι είτε σοβαρά πιάνο-μπαρ είτε «σκοτεινά και ύποπτα».

Τα μέρη αυτά μπορεί να γίνουν στέκια για ένα μικρό χρονικό διάστημα γιατί αναγκάζονται να κλείσουν λόγω φασαριών αλλά υπάρχουν και μέρη τα οποία λειτουργούν για χρόνια.

Τα «γκέι μπαρ» στην Ελλάδα είναι αρκετά κοσμοπολίτικα αλλά υπάρχουν και τα πιο λαϊκά. Από τις ομοφυλόφιλες γυναίκες εκφράζεται κάποια δυσαρέσκεια και για τα δυο στυλ. Μέσω τον μπαρ αλλά και των λεσβιακών ομάδων έχουν δημιουργηθεί κυκλώματα, ενώ το πρόβλημα της μοναξιάς που αντιμετωπίζουν οι ομοφυλόφιλες γυναίκες αμβλύνονται.

Στους χώρους που πηγαίνουν δημιουργούνται ηθικοί και αισθητικοί κανόνες, οι οποίοι όμως διαμορφώνονται αλλάζουν η ακόμα και καταργούνται. Οι ίδιες οι γυναίκες βιώνουν ανάμικτα και αλληλοσυγκρουόμενα συναισθήματα για τους χώρους-κυκλώματα. Δηλαδή αισθάνονται ασφάλεια αλλά και ασφυξία. Οι περισσότερες εκφράζουν αρνητική

άποψη τόσο για τους άγραφους κανόνες συμπεριφοράς όσο και για την αισθητική, αλλά είτε δεν μπορούν είτε δεν θέλουν να ξεφύγουν.

Βέβαια οι κοινωνικές συνθήκες υποχρεώνουν τις ομοφυλόφιλες γυναίκες να συσπειρώνονται ,αφού για εκείνες αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να επιβιώσουν. Η πλειοψηφία των ομοφυλόφιλων Ελληνίδων γυναικών δεν παραδέχεται ανοικτά την ομοφυλοφιλική της κατεύθυνση και κάνει διπλή ζωή. Αρκετές επίσης είναι εκείνες οι γυναίκες που δεν το παραδέχονται ούτε στον ίδιο τους τον εαυτό. Σε συνδυασμό με τη έλλειψη έκφρασης μπορεί να οδηγήσει σε καταστάσεις όπως: κατάθλιψη, φόβο, σχιζοφρένεια, και βίαια ξεσπάσματα.

Βέβαια οι καταστάσεις αυτές δεν αποτελούν τον κανόνα. Όμως μια ομοφυλόφιλη γυναίκα η οποία έχει γαλουχηθεί σύμφωνα με τις Ελληνοχριστιανικές αρχές και είναι αναγκασμένη να ζήσει στην συγκεκριμένη Ελληνική κοινωνία , θα έχει να αντιμετωπίσει αρκετές δυσκολίες.

Αρχικά είναι αναγκαίο να αποδεχτεί την διαφορετικότητα της, στην συνέχεια να αντιμετωπίσει το άμεσο περιβάλλον της και τέλος να βρει έναν βιώσιμο τρόπο ζωής. Θα πρέπει να υπολογίσει το ποσοστό ελευθερίας που θα της επιτρέπουν οι συνθήκες και να είναι συνεχώς σε ετοιμότητα να αλλάξει κουβέντα ή συμπεριφορά .

Όλα τα παραπάνω είναι κουραστικές αλλά και ψυχοφθόρες διαδικασίες για τις ομοφυλόφιλες γυναίκες, ενώ οι πιθανότητες να παραιτηθούν, στην πορεία είναι πολλές. Η παραίτηση αυτή μπορεί να οδηγήσει σε ένα αποτυχημένο γάμο με κάποιον άνδρα , στην υιοθέτηση στεγανών ρόλων αρσενικού-θηλυκού σε λεσβιακές σχέσεις, σε κατάχρηση και πολλά άλλα.

Υπάρχουν διάφορα στυλ ομοφυλόφιλων γυναικών ανάλογα με τα διάφορα κυκλώματα. Τα δυο κυριότερα στυλ είναι αυτό των λεσβίων-φεμινιστριών και αυτό των γυναικών που ακολουθούν τα πιο παραδοσιακά πρότυπα εμφάνισης και συμπεριφοράς. Οι δύο αυτές ομάδες συχνά υποτιμούν η μια την άλλη και αλληλοσυγκρούονται.

Οι ομοφυλόφιλες φεμινίστριες κατηγορούν τις άλλες για ανδρική συμπεριφορά και τις υποτιμούν , εφόσον πιστεύουν ότι δεν μπορούν να έχουν καμία σχέση ή συνεργασία μαζί τους.

Οι παραδοσιακές ομοφυλόφιλες γυναίκες, θεωρούν πως οι ομοφυλόφιλες φεμινίστριες, σε κάποια πράγματα όπως το λεξιλόγιο τους είναι υπερβολικά σεμνές ενώ σε άλλα όπως η ηθική στις σχέσεις τους είναι υπερβολικά απελευθερωμένες.

Βέβαια υπάρχουν και άλλου είδους κυκλώματα συνήθως με την μορφή παρέας, τα οποία αποφεύγουν να εκφράσουν την ομοφυλοφιλία τους πιο έξω και δεν κινούνται στους κύκλους των ομοφυλόφιλων. Εκείνες οι οποίες συνήθως ζουν κατ' αυτόν τον τρόπο είναι οι καλλιτέχνιδες , καθώς και οι μεγαλύτερες σε ηλικία ,οι οποίες έχουν διαφορετική αισθητική.

Οι Ελληνίδες ομοφυλόφιλες γυναίκες μπορούν να βρουν βοήθεια στην σχετική με το θέμα βιβλιογραφία η οποία όμως είναι ελάχιστη. (Ευτυχία Λεοντίδου, Κραυγές και Ψίθυροι για το λεσβιακό ζήτημα στην Ελλάδα, 1992).

2.3.4 Η συμβολή & η δράση των ομοφυλόφιλων γυναικών στα απελευθερωτικά κινήματα

Στην Ελλάδα τα περισσότερα σύγχρονα κινήματα κοινωνικής κριτικής άρχισαν να ανθίζουν από το 1977 τρία χρόνια μετά την πτώση της χούντας το 1974.

Κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής ζυμώθηκαν και εξαπλώθηκαν οι ιδέες των κινήματων αυτών, σε ένα τουλάχιστον τμήμα της ελληνικής κοινωνίας και οι φωνές τους άρχισαν να ακούγονται.

Ομάδες ομοφυλόφιλων γυναικών δημιουργήθηκαν στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη.

Η πρώτη ιδέα για μια τέτοιου είδους ομάδα εκφράστηκε το 1979 στην κίνηση για την Απελευθέρωση των Γυναικών, όπου κάποιες γυναίκες άρχισαν να μαζεύονται σε σπίτια και να συζητούν ορισμένα θέματα.

Παράλληλα στο Απελευθερωτικό κίνημα ομοφυλόφιλων Ελλάδας, από την ίδρυση του το 1977, εργάζονταν ομοφυλόφιλες γυναίκες και έτσι υπήρχε πρόσβαση γι' αυτές.

Έτσι το φθινόπωρο του 1979 κάποιες γυναίκες από την κίνηση για την Απελευθέρωση των γυναικών, σε συνεργασία με εκείνες του Α.Κ.Ο.Ε. δημιούργησαν την Αυτόνομη Ομάδα Ομοφυλόφιλων Γυναικών.

Στην πρώτη συγκέντρωση της ομάδας, συμμετείχαν περίπου 10 γυναίκες. Τα μέλη της ομάδας πραγματοποιούσαν μια συνάντηση κάθε εβδομάδα στον χώρο του Α. Κ. Ο. Ε. Κατά την διάρκεια των συναντήσεων αυτών συζητούσαν διάφορα θέματα και δημοσίευαν διάφορα κείμενα στο περιοδικό Αμφί, του Απελευθερωτικού Κινήματος ομοφυλόφιλων Ελλάδας.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα προέκυψαν προβλήματα με τους άνδρες ομοφυλόφιλους, εφόσον δεν επέτρεπαν στις γυναίκες να συναντιούνται μόνες, όπως είχαν συμφωνήσει από την αρχή. Τα προβλήματα αυτά οδήγησαν τις ομοφυλόφιλες γυναίκες στην ίδρυση του «Σπιτιού Γυναικών» το φθινόπωρο του 1980.

Στο σπίτι των γυναικών μια φορά την εβδομάδας, λειτουργούσε και γυναικείο μπαρ. Η ομάδα των ομοφυλόφιλων γυναικών μετά από συζητήσεις ξεκίνησε την έκδοση του περιοδικού Λάβρυς. Ήταν το μοναδικό περιοδικό που αναφερόταν στην γυναικεία ομοφυλοφιλία και συμπλήρωσε 3 τεύχη.

Η πρώτη έκδοση του πρώτου τεύχους έγινε στις 8 Μαρτίου του 1982. Η ομάδα συμμετείχε σε πορείες με πανό και το γεγονός αυτό δημιούργησε αναταραχή στις

υπόλοιπες ομοφυλόφιλες γυναίκες. Επίσης, γίνονταν εξορμήσεις με μπογιές στους τοίχους της Αθήνας και μαζικές έξοδοι σε ταβέρνες και μπαρ, οι οποίες τις περισσότερες φορές κατέληγαν σε καβγάδες με τους άνδρες θαμώνες, επειδή οι γυναίκες εξέφραζαν την ομοφυλοφιλία τους.

Το φθινόπωρο του 1982 η Αυτόνομη Ομάδα Ομοφυλόφιλων Γυναικών εκπροσωπήθηκε στο συνέδριο «Σεξουαλικότητα και Πολιτική» που οργανώθηκε από το Α. Κ. Ο. Ε. Στο συνέδριο αυτό η παρουσία των ομοφυλόφιλων γυναικών ,προκάλεσε αντιδράσεις αφού κάποιες ριζοσπαστικές απόψεις κατηγορήθηκαν σαν φασιστικές από τους άνδρες και ακολούθησε αντιπαράθεση.

Η φράση η οποία προκάλεσε περισσότερο ήταν «το μέλλον είναι θηλυκό» ενώ η ίδια ομάδα έκανε και μια αποτυχημένη απόπειρα εμπρησμού ενός πορνό κινηματογράφου. Μέσα στην δράση αυτή υπήρξαν και αρκετές δυσκολίες, εφόσον στην ομάδα εισχώρησαν και προσωπικά προβλήματα. Επίσης, οι γονείς αρκετών μελών καθώς και η γειτονιά δημιούργησαν προβλήματα.

Επιπροσθέτως οι κάτοικοι της περιοχής όπου ήταν το «σπίτι» δεν συμπαθούσαν τις γυναίκες , όπου έβγαιναν από το σπίτι-μπαρ τραγουδώντας και φωνάζοντας.

Παράλληλα όμως δημιουργήθηκε πρόβλημα με τις φεμινίστριες μη ομοφυλόφιλες του σπιτιού , οι οποίες ενοχλούνταν απ' την συμπεριφορά των ομοφυλόφιλων γυναικών.

Εξαιτίας λοιπόν όλων αυτών των γεγονότων άρχισαν φασαρίες και έτσι το «Σπίτι της Γυναίκας» έκλεισε επεισοδιακά στο τέλος του 1983. Κάποιες γυναίκες αποχώρησαν νωρίτερα από την ομάδα και δημιούργησαν μια άλλη στο Α. Κ. Ο. Ε. όπου κράτησε χωρίς ιδιαίτερη εξωτερική δράση ως το 1987.

Οι υπόλοιπες γυναίκες του σπιτιού βρέθηκαν σε φεμινιστικές ομάδες και πήγαιναν σε κάποια «καφενεία γυναικών» όπου σύντομα έγιναν ανεπιθύμητες. Αυτό συνέβη γιατί οι μη ομοφυλόφιλες γυναίκες που πήγαιναν εκεί ,δεν ήθελαν να στιγματιστούν σαν «λεσβίες».

Τα καλοκαίρια γινόταν η μετάβαση προς την Ερεσό όπου, η επαφή με ομοφυλόφιλες γυναίκες από άλλα μέρη της Ελλάδας και από το εξωτερικό ήταν μεγαλύτερη.

Την Άνοιξη του 1985 , έγιναν κάποιες προτάσεις και συζητήσεις για την ίδρυση ενός νέου Σπιτιού , το οποίο τελικά άνοιξε το Φθινόπωρο του 1985 στο Κουκάκι.

Εκεί οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, μοιράζονταν τον χώρο με μια άλλη φεμινιστική ομάδα. Στην ομάδα αυτή οι γυναίκες συζητούσαν, έκαναν παρεμβάσεις και παράλληλα συμμετείχαν στις διαδηλώσεις. Σ' αυτές τις διαδηλώσεις η ομάδα αυτή των γυναικών άλλαζε το όνομα της ανάλογα με την περίπτωση κάθε φορά. Κάποιες φορές ονομαζόταν «Λεσβιακή ομάδα» ενώ κάποιες άλλες το κρυπτογραφικό Α Λ Ε Φ (Αυτόνομες Λεσβίες Φεμινίστριες) ή Ομάδα Γυναικών Κουκακίου.

Στις περισσότερες γυναικείες διαδηλώσεις , ο μεγαλύτερος αριθμός γυναικών που συμμετείχε ήταν ομοφυλόφιλες. Τις περισσότερες φορές όμως συμμετείχαν χωρίς κάποιο πανό που να δηλώνει την ομόφυλη προτίμησή τους.

Το γεγονός αυτό, οφειλόταν αφενός στην έλλειψη τόλμης και αφετέρου για να αποφευχθεί η δυσαρέσκεια από τις μη ομοφυλόφιλες γυναίκες που συμμετείχαν στην διαδήλωση και δεν ήθελαν να στιγματιστούν σαν ομοφυλόφιλες. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η αντίδραση-αντισυγκέντρωση στην διαδήλωση εκκλησιαστικών κύκλων, κατά των νόμιμων αμβλώσεων, στην οποία συμμετείχε μεγάλος αριθμός ομοφυλόφιλων γυναικών.

Παρόλα αυτά όμως, οι ετερόφυλες φεμινίστριες στην πλειοψηφία τους συνέχιζαν να κατηγορούν τις ομοφυλόφιλες για έλλειψη θεωρίας και να τις αντιμετωπίζουν υποτιμητικά σαν κοινωνική ομάδα. Βέβαια δεχόταν την ομοφυλοφιλία αλλά αν στο χώρο που βρισκόταν υπήρχαν πάνω από δυο ομοφυλόφιλες γυναίκες που εκφραζόταν ελεύθερα, αισθάνονταν άβολα.

Στο τέλος του 1986 και στις αρχές του 1987 δημιουργήθηκε και μπαρ στο Κουκάκι. Έτσι σιγά-σιγά , όλες οι δράσεις της ομάδας μετατοπίστηκαν εκεί ενώ οι συζητήσεις γίνονταν σπάνια πια.

Η πολιτική δράση με τα άτομα που συμμετείχαν σε αυτή έγινε βαρετή. Στο γεγονός αυτό σημαντικό ρόλο έπαιξε και το ότι υπήρχαν πάρα πολλά άτομα με διαφορετικές απόψεις, τα οποία δεν μπορούσαν να συζητήσουν στην ίδια βάση και να έχουν κοινή πορεία πλεύσης.

Οι γυναίκες , άρχισαν να αναζητούν την ατομική τους έκφραση και αγωνίζονταν η κάθε μια για τον εαυτό της, προσπαθώντας να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες της σε προσωπικό επίπεδο. Στην συνέχεια , ακολούθησε η φθορά ενώ και ο χώρος δεν ήταν κατάλληλος για να στεγάζει το γυναικείο μπαρ και έτσι στις αρχές του 1988 το Σπίτι έκλεισε.

Στις αρχές του 1989 δημιουργήθηκε και πάλι μια ομάδα στο Απελευθερωτικό Κίνημα ομοφυλόφιλων Ελλάδος.

Αρχικά υπήρχε η πεποίθηση ότι , οι ομοφυλόφιλες γυναίκες θα απευθύνονται πρώτα εκεί μέσω του περιοδικού Αμφί που κυκλοφορούσε σε όλη την Ελλάδα και όχι σε κάποιο φεμινιστικό Σπίτι που δεν είχε πρωταρχικό στόχο τον αγώνα για τα ομοφυλοφιλικά θέματα.

Προβλήματα όμως παρουσιάστηκαν ξανά τα οποία δημιούργησαν ορισμένοι ομοφυλόφιλοι άνδρες, που έβλεπαν τις γυναίκες μέσα στο χώρο εχθρικά.

Τελικά όμως το Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλοφίλων Ελλάδας ύστερα από 12 χρόνια λειτουργίας διαλύθηκε. Βέβαια η ομάδα των γυναικών , μετακόμισε στο''

βιβλιοπωλείο των γυναικών” , το οποίο βρισκόταν στην οδό Σκουφά και Μασσαλίας. Στο βιβλιοπωλείο των γυναικών, γινόταν συζητήσεις μια φορά την εβδομάδα.

Επίσης εκδόθηκαν κάποια φυλλάδια σε μικρό αριθμό, τα οποία πληροφορούσαν για την ελάχιστη έστω λεσβιακή βιβλιογραφία στην Ελλάδα, καθώς και για τα διάφορα στέκια όπου συγκεντρώνονταν οι ομοφυλόφιλες γυναίκες.

Παράλληλα η ομάδα επικοινωνήσε με κάποιες αντίστοιχες ομάδες του εξωτερικού. Όμως το Μάρτιο του 1991 η ομάδα μετακόμισε ξανά αφού το βιβλιοπωλείο των γυναικών έκλεισε, εξαιτίας εσωτερικών προβλημάτων. Η μετακόμιση έγινε στην Ελληνική ομοφυλοφιλική κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) η οποία διαδέχθηκε το Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλόφιλων Ελλάδος (Α. Κ. Ο. Ε.).

Η σχέση βέβαια της ομάδας και της Ε.Ο.Κ. ήταν μόνο σχέση συγκατοίκησης και οικονομική.

Στην Θεσσαλονίκη υπήρχε αρκετά μεγάλη ομοφυλοφιλική δράση ,κυρίως όμως ανδρική. Οι ομοφυλόφιλες γυναίκες δεν είχαν τη δυνατότητα να εκφραστούν, εφόσον επικρατούσε η άποψη ότι ο μόνος προορισμός της ήταν ο γάμος και η οικογένεια.

Το πρώτο γκέι μπαρ στην Θεσσαλονίκη λειτούργησε το 1979 και ονομαζόταν «Μπανάλ» ενώ αργότερα λειτούργησε το «Έντασις». Από την αρχή της λειτουργίας των μπαρ αυτών συγκεντρώνονταν και ένας μικρός αριθμός ομοφυλόφιλων γυναικών.

Τον Απρίλιο του 1980 δημιουργήθηκε το Αυτόνομο Μέτωπο Ομοφυλόφιλων Ελλάδος (Α. Μ .Ο. Θ.). Το Α. Μ. Ο. Θ. εξέδωσε το μοναδικό τεύχος του περιοδικού “Μπανάνα” αφού εξ αρχής ο εκδότης του αντιμετώπισε δυσκολίες με τον νόμο. Στο Α. Μ. Ο. Θ. συμμετείχαν ομοφυλόφιλες γυναίκες χωρίς όμως να δημιουργήσουν δική τους αυτόνομη ομάδα.

Τον Μάρτιο του 1981 οι γυναίκες αυτές πήραν μέρος σε γυναικεία πορεία κρατώντας και πλακάτ στα οποία εξέφραζαν την ομοφυλοφιλία τους. Το γεγονός αυτό προκάλεσε αντιδράσεις τόσο στις ετερόφυλες φεμινίστριες, όσο και στον κόσμο που βρισκόταν γύρω από την πορεία.

Παρόλα αυτά η πορεία εξελίχθηκε ομαλά χωρίς προβλήματα. Τελικά τον Οκτώβριο του 1981 το Αυτόνομο Μέτωπο Ομοφυλόφιλων Θεσσαλονίκης διαλύθηκε. Το 1981 ιδρύθηκε το Αυτόνομο Σπίτι Γυναικών Θεσσαλονίκης.

Το φθινόπωρο του ίδιου έτους, δημιουργήθηκε μια ομάδα ομοφυλόφιλων γυναικών που ονομάστηκε “Ομάδα της Παρασκευής”. Η ομάδα λειτούργησε για ένα χρόνο αφού τα μέλη της αποχωρούσαν το ένα μετά το άλλο και συμμετείχαν στις υπόλοιπες λειτουργίες και δραστηριότητες του Σπιτιού.

Στο Σπίτι γυναικών της Θεσσαλονίκης δεν υπήρξαν συγκρούσεις και διχασμός, ανάμεσα στις ομοφυλόφιλες γυναίκες και τις ετερόφυλες φεμινίστριες. Όταν μεταφέρθηκε

το σπίτι σε άλλο χώρο , δημιουργήθηκε εκεί ένα μπαρ γυναικών το οποίο λειτούργησε με επιτυχία.

Επίσης είχε δημιουργηθεί μια γυναικεία ρεμπέτικη κομπανία και έγιναν δημοσιεύσεις στο ομοφυλοφιλικό περιοδικό "Γαία". Όμως προβλήματα άρχισαν να υπάρχουν και στο Σπίτι Γυναικών της Θεσσαλονίκης. Τα προβλήματα δημιουργήθηκαν εξαιτίας ενός μεγάλου αριθμού γυναικών, νέων μελών του σπιτιού , οι οποίες όμως συμμετείχαν και σε άλλες μικτές πολιτικοποιημένες οργανώσεις.

Το 1989 το «Σπίτι των γυναικών» οργάνωσε ένα συνέδριο στο οποίο ήταν καλεσμένες όλες οι αυτόνομες γυναικείες ομάδες. Μετά την λήξη του συνεδρίου οι ομοφυλόφιλες γυναίκες αποχώρησαν από το «Σπίτι».

Μετά την αποχώρησή τους, ασχολήθηκαν η κάθε μια με την προσωπική της ζωή και δημιούργησαν το δικό της κοινωνικό περίγυρο. Παράλληλα έφτιαξαν και μια κίνηση ομοφυλόφιλων γυναικών με εναλλασσόμενα κατά καιρούς στέκια.

Παρόλα όμως όσα είχαν προηγηθεί , δεν έχασαν την επαφή τους με τις μη ομοφυλόφιλες φεμινίστριες. Το 1988 οργάνωσαν μαζί το πρώτο φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Το 1989 ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη η Ομάδα Πρωτοβουλίας Ομοφυλόφιλων Θεσσαλονίκης (Ο Π Ο Θ). Για την ομάδα αυτή δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία. Είναι γνωστό μόνο το ότι εξέδωσε το περιοδικό "Λάθος" και ότι συμμετείχαν ομοφυλόφιλες γυναίκες. (Ευτυχία Λεοντίδου Κραυγές και ψίθυροι για το λεσβιακό ζήτημα στην Ελλάδα, 1992).

Μέρος 4 : Η ταυτότητα του ρόλου, η ταυτότητα του φύλου και ο ρόλος του γένους

2.4.1 Ομοφυλοφιλία και ταυτότητα του ρόλου

Σύμφωνα με το Θάνο Ασκητή η ταυτότητα του φύλου σηματοδοτείται από την κοινωνική αναγνώριση της ίδιας της ανθρώπινης γέννησης στο φύλο του. Δηλαδή στο «αγόρι» και στο «κορίτσι».

Αυτό το φύλο αποκτάει την προσωπικότητα της ζωής από το μαιευτήριο που διαχωρίζει ήδη το αγόρι με την μπλε κορδέλα , από το κορίτσι με τη ροζ κορδέλα. Είναι η ίδια παρουσία της γονεϊκής αποδοχής και της χαράς που τους δίνει ο ερχομός του παιδιού τους, δημιουργώντας την πρώτη ψυχοσυναισθηματική γέφυρα μεταξύ τους. Η γέφυρα αυτή καθορίζει τη στάση των γονιών απέναντι στις επιθυμίες τους.

Δηλαδή, αν θέλουν αρσενικό ή θηλυκό, συμπεριφέρονται ανάλογα στο παιδί τους. Το φύλο αυτό σημαδεύει το νεογέννητο σε όλη του τη ζωή και διαγράφει στο μέγλωμα του, τον δικό του σεξουαλικό ρόλο. Η ταυτότητα και ο ρόλος εναρμονίζονται μέσα στη ζωή , στην πλήρη ψυχοσεξουαλική ωρίμανση του ατόμου, εντάσσοντας το, στο κοινωνικό

πλαίσιο και στις αναζητήσεις του ίδιου του ατόμου, στις τρεις μεγάλες φάσεις της ύπαρξής του οι οποίες είναι, ο έρωτας, η σχέση και τα παιδιά.

Το φύλο του κάθε ανθρώπου από τη γέννησή του , αποτελείται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία διαφοροποιούν , τον έναν οργανισμό από τον άλλον και τον διαφοροποιούν σε αρσενικό ή θηλυκό. Τα χαρακτηριστικά αυτά διαμορφώνονται από οχτώ σημαντικούς παράγοντες, παίζουν ρόλο σε όλη τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής και είναι :

α) Τα χρωμοσώματα ΧΥ, τα οποία προσδιορίζουν γενετικά το φύλο.

β) Οι γονάδες οι οποίες επιδρούν στα γενετικά χαρακτηριστικά του εμβρύου, ιδιαίτερα στην εξέλιξη των 6-12 εβδομάδων.

γ) Οι ορμόνες , οι οποίες παίζουν ρόλο στην ανάπτυξη των γεννητικών οργάνων. Τα αγόρια εκκρίνουν την ανδρική ορμόνη τεστοστερόνη , ενώ τα κορίτσια τα οιστρογόνα και την προγεστερόνη. Τόσο η τεστοστερόνη για τον άνδρα, όσο και τα οιστρογόνα για τη γυναίκα, έχουν άμεση επίδραση στις ερωτικές διαθέσεις των δύο φύλων αντίστοιχα.

δ) Τα έσω-γεννητικά όργανα , τα οποία εκφράζουν τη σωστή και λειτουργική εικόνα και στα δύο φύλα, συμμετέχουν ενεργά στην σεξουαλικότητα , αλλά και στην γονιμότητα στον άνδρα και στη γυναίκα.

ε) Τα έξω – γεννητικά όργανα είναι εμφανή και για τα δύο φύλα και έχουν σεξουαλικό ρόλο.

ζ) Διαφοροποιήσεις στο νευρικό σύστημα. Οι διαφοροποιήσεις του νευρικού συστήματος και συγκεκριμένα στον εγκέφαλο μεταξύ του άνδρα και της γυναίκας, φαίνεται να προβληματίζουν πολλούς ερευνητές . Υποστηρίζεται δηλαδή άποψη ότι οι εγκεφαλικές και νευρολογικές λειτουργίες επηρεάζουν την ανάπτυξη του φύλου , καθώς διαφορές βιολογικού υποστρώματος ταυτοποιούν τα χαρακτηριστικά του φύλου, όπως π.χ. ο ανδρικός εγκέφαλος ζυγίζει περισσότερο από τον γυναικείο, νευρομεταβιβαστικές αντιδράσεις στα ερεθίσματα και νευρολειτουργικές αποκλίσεις μεταξύ των δύο φύλων.

Όμως οι παράγοντες (η) και (θ) δεν αναφέρονται στους γενετικούς κώδικες και ορμονικούς παράγοντες , αλλά στην κοινωνική παρουσία η οποία οριοθετεί το φύλο. Στην ελληνική κοινωνία, η γέννηση του αγοριού αποτελούσε λόγο για χαρά, υπερηφάνεια και καταξίωση ιδιαίτερα για τον πατέρα. Αντίθετα η γέννηση του κοριτσιού έφερνε στεναχώρια και πένθος στην οικογένεια.

Με την παραπάνω αντίληψη μεγάλωσαν αρκετές γενιές ελλήνων, ενώ χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η φράση : «έχω ένα παιδί και δύο κορίτσια». Επομένως ο κοινωνικός ρόλος φαίνεται να διαμορφώνει ουσιαστικά την ταυτότητα του φύλου όπου μαζί με τον μαθησιακό παράγοντα δημιουργούν την ταυτότητα του ανθρώπινου φύλου.

Ο Θάνος Ασκητής συνεχίζει , επισημαίνοντας, ότι η μάθηση και η εκπαίδευση στο παιδί λειτουργεί σαν σπονδυλική στήλη της ωριμότητας και της προσωπικότητας και εκφράζουν την ένταξη του μέσα στην κοινωνική ομάδα .Μαζί με τις μεγάλες αλλαγές που δέχεται μέσα στην εικόνα του σώματός του , η στάση των γονιών του, του μαθαίνει τι είναι.

Ο ρόλος του φύλου του παιδιού, περνάει μέσα από πολλά στάδια ψυχοσωματικής σύγχυσης της ομοφυλόφιλης και της ετεροφυλόφιλης επικοινωνίας, στο παιχνίδι, στη φιλία, στην ανταλλαγή μηνυμάτων με τους συνομήλικους αλλά και στην κοινωνικοποίηση του. Η γονική ενίσχυση, ή αποθάρρυνση , ο ευνουχισμός του, ο φόβος του , αλλά και η ψυχοσεξουαλική του ανάπτυξη, διαμορφώνουν την σεξουαλικότητα του και την ενσωματώνουν μέσα στην ταυτότητα του φύλου . Σε περίπτωση που όλα αυτά δεν λειτουργήσουν ομαλά και ισορροπημένα, ο πρώτος διχασμός φαίνεται κατά την παιδική ηλικία, όπου βγαίνουν οι διαταραχές της φυλετικής ταυτότητας . Επίσης κατά τον Money J. (1967) η ταυτότητα του φύλου αναφέρεται στα βιολογικά χαρακτηριστικά του φύλου. Δηλαδή τα χρωμοσώματα , τα έξω-γεννητικά όργανα, τα έσω-γεννητικά όργανα, τις ορμονικές εκκρίσεις, τις γονάδες και τα δευτερογενή χαρακτηριστικά του φύλου.(Μαριάννα Λαγουμίδου, Gay Γιατί;;;, 1996)

2.4.2 Η ταυτότητα του φύλου

Η ταυτότητα του φύλου είναι η βαθύτερη αναγνώριση του φυλετικού ρόλου, που μέσα από αυτόν, εκφράζεται κοινωνικά η φυλετική ταυτότητα και ο τρόπος ζωής του ατόμου.(Θάνος Ασκητής, Η σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας, 1997).

Οι διαταραχές της ταυτότητας του φύλου, εμφανίζονται κατά την παιδική ηλικία με κάποια βασικά γνωρίσματα όπως είναι : η επιμονή και η έντονη δυσφορία του παιδιού σχετικά με το ανατομικό του φύλο καθώς και η επιθυμία του να ανήκει στο αντίθετο φύλο. Όμως αυτό δεν σχετίζεται με την έλλειψη συμμόρφωσης του παιδιού στην στερεότυπη συμπεριφορά του φύλου που ανήκει, εμφανίζοντας << θυληπρέπεια>> τα αγόρια , ενώ τα κορίτσια τη συμπεριφορά των αγοριών. Αντίθετα , η διαταραχή της ταυτότητας του φύλου στη παιδική ηλικία , είναι μία βαθιά διαταραχή της φυσιολογικής έκφρασης της αρσενικότητας για το αγόρι και της θηλυκότητας για το κορίτσι.

Συγκεκριμένα, το αγόρι ασχολείται με γυναικείες δραστηριότητες , ντύνεται με γυναικεία ρούχα, συμμετέχει στα παιχνίδια και τις διασκεδάσεις των κοριτσιών, ενώ παράλληλα εκφράζει μια τάση απόρριψης των αγορίστικων παιχνιδιών και δραστηριοτήτων . Αντίστοιχα και στο κορίτσι το οποίο εμφανίζει φυλετική διαταραχή, παρατηρείται έντονη δυσφορία προς το φύλο του και εκδηλώνεται με την έντονη

επιθυμία να είναι αγόρι, με την επιμονή να φοράει αγορίστικα ρούχα και να ασχολείται με τα παιχνίδια και τις δραστηριότητες των αγοριών.

Οι διαταραχές της ταυτότητας του φύλου εμφανίζονται κατά την παιδική ηλικία με κάποια βασικά γνωρίσματα όπως είναι : η επιμονή και η έντονη δυσφορία του παιδιού σχετικά με το ανατομικό φύλο του καθώς και η επιθυμία του να ανήκει στο αντίθετο φύλο. Όμως αυτό δεν σχετίζεται με την έλλειψη συμμόρφωσης του παιδιού στη στερεότυπη συμπεριφορά του φύλου που ανήκει, εμφανίζοντας «θηλυπρέπεια» τα αγόρια, ενώ τα κορίτσια την συμπεριφορά των αγοριών. Αντίθετα , η διαταραχή της ταυτότητας του φύλου στην παιδική ηλικία , είναι μια βαθιά διαταραχή της φυσιολογικής έκφρασης της αρσενικότητας για το αγόρι και της θηλυκότητας για το κορίτσι. Συγκεκριμένα , το αγόρι ασχολείται με γυναικείες δραστηριότητες , ντύνεται με γυναικεία ρούχα συμμετέχει στα παιχνίδια και τις διασκεδάσεις των κοριτσιών, ενώ παράλληλα εκφράζει μια τάση απόρριψης των αγορίστικων παιχνιδιών και δραστηριοτήτων.

Αντίστοιχα και στο κορίτσι το οποίο εμφανίζει φυλετική διαταραχή, παρατηρείται έντονη δυσφορία προς το φύλο του και εκδηλώνεται με την έντονη επιθυμία να είναι αγόρι , με την επιμονή να φοράει ανδρικά ρούχα και να ασχολείται με τις δραστηριότητες και τα παιχνίδια των αγοριών. Μεγαλώνοντας το αγόρι, θέλει να γίνει γυναίκα, ενώ ταυτόχρονα εκφράζει απέχθεια προς τα γεννητικά του όργανα και επιθυμεί να τα αφαιρέσει και να διαφοροποιήσει τη σωματική του εικόνα. Το κορίτσι ισχυρίζεται ότι μεγαλώνοντας θα αποκτήσει ανδρικά γεννητικά όργανα, αρνείται πολλές φορές την ούρηση σε καθιστή θέση , ενώ δεν επιθυμεί να αποκτήσει στήθος και έμμηνο ρύση, με συμπεριφορά που τείνει προς αγόρι. Με την φυλετική διαταραχή , φτάνοντας το παιδί στην εφηβική ηλικία, το ένα τρίτο των αγοριών περίπου, θα αναπτύξουν ομοφυλοφιλικό σεξουαλικό προσανατολισμό , αλλά ένα πάρα πολύ μικρότερο ποσοστό κοριτσιών θα γίνουν ομοφυλόφιλα.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις και μελέτες η διαταραχή της φυλετικής ταυτότητας, σε αρκετά αγόρια και στα περισσότερα κορίτσια υποχωρεί, ενώ ελάχιστα άτομα θα αναπτύξουν στην περίοδο της εφηβείας και προς την ενηλικίωση τον «τρανσεξουαλισμό».

Η διαταραχή αυτή χαρακτηρίζει ενήλικα άτομα τα οποία έχουν επίμονη δυσφορία , αναφορικά με το προσδιοριζόμενο φύλο τους και να ζητούν την απόκτηση των χαρακτηριστικών του αντίθετου φύλου.

Μετά την εφηβική ηλικία τα άτομα αυτά προσπαθούν να απαλλαγούν τόσο από τα πρωτογενή , όσο και από τα δευτερογενή χαρακτηριστικά του φύλου τους. Προκειμένου λοιπόν να επιτύχουν την απαλλαγή αυτή, καταφεύγουν σε χειρουργικές επεμβάσεις «διορθωτικού τύπου, με σκοπό να επιτύχουν την εναρμόνιση της σωματικής με την ψυχική τους έκφραση . Μια ακόμα μορφή διαταραχής ταυτότητας του φύλου , είναι μια

τρανσεξουαλικού τύπου, όπου το άτομο ντύνεται επαναλαμβανόμενα με ρούχα του αντίθετου φύλου, είτε σαν φαντασίωση είτε στην πραγματικότητα, χωρίς όμως να έχει σαν βασικό σκοπό την σεξουαλική διέγερση. Επίσης το άτομο δεν επιθυμεί, την αλλαγή του φύλου του.

Σύμφωνα με τους Green και Money (1969) η ταυτότητα του φύλου αναφέρεται στην αίσθηση της «αρρενωπότητας» ή της «θηλυκότητας» του ατόμου και στην υποχρέωση που έχει για την ανάπτυξή τους. Οι Robert Stoller Green και Money, αναφέρουν ότι η ταυτότητα του γένους υποδηλώνει τις ψυχολογικές όψεις της συμπεριφοράς που σχετίζονται με την αρρενωπότητα ή τη θηλυκότητα. Το γένος θεωρείται κοινωνικό χαρακτηριστικό, δηλαδή το άτομο μαθαίνει ότι είναι «αγόρι» ή «κορίτσι» ενώ το φύλο θεωρείται βιολογικό χαρακτηριστικό δηλαδή προϋπάρχει.

Συνήθως οι άνδρες τείνουν να είναι «αρρενωποί» και οι γυναίκες «με θηλυκότητα» ενώ κανονίζουν και οριοθετούν την συμπεριφορά τους ανάλογα με το φύλο τους. Όμως το φύλο και το γένος δύναται να αναπτυχθούν σε συγκρουόμενες ή ακόμα και σε αντίθετες κατευθύνσεις.

Κατά τον Herdt (1981) η ταυτότητα του γένους είναι το αποτέλεσμα, πολλαπλών πολιτισμικών επιδράσεων και ειδικότερα μιας σχεδόν ατέρμονης σειράς συγκρούσεων και ταυτίσεων με το περιβάλλον όπως π.χ. με τα μέλη της οικογένειας, τους δασκάλους, τους φίλους και τους συναδέλφους. Τα φυσικά χαρακτηριστικά που εξαρτώνται από το γενετικό φύλο ενός ατόμου, όπως η γενική σωματική διάπλαση, το σχήμα του σώματος και οι φυσικές διαστάσεις, αλληλοσχετίζονται σε ένα περίπλοκο σύστημα ερεθισμάτων (επιβραβεύσεις, τιμωρίες, ρόλοι, δραστηριότητες, σεξουαλικός προσανατολισμός, ταυτότητα, γονικοί χαρακτήρες του γένους) και επηρεάζουν την εδραίωση της ταυτότητας του γένους.

Η μορφοποίηση της ταυτότητας του γένους, βασίζεται επίσης, στις γονικές και πολιτισμικές στάσεις, στα έξω – γεννητικά όργανα του παιδιού και στην ορμονική επίδραση οποία είναι ενεργή, ήδη από την έκτη εβδομάδα της εμβρυϊκής ζωής.

Οι οικογενειακές πολιτισμικές και βιολογικές επιδράσεις, μπορεί να δυσχεράνουν την εδραίωση μιας αίσθησης «αρρενωπότητας» ή «θηλυκότητας». Όμως το σταθερό και «υγιές» αποτέλεσμα είναι μια σχετικά ασφαλής αίσθηση ταυτοποίησης με το βιολογικό φύλο του ατόμου, δηλαδή μια σταθερή ταυτότητα γένους.

Η συνειδητοποίηση του γένους ολοκληρώνεται στην ηλικία των 3 ετών. Βέβαια, ορισμένα παιδιά συνειδητοποιούν το γένος τους στην ηλικία των 5 ετών. Σημαντικό είναι το γεγονός, ότι μέχρι την ηλικία αυτή δεν χρησιμοποιούν τα γεννητικά τους όργανα για να αποκτήσουν «ετικέτα» για το γένος τους αλλά μόνο, άλλα εξωτερικά χαρακτηριστικά. (Thomson, 1975)

Ο Eric Erickson υποστήριξε ότι η έννοια της ουσιαστικής ταυτότητας του φύλου σχετίζεται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό. «Είναι αυτή η ταυτότητα του φύλου μαζί με τον ουσιαστικό «εαυτό» κάποιου που σχηματίζουν την εσωτερική αλληλουχία. Η ταυτότητα του φύλου είναι παράγωγο κοινωνικών γνωστικών καθώς και ψυχοδυναμικών παραγόντων. Το νέο άτομο πρέπει να μάθει να είναι περισσότερο ο εαυτός του, για να σημαίνει περισσότερο στους άλλους, σ' αυτούς που δίνοντας τους σημασία, δηλώνει ότι θέλει να σημαίνουν πολλά γι' αυτόν. Ο όρος 'ταυτότητα» εκφράζει τη σχέση που συνδέει κάποιον με τον εαυτό του (αυτό – ταυτότητα) και το μοίρασμα με τους άλλους ενός είδους ουσιαστικού χαρακτήρα (Erikson Eric , 1959) . Ο Money και Enghardt (1972), επισημαίνουν ότι, η ταυτότητα του φύλου εμφανίζεται σαν βασικό χαρακτηριστικό της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Επομένως η ταυτότητα του φύλου, μάλλον σχηματοποιείται μέσω της κοινωνικής μάθησης και δεν καθορίζεται βιολογικά με απλό, άμεσο τρόπο. Όμως υπάρχουν κάποιες σπάνιες περιπτώσεις , συνήθως ερμαφρόδιτων , στις οποίες, η ουσιαστική ταυτότητα του γένους είναι απροσδιόριστη.

Όμως οι άνδρες σχεδόν πάντα αναπτύσσουν μια αίσθηση ότι είναι «αρσενικοί» και τα κορίτσια «θηλυκά», ακόμη και αν ψυχολογικά αισθάνονται ότι ανήκουν στο αντίθετο φύλο. Η διαφοροποίηση της ουσιαστικής ταυτότητας είναι δυνατόν να συμβεί και σε ατμόσφαιρα εσωτερικής διαμάχης κατά τη διάρκεια της διαφοροποίησης αυτής, η γνωστική εξέλιξη είναι επίσης προοδευτική. Η ουσιαστική ταυτότητα του φύλου πρέπει να θεωρείται έως ένα κομβικό σημείο, για ολόκληρη την πνευματική του ατόμου τόσο στο συνειδητό όσο και στο υποσυνείδητο επίπεδο (Λαγουμίδου Μαριάννα ,Gay Γιατί;;, 1996)

2.4.3 Ο ρόλος του γένους

Συνδεδεμένη κατά ένα μέρος , αλλά και απορρέουσα από τη ταυτότητα του γένους, είναι η συμπεριφορά , ο ρόλος του γένους. Ο John Money καθορίζει τον ρόλο το γένους , λέγοντας ότι είναι : «όλα εκείνα τα πράγματα που ένα άτομο λέει ή κάνει , για να ανακαλύψει ότι αυτός ή αυτή έχει την «ιδιότητα» του αγοριού ή άνδρα , είτε του κοριτσιού ή γυναίκας αντίστοιχα».

Η συνεχής μάθηση και η σχηματοποίηση του ρόλου του γένους, προέρχονται από δύο πηγές.

Πρώτον ο ρόλος του γένους σχετίζεται με την ηλικία και με κάποιες δραστηριότητες , όπως π.χ. να φοράς καλλυντικά και να βγαίνεις ραντεβού με το άτομο συγκεκριμένου γένους και ηλικίας.

Δεύτερον, αφήνοντας περιθώριο για έναν απεριόριστο αριθμό δραστηριοτήτων και ρόλων σχετικών με το γένος , η μάθηση τους απαιτεί πιο πολλή προσπάθεια και χρόνο απ' ότι η απλή , μάθηση μιας διχοτομημένης ομάδας ταυτοτήτων του γένους.

Ο ρόλος του γένους οικοδομείται συσσωρευτικά. Οικοδομείται δηλαδή τόσο από την τυχαία και απρογραμματίστη μάθηση, όσο και από τις οδηγίες και παραινήσεις από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του ατόμου.

Το σταθερότερο δυνατό αποτέλεσμα , της διαδικασίας αυτής , είναι ένας συντονισμός της ταυτότητας του γένους με το ρόλο του γένους. Παρά το ότι τα βιολογικά χαρακτηριστικά είναι σημαντικά , ο σπουδαιότερος παράγοντας στην υιοθέτηση του ρόλου που αρμόζει παραδοσιακά στο φύλο κάποιου , είναι η μάθηση. Η έρευνα για τις διαφοροποιήσεις της συμπεριφοράς του παιδιού, ανάλογα με το φύλο, ανέδειξε περισσότερες ομοιότητες παρά διαφορές καταρρίπτοντας τους παλιούς μύθους.

Όστόσο παρατηρήθηκε ότι τα κορίτσια δεν έχουν συχνές εκρήξεις θυμού, μετά την ηλικία των δεκαοχτώ μηνών , σε σχέση με τ' αγόρια, ενώ τα τελευταία είναι πιο επιθετικά, σωματικά αλλά και λεκτικά, απ ότι τα κορίτσια, από την ηλικία των 2 ετών και έπειτα. Τα μικρά αγόρια και κορίτσια ενεργούν με όμοιο τρόπο, αλλά τα αγόρια παρακινούνται ευκολότερα με ξαφνικές εκρήξεις ενεργητικότητας όταν βρίσκονται σε ομάδες.

Ορισμένοι ερευνητές αν και υποστηρίζουν ότι η επιθετικότητα είναι μια συμπεριφορά η οποία μαθαίνεται, οι ανδρικές ορμόνες, είναι δυνατόν να ευαισθητοποιούν την νευρωνική οργάνωση των αγοριών ώστε να αφομοιώσουν τα «μαθήματα» αυτά, καλύτερα από τα κορίτσια.

Ο ρόλος του γένους μπορεί να εμφανίζει , μεγάλες ή μικρές αποκλίσεις από την αντίστοιχη ταυτότητα του γένους. Μπορεί δηλαδή να υπάρχει ταύτιση με τα χαρακτηριστικά των ατόμων του φύλου τους, αλλά είναι δυνατόν να υπάρξουν και αποκλίνουσες συνήθειες και συμπεριφορές σχετικά με το ντύσιμο, την κόμμωση, ή άλλα εξωτερικά στοιχεία, τα οποία είναι κοινωνικά αποδεκτά για το φύλο τους.

Επίσης, μπορεί να διαφέρουν, σημαντικά, τα χαρακτηριστικά τους, από αυτά του βιολογικού τους φύλου, εξαιτίας ορμονικών ή ανατομικών ανωμαλιών . Όμως για λόγους σκοπιμότητας , υιοθετούν πολλά από τα χαρακτηριστικά συμπεριφοράς του φύλου τους. Στο ερώτημα : «άραγε, άνδρες και γυναίκες αξιολογούν διαφορετικά κάθε ενέργεια, έχουν διαφορετικό τρόπο σκέψης;» Οι ερευνητές Green 1976, Kohlberg και Sigel 1967, Loft 1971, Nomeromiz 1979, απαντούν θετικά.

Σύμφωνα με τους Duncan and Duncan 1979, τα παιδιά δείχνουν διαφορετικές προτιμήσεις στις δραστηριότητες και στα παιχνίδια, ανάλογα με το φύλο τους. Επίσης από κάποια ηλικία και μετά, ενεργούν ευσυνείδητα, διαφορετικά ανά φύλο, σε κάθε περίπτωση και ιδίως όταν, στην ενέργεια αυτή, συμμετέχουν και άτομα του αντίθετου φύλου.

Η χρήση της γλώσσας και των εννοιών, εξαρτώνται από το φύλο των ατόμων που συνομιλούν, ακόμα και αν τα άτομα αυτά μοιράζονται την ίδια κουλτούρα.

Το 1977 ο Diamond έδειξε ότι άνδρες και γυναίκες διαφέρουν στον καθορισμό της έννοιας λέξεων, όπως αγάπη και παιδί. Οι βιολογικές, ψυχολογικές και γνωστικές διαφοροποιήσεις οι οποίες συμβαίνουν από τη στιγμή της ενηλικίωσης και μετά, πιθανόν να συνδέονται με τις διαφορετικές προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντα των παιδιών νωρίτερα. Οι διαφορές αυτές τροφοδοτούν και τροφοδοτούνται από τα βιώματα των αμιγώς φυλετικών παρεών και τα στερεότυπα των φύλων. Έτσι, τα αγόρια, κατά την παιδική ηλικία, είναι αρνητικά σε οτιδήποτε είναι σχετικό με τα κορίτσια. (Λαγουμίδου Μαριάννα, Gay γιατί;,,, 1996).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΡΟΣ 1: Η ζωή των ομοφυλοφίλων

3.1.1 Οι σχέσεις με σκοπό την σεξουαλική επαφή

Πολλές μελέτες έχουν δείξει , ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες συνολικά , είναι πιο απελευθερωμένοι σεξουαλικά απ' ότι οι ετεροφυλόφιλοι. Επομένως, ο μέσος ομοφυλόφιλος άνδρας, έχει περισσότερους ερωτικούς συντρόφους από τον μέσο ετεροφυλόφιλο άνδρα. Αυτή η τακτική εναλλαγής συντρόφων, των ομοφυλόφιλων είναι προϊόν της ετεροφυλοφιλικής κοινωνίας, όπως αναφέρει ο Alex Theo.

Γνωρίζουμε οι άνδρες κοινωνικοποιούνται με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να έχουν περισσότερες ερωτικές σχέσεις από τις γυναίκες , ενώ κάτι τέτοιο δεν είναι μεμπτό για την κοινωνία. Μέσω της κουλτούρας της, η ετεροφυλοφιλική κοινωνία θέτει ένα διπλό πρότυπο για την σεξουαλική συμπεριφορά στους άνδρες και τις γυναίκες. Συγκεκριμένα εάν ο άνδρας έχει πολλές ερωτικές σχέσεις , τον θαυμάζουν και τον επαινούν γι' αυτό. Αντίθετα εάν μια γυναίκα έχει πολλούς ερωτικούς συντρόφους , θεωρείται «χαλαρών ηθών» ενώ υπάρχει και η πιθανότητα να στιγματιστεί .

Εφόσον λοιπόν και οι ομοφυλόφιλοι έχουν διαπαιδαγωγηθεί στα πλαίσια αυτής της κουλτούρας , έχουν μάθει και εκείνοι να έχουν πολλούς ερωτικούς συντρόφους. Όπως οι ετεροφυλόφιλοι άνδρες είναι περισσότερο ελεύθεροι σεξουαλικά, από τις γυναίκες, έτσι και οι ομοφυλόφιλοι άνδρες είναι περισσότερο ελεύθεροι σεξουαλικά από τις ομοφυλόφιλες γυναίκες. Όμως το σημείο αυτό τίθεται το ερώτημα : «Γιατί οι ομοφυλόφιλοι άντρες έχουν περισσότερες ερωτικές σχέσεις από τους ετεροφυλόφιλους άνδρες;»

Αυτό συμβαίνει κυρίως επειδή , η προοπτική της σεξουαλικής σχέσης περιλαμβάνει δύο άτομα σεξουαλικά ελεύθερα, ενώ για τους ετεροφυλόφιλους περιλαμβάνει μόνο ένα άτομο σεξουαλικά ελεύθερο. Έτσι, κατά συνέπεια, το φύλο είναι εκείνο που κάνει τους ομοφυλόφιλους να έχουν περισσότερες ερωτικές σχέσεις από τους ετεροφυλόφιλους και όχι η ομοφυλοφιλία. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι τα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια, είναι σεξουαλικά πιο απελευθερωμένα από τα ζευγάρια των ομοφυλόφιλων γυναικών .

Στην περίπτωση αυτή και πάλι , είναι το φύλο εκείνο που επηρεάζει την σεξουαλική συμπεριφορά των ατόμων και όχι η ετεροφυλοφιλία. Ένας δεύτερος τρόπος με τον οποίο η ετεροφυλοφιλική κοινωνία οδηγεί τους ομοφυλόφιλους άνδρες στο «δρόμο» των πολυάριθμων ερωτικών σχέσεων , είναι η απαγόρευση ή η μη αποδοχή της ένωσης των ομοφυλοφίλων . Πράγματι , αρκετές δημοσκοπήσεις έδειξαν ότι οι ετεροφυλόφιλοι είναι πιο εχθρικοί απέναντι στους μονογαμικούς ομοφυλόφιλους, παρά

στους ομοφυλόφιλους συνολικά. Απεχθάνονται δηλαδή το γάμο μεταξύ των ομοφυλόφιλων αλλά όχι και τις πολλές ερωτικές τους σχέσεις.

Ένας ομοφυλόφιλος συγγραφέας εξηγεί το γιατί ανέχονται τους ομοφυλόφιλους για φιλελεύθερους λόγους, ενώ αποδοκιμάζουν την ένωση των ομοφυλόφιλων για ηθικούς λόγους, ενώ αποδοκιμάζουν την ένωση των ομοφυλόφιλων για ηθικούς λόγους : "Πως τολμάνε να κυκλοφορούν σαν ζευγάρια, σαν να ήταν νόμιμα παντρεμένοι "

<<Η ουσία φαίνεται να είναι ότι οι περισσότεροι ετεροφυλόφιλοι , αν και αισθάνονται άβολα στην ιδέα της ομοφυλοφιλικής σεξουαλικής επαφής, αντιμετωπίζουν ποιο εύκολα την ιδέα του σεξ ανάμεσα σε ομοφυλόφιλους, παρά την ιδέα της αγάπης ανάμεσά τους>>.

Από κοινωνιολογική άποψη όμως, εκείνο το οποίο κάνει τους ετεροφυλόφιλους να έχουν μια σχετική ανοχή απέναντι στις συχνές σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ των ομοφυλόφιλων, είναι τα διπλά σεξουαλικά πρότυπα της ετεροφυλοφιλικής κοινωνίας, τα οποία ενθαρρύνουν τους άνδρες να έχουν πολλές ερωτικές εμπειρίες αλλά όχι και τις γυναίκες. Έτσι οι ετεροφυλόφιλοι θα μπορούσαν να ταυτιστούν με τις πολλές ερωτικές σχέσεις των ομοφυλόφιλων .

Επίσης, αυτή η ανοχή που δείχνουν οι ετεροφυλόφιλοι οφείλεται στην συγκαταβατικότητα της κοινωνίας στους ομοφυλόφιλους ως παρεκκλίνοντας, που εξαιτίας της παρέκκλισης τους, η πολυποικίλη σεξουαλική ζωή, είναι αναμενόμενη. Το γεγονός αυτό κάνει τους ετεροφυλόφιλους να αισθάνονται ηθική ανωτερότητα, και θεωρούν ότι είναι «φυσιολογικοί»και ευυπόληπτοι που μπορούν να είναι μονογαμικοί σε αντίθεση με τους ομοφυλόφιλους . Κάνοντας το ίδιο και οι ομοφυλόφιλοι ουσιαστικά υποτιμούν το «ενάρετο πρόσωπο των ετεροφυλόφιλων. Έτσι οι ετεροφυλόφιλοι αδυνατούν να δεχτούν την αγάπη και την ένωση των ομοφυλόφιλων , εφόσον τις θεωρούν μίμηση της αγάπης και του γάμου που οι ίδιοι απολαμβάνουν. Όλα αυτά αποθαρρύνουν τις μονογαμικές σχέσεις και ενθαρρύνουν εκείνες της «μιας νύχτας».

Σύμφωνα με ευρήματα των κοινωνιολόγων , η κοινωνική υποστήριξη αποτελεί μια πολύ σημαντική παράμετρο της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Ακριβώς επειδή οι ομοφυλόφιλοι άνδρες στερούνται τη θεσμική στήριξη του γάμου ή ακόμα και την αποδοχή της οικογένειας , των φίλων, των συναδέλφων και των εργοδοτών τους, έχουν πολύ λιγότερα κίνητρα να συνάψουν μια μακροχρόνια σχέση, από ότι οι ετεροφυλόφιλοι.

Τέλος, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, εφόσον χαρακτηρίζονται από την ετεροφυλοφιλική κοινωνία ως παρεκκλίνοντες, οι ομοφυλόφιλοι τείνουν να θεωρούν τους εαυτούς τους ως τέτοιους και να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους σ' αυτόν τον χαρακτηρισμό.

Εν κατακλείδι, οι πολλές ερωτικές σχέσεις που έχουν οι ομοφυλόφιλοι, μπορεί να θεωρηθεί ως αποτέλεσμα της καταδίκης τους, από την ετεροφυλοφιλική κοινωνία,

υποστηρίζει ο Alex Theo. Ο Θάνος Ασκητής φαίνεται να συμφωνεί με τις παραπάνω απόψεις, λέγοντας ότι: « Η αρνητική στάση της κοινωνίας, δεν ενισχύει ανοιχτά τις μονογαμικές φιλομόφυλες σχέσεις και τους βάζει στο περιθώριο και στην κοινωνική απομόνωση».

Συνεχίζοντας , αναφέρει ότι πολλές έρευνες που έγιναν για τις σχέσεις των ανδρών ομοφυλοφίλων έδειξαν την έλλειψη ανικανότητας να φτιάχνουν σταθερούς δεσμούς όπως εκείνων των ετεροφυλόφιλων γιατί δεν μπορούν να ενταχθούν στις δεσμεύσεις και τις ανάγκες που απαιτεί μια σταθερή σχέση. Οι μελέτες αυτές εκφράζουν τις ευκαιριακές σχέσεις των ομοφυλοφίλων σαν σχέσεις ανταγωνιστικές με συγκρουσιακό χαρακτήρα ναρκισσιστικού τύπου, όπου ο φόβος για συναισθηματική επένδυση είναι πολύ μεγάλος και ο τρόπος που επικοινωνούν μεταξύ τους είναι πολύ ρηχός. Στις σχέσεις αυτές τις οποίες δημιουργούνται μέσα σε χώρους που χαρακτηρίζουν την ομοφυλοφιλική παρουσία, ο ένας προκαλεί τον άλλον ανοιχτά, προκαλώντας αντιδράσεις σ' αυτόν που θέλει και καταλήγουν στην σεξουαλική επαφή, λίγο μετά τη γνωριμία τους. Όμως η ομοφυλοφιλία έχει και πολλές σταθερές και ποιοτικές σχέσεις. Υπάρχουν σχέσεις ανάμεσα σε ομοφυλόφιλα άτομα οι οποίες χαρακτηρίζονται από έντονη συναισθηματικότητα , τρυφερότητα, ερωτισμό, ποιοτική επικοινωνία και δέσιμο κοινών ενδιαφερόντων.

Επίσης, είναι αρκετές εκείνες οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις στις οποίες η σαρκική ηδονή περνάει στον εγκέφαλο με πνευματικό ερωτισμό και ταύτιση και από τις δύο πλευρές.

Τέλος ο Θάνος Ασκητής εκφράζει την άποψη, ότι είναι αναγκαίο τόσο η κοινωνία όσο και η κοινωνική ηθική να σεβαστούν την προσωπική ζωή των ομοφυλοφίλων που δεν προκαλούν. Πιστεύει ότι κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα της δικής του σεξουαλικής ζωής και του ερωτικού τρόπου που ο ίδιος επιλέγει να εκφράζεται. Επισημαίνει επίσης, ότι ένα λάθος που κάνει η κοινωνία είναι η προκατάληψη που εκδηλώνει προς τους ομοφυλόφιλους για την ζωή τους γενικότερα. Έτσι η ετεροφυλοφιλική ηθική του τιμωρεί πολύ συχνά, τόσο στον επαγγελματικό τομέα , όσο και στις κοινωνικές τους εκδηλώσεις. Η κοινωνία επομένως πρέπει να δίνει το δικαίωμα στον συνειδητοποιημένο ομοφυλόφιλο να επιλέγει τον σύντροφό του χωρίς να αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να περιθωριοποιηθεί και να χαρακτηριστεί ως «άρρωστος», «ανώμαλος» ή «πρόστυχος». (Θάνος Ασκητής, Η σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας, 1997).

3.1.2 Οι μακροχρόνιες σχέσεις

Παρά το ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες είναι πιο απελευθερωμένοι σεξουαλικά από τους ετεροφυλόφιλους, οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι δεν είναι πολυγαμικοί. Στην πραγματικότητα ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό επιθυμεί να συνάψει μια μακροχρόνια σχέση.

Σύμφωνα με μια μελέτη, μόνο το 19% των ομοφυλοφίλων ανδρών υποστήριξαν ότι «μια μόνιμη σχέση δεν είναι καθόλου σημαντική».

Σε άλλες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε μπαρ για ομοφυλόφιλους, το 40% έως το 60% των ερωτηθέντων είχε εκείνη τη στιγμή μια σταθερή σχέση. Ο αριθμός των μακροχρόνιων σχέσεων πιθανών να είναι μεγαλύτερος, αν ληφθούν υπ' όψιν και οι ομοφυλόφιλοι οι οποίοι είναι μεγαλύτερης ηλικίας και δεν πηγαίνουν σε αυτά τα μπαρ, ακριβώς γιατί έχουν σταθερές σχέσεις. Στην πραγματικότητα, τα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων ανδρών έχουν περίπου την ίδια ποιότητα σχέσεων, με τα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια.

Έχει αποδειχτεί επίσης, ότι τα περισσότερα ομοφυλόφιλα ζευγάρια ανδρών, είναι ικανοποιημένα με τις σχέσεις τους όπως και τα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια με τις δικές τους. Ενώ και οι δύο κατηγορίες ζευγαριών, έχουν το ίδιο υψηλό επίπεδο αγάπης μεταξύ των συντρόφων ή των συζύγων. Σε μια μελέτη ζητήθηκε από ομοφυλόφιλα αλλά και ετεροφυλόφιλα άτομα να απαντήσουν στην ερώτηση: «Ποια είναι τα καλύτερα και ποια τα χειρότερα πράγματα μέσα στη σχέση τους;» Οι απαντήσεις για τα καλύτερα είχαν ως εξής: «Έχω κάποιον δίπλα μου, όταν ξυπνάω το πρωί», «Αγαπάμε ο ένας τον άλλον», «και οι δύο φαίνεται να παίρνουμε αυτό που θέλουμε και χρειαζόμαστε», και «έχουμε εκπληκτική ερωτική σχέση». Οι απαντήσεις στα χειρότερα είχαν ως εξής: «Ο σύντροφός μου είναι πολύ εξαρτημένος συναισθηματικά» και «η Θεία της ζει μαζί μας».

Αναλύοντας οι μελετητές όλες αυτές τις απαντήσεις δεν βρήκαν καμία σημαντική διαφορά ανάμεσα στα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων και των ετεροφυλοφίλων, αφού ανέφεραν παρόμοιες δυσκολίες και χαρές μέσα στις σχέσεις τους.

Ορισμένοι ερευνητές ανέλυσαν τα προσωπικά και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των ζευγαριών ομοφυλοφίλων ανδρών, όπως είναι η ηλικία, η εκπαίδευση, η θρησκεία, το εισόδημα, η εθνικότητα ή η συμβίωση. Όμως κανένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν βρέθηκε να σχετίζεται με την σεξουαλική ικανοποίηση. Αντίθετα, οι ερευνητές συμπέραναν ότι, μεγαλύτερη ικανοποίηση μέσα στην σχέση υπάρχει όταν, τα εισοδήματα και των δύο μερών βρίσκονται περίπου στο ίδιο επίπεδο. Το συμπέρασμα αυτό, όπως και στοιχεία άλλων ερευνών δείχνουν ότι, τα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων βιώνουν μεγαλύτερη ευτυχία μέσα στη σχέση όταν την αντιλαμβάνονται σαν μια σχέση ίσων.

Σε μια σχέση τέτοιου είδους, οι δύο σύντροφοι λαμβάνουν τις αποφάσεις τους μαζί ως ίσος προς ίσο, γεγονός που πιθανών να συμβαίνει όταν τα εισοδήματα τους είναι ίσα και όχι όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ τους. Επομένως το στοιχείο εκείνο που συμβάλλει στην διασφάλιση της ευτυχίας «στα πλαίσια του γάμου» μεταξύ των ομοφυλοφίλων ανδρών είναι η ισότητα της δύναμης.

Στο συμπέρασμα που καταλήγει ο Alex Theo με βάση τα παραπάνω είναι ότι, ο ισχυρός άνδρας σε μια ομοφυλοφιλική σχέση είναι αυτός που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα. Βέβαια η δύναμη δεν πηγάζει μόνο από το υψηλότερο εισόδημα, αλλά σύμφωνα με την «αρχή του ελάχιστου συμφέροντος» της θεωρίας για την κοινωνική ανταλλαγή, όσο λιγότερο έχει εμπλακεί, όσο λιγότερο εξαρτημένος είναι και όσο λιγότερο ενδιαφέρον δείχνει ο ένας σύντροφος, τόσο μεγαλύτερη δύναμη έχει .

Αυτού του είδους η ανισότητα, αποδεικνύεται το ίδιο καταστροφική με την εισοδηματική ανισότητα στα πλαίσια μιας ομοφυλοφιλικής σχέσης. Στην πραγματικότητα η σχέση ανάμεσα σε δύο ομοφυλόφιλους άνδρες είναι πολύ πιο «εύθραυστη» και μπορεί να διαλυθεί πολύ πιο εύκολα από ότι ο γάμος δύο ετεροφυλόφιλων ατόμων.

Εκτός όμως από αυτή τη διαφορά ανάμεσα στα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων και τον ετεροφυλόφιλων σχετικά με την ευαισθησία τους, στην ανισότητα δύναμης , υπάρχουν ακόμα δύο διαφορές.

Πρώτον, οι ομοφυλόφιλοι άνδρες οι οποίοι έχουν μακροχρόνια σχέση είναι περισσότερο πολυγαμικοί, αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό καταφέρνει να διατηρήσει την σχέση του για πολλά χρόνια.

Αυτό συμβαίνει εξαιτίας του ότι, έχουν την πεποίθηση πως η αμοιβαία συναισθηματική εξάρτηση και η αγάπη, είναι σημαντικότερη από τη σεξουαλική αποκλειστικότητα. Συνεπώς η πίστη στη σχέση τους, ξεπερνά την ανησυχία τους για τις ερωτικές σχέσεις του συντρόφου τους με κάποιον άλλον. Όπως εξηγεί ένας ομοφυλόφιλος «ο σύντροφός μου δεν χρειάζεται να ζηλεύει όλη την ώρα. Ξέρει ότι εγώ δεν του ανήκω, αλλά του ανήκει η αγάπη μου. Το νούμερο ένα, είναι νούμερο ένα, άσχετα με το ποιος χαμογελάει σε ποιόν ή το ποιος κοιμάται με ποιόν». Δηλαδή η έλλειψη της ζήλιας ή της απαίτησης αποκλειστικότητας είναι το στοιχείο που συμβάλλει στην αντοχή ανάμεσα σε δύο ομοφυλόφιλους άνδρες.

Το γεγονός αυτό, εξηγεί το συμπέρασμα μια έρευνας που έχει προβληματίσει πολλούς επιστήμονες. Σε σχέση με τα ζευγάρια των ομοφυλόφιλων ανδρών, τα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων γυναικών έχουν λιγότερες «εξωσυζυγικές» σχέσεις αλλά είναι περισσότερο πιθανό να διαλυθεί η σχέση τους. Αυτό συμβαίνει επειδή οι ομοφυλόφιλες γυναίκες εκφράζουν πιο συχνά ζήλια για την σχέση της συντρόφου τους με κάποιο άλλο άτομο , απ' ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες. Όπως οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες, έτσι και οι ομοφυλόφιλες, είναι πιθανότερο να έχουν σχέση η οποία να βασίζεται στα

συναισθήματα παρά μια σχέση που να βασίζεται στο σεξ. Παρ' όλα αυτά οι ερωτικές σχέσεις των ομοφυλοφίλων ανδρών εκτός των πλαισίων της μόνιμης σχέσης τους, είναι απρόσωπες, χωρίς συναίσθημα σεξουαλικής επαφής και έτσι είναι λιγότερο απειλητικές για την μόνιμη σχέση τους και λιγότερο πιθανών να προκαλέσουν ζήλια.

Όμως, μια ακόμα διαφορά ανάμεσα στα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων και των ετεροφυλόφιλων είναι ότι τα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια μαθαίνουν τους παραδοσιακούς συζυγικούς ρόλους από την κοινωνία, ενώ τα ζευγάρια των ομοφυλοφίλων «φτιάχνουν» τους δικούς τους ρόλους. Σχετικά με τους ρόλους αναμένεται ο σύζυγος να είναι ο αρρενωπός άνδρας, ο οποίος θα κάνει τις «ανδρικές» εργασίες όπως π.χ. να φτιάχνει το αυτοκίνητο, και τον ρόλο της συζύγου να αναλαμβάνει ο «θηλυπρεπής» άνδρας, ο οποίος θα κάνει τις γυναικείες εργασίες όπως π.χ. το μαγείρεμα. Φυσικά, εφόσον η ετεροφυλοφιλική κοινωνία δεν δίνει κατευθυντήριες γραμμές για τους ρόλους των ομοφυλοφίλων συντρόφων, οι τελευταίοι είτε δημιουργούν δικούς τους, είτε μιμούνται τους ρόλους των ετεροφυλόφιλων ζευγαριών. Όμως τα περισσότερα ομοφυλόφιλα ζευγάρια αναπτύσσουν τους δικούς τους ρόλους.

Γενικά οι ρόλοι των ομοφυλοφίλων συντρόφων είναι πιο ελαστικοί και πιο εναλλάξιμοι εν συγκρίσει με τους παραδοσιακούς των ετεροφυλόφιλων. Για παράδειγμα, όσον αφορά την επισκευή στο σπίτι, ο ένας κάνει τις μηχανικές εργασίες ενώ ο άλλος, αναλαμβάνει την διακόσμηση. Η εξειδίκευση των ρόλων επομένως διαμορφώνεται με βάση τις ικανότητες και τα ενδιαφέροντα του καθενός. Ωστόσο ο κάθε σύντροφος μπορεί να συμπληρώσει τον άλλο σε πολλά καθήκοντα, τα οποία κυμαίνονται από την εξόφληση των λογαριασμών έως το μαγείρεμα. Όπως αναφέρει ένας ομοφυλόφιλος: «κάποιες δουλειές τις αλλάζουμε, όπως όταν μερικές φορές φτιάχνουμε τα κρεβάτια με τη σειρά και άλλες φορές τα φτιάχνουμε μαζί >>. (Alex Theo, «Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά»)

3.1.3 Οι χώροι που ζουν & συναναστρέφονται άλλους ανθρώπους

Οι ομοφυλόφιλοι διαβούν τόσο στις αγροτικές περιοχές, όσο και στα αστικά κέντρα. Όμως τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί ότι μεγάλος αριθμός ομοφυλοφίλων μετακινείται προς τις μεγάλες πόλεις. Αυτό συμβαίνει επειδή εκεί έχουν αναπτυχθεί μεγάλες κοινότητες ομοφυλοφίλων, με τα δικά τους μπαρ, εστιατόρια, καταστήματα, γιατρούς, δικηγόρους, κοινοτικά κέντρα, αθλητικές ομάδες, χορωδίες και διάφορες άλλες κοινωνικές, θρησκευτικές και επαγγελματικές οργανώσεις. Υπάρχουν επίσης περιοχές σε διάφορες χώρες, οι οποίες είναι σχεδόν ολοκληρωτικά περιοχές για ομοφυλόφιλους. Στις περιοχές αυτές υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες συναναστροφής με άλλους ομοφυλόφιλους, αλλά παράλληλα έχουν την δυνατότητα να εκφράζονται ελεύθερα και να είναι ο εαυτός τους. Μπορούν π.χ. να κρατούν το χέρι του συντρόφου τους ή να τον

έχουν αγκαλιά σε δημόσιους χώρους. Ακόμη συζητάνε για όλα τα θέματα που συζητούν οι ετεροφυλόφιλοι αλλά και πληροφορούνται για τις εξελίξεις που αφορούν στην ομοφυλοφιλία τους.

Όμως, όπως και οι ετεροφυλόφιλοι, οι ομοφυλόφιλοι, συναντιούνται και σε οποιοδήποτε μέρος, όπως είναι ο χώρος εργασίας, τα εμπορικά καταστήματα και οι κοινωνικές εκδηλώσεις. Βέβαια, στα μέρη αυτά τα περισσότερα άτομα είναι ετεροφυλόφιλα και είναι δύσκολο για τους ομοφυλόφιλους να ξεχωρίσουν τους άλλους ομοφυλόφιλους. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, μπορεί να γίνει και αυτό, εξαιτίας κάποιων συγκεκριμένων χαρακτηριστικών όπως είναι το ντύσιμο, ή το στυλ των μαλλιών που έχουν οι τελευταίοι.

Επιπροσθέτως, όταν οι ομοφυλόφιλοι βγαίνουν ραντεβού όπως και οι ετεροφυλόφιλοι, πάνε στον κινηματογράφο, σε κάποιο εστιατόριο ή καφετέρια. Αποφεύγουν επιμελώς να εκδηλώσουν τα συναισθήματα τους προς τον σύντροφό τους εάν δεν βρίσκονται σε κάποια κατά βάση ομοφυλοφιλική περιοχή. Εφόσον οι ετεροφυλόφιλοι έχουν κοινωνικοποιηθεί με τους διαφορετικούς ρόλους των ανδρών και των γυναικών, ίσως στην αρχή να μην είναι βέβαιοι για το ποιος θα κάνει την πρώτη κίνηση, ζητώντας από το άτομο που τον ενδιαφέρει να βγουν ραντεβού. Με τους ομοφυλόφιλους τα πράγματα είναι διαφορετικά. Μαθαίνουν δηλαδή γρήγορα να προσαρμόζονται ανάλογα με την περίπτωση και δεν μένουν προσκολλημένοι στις επιταγές των παραδοσιακών ρόλων. Έτσι, το ποιος θα ζητήσει ραντεβού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως το ποιος ενδιαφέρεται περισσότερο. Επίσης, ποιος θα πληρώσει το δείπνο εξαρτάται από το ποιος κάλεσε τον άλλον, ή το ποιος βρίσκεται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση. (Alex Theo, «Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά»).

3.1.4 Ομοφυλοφιλία & εκπαίδευση

Η εκπαίδευση σε μια καπιταλιστική κοινωνία, αποσκοπεί στη δημιουργία ενός κοινωνικού προτύπου. Σκοπός της, είναι να οδηγήσει στην διαμόρφωση ενός προτύπου ηθικής αξιών, στάσεων και συμπεριφοράς στο οποίο θα προσδώσει την αξία του μοναδικού και παράλληλα θα εξοβελίσει, θα απορρίψει και θα στιγματίσει οτιδήποτε δεν εγγράφεται στο πλαίσιο αυτού του κυρίαρχου προτύπου. Μιλάμε για στιγματισμό, καθώς αυτό ακριβώς βιώνουν τα άτομα των ομάδων που θεωρούνται διαφορετικά από τα υπόλοιπα.

Στιγματισμένες είναι όλες εκείνες οι ομάδες των ατόμων που διαφέρουν από το κυρίαρχο πρότυπο, ως προς τις κοινωνικές, πολιτιστικές, πολιτικές ή θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Στο σημείο αυτό τίθεται το εύλογο ερώτημα, «ποια είναι η θέση της

εκπαίδευσης για την άρση των διακρίσεων αν η ίδια η κοινωνία δημιουργεί στιγματισμένες ομάδες;».

Ο μεγαλύτερος μύθος, όπως αναφέρει η γλωσσολόγος Κα Παπαδοπούλου που διαπερνά την εκπαίδευση είναι ο μύθος για την ουδετερότητα της. Πίσω από αυτή την αντίληψη συγκαταλέγονται όλες οι επιλογές του κράτους.

Η εκπαίδευση δεν είναι απλά ο καθρέπτης της κοινωνίας. Είναι μια ενεργός δύναμη για την νομιμοποίηση και εμπέδωση, οικονομικών και κοινωνικών μορφών και ιδεολογιών με ταυτόχρονο αποκλεισμό και περιθωριοποίηση όλων των άλλων. Η εκπαίδευση ενεργεί πάνω στην κοινωνία και δικαιώνει μορφές εξουσίας και συμπεριφοράς. Το κοινωνικό πρότυπο που προβάλλει προτείνεται ως μοναδικό στην κοινωνία.

Σ' αυτό το πλαίσιο ερμηνεύεται και η στάση της ελληνικής εκπαίδευσης απέναντι στο ζήτημα της ομοφυλοφιλίας αλλά και ευρύτερα της σεξουαλικής συμπεριφοράς. Όμως είναι αναγκαίο να επισημάνουμε και τη στενή σχέση, που υπάρχει ανάμεσα στην εκπαίδευση και την «ελληνοχριστιανική αγωγή».

Ο στενός εναγκαλισμός της εκκλησίας και την εκπαίδευσης οδηγεί ακόμα στη μεγαλύτερη ενοχοποίηση της ομοφυλοφιλικής επιθυμίας. Γενικότερα όμως, ζητήματα σεξουαλικής συμπεριφοράς, δεν αναφέρονται μέσα στα σχολικά βιβλία, ούτε καν στις μεγαλύτερες τάξεις του Λυκείου. Το συνολικό ζήτημα των σχέσεων καλύπτεται από την πρόταση τα οικογένειας η οποία είναι αυστηρά καθορισμένη. Αποτελείται από έναν άνδρα. Μια γυναίκα και δύο παιδιά κατά προτίμηση αγόρι και κορίτσι. Αυτό είναι το πρότυπο που προβάλλεται με ταυτόχρονη απαξίωση οποιασδήποτε άλλης μορφής.

Καθώς ακόμα και οι χωρισμένοι γονείς αποκλείονται (παρότι αποτελούν μια ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα, είναι εύκολο να αντιληφθούμε στη θέση των ομοφυλόφιλων ζευγαριών. Στα σχολικά βιβλία η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως το κύτταρο του σύγχρονου κράτους, ο πυρήνας του. Είναι σαφές ότι οποιαδήποτε ανατροπή αυτού του μοντέλου οδηγεί σε αμφισβήτηση, όχι μόνο τις οικογενειακές σχέσεις αλλά και ευρύτερα την κοινωνική ευταξία. Όπως αναφέρθηκε, το ζήτημα της σεξουαλικότητας δεν αναφέρεται στα σχολικά βιβλία. Στην ελάχιστη αναφορά που γίνεται σε βιβλίο του Δημοτικού για την γνωριμία του παιδιού με το σώμα του, παρουσιάζονται σκιτσαρισμένα, ένα αγοράκι και ένα κοριτσάκι που δεν διαφοροποιούνται σε κανένα χαρακτηριστικό φυσιολογίας εκτός του ότι το κοριτσάκι έχει μακριά μαλλιά (ως σύγκριση των δύο φύλων είναι μάλλον ασθενές επιχείρημα).

Στην παρουσίαση των οργάνων του σώματος αναφέρονται τα μάτια, η μύτη, το στόμα, δύο χέρια και δύο πόδια και εκεί τελειώνει η περιγραφή. Δεν υπάρχει καμία αναφορά των σεξουαλικών οργάνων, ούτε καν της διαδικασίας τεκνοποίησης, ούτε

φυσικά της σεξουαλικότητας ακόμα και στο επίπεδο προστασίας και προφύλαξης από τις πιθανές αρνητικές συνέπειες της σεξουαλικής συμπεριφοράς.

Πέρα από τα ελληνικά βιβλία, σημαντική είναι και η στάση του διδακτικού προσωπικού, είτε πρόκειται για δασκάλους, είτε για καθηγητές, το οποίο συχνά αποδεικνύεται απληροφόρητο και ανεκπαιδευτο στην ανοχή και αποδοχή του διαφορετικού καθώς και τους τρόπους συμπεριφοράς με τους οποίους πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η μόνη προσέγγιση που ενίοτε συναντάται, είναι αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε «φιλόστοιχη προσέγγιση» που επίσης τοποθετείται σε ένα αρνητικό πλαίσιο «ο καημένος τι του 'τυχε», η οποία δεν βοηθάει να ξεπερνιούνται τα προβλήματα, ούτε να αναπτύσσεται μια διαφορετική στάση στα ζητήματα αρνητικών διακρίσεων.

(Απόσπασμα από την εισήγηση που έκανε η Δρ. εφαρμοσμένης γλωσσολογίας Παπαδοπούλου Μαρία, 16 Ιουνίου 1995).

Επίσης, σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο Alex Theo, το θέμα της ομοφυλοφιλίας δεν διδάσκεται στα σχολεία. Αναφέρει ότι διάσημοι φιλόσοφοι, καλλιτέχνες, συγγραφείς και πολιτικοί, τόσο στην παλαιότερη όσο και στην σύγχρονη ιστορία, που ήταν ή είναι ομοφυλόφιλοι, σπάνια, αν όχι ποτέ, αναγνωρίζονται ως ομοφυλόφιλοι. Ακόμη και λέξεις όπως «ομοφυλόφιλος» «λεσβία» ή «γκέι» δεν αναφέρονται στα σχολικά βιβλία. Παρ' όλα αυτά όμως, μας περιγράφει μια διαφορετική τακτική, όπου ακολουθείται στα σχολεία της Αμερικής σχετικά με την διαδικασία της ομοφυλοφιλίας.

Λέει λοιπόν ότι υπάρχει μια αναπτυσσόμενη τάση να διδάσκονται οι μαθητές για την ομοφυλοφιλία. Σημαντικό γεγονός αποτελεί το ότι ο εθνικός εκπαιδευτικός οργανισμός στηρίζει την τάση αυτή. Συγκεκριμένα στην πόλη της Νέας Υόρκης, η ομοφυλοφιλία εισήχθη σε ένα πολυπολιτισμικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα το οποίο ονομάζεται «Τα παιδιά του ουράνιου τόξου». Το πρόγραμμα αυτό ασχολείται με τις διαφορετικές μορφές της οικογενειακής ζωής στις οποίες περιλαμβάνεται και η ζωή των ομοφυλόφιλων ανδρών και γυναικών. Σε άλλες πόλεις της Αμερικής, εξαιτίας των υψηλών ποσοστών αυτοκτονίας στους ομοφυλόφιλους εφήβους, έχουν δημιουργηθεί σε κάποια σχολεία συμβουλευτικά προγράμματα όπως το πρόγραμμα «10» στο Λος Άντζελες, για ομοφυλόφιλους εφήβους.

Συνεχίζοντας ο Alex Theo αναφέρει ότι όλες αυτές οι προσπάθειες έχουν σκοπό αφενός να προσφέρουν βοήθεια και υποστήριξη στους ομοφυλόφιλους μαθητές και αφετέρου να μειώσουν το φόβο, την προκατάληψη και την εχθρότητα που δείχνουν οι περισσότεροι ετεροφυλόφιλοι μαθητές προς τους ομοφυλόφιλους συμμαθητές τους. Υπάρχει ακόμα και ένα σχολείο στη Νέα Υόρκη ειδικά για ομοφυλόφιλους μαθητές. Το Λύκειο αυτό ονομάζεται Harvey Milk και έχει πάρει το όνομά του από τον ομοφυλόφιλο επιθεωρητή του Σαν Φρανσίσκο, ο οποίος δολοφονήθηκε το 1978. Το Λύκειο αυτό έχει

λίγους ομοφυλόφιλους μαθητές οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες σχετικά με την άσχημη και επιθετική συμπεριφορά των άλλων μαθητών στα κανονικά σχολεία. Σε αντίθεση με τα λύκεια, σε πολλά κολέγια διδάσκονται μαθήματα τα οποία αφορούν την ομοφυλοφιλία και κάποια άλλα όπως το City College, το City University, το Duke, το Harvard και το Yarp, διαθέτουν ακόμη και χώρους μελέτης για τους ομοφυλόφιλους. Το πρώτο κολέγιο για ομοφυλόφιλους άρχισε να λειτουργεί το 1992 στις Η. Π. Α., ενώ το Institute of Gay and Lesbian education, άνοιξε στην περιοχή του Δυτικού Χόλιγουντ στην Καλιφόρνια. (Alex Theo, «παρεκκλίνουσα συμπεριφορά»)

3.1.5 Ομοφυλοφιλία & εργασία

Κατά τον Alex Theo, ομοφυλόφιλοι εργάζονται σε οποιοδήποτε επάγγελμα, όπως ακριβώς και οι ετεροφυλόφιλοι. Όμως, έρευνες έχουν δείξει ότι υπάρχουν ορισμένα επαγγέλματα τα οποία προσελκύουν ένα μεγαλύτερο ποσοστό ανδρών και γυναικών ομοφυλοφίλων.

Για παράδειγμα, περισσότεροι ομοφυλόφιλοι άνδρες υπάρχουν μεταξύ των χορευτών, των ηθοποιών, των μουσικών, των μακιγιέζ και των σχεδιαστών μόδας. Ενώ τα επαγγέλματα εκείνα τα οποία προτιμούν οι ομοφυλόφιλες γυναίκες, είναι της γυμνάστριας, των σωμάτων ασφαλείας και ότι σχετίζεται με τον αθλητισμό. Γενικά τα επαγγέλματα που προτιμούν οι ομοφυλόφιλοι άνδρες είναι κατ' εξοχήν γυναικεία και εκείνα που προτιμούν οι ομοφυλόφιλες γυναίκες είναι τα κατ' εξοχήν ανδρικά.

Η πρώτη ερμηνεία, σχετικά με τις επαγγελματικές προτιμήσεις των ομοφυλοφίλων είναι ότι, πιθανόν να αισθάνονται πιο άνετα, περνώντας τις παραδοσιακές γραμμές που διαχωρίζουν τα δύο φύλα. Μια άλλη ερμηνεία είναι ότι οι ομοφυλόφιλοι προσελκύονται από τους χώρους, που τους αποδέχονται πιο εύκολα, όπως είναι ο καλλιτεχνικός χώρος.

Πάντως είναι γεγονός το ότι, όλο και περισσότερες εταιρίες όπως είναι η A T and T, η Z B M, η Disney και η Citycorp κάνουν προσπάθειες για να καλωσορίσουν τους ομοφυλόφιλους εργαζόμενους τους. Μερικές εταιρίες όπως η Lotus Development Corporation, έχουν προχωρήσει στην παροχή υγειονομικών, ασφαλιστικών και άλλων ωφελειών στους συζύγους των ομοφυλοφίλων υπαλλήλων τους, όπως κάνουν και για τους συζύγους των ετεροφυλοφίλων υπαλλήλων.

Βέβαια, δεν είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις στις οποίες, οι εργοδότες απολύουν τους ομοφυλόφιλους υπαλλήλους τους, μόλις πληροφορηθούν την σεξουαλική ταυτότητα των τελευταίων. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που οι ομοφυλόφιλοι κρατούν κρυφή την ομοφυλοφιλία τους στο χώρο εργασίας. (Alex Theo, «Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά»)

3.1.6 Ομοφυλοφιλία & αθλητισμός

Το μεγαλύτερο ποσοστό των επαγγελματιών αθλητών κρατούν κρυφή την ομοφυλόφιλη σεξουαλική τους κατεύθυνση , ενώ ελάχιστη είναι εκείνοι που την αποκαλύπτουν μετά το τέλος της καριέρας τους ή κατά τη διάρκειά της.

Η Martina Navratilova, η οποία είναι παγκοσμίου φήμης αθλήτρια του τένις αποτελεί εξαίρεση . Σύμφωνα με την Navratilova, η ίδια δέχτηκε λιγότερες προτάσεις για την προώθηση προϊόντων μετά την αποκάλυψη της ομοφυλοφιλίας της. Συνεπώς, προκειμένου να μην ρισκάρουν την καριέρα και τα κέρδη τους, ιδίως οι άνδρες ομοφυλόφιλοι κρύβουν την ομοφυλοφιλία τους.

Ο Theo αναφέρει ότι, το γεγονός αυτό ενισχύει το στερεότυπο ότι, τα αθλήματα δεν αρέσουν στους ομοφυλόφιλους άνδρες και γυναίκες.

Στην πραγματικότητα, οι ομοφυλόφιλοι, δεν έχουν καμία διαφορά από τους ετεροφυλόφιλους σε ότι αφορά τα σπόρ. Οι ομοφυλόφιλοι ασχολούνται τόσο επαγγελματικά όσο και ερασιτεχνικά με τον αθλητισμό, αρκεί βέβαια να τους δοθεί η ευκαιρία συμμετοχής σε αυτόν.

Η επιθυμία των ομοφυλόφιλων, να ασχοληθούν με τον αθλητισμό φαίνεται και από την αυξανόμενη συμμετοχή τους στα «Διεθνή Αθλήματα για ομοφυλόφιλους». Όταν διεξήχθησαν για πρώτη φορά το 1982 στο Σαν Φρανσίσκο, συμμετείχαν μόνο 1300 αθλητές από 15 χώρες, ενώ όταν επαναλήφθηκαν το 1994 στην Νέα Υόρκη οι αγώνες αυτοί , συμμετείχαν 15.000 αθλητές από 40 χώρες. (Alex Theo, «Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά»).

3.1.7. Στρατός & ομοφυλοφιλία

Στο στρατό, οι ομοφυλόφιλοι στρατιώτες είναι αναγκασμένοι να κρύβουν τις ομόφυλες ερωτικές τους προτιμήσεις. Για τον λόγο αυτό, οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι στρατιώτες προσπαθούν με διάφορους τρόπους να «καμουφλάρουν» την σεξουαλική τους ταυτότητα. Συχνά παριστάνουν ότι είναι ετεροφυλόφιλοι γελάνε με τα αστεία που αναφέρονται στους ομοφυλόφιλους και λένε φανταστικές ιστορίες για τις ετεροφυλοφιλικές σεξουαλικές τους περιπέτειες. Ορισμένοι μάλιστα, παντρεύονται με ένα ομοφυλόφιλο άτομο του αντίθετου φύλου για να δώσουν την εντύπωση ότι είναι ετεροφυλόφιλοι.

Όπως αναφέρει Ο Alex Theo, στην Αμερική μέχρι το 1993 η ομοφυλοφιλία ήταν απαγορευμένη στο στρατό, ενώ οι ομοφυλόφιλοι στρατιώτες τις περισσότερες φορές εκδιώκονταν. Το 1993 , ο Πρόεδρος Clinton ανακάλεσε την απαγόρευση που ίσχυε για την ομοφυλοφιλία, αλλά με την εξής προϋπόθεση : «οι ομοφυλόφιλοι μπορούν να

υπηρετούν στο στρατό μόνο εάν είναι εργένηδες και δεν αποκαλύψουν την ομοφυλοφιλία τους».

Όμως ουσιαστικά η παραπάνω προϋπόθεση προτρέπει τους ομοφυλόφιλους να συνεχίσουν να κρύβονται. Οι αρχηγοί του στρατού έχουν την πεποίθηση ότι εάν επιτραπεί στους ομοφυλόφιλους στρατιώτες να αποκαλύπτονται στο στρατό, τότε θα δημιουργηθεί ένας «απαράδεκτος κίνδυνος» όσο αφορά το κοινό, την πειθαρχία και την συνοχή των στρατιωτικών μονάδων. Στην Ελλάδα, αν και σύμφωνα με τον νόμο δεν υπάρχει διάκριση εις βάρος των ομοφυλόφιλων στον στρατό, στην πράξη τα πράγματα είναι διαφορετικά. Σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα του 2002 αλλά και όπως και εξηγεί ο διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας :«Δεν υπάρχει διάταξη που να κατηγοριοποιεί τους ομοφυλόφιλους και να τους απομακρύνει από τις Ένοπλες Δυνάμεις».

Όμως οι ομοφυλόφιλοι οι οποίοι προσέρχονται για κατάταξη και είτε δηλώνουν την σεξουαλική τους προτίμηση ,είτε τη διαγιγνώσκει η αρμόδια Υγειονομική επιτροπή, παίρνουν αρχικά διετή αναβολή και στην συνέχεια αν ο λόγος εξακολουθεί, απαλλάσσονται οριστικά από την υποχρέωση της στράτευσης.

Ωστόσο, η αιτιολογία της απόφασης με βάση τον ποινικό κώδικα, δεν σχετίζεται με σεξουαλικές τις προτιμήσεις αλλά με ψυχικές διαταραχές. Όπως εξηγούν οι αρμόδιοι στρατιωτικοί γιατροί, οι περιπτώσεις εφέδρων που εμφανίζουν ιδιαίτερη συμπεριφορά, υπάγονται στην κατηγορία των πασχόντων από "βαριές ψυχοσεξουαλικές διαταραχές" (παραφιλίες) και "διαταραχές ταυτότητας του φύλου". Τις τελευταίες τις προσδιορίζει ειδικώς "παρενδυσία" (κατά την οποία, τα άτομα προτιμούν ρούχα του αντίθετου φύλου) και "τρανσεξουαλισμό"(εγχείρηση αλλαγής φύλου). Βέβαια όσοι ομοφυλόφιλοι προορίζονται για μόνιμο αξιωματικοί και υπαξιωματικοί έχουν να αντιμετωπίσουν πιο σκληρά εμπόδια. Αυτό συμβαίνει επειδή , η σχετική διάταξη περί ψυχικής διαταραχής στην οποία υπάγονται, δεν περιλαμβάνει απλές , μέτριες και βαριές << ψυχοσεξουαλικές διαταραχές>> ενώ στις << διαταραχές ταυτότητας του φύλου>> δεν υπάρχει καμία επεξήγηση ,δηλαδή μπορεί να περιλαμβάνονται τα πάντα κατά την κρίση της επιτροπής.

Όσοι υπαχθούν στην κατηγορία αυτή (και κατά την διάρκεια της καριέρας τους, κρίνονται << ανίκανοι για την ενεργό υπηρεσία >> και φεύγουν από το Στράτευμα, ύστερα όμως και από την αποτυχία της κατάλληλης θεραπείας .

Αρμόδια πηγή του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας , τόνισε ότι , η υπαγωγή στα συγκεκριμένα άρθρα, γίνεται μόνο σε ακραίες περιπτώσεις.([www.greekarmy .net](http://www.greekarmy.net), 3/7/2006).

ΜΕΡΟΣ 2 : Μύθοι , πραγματικότητα και ομοφυλοφοβία

3.2.1 Μύθοι και πραγματικότητα για την ομοφυλοφιλία

Ίσως την πιο πολυσυζητημένη και πολυδιάστατη θέση στη σύγχρονη κοινωνία, με αντιθέσεις, διαφωνίες αλλά και συγκρούσεις μεταξύ των κοινωνιών και των ανθρώπων να κατέχει η ομοφυλοφιλία. Ο χώρος που η κοινωνική ηθική προσπάθησε να περιχαρακώσει, ο τρόπος ζωής αλλά και η σεξουαλική έκφραση των ομοφυλοφίλων, ήταν πάντα στο στόχαστρο και στη συνεχή αμφισβήτηση όλων των κοινωνικών αντιλήψεων.

Έτσι προέκυψαν ορισμένες στερεότυπες αντιλήψεις για τους ομοφυλόφιλους άνδρες και γυναίκες, που όπως αποδεικνύεται μέσα από διάφορα επιστημονικά στοιχεία, δεν ισχύουν στην πραγματικότητα. Σύμφωνα με ένα δημοφιλή μύθο, οι άνδρες ομοφυλόφιλοι είναι τυπικά «θηλυπρεπείς». Γενικά επικρατεί η πεποίθηση ότι οι «γκέι , μιλούν ή μοιάζουν με γυναίκες και οι ομοφυλόφιλες γυναίκες αντίστοιχα, ότι μοιάζουν με άνδρες.

Στην πραγματικότητα όμως, είναι δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς τους περισσότερους ομοφυλόφιλους από τους ετεροφυλόφιλους. Έρευνες έχουν δείξει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανδρών ομοφυλοφίλων είναι τόσο ανδροπρεπές όσο και οι συμβατικοί άνδρες και ότι οι περισσότερες «λεσβίες» είναι τόσο θηλυπρεπείς όσο και οι συμβατικές γυναίκες.

Ένας δεύτερος μύθος είναι ότι οι ομοφυλόφιλοι αρέσκονται στο να αποπλανούν και να παρενοχλούν μικρά παιδιά. Θεωρία αναληθής, η οποία τεκμηριώνεται με έρευνες που έχουν υλοποιηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και αναφέρονται σε άλλο κεφάλαιο.

Ο τρίτος μύθος λέει ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι άρρωστοι. Όμως η ομοφυλοφιλία τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες δεν εμποδίζει την κρίση, την σταθερότητα του χαρακτήρα, την αξιοπιστία ή τις υπόλοιπες λειτουργίες του ανθρώπου. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει και η απόφαση του Αμερικανικού Ψυχιατρικού Οργανισμού που από το 1973 σταμάτησε να συμπεριλαμβάνει την ομοφυλοφιλία στο Διαγνωστικό και Στατιστικό εγχειρίδιο του, ως ψυχική και διανοητική ασθένεια. Αντιθέτως, το μεγαλύτερο σώμα της ψυχιατρικής κοινωνίας θεωρεί ότι η καταπίεση της ομοερωτικής συμπεριφοράς και συναισθημάτων μπορεί να οδηγήσει τους ομοφυλόφιλους στον ψυχίατρο.

Ένας τέταρτος μύθος αναφέρει ότι , τα ομοφυλοφιλικά ζευγάρια μιμούνται τα παραδοσιακά ετεροφυλοφιλικά ζευγάρια, όπου ο άνδρας έχει το ρόλο του ισχυρού συζύγου και η γυναίκα είναι υποταγμένη και εκείνη που ασχολείται με τις δουλειές του σπιτιού. Όμως η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Οι σύντροφοι μέσα στην ομοφυλοφιλική σχέση είναι ίσοι και οι ρόλοι που αναλαμβάνουν είναι εναλλασσόμενοι.

Ο πέμπτος μύθος λέει ότι οι άνθρωποι με ομοερωτικές τάσεις και συμπεριφορά δεν είναι «φυσιολογικοί». Όμως η πολύ γνωστή έρευνα του Alfred C. Kinsey η οποία

ξεκίνησε την δεκαετία του '30 και διήρκησε 20 χρόνια, έδειξε ότι, ο άνθρωπος μπορεί πολύ συχνά να εμφανίσει ομοφυλοφιλική συμπεριφορά.

Ο έκτος μύθος αναφέρει ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι υπέρ-ενεργητικοί σεξουαλικά . Όμως στην πραγματικότητα, οι σεξουαλικές τους επαφές έχουν την ίδια συχνότητα με των ετεροφυλόφιλων. Από την άλλη πλευρά οι ομοφυλόφιλες γυναίκες , φαίνεται ότι δείχνουν λιγότερο ενδιαφέρον για τις σεξουαλικές επαφές από ότι οι ετεροφυλόφιλες γυναίκες.

Ο έβδομος μύθος σχετίζεται με τον προηγούμενο, καθώς αναφέρεται στην πεποίθηση ότι οι ομοφυλόφιλοι έχουν πάρα πολλές ερωτικές σχέσεις . Ενώ η κοινωνία καταδικάζει και στιγματίζει τις γυναίκες που έχουν ποικιλία ερωτικών συντρόφων, είναι πολύ πιο ανεκτική απέναντι στους ετεροφυλόφιλους άνδρες που εμπλέκονται πολύ συχνά σε σεξουαλικές δραστηριότητες , αποκαλώντας τους «Δον Ζουάν» ή «Γυναικοκατακτητές». Ένας ακόμη όρος που αναφέρεται σε κάποιον που έχει πολλούς συντρόφους είναι ο όρος «σεξουαλικά ανοικτός». Πραγματικότητα αποτελεί το ότι, στην δεκαετία του '70 οι ομοφυλόφιλοι άνδρες ήταν πολύ ανοικτοί σεξουαλικά. Όπως ανακάλυψαν ο Ψυχολόγος Allan Bell και ο κοινωνιολόγος Martin Weinberg, η πλειοψηφία των ομοφυλόφιλων αντρών είχαν από εκατό ως πεντακόσιους διαφορετικούς συντρόφους κατά τη διάρκεια της ζωής τους, σε σύγκριση με μόνο ένα έως δέκα συντρόφους που είχαν οι ετεροφυλόφιλοι άνδρες. Όμως με την εμφάνιση του Aids οι «Gay» είναι λιγότερο σεξουαλικά ανοικτοί σήμερα. Αλλά και πάλι, σε σύγκριση με τους ετεροφυλόφιλους άνδρες, οι ομοφυλόφιλοι είναι περισσότερο ανοικτοί σεξουαλικά.

Βέβαια, όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι η εναλλαγή μεγάλου αριθμού ερωτικών συντρόφων, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ομοφυλοφιλίας ή ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι από τη φύση τους επιρρεπείς στην εναλλαγή συντρόφων ή ότι η ομοφυλοφιλία προκαλεί την συχνή εναλλαγή πολλών συντρόφων.

Με άλλα λόγια, είναι μύθος το ότι η εναλλαγή ερωτικών συντρόφων θα πρέπει να αποδίδεται στην ομοφυλοφιλία. Απόδειξη για την ανατροπή του μύθου αυτού αποτελεί το ότι, οι ομοφυλόφιλες γυναίκες δεν αλλάζουν με την ίδια συχνότητα τις ερωτικές συντρόφους, όπως οι ομοφυλόφιλοι άνδρες και το ότι είναι εξίσου σταθερές στις σχέσεις τους με τις ετεροφυλόφιλες γυναίκες .

Όπως έχουμε αναφέρει και σε άλλο κεφάλαιο, οι άνδρες έχουν κοινωνικοποιηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αλλάζουν πολύ συχνά ερωτικούς συντρόφους, ανεξάρτητα από την ομοφυλοφιλική τους σεξουαλική ταυτότητα. Το απρόσωπο σεξ είναι πιο πιθανό να συμβεί ανάμεσα σε άτομα που και τα δύο αλλάζουν συχνά ερωτικούς συντρόφους (ομοφυλόφιλοι άνδρες) , παρά όταν ένα άτομο που αλλάζει συχνά συντρόφους (ετεροφυλόφιλος άνδρας) συναντά ένα άτομο που δεν κάνει το ίδιο (ετεροφυλόφιλη γυναίκα). Επομένως η συχνή εναλλαγή που παρατηρείται ανάμεσα στους

ομοφυλόφιλους άνδρες , σχετίζεται περισσότερο με τον «ανδρισμό» παρά με την ομοφυλοφιλία.

Ο όγδοος μύθος λέει ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να επιλέξει το αν θα γίνει ετεροφυλόφιλος ή ομοφυλόφιλος. Όμως κάτι τέτοιο δεν ισχύει, αφού οι λόγοι και οι παράγοντες που οδηγούν ένα άτομο να ερωτεύεται ένα άλλο άτομο, ανεξάρτητα από το φύλο του είναι ποικίλοι . Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να είναι βιολογικοί, κοινωνιολογικοί, ψυχολογικοί, περιβαλλοντικοί ή να συσχετίζονται με την οικογένεια και έχουν αναλυθεί στα κεφάλαια που προηγήθηκαν .

Σύμφωνα με τον ένατο μύθο, οι ομοφυλόφιλοι άνδρες και γυναίκες προέρχονται από «προβληματικές» οικογένειες. Όμως έρευνες έχουν δείξει ότι, τα ομοφυλόφιλα άτομα μπορεί να προέρχονται και από οικογένειες οι οποίες χαρακτηρίζονται από συνοχή και είναι δεμένες και ευτυχισμένες.

Ο δέκατος μύθος αναφέρει ότι εκείνο το οποίο ενδιαφέρει τα ομοφυλόφιλα άτομα, είναι να επιδεικνύουν με κραυγαλέο τρόπο την ομοφυλοφιλική τους ταυτότητα. Όμως η πραγματικότητα διαψεύδει τον μύθο αυτό, αφού το μεγαλύτερο ποσοστό των ομοφυλόφιλων ατόμων δεν αποκαλύπτουν την ταυτότητα τους , γιατί φοβούνται μήπως μετατραπούν σε αποδιοπομπαίους τράγους από την οικογένεια, τους συγγενείς, τους φίλους και το επαγγελματικό τους περιβάλλον και τελικά να περιθωριοποιηθούν .

Από την άλλη πλευρά σύμφωνα με την άποψη των ομοφυλοφίλων, όταν κάποιος ομοφυλόφιλος άνδρας ή γυναίκα φτάσει στο σημείο να εκμυστηρευτεί σε κάποιον άλλον τις ομόφυλες ερωτικές του προτιμήσεις σημαίνει πως έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των πρώτων και ότι δεν φοβούνται πως θα τους χαρακτηρίσει «αμαρτωλούς» και «ανώμαλους».

Ο επόμενος μύθος αναφέρει ότι η ομοφυλοφοβία δεν έχει επιπτώσεις σε άτομα νεαρής ηλικίας. Όμως, η βασικότερη αιτία θανάτου ομοφυλόφιλων ατόμων νεαρής ηλικίας είναι η αυτοκτονία . Πολλές είναι εκείνες οι μελέτες που έδειξαν ότι τα ομοφυλόφιλα άτομα, εξαιτίας των συχνών και μεγάλων πιέσεων που δέχονται τόσο από τις οικογένειες , όσο και από το κοινωνικό τους περιβάλλον, καταφεύγουν πολύ συχνά στο αλκοόλ, τα ναρκωτικά και την αυτοκτονία και σε άλλες καταστροφικές δραστηριότητες.

Σύμφωνα με το δωδέκατο μύθο, το Aids είναι η τιμωρία του Θεού προς τους ομοφυλόφιλους. Είναι πραγματικότητα ότι ο ιός του Aids αρχικά εντοπίστηκε σε ομοφυλόφιλους άνδρες. Όμως το γεγονός αυτό δεν σημαίνει πως είναι υπαίτιοι της εμφάνισης της νόσου. Όπως γνωρίζουμε ο ιός HIV μπορεί να μεταδοθεί με οποιαδήποτε σεξουαλική πρακτική κατά τα οποία δεν χρησιμοποιείται προφύλαξη, σε ετερόφυλα και ομοφυλόφιλα άτομα.

Ο τελευταίος μύθος αναφέρει ότι, η κοινωνία δεν έχει να περιμένει τίποτα από τα ομοφυλόφιλα άτομα. Πραγματοποιώντας όμως μια ιστορική αναδρομή, θα διαπιστώσουμε ότι, ένας μεγάλος αριθμός αξιόλογων συγγραφέων, ζωγράφων, ποιητών, ηθοποιών, επιστημόνων και ανθρώπων που ασχολήθηκαν με άλλους τομείς, υπήρξαν ομοφυλόφιλοι.

Η ομοερωτική συμπεριφορά επομένως, δεν σχετίζεται, με τις ικανότητες κάθε ατόμου και με την προσφορά του στην κοινωνία. (Alex Theo, «Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά», 2006).

3.2.2 Ομοφυλοφοβία

Όπως συμβαίνει και σε άλλες περιπτώσεις μειονοτήτων όπως π.χ. των μαύρων, οι ομοφυλόφιλοι συχνά αντιμετωπίζουν την προκατάληψη και τις διακρίσεις των άλλων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα προκατάληψης και ομοφυλοφοβίας απέναντι στους ομοφυλόφιλους αποτελεί η παρακάτω ιστορία.

«Προβλήματα σπασμένων σωλήνων ξεκίνησαν τον αγώνα της ιδιοκτήτριας κυρίας Έλεν Γκώβεν εναντίον του ενοικιαστή της Ρέζις Γκωτιέ, και την προβολή της προσωπικής ζωής του δεύτερου στην κεντρική πλατεία του χωριού. Μετά από αναπόφευκτες διαμάχες μεταξύ ιδιοκτήτριας και ενοικιαστή, ο δεύτερος δέχθηκε την επίσκεψη ενός δικαστικού επιμελητή στις επτά το πρωί για περίεργες έρευνες: ο τελευταίος είχε ως αποστολή να καταγράψει την ταυτότητα των παρόντων προσώπων για να επιβεβαιώσει πως ο ενοικιαστής δεν υπενοικιάζει το σπίτι σε κάποιον άλλο. Όμως ο δικαστικός επιμελητής έδειξε έναν πρωτοφανή ζήλο στην περιγραφή του σπιτιού και των προσώπων καθώς και των γεγονότων που δεν έμοιαζε να είναι μέσα στην αποστολή του. Έτσι κατά την ανάγνωση της διαπίστωσης έγινε γνωστό ότι: Ο άνδρας που άνοιξε την πόρτα στις επτά το πρωί ήταν όντως ο Ρέζις Γκωτιέ και φορούσε την ρόμπα του και κάλτσες.

Επίσης υπήρχε ένας άλλος άντρας που φορούσε μια ρόμπα. Το σπίτι ήταν σωστά επιπλωμένο. Διαπιστώθηκε όμως η ύπαρξη ενός διπλού κρεβατιού που ήταν ξεστρωμένο. Η ιδιοκτήτρια πήρε το χαρτί από τον δικαστικό επιμελητή. Είχε το δικαίωμα να το χρησιμοποιήσει όπως ήθελε. Έτσι μίλησε σε όλους για την ομοφυλοφιλία του ενοικιαστή της τόσο, που ο νεαρός μέντιουμ αναγκάστηκε να μετακομίσει.

Η κυρία Γκωβέν υποστήριξε πως δεν την ένοιαζε αν ήταν ομοφυλόφιλος ή όχι αλλά η δουλειά της δεν ήταν να του κρατάει το φανάρι.... Παρόλο που «δεν» την ενοχλούσε η ομοφυλοφιλία του νεαρού και του φίλου του, εκτός από τη δημοσίευση της ζωής του, δήλωσε πως της κατέστρεψαν το σπίτι. Μέχρι τρία πέτρινα σκαλιά της έκλεψαν από το υπόγειο (Gai Pied Hebdo No357, Φεβρουάριος 1989).

Τι είναι όμως η ομοφυλοφοβία ;

Στην αρχή ο όρος που καθιερώθηκε από τον Βόνμπεργκ το 1972 χαρακτήριζε το φόβο κάποιου ατόμου για την ομοφυλοφιλία ή την απειλή που σήμαινε γι' αυτό η ομοφυλοφιλία, την οποία πίστευε πως φέρει στο κορμί του και αμύνονταν γι' αυτό ή αυτή που έφεραν άλλα άτομα πολύ διαφορετικά.

Όμως σήμερα η έννοια του όρου έχει αλλάξει. Έτσι στον όρο ομοφυλοφοβία αποδίδονται όλες οι αρνητικές στάσεις ή συμπεριφορές ως προς την ομοφυλοφιλία και τους ομοφυλόφιλους.

Σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο Alex Theo ορισμένοι ετεροφυλόφιλοι είναι περισσότερο ομοφυλοφοβικοί από κάποιους άλλους και ανακαλύφθηκε ότι έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που τους διακρίνουν: Τα χαρακτηριστικά αυτά γενικά είναι:

1. Λιγότερες πιθανότητες να γνωρίζουν προσωπικά κάποιον ομοφυλόφιλο (άνδρα ή γυναίκα)
2. Είναι περισσότερο συντηρητικοί τόσο κοινωνικά, πολιτικά, θρησκευτικά όσο και σεξουαλικά.
3. Είναι λιγότερο μορφωμένοι και λιγότερο εύποροι.
4. Είναι μεγαλύτερης ηλικίας εκτός από τις περιπτώσεις ακραίας βίας εις βάρος των ομοφυλόφιλων, που είναι συνηθισμένες μεταξύ των νέων.
5. Είναι πιθανό να επηρεαστούν από τους φίλους τους.
6. Είναι πιθανό να θεωρήσουν ομοφυλόφιλο έναν άνδρα ο οποίος κατά την κρίση τους είναι θηλυπρεπείς.

Κατά την Elisabeth Badinter στις περισσότερες πατριαρχικές κοινωνίες η αρρενωπότητα ταυτίζεται με την ετεροφυλοφιλία. Στο μέτρο όπου η κοινωνία εξακολουθεί να προσδιορίζει το φύλο με τη σεξουαλική συμπεριφορά και την αρρενωπότητα, σε αντίθεση με την θηλυκότητα, αναμφισβήτητη η ομοφυλοφοβία όπως και η μισογυνία παίζει σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της ανδρικής ταυτότητας. Η ομοφυλοφοβία αποτελεί το μίσος για τα γυναικεία γνωρίσματα στους άνδρες, ενώ η μισογυνία αποτελεί το μίσος για τα γυναικεία γνωρίσματα στις γυναίκες.

Η Elisabeth Badinter συνεχίζοντας, αναφέρει ότι η παραδοσιακή ετεροφυλοφιλική αρρενωπότητα περιέχει και θετικά στοιχεία, όπως την κοινωνική θέση, την επιτυχία, την αντοχή, την ανεξαρτησία, την κοινωνική υπεροχή των ενήλικων ανδρών, έναντι άλλων ανδρών και τις σεξουαλικές τους σχέσεις με τις γυναίκες.

Ωστόσο η ανδρική ταυτότητα έχει διαφοροποιητικό χαρακτήρα σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ότι η γυναικεία. Κατά παράδοση, η αρρενωπότητα καθορίζεται πολύ πιο συχνά «από την αποφυγή κάποιου πράγματος... παρά από την επιθυμία.

Το να είσαι άνδρας σημαίνει να μην είσαι γυναίκα, να μην είσαι ομοφυλόφιλος, να μην είσαι μαλθακός, εξαρτημένος, υποταγμένος, να μην έχεις στενές ή σεξουαλικές

σχέσεις με άλλους άνδρες να μην είσαι υποχωρητικός στις γυναίκες. Οι αρνήσεις είναι τόσο χαρακτηριστικές για την αρρενωπότητα , ώστε ένας Αμερικανός συγγραφέας σημείωσε μεγάλη επιτυχία δημοσιεύοντας ένα βιβλίο με τον τίτλο: «Real men don't eat quiche».

Η ομοφυλοφοβία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ετεροφυλοφιλικής αρρενωπότητας, αναφέρει η Bandinter σε σημείο που να παίζει ουσιαστικό ψυχολογικό ρόλο. Δηλαδή, να επισημαίνει ποιος είναι ομοφυλόφιλος και ποιος είναι ετεροφυλόφιλος.

Ο Emmauel Reyhaud καταδεικνύει άριστα της ρίζες της ομοφυλοφοβίας: «Στο καθημερινό λεξιλόγιο, ομοφυλόφιλος δεν είναι πραγματικά ο άνδρας που έχει σεξουαλική σχέση με άνδρα, αλλά μάλλον αυτός που θεωρείται παθητικός. Ο ομοφυλόφιλος αποκαλείται κατά κανόνα "αδελφή", "κουνιστή" "τζασλή" ...μια γυναίκα δηλαδή. Αντίθετα η ενεργητική ομοφυλοφιλία μπορεί να θεωρηθεί από τον άνδρα ως μέσο επιβεβαίωσης της επιβολής του, ενώ με την «παθητική» της μορφή η ομοφυλοφιλία αποτελεί σύμβολο κατάπτωσης. Δεν κοροϊδεύει κανείς για παράδειγμα τον επιβήτορα ενώ η λέξη «encule» αποτελεί αναμφίβολα μια από τις χειρότερες βρισιές της γαλλικής γλώσσας»

Η ομοφυλοφιλία προκαλεί σε ορισμένους άνδρες (και ιδιαίτερα στους νέους) μια φοβία που όμως στις γυναίκες δεν είναι αντίστοιχη. Η φοβία αυτή εκφράζεται με προσπάθεια αποφυγής , με επιθετικότητα ή έκδηλη αηδία.

Κάποιες φορές η αποστροφή με την απλή μετατόπιση μιας καρέκλας, κριτήριο κοινωνικής απόστασης για τον τονισμό των επιπτώσεων της κατάστασης του ομοφυλόφιλου, στον χώρο των διαπροσωπικών σχέσεων. Παρατηρήθηκε ότι όταν ο πειραματιστής φορούσε μια κονκάρδα με τη φράση «Gay and Proud» δηλαδή «γκέϊ και υπερήφανος» και παρουσιαζόταν ως μέλος της ένωσης ομοφυλοφίλων ψυχολόγων, οι συμμετέχοντες στο πείραμα απομάκρυναν τις καρέκλες τους απ' αυτόν, πράγμα που δεν έκαναν για κάποιον ο οποίος δεν φορούσε παρόμοια κονκάρδα.

Οι άνδρες αντιδρούν απομακρύνοντας το κάθισμα τους από τον ομοφυλόφιλο πειραματιστή σε τριπλάσια απόσταση απ' όσο το μετακινούν οι γυναίκες, από μια πειραματίστρια που φοράει κονκάρδα με τη λέξη «Λεσβία».

Κατά την Bandinter η ομοφυλοφοβία αφορά μόνο μια μειονότητα ανθρώπων. Συνδέεται με άλλες φοβίες, και ειδικά με τη φοβία της ισότητας των φύλων. Όπως έχει αναφερθεί και σε άλλο σημείο οι ομοφυλόφοβοι είναι συντηρητικοί και προσκολλημένοι στη διατήρηση των παραδοσιακών ρόλων των φύλων. Όμως ακόμη και οι έρευνες που έγιναν μεταξύ νέων ανθρώπων, πιο μορφωμένων και πιο φιλελεύθερων από το μέσο Αμερικανό, δείχνουν ότι υπάρχει πραγματική επιφύλαξη απέναντι στους ομοφυλόφιλους.

Στην πραγματικότητα η ομοφυλοφοβία προέρχεται από κρυφούς ομοφυλόφιλους πόθους. Το αντίκρισμα ενός θηλυπρεπούς άνδρα προκαλεί τρομερή αγωνία σε πολλούς άνδρες τονίζει η Elisabeth Badinter. Είναι κάτι που φέρνει στο προσκήνιο τα δικά τους

γυναικεία χαρακτηριστικά, όπως την παθητικότητα και την ευαισθησία τα οποία είναι δείγματα αδυναμίας. Βέβαια οι γυναίκες δεν φοβούνται την θηλυκότητα τους, και αυτό αποτελεί εν μέρει την αιτία για την οποία οι άνδρες είναι πιο ομοφυλόφοβοι από τις γυναίκες.

Έρευνες έχουν δείξει ότι από όλες τις μειονότητες οι άνδρες και οι γυναίκες ομοφυλόφιλοι είναι εκείνοι οι οποίοι συγκέντρωναν την εντονότερη απέχθεια. Οι έφηβοι που αρνούνται να εκφράσουν την ρατσιστική τους γνώμη, εκδήλωναν την ομοφυλοφοβία τους με ύβρεις και επιθέσεις. Γενικά οι επιτιθέμενοι είναι εικοσάχρονοι ή ακόμα και μικρότερης ηλικίας νέοι, που δρουν κατά ομάδες και επιτίθενται σε κάποιον μοναχικό διαβάτη ή και σε ζευγάρια. Οι συμμορίες αυτές κυνηγούν τους ομοφυλόφιλους στα στέκια τους. Για τους νεαρούς αυτούς οι ομοφυλόφιλοι συμβολίζουν τους ξένους.

Ο ψυχολόγος Gregory Herek υπογραμμίζει ότι η επίθεση ενισχύει το αίσθημα της συμμετοχής στην ομάδα των επιτιθέμενων και εκφράζει την κοινή τους αξία. Με την επίθεση προς τους ομοφυλόφιλους επιβεβαιώνουν επίσης και την ετεροφυλοφιλία τους. Όμως η ομοφυλοφοβία είναι δυνατόν να υιοθετηθεί και από τους ίδιους τους ομοφυλόφιλους. Στην περίπτωση αυτή, μέσα τους δημιουργείται μια διαμάχη και βιώνουν πόνο, εξαιτίας του κοινωνικού στιγματισμού που δέχονται.

Όταν ένας ομοφυλόφιλος υποφέρει γι' αυτό που είναι και ζητάει να απαλλαγεί απ' αυτό που φέρει μέσα του, σημαίνει πως εκφράζει την εσωτερική του ομοφυλοφοβία την οποία όμως οφείλει να διαλύσει. Έτσι κάθε ψυχοθεραπευτική παρέμβαση βοηθάει τον ομοφυλόφιλο να εκδηλωθεί.

Οι ψυχοθεραπευτές Ρόκλιν 1982, Καρτέλ 1984, και Χάνλεου Χακενμπουκ 1993 δηλώνουν πως μόνο οι ομοφυλόφιλοι μπορούν να βοηθήσουν μια τέτοια κατάσταση γιατί βρίσκονται στην ίδια κατάσταση και έχουν ξεπεράσει αυτό το στάδιο. (Jacques Corrige Homosexualite)

Σύμφωνα με τον Alexander Louen MD ο ομοφυλόφιλος είναι συχνά αντικείμενο περιφρόνησης, ταυτόχρονα όμως αρκετοί ετεροφυλόφιλοι εκδηλώνουν κάποιο ενδιαφέρον και νιώθουν σαγήνη σχετικά με την ομοφυλοφιλία.

Τα μπαρ για ομοφυλόφιλους (gay bars) στο Γκρήνουιτς Βίλατζ είναι γεμάτα τουρίστες περίεργους για την παράξενη αυτή ζωή. Οι άνθρωποι αυτοί υποβάλλουν τον εαυτό τους στην ατμόσφαιρα της ομοφυλοφιλίας, την ίδια στιγμή που εκφράζουν απέχθεια γι' αυτή. Όμως το άγχος προέρχεται από ένα στρώμα λανθάνουσας ομοφυλοφιλίας που είναι έντονα απωθημένο από τον μέσο άνθρωπο. Η κοινωνική στάση απέναντι στην ομοφυλοφιλία καθρεφτίζει το ίδιο άγχος. Σημαντικό είναι ότι ενώ η αντρική ομοφυλοφιλία καταδικάζεται σχεδόν καθολικά στις δυτικές χώρες, η γυναικεία ομοφυλοφιλία είναι ανεκτή.

Έτσι ενώ υπάρχουν νόμοι οι οποίοι απαγορεύουν την αντρική ομοφυλοφιλία , δεν υπάρχουν καθόλου νόμοι ενάντια στην γυναικεία. Η στάση αυτή έχει τη βάση της στον φόβο ότι η ομοφυλοφιλία είναι μεταδοτική και ότι η προσβολή απ' την «αρρώστια» έχει σαν αποτέλεσμα μια κατάσταση αδυναμίας απώλειας του σθένους και ανικανότητας.

Η επίκριση αυτή προέρχεται απ' τη πεποίθηση μιας κοινωνίας ότι η επιβίωση της εξαρτάται από την επιθετικότητα της.

Ο ομοφυλόφιλος δηλαδή θεωρείται άτομο αδύναμο, το οποίο δεν έχει πυγμή να υπερασπίσει και να παλέψει για τους θεσμούς της κοινωνίας. (Α. Πόουεν, MD , Αθήνα , 1990) Αξίζει επίσης να αναφερθεί στο σημείο αυτό και η άποψη των ομοφυλόφιλων γυναικών η οποία εκφράζεται στην ιστοσελίδα τους.

Σύμφωνα λοιπόν με τις τελευταίες η ομοφυλοφοβία ή ομοφοβία όπως εκείνες την αποκαλούν, είναι το μίσος, η μη ανοχή και ο φόβος για όποιον άνθρωπο δηλώνει λεσβία, gay ή αμφισεξουαλικός. Πρόκειται για προκατειλημμένα συναισθήματα τα οποία διαιωνίζουν μύθους στερεότυπα και διακρίσεις, που υιοθετούνται και από τους ίδιους τους ομοφυλόφιλους επειδή ζουν και κινούνται μέσα σε μια ομοφοβική κοινωνία , με αποτέλεσμα να θεωρούν τον εαυτό τους άρρωστο και διεφθαρμένο και να στρέφονται πολύ εύκολα στην κατανάλωση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών, ή να χρησιμοποιούν ρατσιστική συμπεριφορά προς τους άλλους ομοφυλόφιλους (που πολλές φορές είναι πιο βίαιη και από αυτή των ετεροφυλοφίλων).

Συνεχίζοντας οι ομοφυλόφιλες γυναίκες , αναφέρουν πως η ομοφοβία είναι πνευματική σκλαβιά γιατί εγκλωβίζει τον τρόπο σκέψης και τη συμπεριφορά των ατόμων σε μια αρνητική στάση, για την ομοφυλοφιλία των ανδρών και γυναικών με αποτέλεσμα να πιστεύουν πως η ετεροφυλοφιλία είναι η μοναδική νόμιμη μορφή σεξουαλικών σχέσεων.

Θεωρούν ακόμη ότι, αφού η μουσική, ο κινηματογράφος και η τηλεόραση προωθούν έντονα τον ετεροσεξισμό, είναι λογικό να περνά η εικόνα της ετεροφυλόφιλης ρομαντικής σχέσης, που απαρτίζει και τον πυρήνα της οικογένειας. Ακόμη οι νόμοι και οι κοινωνικές νόρμες ενισχύουν την ετεροφυλοφιλία και χρησιμοποιούνται ως μέσο διακρίσεων κατά των ομοφυλοφίλων. Μέσα σ' αυτό το αρνητικό κλίμα , ο κάθε ομοφυλόφιλος αναγκάζεται να προσαρμόσει την συμπεριφορά του έτσι ώστε να περνά απαρατήρητος και να μην απορριφθεί απ' την οικογένεια και τον κοινωνικό του περίγυρο. Σε πολλές περιπτώσεις ακόμη και ο χώρος εργασίας απομονώνει τα ομοφυλόφιλα άτομα και τους επιβάλλει να είναι απλοί θεατές.

Η αρνητική αυτή κατάσταση αλλά και τα συναισθήματα φόβου που δημιουργεί η ομοφυλοφιλία, βασίζεται στην λανθασμένη εικόνα που κυκλοφορεί ευρέως και που τοποθετεί στην θέση του αποδιοπομπαίου τράγου όποιον άνθρωπο έχει διαφορετική σεξουαλικότητα από την ετεροφυλοφιλική.

Προσθέτουν ακόμη ότι όταν σπάνια γίνεται μνεία για την ποικιλία και τις μορφές της σεξουαλικότητας του ανθρώπου, ο ετεροσεξισμός, ο ετεροκεντρισμός και η κυριαρχία των ετεροφυλοφιλικών σχέσεων, βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για να περάσουν την εντύπωση πως μόνο ένας «σωστός» τρόπος υπάρχει, πως ένα είδος σχέσεων είναι «κανονικό» ενώ όλες οι άλλες σχέσεις, είναι απλώς ανεκτές και κανένας δεν λαμβάνει σοβαρά σχέσεις και οικογένειες που αποτελούνται από άτομα του ίδιου φύλου.

Η ομοφοβία είναι αποτέλεσμα της άγνοιας και η άγνοια δημιουργεί και διαιωνίζει προκαταλήψεις, δημιουργεί φοβίες για τον άλλον, τον ξένο που φαντάζει απειλητικός. Προκαλεί συναισθήματα μίσους ως προς μια ομάδα η οποία πολύ εύκολα γίνεται στόχος και αποδέκτης όλων των αρνητικών αντιδράσεων. Εμποδίζει την επικοινωνία και στιγματίζει τους καθ' όλα υγιείς και δημιουργικούς ανθρώπους αναγκάζοντας τους να κρύβουν τον τρόπο ζωής τους, προκειμένου να μην γίνουν «δακτυλοδεικτούμενοι» λένε, ολοκληρώνοντας το κείμενο τους για την ομοφυλοφιλία οι λεσβίες γυναίκες. ([groups.msn.com/greeklesbians community/Fa.msnw](http://groups.msn.com/greeklesbianscommunity/Fa.msnw) 4/7/2006).

3.2.3 Το AIDS ως παράγοντας πρόκλησης της Ομοφυλοφοβίας

Σύμφωνα με τον John Sniers η θανατηφόρος ασθένεια του Aids θεωρείται από πολλούς ανθρώπους «ως ασθένεια των ομοφυλοφίλων».

Το Aids έχει σημαδέψει βαθιά όλες τις αλλαγές που σημειώθηκαν μετά την δεκαετία του '60 στην κοινωνική αφύπνιση των ομοφυλοφίλων.

Στην Αμερική όπου το σεξ για διασκέδαση είναι τρόπος ζωής, η γενιά των νέων ομοφυλόφιλων ανδρών της δεκαετίας του '70 αποτελείται από εκείνα ακριβώς τα άτομα που έχουν επηρεαστεί από την κρίση που προκαλεί η ασθένεια του Aids.

Τα πένθιμα εμβλήματα αντικατέστησαν την ζωντανή μουσική για χιλιάδες ομοφυλόφιλους άνδρες, οι οποίοι βρήκαν οδυνηρό και πρόωρο θάνατο.

Εκείνοι οι οποίοι φοβούνται και απεχθάνονται την ομοφυλοφιλία χρησιμοποίησαν κάθε ευκαιρία να κατηγορήσουν την κοινότητα των ομοφυλοφίλων για την εμφάνιση και την διάδοση του Aids, επιμένοντας ότι δεν είναι τίποτα άλλο παρά τιμωρία για τον διεφθαρμένο τρόπο ζωής τους.

Στο τέλος της δεκαετίας του '80 η βιαιότητα της ηθικής κατακραυγής, πέτυχε να στρέψει πολλά άτομα κατά της κοινότητας των ομοφυλοφίλων, δημιουργώντας μια θλιβερή, κακή και άρρωστη εικόνα για τους ομοφυλόφιλους.

Εκείνο όμως το οποίο αναπτύχθηκε επίσης, συνεχίζει ο Shiers είναι η αλληλεγγύη και η συντροφικότητα, κάτι που θα ήταν αδύνατο στις παλαιές κακές ημέρες, τότε που ο φόβος, οι ενοχές και η μυστικότητα βασίλευαν ανενόχλητες. (J. Button, Στενότερες σχέσεις, 1994)

3.2.4 Πλεονεκτήματα & μειονεκτήματα της Ομοφυλοφοβίας

Σύμφωνα με την Elisabeth Badinter η ομοφυλοφοβία ενισχύει την εύθραυστη ετεροφυλοφιλία ορισμένων ανδρών. Είναι επομένως, ένας μηχανισμός ψυχικής άμυνας, μια στρατηγική για την αποφυγή αναγνώρισης ενός μέρους του εαυτού, το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό.

Η διοχέτευση της επιθετικότητας προς τους ομοφυλόφιλους είναι ένας τρόπος να εξωτερικεύσει κάποιος την σύγκρουση και να την καταστήσει υποφερτή.

Κατά τον Gregory Herek η ομοφυλοφοβία μπορεί να έχει επίσης κοινωνικές προεκτάσεις: ένας ετεροφυλόφιλος εκφράζει τις προκαταλήψεις του εναντίον των γκέι για να κερδίσει την επιδοκίμασία των άλλων και με τον τρόπο αυτό να τονώσει την αυτοπεποίθησή του. Τέλος η ομοφυλοφοβία είναι μια άποψη γενικότερης ιδεολογίας όπως για παράδειγμα η συντηρητική θρησκευτική ιδεολογία που επιτάσσει αυστηρά προκαθορισμένες ανδρικές δραστηριότητες.

Παρόλα αυτά η ομοφυλοφοβία δεν έχει μόνο «πλεονεκτήματα». Εκτός απ' το ότι εξαργιώνει τους ομοφυλόφιλους, στοιχίζει ακριβά στους ετεροφυλόφιλους αρσενικούς. Όχι μόνο τους κάνει «μάρτυρες του ανδρικού ρόλου» κατά την έκφραση του Joseph Pleck, αλλά αποτελεί και το βασικό εμπόδιο της ανδρικής φιλίας. Η αναφορά Hite ήταν αποκαλυπτική, αφού στην ερώτηση «Περιγράψτε τον άνδρα με τον οποίο είστε ή ήσασταν πολύ στενά συνδεδεμένοι» πολλοί άνδρες απάντησαν ότι δεν είχαν κανένα «στενό φίλο» την περίοδο που διεξάγονταν η έρευνα.

Απ' τον Φρόιντ γνωρίζουμε ότι η ανδρική φιλία ξεκινά από την μετουσίωση της ομοφυλοφιλικής επιθυμίας και ότι οι άνδρες αντιστέκονται σθεναρά στο να εκφράσουν την παθητικότητα τους με άλλους άνδρες. Αυτές είναι οι αιτίες που τους κάνουν να αποφεύγουν τις ανδρικές οικειότητες.

Ο Robert Bell στη μελέτη του για τη φιλία, διαπιστώνει την διαφορά των φύλων στο θέμα αυτό. Ενώ οι γυναίκες καλλιεργούν μεταξύ τους την οικειότητα, οι άνδρες συναντιούνται τις περισσότερες φορές ανά ομάδες και όχι ανά δυο. Με τον τρόπο αυτό επομένως αποφεύγουν τον ομοφυλοφιλικό πειρασμό, δυσκολεύουν την προσωπική επικοινωνία και παράλληλα προσφέρουν αμοιβαία επιβεβαίωση της αρρενωπότητάς τους.

Συνεχίζοντας ο Robert Bell αναφέρει ότι, είναι εντυπωσιακός ο αριθμός των ανδρών που βεβαιώνουν ότι ο καλύτερος φίλος τους είναι η γυναίκα τους, βρίσκοντας έτσι έναν άλλο τρόπο να απαλλαγούν απ' τις φοβίες τους.

Η ομοφυλοφοβία «περιορίζει την απόκτηση φίλων, στερεί τους άνδρες από πλούσιες εμπειρίες και από γνώσεις που δεν μπορεί κανείς να αποκτήσει παρά μόνο με την παρέα κάποιου άλλου».

Ο Guy Corneau επισημαίνει πως , η ομοφυλοφιλία η οποία έχει πρωταρχικό της σκοπό την ενίσχυση της ετεροφυλοφιλίας, ίσως αποτελεί μια από τις αιτίες της ομοφυλοφιλίας.

Ο φόβος της ομοφυλοφιλίας «δηλητηριάζει κάθε δυνατότητα ανδρικού ερωτισμού και εμποδίζει πολλούς πατέρες να αγγίξουν τον γιο τους. Όταν ο πατέρας αφήνει αποκλειστικά στην μητέρα την επαφή με το σώμα του παιδιού, τα αγόρια δεν αναπτύσσονται θετικά σε σχέση με το σώμα του πατέρα , αλλά αντίθετα αναπτύσσονται αρνητικά ενάντια στο σώμα της μητέρας. Ο φαύλος κύκλος της μεταβίβασης δηλαδή της ομοφυλοφοβίας από πατέρα σε γιο , δεν διακόπτεται με τρόπο μαγικό.

Καμία ορθολογική ή ιδεολογική απόφαση δεν μπορεί να θέσει τέρμα στον φόβο αυτό. Εντούτοις μια γενιά φεμινιστριών καταρράκωσε το αρσενικό πρότυπο και αμφισβήτησε σοβαρά τον παραδοσιακό πατρικό ρόλο. Σε κάποιες περιπτώσεις εμφανίζονται νέες πατρικές συμπεριφορές που θα πρέπει να ανακόψουν τις φοβίες αυτές.

Όμως ενδιαφέρον παρουσιάζει και η άποψη του Κώστα Τσαρούχα σχετικά με την ομοφυλοφοβία. Σύμφωνα με τον Κ. Τσαρούχα η ομοφυλοφοβία είναι ένα φαινόμενο υπαρκτό και το οποίο εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους. Είτε μέσα, είτε έξω από τις ομοφυλοφιλικές κοινωνίες πολλοί είναι που έχουν δεχθεί επιθέσεις από ομοφυλοφοβικούς.

Η επίθεση αυτή μπορεί να είναι ο φυσικός βιασμός, κάποιο περιπαικτικό χαμόγελο, ή και ύβρεις εναντίον των ομοφυλοφίλων. Σε όλες τις περιπτώσεις όμως οι τελευταίοι αδυνατούν να αντιδράσουν σε τέτοιου είδους καταστάσεις, ενώ κάποιοι δεν έχουν κανένα να μιλήσουν και να ζητήσουν βοήθεια.

Συνεχίζοντας ο Κ. Τσαρούχας αναφέρει ότι «η ομοφυλοφοβία είναι ένα εμπόδιο στην ελεύθερη επιλογή του ανθρώπου, σ' ότι αφορά τη ζωή του, την έκφραση του δικού του ερωτικού ή σεξουαλικού ενστίκτου». (Κώστας Τσαρούχας, Άλκηστις , σελ.153)

Ίσως είναι καιρός να μπει στην παγκόσμια δήλωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων-πιστεύει και διακηρύσσει η Ένωση ομοφυλοφίλων στην Γαλλία SOS Homophobie- ένα άρθρο που να ορίζει: «κάθε πρόσωπο έχει βασικό δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής του τρόπου ζωής του, των ανθρώπων που αγαπάει, της σεξουαλικότητάς του. Κανένας δεν θα γίνει αντικείμενο διάκρισης όσον αφορά την προσωπική του ζωή ούτε προσβολής της αξιοπρέπειάς του, της φυσικής ακεραιότητας ή της ηθικής του. Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από το νόμο μπροστά σε τέτοιες διακρίσεις και προσβολές». (Κώστας Τσαρούχας, Άλκηστις, 1995)

Μέρος 3 : Τα Κινήματα Ομοφυλοφίλων

Τα ομοφυλοφιλικά κινήματα αλλά και η ιδεολογία που τα συνοδεύει , συμβολίζουν τις προσπάθειες των ομοφυλοφίλων, για να αποκτήσουν βασικά δικαιώματα τα οποία είναι απαραίτητα στην ζωή κάθε ανθρώπου.

Τα δικαιώματα αυτά είναι η ελευθερία του κάθε ατόμου να ρυθμίζει την προσωπική του ζωή όπως εκείνο επιθυμεί, η αναγνώριση , η αποδοχή και το δικαίωμα στην διαφορετικότητα .

Για πολλά χρόνια οι ομοφυλόφιλοι , διεκδικούσαν τα δικαιώματα αυτά, αντιμετωπίζοντας συνειδητά τον κίνδυνο του στιγματισμού, της περιθωριοποίησης και της καταστροφής της προσωπικότητάς τους .

Οι αγώνες που πραγματοποίησαν για να διεκδικήσουν τα ζωτικής σημασίας δικαιώματα , κόστισαν ακόμη και την ζωή τους. Παρακάτω θα αναφερθούμε σε κάποια ομοφυλοφιλικά κινήματα , στην πορεία τους, αλλά θα δούμε και ποια από αυτά κατόρθωσαν να αντέξουν στην καταπίεση και την ανισότητα.

3.3.1 Τα απελευθερωτικά κινήματα της Γερμανίας

Το 1860 η Γερμανία προχωρεί για την ενοποίησή της, γύρω από την ρώσικη μοναρχία. Όλα εκείνα τα κράτη τα οποία θα αποτελέσουν την γερμανική Αυτοκρατορία ,θα προβούν στην διαδικασία ενός ενιαίου ποινικού κώδικα που θα αποτελέσει σταθμό για την διαμόρφωση του κράτους αυτού.

Όμως, ο καινούργιος ποινικός κώδικας με την παράγραφο 175, εισάγει την τιμωρία από την δικαιοσύνη για τις «παρά φύσιν» πράξεις μεταξύ των ανδρών. Στη γυναικεία ομοφυλοφιλία δεν γίνεται καμία αναφορά , αφού την εποχή του ναζισμού οι γυναίκες έχουν πολύ χαμηλή κοινωνική θέση. Αξίζει να σημειωθεί πως το άρθρο 175 θα συνεχίσει να ισχύει ως το 1960.

Η υιοθέτηση του άρθρου αυτού, δίνει το έναυσμα για να ξεκινήσουν οι διώξεις κατά των ομοφυλοφίλων. Μεγάλος αριθμός διώκεται δικαστικά, ενώ άλλοι δολοφονούνται μόνο και μόνο επειδή ήταν ομοφυλόφιλοι. Στην συνέχεια ο νόμος ψυχιατροποιείται και παραιτείται από την αξίωση μια καθολικής γνώσης , για να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές μια ιατρικής επιστήμης η οποία προσδιορίζει που ξεκινάει το παθολογικό , της μόνης ικανής να το εξηγήσει με την πραγματογνωμοσύνη του υποκειμένου.

Βεβαιώνει πως τιμωρεί τις πράξεις μόνο, αλλά παράλληλα προσδιορίζει βάσει του νόμου, τις αναφορές της αστυνομίας και των προανακρίσεων ένα τύπο ομοφυλοφιλίας, των οποίων οι πράξεις που επιδέχονται δικαστική κύρωση, είναι η ακριβής αντανάκλαση.

Ακολούθησαν δίκες οι οποίες φέρνουν στο φως της δημοσιότητας την ομοφυλοφιλική σεξουαλική κατεύθυνση . Οι ομοφυλόφιλοι κατηγορούμενοι , ανήκουν όλοι στην «Υψηλή κοινωνία» και τους προσάπτουν κατηγορίες αφενός για τα ήθη τους και αφετέρου για τις ξεστρατισμένες κοινωνικά προτιμήσεις τους για τους νέους. Αργά – αργά μέσα στο πέρασμα των χρόνων, διαμορφώθηκε η ιδέα ότι αποτελούν ένα «κοινωνικό κίνδυνο» ο οποίος διαταράσσει την ισορροπία . Οι μεγάλες δίκες οδηγούν για μερικά χρόνια και πάλι στις διώξεις κατά των ομοφυλοφίλων που φαίνεται να στιγματίζει την πορεία του ανερχόμενου ομοφυλοφιλικού κινήματος.

Το 1897, δημιουργείται η πρώτη ομοφυλοφιλική οργάνωση στον κόσμο με επωνυμία «Ανθρωπιστική και επιστημονική επιτροπή» ή αλλιώς W.H.K. . Μέλη της οργάνωσης αυτής είναι και ο Δρ. Μάγκνους Χίρσφελντ , ο εκδότης του Μαξ Σπόρ , και ο Άντολφ Αράντ, διευθυντής της πρώτης γερμανικής ομοφυλόφιλης εφημερίδας που άρχισε να εκδίδεται επίσης το 1896. Μέχρι το 1899 , ο Σπορ είχε ήδη εκδώσει 23 έργα σχετικά με την ομοφυλοφιλία ενώ το 1900 η οργάνωση απαριθμούσε 70 μέλη. Η ίδρυση της Ανθρωπιστικής και επιστημονικής επιτροπής , θα πρέπει να επανατοποθετηθεί στο κέντρο των πολλαπλών κοινωνικών πειραματισμών που λάμβαναν χώρα στη μεσοαστική τάξη της Γερμανίας. , πραγματοποιούνται μια σειρά από νέες κινήσεις γύρω από τον τύπο με την έκδοση φυλλαδίων. Το 1905 τυπώνουν 320 εκδόσεις για τους ομοφυλόφιλους στη Γερμανία .

Ο Χίρσφελντ μέσα στην περίοδο αυτή της έκρηξης οργανώνει μια καμπάνια , με σκοπό να προκαλέσει αναστάτωση και να καταργήσει το νόμο 175. Στην καμπάνια αυτή μοιράζει φυλλάδια που αναφέρονται στους ομοφυλόφιλους αλλά μαζεύει και υπογραφές. Το 1903 ο πρώτος ,αποφασίζει να αρχίσει την πρώτη εθνική έρευνα για την ομοφυλοφιλία, η οποία έχει μεγάλη απήχηση.

Ο Δρ. Μάγκνους Χίρσφελντ , μέσα από την έρευνα του αποδεικνύει ότι τα ομοφυλόφιλα άτομα δεν είναι μερικά απομονωμένα «τέρατα» αλλά μια υπαρκτή μειονότητα, ένα άτομο στα σαράντα.

Όμως με όλες αυτές τις ενέργειες η δικαιοσύνη εξοργίζεται και οι ομοφυλόφιλοι διώκονται και πάλι .Το 1907 γίνεται μια μεγάλη εκδήλωση για την κατάργηση του άρθρου 175 και στην οποία συμμετείχε μεγάλος αριθμός ατόμων .

Τα σκάνδαλα τα οποία ήρθαν στο προσκήνιο και ενοχοποιούσαν πολλούς στρατιώτες , επιστήμονες και άλλους σημαντικούς ανθρώπους, ανέκοψαν την ευθεία πορεία ενός κινήματος ήδη διαρθρωμένου.

Σε μικρό χρονικό διάστημα, όλες οι προσπάθειες της W.H.K. καταλήγουν σε ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα : μια πρόταση νόμου, που σκόπευε να επεκτείνει την ισχύ του άρθρου 175 και στις σχέσεις μεταξύ γυναικών. Η ροπή του κινήματος του Χίρσφελντ δεν υπήρξε ποτέ πιο ένδοξη και ο ίδιος αναφέρει το 1915 : «Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να

επαναλάβουμε τις κινήσεις μας, μόλις επέλθει αυτό που ελπίζουμε σε γρήγορη νίκη». Η Ανθρωπιστική και επιστημονική επιτροπή , W.H.K, είχε γίνει μια διεθνής οργάνωση .

Ο Χίρσφελντ δημιουργεί παραρτήματα στην Βιέννη , το Λονδίνο και το Άμστερνταμ . Το κίνημα στην συνέχεια ακολουθεί περισσότερο ριζοσπαστικές ιδέες. Τα μέλη του , συμμετέχουν σε διαδηλώσεις και συγκεντρώσεις με επικεφαλής το Χίρσφελντ. Το 1919 μετά από μια συμφωνία , οι ποινές που προβλέπονται από το άρθρο 175 ελαττώνονται . Η W.H.K. στη Γερμανία προσθέτει στις δραστηριότητές της διάφορα μέσα, για την ματαίωση της προπαγάνδας . Την ίδια περίοδο γυρίζει το πρώτο φιλμ ομοφυλόφιλης προπαγάνδας με τίτλο : «Διαφορετικός από τους άλλους» με τον Κόντραντ Βάιντ , αλλά και «Το εργαστήριο του Δόκτορα Καλιγκάρι». Το τελευταίο αυτό φιλμ αποτελεί και μια σκοτεινή ιστορία αντί-ομοφυλόφιλου εκβιασμού , όπου ο Χίρσφελντ υποδύεται τον ίδιο του τον εαυτό. Τον Ιούνιο του 1916 πραγματοποιούνται τα εγκαίνια του Ινστιτούτου των σεξουαλικών επιστημών , ένα από τα σημαντικότερα όνειρα του Χίρσφελντ .

Το Ινστιτούτο αυτό, επιχορηγούμενο από το κράτος, είναι η επιστημονική έκφραση της W.H.K. Επίσης, μετά από τις αλληπάλληλες προσπάθειες κατάργησης του άρθρου 175, η κοινοβουλευτική επιτροπή είναι στα πρόθυρα να την αποσύρει αλλά ναζισμός ξαφνικά αποτελεί μεγάλη απειλή.

Η προοπτική κατάργησης του άρθρου εξαφανίζεται στη δίνη των γεγονότων. Η αποτυχία του γερμανικού κινήματος σταματημένου ακριβώς τη στιγμή της πλήρους ανάπτυξης του, δεν είναι δυνατόν να μην οδηγήσει τη συνείδηση μπροστά σε μια ιστορική κατάσταση ιδιαίτερα ξεχωριστή.

Από την εξέλιξη των γεγονότων , φαίνεται καθαρά πως η καθυστέρηση του ίδιου του «ομοφυλόφιλου ζητήματος», απόβηκε μοιραία για το κίνημα τις περισσότερες φορές. Το κίνημα δεν καταφέρνει να φτάσει σε πλήρη ισχύ , μονάχα ύστερα από όλα τα άλλα κινήματα μεταρρύθμισης της καθημερινότητας όπως π.χ. το φεμινιστικό.

Επιπροσθέτως είναι το πρώτο θύμα του πολιτικού αντίκτυπου , που ακολουθούν τις εποχές της «παρακμής». (Βίλχελμ Ράιχ, Η σεξουαλική επανάσταση, 1971).

3.3.2 τα απελευθερωτικά κινήματα της Ελλάδας

Το πρώτο απελευθερωτικό κίνημα ομοφυλοφίλων Ελλάδος (Α Κ Ο Ε) ιδρύθηκε το 1978. Εξαιτίας του σχεδίου «Περί αφροδισίων νόσων» έδρασε με γοργούς ρυθμούς , για την κατάργηση του νόμου αυτού όπου είχε ψηφίσει εκείνη την περίοδο η κυβέρνηση.

Οι ομοφυλόφιλοι αντιτιθέμενοι δυναμικά σ' αυτό το Σχέδιο Νόμου, κατάφεραν να ματαιώσουν την ψήφιση του, συνεργαζόμενοι και με άλλους φορείς από το εξωτερικό .

Κατάφεραν επίσης να υλοποιήσουν με αυτόν τον τρόπο την ιδέα, ίδρυσης του Α. Κ. Ο. Ε.

Τα μέλη του Α. Κ. Ο. Ε. αποφάσισαν να εκδίδουν και το περιοδικό ΑΜΦΙ μέσω του οποίου ήθελαν να εκφράζουν δημόσια την ομοφυλόφιλη επιθυμία, από όποια πλευρά και αν ερχόταν, χωρίς πολλούς φραγμούς. Μέσα στις προσπάθειες του Απελευθερωτικού κινήματος Ομοφυλοφίλων Ελλάδος, ήταν και η δημιουργία μιας τηλεφωνικής γραμμής, που μπορούσαν να καλούν τόσο οι ομοφυλόφιλοι, όσο και οι ετεροφυλόφιλοι και να ζητούν συμβουλές και πληροφορίες. Παράλληλα, το Α. Κ. Ο. Ε συνεργαζόταν και με άλλες ομοφυλοφιλικές οργανώσεις του εξωτερικού. Σκοπός του ήταν να δημιουργήσει μια άμεση συνεργασία με προοδευτικά κόμματα, προκειμένου να βοηθηθεί από αυτά, επιταχύνοντας και την απελευθέρωση της σεξουαλικότητας του κάθε ανθρώπου χωρίς καταπιέσεις και περιορισμούς.

Με βάση τις αναφορές που υπάρχουν στο περιοδικό ΑΜΦΙ, τεύχος 3-4, έκδοση 1979, οι αρχές και οι στόχοι του Α. Κ. Ο. Ε καθορίζονται ως εξής :

«Το Απελευθερωτικό Κίνημα Ομοφυλοφίλων Ελλάδος, θέλοντας να διευκρινίσει τον ρόλο του και να καθορίσει τη φυσιογνωμία του, μέσα στη σύγχρονη προβληματική της σεξουαλικής απελευθέρωσης και του επιστημονικού της χαρακτήρα για καθολική απαλλαγή του ανθρώπινου προσώπου από τις κάθε μορφής αλλοτριώσεις και καταπιέσεις, που υφίσταται μέσα στα δεδομένα πλαίσια της πατριαρχικής κοινωνίας και ιδεολογίας, δίνει στη δημοσιότητα ένα σχέδιο πολιτικής πλατφόρμας. Το σχέδιο αυτό συντάχθηκε από ειδική επιτροπή του Α. Κ. Ο. Ε., η οποία έλαβε υπόψιν της τα ανάλογα κείμενα των ομοφυλοφιλικών οργανώσεων της Ευρώπης και συζητήθηκε και ψηφίστηκε κατ' άρθρον από τη Συνέλευση των μελών του Α. Κ. Ο. Ε».

Πιο συγκεκριμένα οι βασικές αρχές του Α. Κ. Ο. Ε ήταν :

- § Να αγωνίζεται ενάντια στο σύστημα και ιδίως ενάντια στη θεσμοποιημένη αντίληψη ότι το ετεροφυλόφιλο ζευγάρι, ο γάμος και η τεκνοποίηση δεν αποτελούν τον μοναδικό σκοπό της σεξουαλικότητας.
- § Να αγωνίζεται προκειμένου να καταργηθούν οι διακρίσεις που υπάρχουν για σεξουαλικούς λόγους, ώστε να αντιμετωπιστεί και η καταπίεση που βγαίνει, ώστε να αναγνωριστεί κάθε πλευρά της ομοφυλόφιλης επιθυμίας.
- § Να αγωνίζεται για να ανατρέψει την ιδεολογία που επικρατεί για μια κοινωνία ανδροκρατούμενη, η οποία δημιουργεί έτσι μια καταπιεστική ανδροκρατική ηθική, η οποία τοποθετεί τον άνδρα σ' ένα συγκεκριμένο ρόλο. Με αυτόν τον τρόπο, μια σεξουαλική επανάσταση θα καταργήσει τα πατριαρχικά ήθη και ταμπού.
- § Τέλος, πίστευε ότι μια σεξουαλική επανάσταση, μπορούσε να ολοκληρωθεί μόνο μέσα στο πλαίσιο μιας κοινωνικής επανάστασης που

θα ανατρέψει τις παρούσες οικονομικοπολιτικές και ηθικοκοινωνικές δομές της κοινωνίας, που θα επιτρέψει την απελευθέρωση όλων των σεξουαλικά καταπιεζόμενων ανθρώπων και ιδιαιτέρως των σεξουαλικών μειονοτήτων. Αυτό θα επιτευχθεί, με την συνειδητοποίηση ότι τόσο οι ετεροφυλόφιλοι, όσο και οι ομοφυλόφιλοι καταπιέζονται από τις ίδιες τις δομές και θα απαιτήσει τη συνένωση στον ιδεολογικό πολιτικό και οικονομικό αγώνα όλων των καταπιεζόμενων κοινωνικών ομάδων με σκοπό την ελεύθερη σεξουαλικότητα μέσα σε μια πραγματικά ελεύθερη ταξική κοινωνία. (Περιοδικό Αμφί, τεύχος 3-4, 1979)

Το Απελευθερωτικό κίνημα Ομοφυλοφίλων Ελλάδος είχε εκφέρει άποψη για όλα εκείνα τα θέματα που αφορούσαν την σεξουαλική καταπίεση ομοφυλόφιλων και ετεροφυλόφιλων, την απελευθέρωση των ηθών, την αποποινικοποίηση της πορνείας, την κατάργηση νομοθεσίας με κριτήριο το σεξ και σε άλλα πολλά θέματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Α. Κ. Ο. Ε. σταμάτησε να λειτουργεί πριν πολλά χρόνια. Πολλά από τα μέλη του αποχώρησαν, χάνοντας σταδιακά την αρχική του μορφή. Αργότερα, πραγματοποιήθηκαν κάποιες προσπάθειες ανασυγκρότησης από την πλευρά των μελών, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Στις αρχές της δεκαετίας του '80 εμφανίζεται η πρώτη συλλογική, αλλά πολύ σύντομη παρέμβαση του Α. Μ. Ο. Θ. Ύστερα από κάποιες δημόσιες εκδηλώσεις του Α. Μ. Ο. Θ., οι οποίες λειτούργησαν ως εξομολογητικές πράξεις και ενέργειες εξωτερίκευσης της ερωτικής ταυτότητας των μελών, ίσως και μέσα από μια επαναστατική – αυτοσαρκαστική προσέγγιση της ομοφυλοφιλίας. Χαρακτηριστικός είναι ο τίτλος του εντύπου του Α. Μ. Ο. Θ.: «Μπανάνα». Η οργάνωση αυτή εξαφανίζεται από τη Θεσσαλονίκη και τα μέλη της δεν δραστηριοποιούνται ξανά.

Λίγα χρόνια αργότερα το 1987, ιδρύεται στην Θεσσαλονίκη μια νέα οργάνωση με την επωνυμία Ο. Π. Ο. Θ. Η οργάνωση αυτή συστάθηκε μέσα από την αξιοποίηση της προσωπικής εμπειρίας του ιδρυτή της στο γερμανικό ομοφυλοφιλικό κίνημα, καθώς και της ελληνικής αντιομοφυλοφιλικής οργανωτικής και θεωρητικής γνώσης.

Ο Ο. Π. Ο. Θ. δραστηριοποιήθηκε μέσα από διάφορες δημοκρατικές διαδικασίες και χρησιμοποιώντας το ρητό: «Αφήστε χίλια λουλούδια να ανθήσουν» (εννοώντας ιδέες και συμπεριφορές).

Για επτά χρόνια καθιέρωσε ραδιοφωνική εκπομπή σε έναν μη εμπορικό σταθμό. Επίσης εξέδιδε το φυλλάδιο «ο πόθος» μέσω του οποίου εκφραζόταν το δημόσιο πρόσωπο των μελών της. Παράλληλα, μέσα από επαφές με πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς της πόλης προσπάθησε να φέρει στο προσκήνιο τη συζήτηση για όλα τα θέματα που αφορούσαν την ομοφυλοφιλία.

Η οργάνωση αυτή εκτός από την συνδικαλιστική της δράση , είχε πάρει και τον χαρακτήρα της «φωλιάς». Στην «φωλιά» αυτή, τα μέλη της έβρισκαν συντροφικότητα αλλά και την αποδοχή της κοινωνικά απαγορευμένης ομοφυλοφιλικής τους ταυτότητας .

Όμως ο χαρακτήρας της φωλιάς αποτέλεσε τροχοπέδη στην επαφή με την υπόλοιπη κοινωνία. Έτσι , επειδή η Ο. Π. Ο. Θ. δυσκολευόταν να αποτολμήσει νέες στρατηγικές που απαιτούσαν οι καιροί και οι συνθήκες , αναγκάζεται να σταματήσει τη λειτουργία της .

Το 1996, είχαν δημιουργηθεί οι προϋποθέσεις για την σύσταση ενός πιο ώριμου ομοφυλοφιλικού κινήματος με την ονομασία «Σύμπραξη κατά της Ομοφυλοφιλίας». Το κίνημα αυτό, είχε ως στόχο την συνεργασία με κάθε προοδευτική κοινωνική δύναμη πόλης .

Η Σύμπραξη συμμετέχει ενεργά στην τοπική επιτροπή Θεσσαλονίκης κατά του ρατσισμού και συσπειρώνει όσες κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις της πόλης μπορεί . Παρεμβαίνει τόσο στην Θεσσαλονίκη όσο και στην επαρχία , έτσι ώστε να στηθεί ένα δίκτυο αλληλεγγύης μεταξύ των κοινωνικά μειονεκτούντων ομάδων.

Συνεργάζεται επίσης θεσμοθετημένα και με την ελληνική ομοφυλοφιλική κοινότητα η οποία , ιδρύθηκε στην Αθήνα το 1988. Σκοπός είναι πλέον να στηθεί από κοινού για πρώτη φορά μια πανελλήνια οργάνωση . Για τον λόγο αυτό , ακολουθεί μια συνεργασία με οργανώσεις που υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα της Ελλάδας και του Εξωτερικού και θα εκδώσει το περιοδικό ευρείας κυκλοφορίας με τον τίτλο «Όμικρον». Γενικά η οργάνωση με οποιοδήποτε μέσο εκείνη ενέκρινε, προσπαθούσε να φτάσει τον απώτερο σκοπό της.

Παρά τις πολυάριθμες δραστηριότητες της, η Σύμπραξη φροντίζει να στελεχώνει την οργάνωση , με μέλη πρόθυμα και ικανά για δράση και πρωτοβουλία και ως εκ τούτου ζητάει αλλά και δέχεται τη συμπαράσταση κάθε πολίτη. (Όλα τα παραπάνω συλλέχτηκαν από ενημερωτικά φυλλάδια της σύμπραξης).

3.3.3 Τα απελευθερωτικά κινήματα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής

Η κίνηση για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων ξεκίνησε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής , στα τέλη της δεκαετίας του '40, όταν πολλοί ομοφυλόφιλοι συνειδητοποίησαν ότι δεν ήταν μόνοι τους.

Η «αφύπνιση αυτή των ομοφυλοφίλων» , προέκυψε αρχικά από τη δημοσίευση της μελέτης του Kinsey , η οποία ανέφερε ότι εκατομμύρια άνδρες και γυναίκες, είχαν διαμορφώσει ομοφυλόφιλη σεξουαλική ταυτότητα.

Η πρώτη μεγάλη οργάνωση ομοφυλοφίλων , ιδρύθηκε στο Σαν Φρανσίσκο πολύ σύντομα. Η οργάνωση αυτή ονομάστηκε «Mattachine Society» από τους γελωτοποιούς

των αυλών , κατά τη διάρκεια του μεσαίωνα, οι οποίοι , έλεγαν την αλήθεια, ενώ κρύβονταν πίσω από τις μάσκες τους.

Η «Mattachine Society», στην αρχή κυρίως μια μυστική οργάνωση, που απώτερος σκοπός της ήταν να μεταδώσει τόσο στους ομοφυλόφιλους, όσο και στους ετεροφυλόφιλους συμπαραστάτες της τη φύση της ομοφυλοφιλίας. Λίγο αργότερα, δημιουργήθηκε και πάλι στο Σαν Φρανσίσκο, η πρώτη οργάνωση για όλες τις ομοφυλόφιλες γυναίκες, η οποία ονομάστηκε «Daughters of Bilitis» (DOB). Σιγά –σιγά, συγκροτήθηκαν σε όλη τη χώρα παραρτήματα των δύο αυτών οργανώσεων, μαζί με άλλες ομάδες ομοφυλοφίλων .Μέχρι το 1969, υπήρχαν στην Αμερική τουλάχιστον 150 οργανώσεις ομοφυλοφίλων.

Οι οργανώσεις αυτές, είχαν διαφορές και ως προς τους στόχους τους και ως προς τις δραστηριότητές τους αλλά ήταν ίδιες όσον αφορά στο ότι δεν ήταν μαχητικές. Βασικό τους καθήκον ήταν, να πληροφορήσουν το κοινό για την ομοφυλοφιλία, να συμβουλευσουν και να στηρίξουν όλους τους ομοφυλόφιλους που αντιμετώπιζαν δυσκολίες και να τους προσφέρουν ψυχαγωγία.

Τον Ιούνιο του 1969, η αστυνομία εισέβαλε στο Stonewall Inn, ένα μπαρ για ομοφυλόφιλους στη Νέα Υόρκη. Οι θαμώνες που τρομοκρατούνταν πολύ συχνά από τέτοιου είδους εισβολές, εξαγριώθηκαν και πέταξαν μπουκάλια και πέτρες στους αστυνομικούς . Η βίαιη αυτή αντίδραση ενάντια στην άσχημη συμπεριφορά των αστυνομικών, οδήγησε σύντομα πολλούς νεαρούς ομοφυλόφιλους στη δημιουργία μαχητικών οργανώσεων. Οι οργανώσεις αυτές, επέλεξαν πιο προκλητικά ονόματα , όπως ήταν το «Απελευθερωτικό μέτωπο των ομοφυλοφίλων» και η «Συμμαχία των ενεργών ομοφυλοφίλων». Έκαναν προσπάθειες για να αντιμετωπίσουν τον ρατσισμό ,με όπλο το γεγονός ότι , οι ομοφυλόφιλοι αποτελούν μια καταπιεσμένη μειονότητα των οποίων η φιλοδοξία για την απόκτηση σεβασμού και πολλών άλλων δικαιωμάτων, δεν διέφερε από εκείνη των Αφροαμερικανών, των Ισπανών, των μεταναστών , των γυναικών κτλ. Πραγματοποιούσαν μεγάλες πορείες φωνάζοντας συνθήματα όπως : «2-4-6-8, οι ομοφυλόφιλοι είναι καλύτεροι», «Η δύναμη των ομοφυλοφίλων» κλπ. Επίσης χρησιμοποίησαν και αθέμιτα μέσα προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους πολιτικούς που ήταν εναντίον τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το «zapping», μια τακτική δηλαδή κατά την οποία, οι ομοφυλόφιλοι διέλυσαν την προεκλογική συγκέντρωση του Foran στο Σικάγο το 1971. Διαδήλωναν, χόρευαν, τραγουδούσαν, ενώ φώναζαν και συνθήματα όπως το «χο,χο,χε,χε, τα φρικιά οι αδελφές είναι εδώ και θα μείνουν» και το «ο Foran είναι γουρούνι».

Όμως στα μέσα της δεκαετίας του '70, η μαχητικότητα σταμάτησε και την θέση της πήραν και πάλι η στήριξη των ομοφυλοφίλων, η συμβουλευτική βοήθεια, αλλά και άλλες κοινωνικές δραστηριότητες .

Η Κατασίγαση της μαχητικότητας των ομοφυλοφίλων , ίσως να οφείλεται στις πολλές νίκες που πέτυχε το κίνημά τους. Το 1975, έντεκα πολιτείες ακολούθησαν το παράδειγμα του Ιλλινόις και επέτρεψαν το συναινετικό σεξ, ανάμεσα σε ενήλικες του ίδιου φύλου.

Τα σχολικά συμβούλια σε πολλές πόλεις , απαγόρεψαν τις διακρίσεις σχετικά με την πρόσληψη ομοφυλόφιλων καθηγητών , ενώ πολλές δικαστικές αποφάσεις υποστήριξαν το δικαίωμα των ομοφυλοφίλων να διδάξουν . Επίσης , κατατέθηκε ένα νομοσχέδιο, στο Κογκρέσο , σχετικά με τη βελτίωση της πράξης για τα Ατομικά Δικαιώματα του 1964, ώστε να απαγορευτούν οι διακρίσεις εις βάρος των ομοφυλοφίλων.

Επίσης η Τράπεζα της Αμερικής I B M το NBC , η A T and T και άλλοι μεγάλοι οργανισμοί , όπως και η επιτροπή των υπηρεσιών για τον πολίτη, ανακοίνωσαν την επιθυμία να προσλάβουν ομοφυλόφιλα άτομα. Επιπροσθέτως, όπως ήδη αναφέρθηκε ο Αμερικανικός Ψυχιατρικός Σύλλογος σταμάτησε να θεωρεί την ομοφυλοφιλία , ψυχιατρική διαταραχή. Ακόμη, περισσότεροι από 300 γάμοι τελέστηκαν σε μια εκκλησία του Λος Άντζελες.

Με την εμφάνιση του Aids στις αρχές της δεκαετίας του '80, η κίνηση για τα δικαιώματα ομοφυλοφίλων γίνεται ξανά μαχητική. Βέβαια αρχικά οι ομοφυλοφιλικές οργανώσεις, επικέντρωσαν την προσοχή τους στην καταπολέμηση της ασθένειας. Συγκεκριμένα, προσέφεραν φροντίδα στους ασθενείς και τους ετοιμοθάνατους, παρουσίαζαν επιμορφωτικά προγράμματα σχετικά με το Aids, ασκούσαν μεγάλες πιέσεις στην κυβέρνηση για να αυξήσει τα κονδύλια για την διεξαγωγή έρευνας για το Aids, πίεζαν τους ιατρικούς ερευνητές και τις φαρμακευτικές εταιρίες να εντείνουν της προσπάθειές τους για την εύρεση θεραπείας και τέλος, καταπολεμούσαν τις διακρίσεις εναντίον των ασθενών και των φορέων του Aids.

Επιπλέον, στις αρχές της δεκαετίας του '90, αρκετοί νέοι άνθρωποι οι οποίοι, συμμετείχαν στις προσπάθειες για την καταπολέμηση του Aids , άρχισαν να ενισχύουν την κίνηση για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων με μαχητικές τακτικές.

Δίνοντας στους εαυτούς τους ονόματα, όπως «Το έθνος των ομοφυλοφίλων» και η «Δράση των ομοφυλοφίλων», φώναζαν τις απαιτήσεις τους για ίσα δικαιώματα, στους δρόμους, τις εκκλησίες, στα δημαρχεία και στα εμπορικά καταστήματα .

Επιπλέον, διοργάνωναν πορείες στις οποίες ορισμένοι ομοφυλόφιλοι φορούσαν γυναικεία ρούχα και κοσμήματα, είχαν μακιγιαριστεί, φιλούσαν ο ένας τον άλλον επιδεικτικά, ή επιδείκνυαν κάποια άλλη μορφή αντισυμβατικής συμπεριφοράς. Οργάνωσαν ακόμη και μια μαζική πορεία στην Ουάσινγκτον το 1993, φωνάζοντας συνθήματα όπως «Είμαστε εδώ! Είμαστε ομοφυλόφιλοι! Συνηθίστε το!».

Όμως, θα πρέπει να αναφερθεί ότι πολλοί μαχητικοί ομοφυλόφιλοι φαίνεται ότι περισσότερο έχουν βλάψει, παρά ωφελήσει τον στόχο των ομοφυλοφίλων για ίσα δικαιώματα .

Για παράδειγμα η επιδεικτική συμπεριφορά τους στις πορείες ενίσχυσε, την διαιώνιση της επικρατούσας άποψης για τους ομοφυλόφιλους, που χαρακτηρίζονται ως «φρικιά», «παράνομοι», και «σεξουαλικά προκλητικοί».

Όπως παρατηρεί ένας ομοφυλόφιλος σχετικά με μια πορεία ομοφυλόφιλων στη Νέα Υόρκη, «Εάν οι ηγέτες της κίνησης ενάντια στους ομοφυλόφιλους, όπως ο Jerry Falwell ή ο Pat Robertson, ήθελαν να ενορχηστρώσουν ένα ετήσιο θέαμα με σκοπό την αύξηση της εχθρότητας προς τους ομοφυλόφιλους, δύσκολα θα μπορούσαν να κάνουν καλύτερη δουλειά από αυτή».

Βέβαια, η πλειοψηφία των ατόμων εκείνων που αγωνίζονται ενεργά για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, δεν είναι μαχητικοί όπως αναφέρει ο Alex Theo. Αντίθετα είναι μετριοπαθείς και χρησιμοποιούν τα ίδια μέσα πίεσης και αύξησης των χρηματοδοτήσεων όπως ακριβώς και οι άλλες ομάδες. Επίσης τονίζουν τη σημασία των ίσων δικαιωμάτων χωρίς να αποδεικνύουν τις σεξουαλικές τους προτιμήσεις, όπως οι μαχητικοί ομοφυλόφιλοι.

Οχτώ πολιτείες και περισσότερες από 135 τοπικές δικαιοδοτικές υπηρεσίες, έχουν θεσπίσει συγκεκριμένους νόμους που προστατεύουν τους ομοφυλόφιλους από τις διακρίσεις , ενώ πολλές ακόμα πολιτείες αναμένεται να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους.

Οι δυνάμεις ενάντια στους ομοφυλόφιλους, επιχείρησαν να επιτύχουν την άρση των νόμων για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, εκφράζοντας την άποψη ότι «όχι μόνο παρέχουν ειδική μεταχείριση στους ομοφυλόφιλους, αλλά ενθαρρύνουν και τον τρόπο ζωής τους».

Όμως τις περισσότερες φορές, οι ισχυρισμού αυτοί δεν κατάφεραν να πείσουν τους ψηφοφόρους. Στις ελάχιστες περιπτώσεις στις οποίες επετεύχθη η άρση των νόμων που απαγόρευαν τις διακρίσεις εις βάρος των ομοφυλοφίλων , τα δικαστήρια αποφάσισαν ότι η άρση αυτή, παραβαίνει τη συνταγματική εγγύηση για ίσα δικαιώματα σε όλους τους Αμερικανούς πολίτες.

Προφανώς οι μετριοπαθείς ομοφυλόφιλοι , προώθησαν την κίνηση για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων κάνοντας έκκληση στο αίσθημα δικαιοσύνης των Αμερικανών , ζητώντας μόνο να αντιμετωπίζονται ως ίσοι πολίτες και να έχουν ίσα δικαιώματα ως προς την εργασία , την ιδιωτική ζωή και τις κοινωνικές υπηρεσίες . (Alex Theo , Παρεκκλίνουσα Συμπεριφορά, 2006).

3.3.4 Σύγχρονες απόψεις για την ομοφυλοφιλία

Το βασικό χαρακτηριστικό των νέων απόψεων για την ομοφυλοφιλία είναι το ότι , έχουν σταματήσει πλέον να τη θεωρούν «διαστροφή», «ψυχιατρική διαταραχή» ή και απλή «απόκλιση». Όμως μιλάμε για απόκλιση από τι;

Το τι είναι σωστό και το πώς καθορίζεται αντικειμενικά, έτσι ώστε να μπορούμε να χαρακτηρίσουμε το λάθος, ιστορικά αποδείχθηκε πως ήταν υποκειμενικές ερμηνείες όλων όσων βρίσκονταν στην εξουσία, που επιβάλλονταν απέναντι στις αμαθείς και ανιστόρητες μάζες.

Εφόσον ανέκαθεν ο κανόνας του ισχυρού καθορίζει τους ρόλους, τόσο στην παραγωγή όσο και στη ζωή, καθορίζει συνακόλουθα το κοινωνικό εποικοδόμημα σαν αντανάκλαση του καταμερισμού του πλούτου και της οικονομικής δύναμης (Βέρα Ροδή , 1978).

Απόψεις τέτοιου είδους εκφράστηκαν μετά τα συμπεράσματα του Κίνσεϋ. Ο Κίνσεϋ υπήρξε ο αδιαμφισβήτητος πρόδρομος του δεύτερου κινήματος της ομοφυλόφιλης απελευθέρωσης : Κατ' αρχάς, αποκατέστησε με συγκεκριμένες στατιστικές την καθολικότητα της ομοφυλόφιλης επιθυμίας .

Σύμφωνα με τον Κίνσεϋ, το πρόβλημα της επιλογής ερωτικού συντρόφου του ενός ή του άλλου φύλου, αποτελεί μέρος του ευρύτερου προβλήματος της ελεύθερης βούλησης. Δηλαδή της επιλογής του σπιτιού που θα κατοικήσει κάποιος, των ρούχων που φοράει, της τροφής που τρώει, του τρόπου που διασκεδάζει, κτλ. Για Πρώτη φορά, γίνεται λόγος για προσωπική βούληση κάτι το οποίο μέχρι τώρα δεν είχε εκφραστεί. Καμία συνηγορία εδώ και 40 χρόνια δεν ήταν τόσο σαφής, ενώ προσφέρθηκε από έναν αμερόληπτο επιστήμονα (Δρ. Άλφρεντ Κίνσεϋ, Η σεξουαλική συμπεριφορά του άνδρα, 1948).

Εκείνος ο οποίος θεωρείται ότι συνέβαλε στην απελευθέρωση των ηθών, της μετά του Μάη του '68 περιόδου, ήταν ο Βίλχελμ Ράιχ : Σύμφωνα με τον Ράιχ «Η ομοφυλοφιλία δεν είναι , παρά ένα κοινωνικό φαινόμενο , η συνέπεια της καταπίεσης της ετεροφυλοφιλίας των νέων. Θα την εξαλείψουμε πραγματοποιώντας όλες τις αναγκαίες συνθήκες για μια φυσική ερωτική ζωή».

Ο Ράιχ ενώ από την μία πλευρά στρέφεται ενάντια στα διακριτικά μέτρα , από την άλλη διατηρεί μια ευσπλαχνική στάση απέναντι στους ομοφυλόφιλους. Τους λυπάται με πρόσχημα, ότι η σεξουαλική τους ζωή είναι λιγότερο έντονη από εκείνη των ετεροφυλόφιλων.

Στο σημείο αυτό παρουσιάζεται μια νέα θεωρία την οποία θα ενστερνιστεί και η επιστήμη της σεξολογίας , την περίοδο του 1970 : «Πρέπει να αφήσουμε ήσυχο τον ομοφυλόφιλο, δεν βλάπτει κανένα, αλλά είναι καταδικασμένος, να μην φτάσει ποτέ στην πληρότητα του. Άρα ούτε εγκληματίας είναι, ούτε βιτσιόζος, ούτε άρρωστος. Είναι

αποκλεισμένος απλώς από την διανομή των αγαθών που παρέχει η κοινωνία σ' αυτούς που έχουν τα μέσα να επωφεληθούν απ' αυτά», λέει ο Ράιχ. (Βίλχελμ Ράιχ, Η σεξουαλική επανάσταση). Στα βιβλία του «Η λειτουργία του οργανισμού», «Ανάλυση του Χαρακτήρα» και ο «Σεξουαλικός αγώνας νεολαίας» λέει το εξής : «Η ομοφυλοφιλία δεν είναι κοινωνικό έγκλημα , δεν βλάπτει κανένα. Ο μοναδικός τρόπος να περιοριστεί, είναι η δημιουργία όλων των προϋποθέσεων, για τη φυσική ερωτική ζωή της μάζας. Ως την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού , θα πρέπει να θεωρείται σαν ένα μέσον σεξουαλικής ικανοποίησης , που έχει τα ίδια δικαιώματα με την ετεροσεξουαλική και με εξαίρεση την αποπλάνηση του ανηλικού δεν θα πρέπει να τιμωρείται». (Βίλχελμ Ράιχ, Η σεξουαλική επανάσταση).

Όπως έχουμε αναφέρει ξανά , το 1986 -1987 , στην τελευταία έκδοση της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρίας στο DSM III – R, αποκλείστηκε τελείως ο όρος "ομοφυλοφιλία" στις διαγνώσεις και τις κατηγοριοποιήσεις του εγχειριδίου αυτού.

Παρ' όλα αυτά όμως και ενώ πλέον και επίσημα «αθωώθηκε» η ομοφυλοφιλία σαν ασθένεια, οι εργασίες του ψυχοθεραπευτή Νικολόζι αναφέρονται σε εκδόσεις ψυχιατρικών βιβλίων, τα οποία δείχνουν ότι, αρκετοί ψυχίατροι και επιστήμονες άλλων ειδικοτήτων, εξακολουθούν να θεωρούν την ομοφυλοφιλία ως «παθολογική και αρρωστημένη σεξουαλική συμπεριφορά» αναφέρει ο σεξολόγος Θάνος Ασκητής.

Παρατηρούμε επομένως ότι και αρκετά χρόνια αργότερα μετά την πλήρη απομάκρυνση της ομοφυλοφιλίας από τις ψυχιατρικές διαταραχές, πολλοί γιατροί επιμένουν να βλέπουν την ομοφυλοφιλία μια διαταραχή που χρειάζεται παρέμβαση.

Συνεχίζοντας ο Θάνος Ασκητής εκφράζει την άποψη ότι : «ούτε το μέλλον δεν φαίνεται ξεκάθαρο και τεκμηριωμένο, για την συγκεκριμένη σεξουαλική κατεύθυνση, που μάλλον θα συνεχίσει να διχάζει κοινωνίες και ιατρικές απόψεις» (Θάνος Ασκητής , Η Σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας , 1997).

Τα στρατόπεδα των ομοφυλοφίλων και των ετεροφυλόφιλων θα συνεχίσουν να «πολεμούν» το ένα , το άλλο διεκδικώντας το «υγιές» σεξουαλικό μοντέλο, εκείνη δηλαδή την εικόνα που ορίζει η ανθρώπινη σεξουαλική φύση και κοινωνία.

Όμως, παρά το ότι, πολλές θεωρίες μιλούν για αύξηση των ομοφυλοφίλων, ίσως η πραγματικότητα κατά τον Θάνο Ασκητή , να βρίσκεται στο ότι οι ομοφυλόφιλοι είναι πολύ πιο οργανωμένοι, πηγαίνοντας κόντρα στον κοινωνικό στιγματισμό και δείχνουν πιο ουσιαστική και έντονη παρουσία τα τελευταία χρόνια διεθνώς, με αριθμό που δεν ξεπερνάει για τους άνδρες ομοφυλόφιλους το 6-7% και για τις γυναίκες αντίστοιχα το 3-4% .

Από το 1993 και έπειτα όλο και πιο πολύ, φαίνεται να κερδίζουν έδαφος οι θεωρίες περί κληρονομικότητας που υπάρχουν στο DNA των ομοφυλοφίλων. Οι θεωρίες αυτές υποστηρίζουν πως ο ομοφυλόφιλος γεννιέται και δεν γίνεται.

Όμως, θα λέγαμε ότι η ομοφυλοφιλική σεξουαλική ταυτότητα , μπορεί να επηρεαστεί από τα γονίδια αλλά και να διαμορφωθεί από διάφορους παράγοντες μετά την γέννηση όπως οικογενειακούς, κοινωνικούς, θρησκευτικούς κ.α. Οι θεωρίες περί γονιδίων και κληρονομικότητας για την ομοφυλοφιλία, είναι ενδεικτικές.

Φαίνεται όμως ότι έχει στηριχθεί σε σοβαρά κριτήρια από μελέτες που έγιναν ιδίως στις Η. Π. Α. και χρεώνοντας περισσότερο το γονίδιο της μητέρας του ομοφυλόφιλου σαν κληρονομικό δεδομένο στο DNA – μεταβιβαστή.

Το γεγονός αυτό, στηρίζει και την άποψη ότι τα ομοφυλόφιλα άτομα δεν φταίνε γι' αυτό και άρα είναι άδικο να στιγματίζονται, να περιθωριοποιούνται και να δέχονται βίαιες και επιθετικές συμπεριφορές από την οικογένεια και τον κοινωνικό τους περίγυρο γενικότερα.

Όπως αναφέρει και ένας ομοφυλόφιλος «Γιατί δεν με καταλαβαίνουν; Δηλαδή εγώ το διάλεξα να είμαι ομοφυλόφιλος; Αφού έτσι νιώθω.... Έτσι αισθάνομαι, γιατί, σώνει και καλά πρέπει να αλλάξω σαν να είμαι άρρωστος;»

Ο χώρος της ομοφυλοφιλίας , φαίνεται ότι κυριαρχείται από σεξουαλικές συμπεριφορές που εκφράζουν έναν συγκεκριμένο τύπο εικόνας και για τον άνδρα και για την γυναίκα με ορισμένα κριτήρια, όπως για παράδειγμα έχει επικρατήσει ο όρος «gay» ο όρος «Λεσβία»αλλά και ο κλασσικός όρος «ομοφυλόφιλος».

Βέβαια ενώ τα τελευταία χρόνια υπάρχει κάποια σύγχυση των όρων αυτών, οι μελέτες του Χέρμπτ στην Αμερική , έδειξαν ότι σαν «gay» και «λεσβίες» χαρακτηρίζονται όλα εκείνα τα άτομα που γενικά παρεκτρέπονται στις σεξουαλικές τους συμπεριφορές από το ουσιαστικό φύλο , όπως π.χ. άνδρας ή γυναίκα και κατατάσσονται στο «Coming out process» . Δηλαδή στα άτομα εκείνα που δείχνουν φανερά την προσπάθεια τους να μοιάσουν με την εξωτερική εμφάνιση του αντίθετου φύλου, όπως π. χ .ο άνδρας που θηλυπρεπίζει και προκαλεί σαν γυναίκα και αντίστοιχα η γυναίκα η οποία έχει φανερή αρρενωπότητα και προκαλεί σαν άνδρας.

Το διαχωριστικό αυτό στις συμπεριφορές των ομοφυλοφιλικών ατόμων , φαίνεται ότι έχει και σαν εξέλιξη προς τον τρόπο σχέσεων που αναπτύσσουν , με βασικό ζητούμενο την φιληδονία, στον «gay» άνδρα και τη «λεσβία» γυναίκα, σε σχέση με τον κρυφό ομοφυλόφιλο , που αναζητάει περισσότερο σταθερές και μονογαμικές σχέσεις.

Μέσα στην ομοφυλοφιλία οι θεωρίες και οι μελέτες συμπεριλαμβάνουν και την δίφυλλη σεξουαλικότητα ή αλλιώς αμφιφυλοφιλία.

Ο Πάουλ το 1984 , ονόμασε «αμφιφυλοφιλία», την ερωτική εκείνη έκφραση προς οποιαδήποτε σεξουαλική κατεύθυνση τόσο στον άνδρα , όσο και την γυναίκα.

Όμως το 1996 κάποιες ομοφυλοφιλικές ομάδες εξέφρασαν τον διαχωρισμό τους από τους «καθαρούς ομοφυλόφιλους, κατατάσσοντας σε μια τρίτη ανεξάρτητη κατηγορία τους εαυτούς τους.

Έτσι αμφισεξουαλικότητα φαίνεται ότι αυτονομείται στις σύγχρονες αντιλήψεις των σεξουαλικών συμπεριφορών των ομοφυλοφίλων.

Έτσι , όλες οι παραπάνω διαχωριστικές θέσεις φαίνεται να δίνουν νέες διαστάσεις στο κοινωνικό και βιολογικό υπόστρωμα του χώρου της ομοφυλοφιλίας.

Ο Θάνος Ασκητής συνεχίζει με την άποψη ότι , στη σύγχρονη κοινωνία είναι πολλοί εκείνοι οι άνθρωποι που έχουν την πεποίθηση ότι , οι ομοφυλόφιλοι έχουν το δικαίωμα να επιλέγουν τον σεξουαλικό τους σύντροφο , κάτι το οποίο θα πρέπει να είναι πλέον σεβαστό και με συγκεκριμένες κοινωνικές και νομικές ρυθμίσεις από την πολιτεία.

Ο πρώτος πιστεύει ότι είναι ντροπή και αισχύνη για τις κοινωνίες οι οποίες έχουν ωριμάσει και απελευθερωθεί σεξουαλικά, να περιθωριοποιούν αλλά και να κρίνουν τους ανθρώπους με βάση τις σεξουαλικές τους επιλογές .

Επίσης όπως έχει αποδειχθεί μέσα από σχετικές μελέτες του Βάινμπεργκ (1972) , μέχρι σήμερα οι περισσότεροι άνθρωποι κάνουν τους ομοφυλόφιλους άτομα ,που φοβούνται τον κοινωνικό χώρο, που αισθάνονται μειονεκτικά και συνεχώς ζουν υπό τη σκιά της «υγιούς» ετεροφυλοφιλικής κοινωνίας. (Θάνος Ασκητής , Η σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας, 1997)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΜΕΡΟΣ 1 : Γάμος

4.1.1 Η ιστορία του γάμου των ομοφυλοφίλων

Η μετάβαση από την αρχαιότητα στην εποχή του χριστιανισμού δεν επέφερε πολλές αλλαγές στην ιεροτελεστία του γάμου. Μόνο σε δύο σημείο ήσσονος σημασίας και ένα ακόμα σημείο που θεωρείται η μεγαλύτερη και κυριότερη αλλαγή. Τα λιγότερα σημαντικά είναι η επιβολή οιωνοσκοπών μάντεων και το *sacrificium nuptiale*, δηλαδή την γαμήλια θυσία οίνου και λιβανιού. Η βασικότερη αλλαγή αφορούσε τον θεό που προστάτευε την ένωση των δύο ανθρώπων. Με αυτές τις αλλαγές η ιεροτελεστία του γάμου μετατράπηκε σε γαμήλια λειτουργία.

Είναι άξιο αναφοράς πως ο γάμος, τόσο στην αρχαιότητα όσο και την 1^η χιλιετία του Χριστιανισμού είχε έναν και μοναδικό σκοπό, την αρμονία ή αλλιώς την ομόνοια του ζεύγους. Η κάλυψη των συναισθηματικών και σωματικών αναγκών προϋπήρχαν της ένωσης με την γαμήλια τελετή. Η τελετή απλά ολοκλήρωνε το ζευγάρι.

Επίσης, την 1^η χιλιετία του Χριστιανισμού, και ειδικότερα τους πρώτους αιώνες, αναφέρεται πως τα βασικά χαρακτηριστικά της τελετής ένωσης ζευγαριών, ομόφυλων και ετερόφυλων ήταν η επίκληση για ειρήνη και αγάπη.

Οι περισσότερες αρχαίες τελετές γάμου ετερόφυλων και ομοφύλων εξελίχθηκαν με την μετάβαση στον Χριστιανισμό ενδύθηκαν την χριστιανική περιβολή και προσαρμόστηκαν στα χρηστά ήθη της εποχής. Όπως, υλοποιήθηκε με τον ρωμαϊκό γάμο ετερόφυλων, ο οποίος ενσωματώνοντας χριστιανικά νοήματα επέζησε καθ' όλη την διάρκεια του Μεσαίωνα.

Το ρωμαϊκό έθιμο ένωσης δύο αντρών, στο οποίο ο ένας δήλωνε τον άλλο «αδελφό», εξακολούθησε να ισχύει μέχρι και τον πρώιμο Μεσαίωνα.

«αν ένας άντρας επιθυμεί να συνάψει αδελφότητα με άλλον άντρα για να γίνουν αδελφοί και οτιδήποτε βρίσκεται ή θα βρεθεί στην κατοχή τους είναι κοινό, ο νόμος περιορίζει και κησύσσει άκυρο ότι έχουν γράψει γιατί οι γυναίκες τους δεν μπορούν να είναι από κοινού ούτε τα παιδιά τους.» (Τζων Μπιοσγουελ, Γάμοι μεταξύ ανδρών, σελ.275- 276).

Η έμμεση υιοθεσία κηρύχθηκε άκυρη, οι λόγοι συνδέονται με την παρακμή που υποβαλλόντουσαν οι αστοί, σε κάποιες απομακρυσμένες επαρχίες που ζούσαν Ρωμαίοι πολίτες. Για αυτό τον λόγο ο νόμος μεταφράστηκε στα συριακά, αρμένικα και αραβικά.

Είναι μια από τις ερμηνείες που υπάρχουν για το νόμο. «ορισμένοι υποστηρίζουν ότι αφορά ένα εβραϊκό έθιμο αδελφικής υιοθεσίας με διαφορετικούς σκοπούς από αυτούς που περιγράψαμε στον ρωμαϊκό νόμο» (Τζων Μπιοσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ. 276).

Στην αραβική εκδοχή αναγνωρίζεται πως δεν είναι αναγκαστικό πως οι άντρες που συνάπτουν αυτή την συμφωνία είναι νυμφευμένοι.

« αν ένας άντρας επιθυμεί έναν αδελφό για τον ίδιο ή τον γιο του, δεν θα πρέπει να συνάψει έγγραφο με το οποίο θα έχει από κοινού την περιουσία του. Αυτό δεν επιτρέπεται αν είναι νυμφευμένοι γιατί ούτε οι γυναίκες τους μπορούν να αποτελέσουν κοινή ιδιοκτησία, ούτε τα παιδιά τους» (Τζων Μποσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ. 277).

Ενώ στην αρμένικη εκδοχή «αν κάποιος επιθυμεί να συνάψει έγγραφο αδελφότητας με έναν φίλο, έτσι ώστε να γίνουν οι δύο ένας και να είναι και οι δύο ισότιμοι ιδιοκτήτες και κληρονόμοι σε ότι έχουν ή αποκτήσουν, δεν μπορούν γιατί ο νόμος το απαγορεύει και το κηρύσσει άκυρο, επειδή οι σύζυγοι και τα παιδιά τους δεν μπορούν να γίνουν κοινή ιδιοκτησία.» (Τζων Μποσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ. 277- 278)

4.1.12. Ποινές

Αν εξετάσουμε διεξοδικά αυτούς τους νόμους θα δούμε πως είχαν σκοπό να περιορίσουν ή να καταργήσουν την ομόφυλη ένωση. Όπου και στον συριακό και στον αραβικό κώδικα η τιμωρία που επιβάλλεται για ομοφυλοφιλική συμπεριφορά είναι η θανατική ποινή. Η αυστηρότητα της ποινής αποδεικνύει την επιρροή που δέχθηκαν από τον Θεοδοσιανό κώδικα. Περιέργως όλες οι άνωθεν νομοθεσίες περιελάμβαναν μια μορφή διαζυγίου για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Φαίνεται πως παρά την μεγάλη εναντίωση των νομοθετών σε αυτούς τους γάμους ήταν αναγκαίο να ορίσουν κάτι τέτοιο ώστε να καλύψουν τις ανάγκες μιας σχετικά μεγάλης μερίδας του πληθυσμού.

Την ίδια περίοδο στην Δυτική Ευρώπη ένας άτεκνος, γυναίκα ή άνδρας, μπορούσε να «υιοθετήσει» οποιονδήποτε ήθελε και να τον χρίσει κληρονόμο σύμφωνα με το νόμο.

Τον ενδέκατο αιώνα μία πραγματεία του βυζαντινού νόμου αποδεικνύει με σαφήνεια πως οι ενώσεις ομοφυλοφίλων ήταν καθόλα νόμιμες. «αί 'αδελφοποιήσεις προσώπων εισί και εκείνα μόνα κωλύονται εις γάμον, ούχι δε τα λοιπά της συγγένειας πρόσωπα» (οι ενώσεις ομοφύλων γίνονται μεταξύ προσώπων και μόνο τα ίδια, και όχι άλλα μέλη των οικογενειών τους, έχουν πρόβλημα αργότερα στο να παντρευτούν). Ειδικά στην πρώιμη μεσαιωνική βυζαντινή κοινωνία, όπου διάφορες πηγές αναφέρουν τις ενώσεις προυχόντων και εξεχόντων προσώπων.

Παραδείγματα :

- Ο Άγιος Θεόδωρος Συκεώτης συνδέθηκε με τον Πατριάρχη Θωμά, κατά την διάρκεια της επίσκεψης του πρώτου στην Κωνσταντινούπολη, παρακαλώντας τον Θεό να είναι μαζί στην επόμενη ζωή. Ακόμα αναφέρεται πως αν και ο Θεόδωρος δέχθηκε την ένωση δεν είναι αναγκαίο να συναίνεσε σε μία σχέση με σεξουαλικές προεκτάσεις.
- Ο Βασίλειος ο Α- ιδρυτής της μακεδονικής δυναστείας που ηγήθηκε της βυζαντινής αυτοκρατορίας, ενώθηκε με τον Νικόλαο συνάπτοντας επίσημη σχέση στην εκκλησία του Αγίου Διομήδη. Σύμφωνα με τις πηγές και οι δύο άνδρες είχαν αδέρφια και πιθανότατα η ένωση τους δεν περιλαμβάνει την επιθυμία τους και να αποκτήσουν αδέρφια.

Τον ένατο αιώνα εύκολα διακρίνουμε και διαπιστώνουμε πως οι τελετουργικές ενώσεις ατόμων του ίδιου φύλου και ατόμων του αντίθετου φύλου ήταν ανάλογες. Πρώτον, διότι ήταν σχέσεις προσωπικής φύσεως ανάμεσα σε πρόσωπα και δεν στηριζόντουσαν σε άλλους παράγοντες. Δεύτερον, τα συγγενικά πρόσωπα είχαν άμεσες επιπτώσεις από αυτή την ένωση. Τρίτον και πολύ βασικό, η κοινωνία τις αναγνώριζε και οι απόγονοι της σέβονταν. Οι νόμοι τόσο στην ανατολική όσο και στην δυτική Ευρώπη εξαίρεσαν την δυνατότητα ομόφυλης ή ετερόφυλης ένωσης στους μοναχούς. Κανόνας από τον Άγιο Θεόδωρο Στουδίτη «οι μοναχοί δεν πρέπει να συνάπτουν τελετές ομοφύλων ή οποιαδήποτε πνευματική συγγένεια με τους λαϊκούς, γιατί άφησαν πίσω τους τον κόσμο και τον γάμο. Για αυτό και επειδή δεν είναι νόμιμο, δεν απαντάται στους πατέρες παρά μόνο σπάνια.» (Τζων Μποσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ. 297). Τα άλλα μέρη του κλήρου δεν υφίσταντο τέτοιους περιορισμούς.

Τέτοιοι κανόνες επαναλαμβάνονταν συνέχεια αλλά προκαλούν απορίες διότι αναφέρουν την σχέση του πνευματικού πατέρα με τον μαθητευόμενο ως απαγορευμένη. Οι ιστορικές αποδείξεις αναδεικνύουν την σχέση του πνευματικού πατέρα και του μαθητευόμενου ως νόμιμη και βασικό στοιχείο της λειτουργικής ζωής των Χριστιανών του Μεσαίωνα. Οι απαγορεύσεις πιθανά είχαν στόχο την αποφυγή του γάμου με γυναίκα αφού μέχρι και τον δέκατο- τρίτο αιώνα δεν έχουν καταγραφεί ποινές ομοφυλοφιλίας.

Στο νομικό εγχειρίδιο, «Εκλογές»- βασικός κώδικας μη εκκλησιαστικών νόμων, που δημοσιεύτηκε από τον Λέοντα τον Γ και τον Κωνσταντίνο τον Ε, αντικατέστησε την θανατική ποινή για την ομοφυλοφιλική συμπεριφορά με ακρωτηριασμό. «Όσοι είναι ένοχοι ασέλγειας- ενεργητικής ή παθητικής- θα τιμωρούνται δια του ξίφους. Αν όμως το παθητικό μέλος είναι μικρότερο των δώδεκα ετών, θα συγχωρείται, καθώς η ηλικία είναι

σαφής ένδειξη πως δεν καταλάβαινε τι υπέφερε». (Τζων Μποσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ. 300). Σε κάποια αόριστο χρονικό διάστημα οι «Εκλογές» αναθεωρήθηκαν α. αυξάνοντας την ηλικία συναίνεσης στα δεκαπέντε έτη και την εισαγωγή των αγοριών σε μοναστήρι για να συνετιστούν, β. τιμωρώντας σε περιοδικό περιορισμό τους υποψήφιους ιερείς και διακόνους και γ. εξαλείφοντας τον ακρωτηριασμό.

Ενώ μια συλλογή από εκκλησιαστικούς νόμους ορίζει πως τα αγόρια που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης είναι ακατάλληλα να χριστούν ιερείς.

Οι αντίστοιχες ποινές για τις λεσβιακές δραστηριότητες ήταν επιεικέστερες και αρκετά σπάνιες. Στο εκκλησιαστικό δίκαιο η ποινή ήταν δωδεκαετής για όσες γυναίκες κάνανε έρωτα μεταξύ τους. Επίσης, η εκκλησιαστική ποινή όριζε ογδόντα ημέρες για τον ομαδικό αυνανισμό μεταξύ γυναικών και ποινή σαράντα ημερών συν εκατό μετάνοιες για τις γυναίκες που ήρθαν σε μεταξύ τους σεξουαλική επαφή.

Τον έκτο αιώνα συντάχθηκαν τα «βασιλικά». Σύμφωνα με αυτή τη νομοθεσία :

- α. απαγορεύεται ένας παθητικός άνδρας να υπερασπιστεί κάποιον άλλον άνδρα στα δικαστήρια.
- β. η ποινή του ευνουχισμού θα πραγματοποιείται σε όσους προέβησαν σε κτηνοβασία.
- γ. οι ποινές για την ομοφυλοφιλία συμπεριλαμβάνονται με τις άλλες σεξουαλικές απρέπειες όπως της διακόρευσης και της μοιχείας και είναι ίδιες.

Η εφαρμογή των «Βασιλικών» από τη εποχή του Βασιλείου και μετά, δεν εφαρμοζόταν στους λαϊκούς και οι κυρώσεις που είχαν οριστεί για τους ομοφυλόφιλους συνήθως εφαρμοζόταν μόνο στους μοναχούς.

Στο σλαβικό βιβλίο των προσευχών του δωδέκατου αιώνα, το Ευχολόγιο του Σινά, αναφέρει μία εκδοχή της τελετής ένωσης ομοφυλοφίλων. Μία προσευχή για τη εγκράτεια ενός άνδρα μακριά από τις λάγνες σκέψεις. Σημειωτέον δεν αναφέρεται τελετή γάμου ετεροφύλων.

Αντίστοιχα έχουν καταγραφεί ποινές που ορίζονται για τους λαϊκούς έχοντας υποπέσει σε όμοιες αμαρτίες.

- α. ένα έτος ποινής για τον αυνανισμό. Οι πλούσιοι έχοντας εναλλακτική μπορούσαν να εξαγοράσουν την ποινή τους.
- β. κληρικός που θα υποπέσει σε κτηνοβασία η ποινή που θα εκτελέσει είναι δεκαπέντε έτη, ενώ ένας ανύπαντρος μόνο δέκα.

Το 1306 η Δυτική Ευρώπη με διάταγμα του Αυτοκράτορα Ανδρόνικου, ύστερα από απαίτηση του Πατριάρχη Αθανασίου, επιδοκίμαζε την ομοφυλοφιλία απαγορεύοντας το πάθος μεταξύ ανδρών.

Τον δέκατο τέταρτο αιώνα, ο Ματθαίος Βλαστάρις, έγραψε για τις διαβαθμίσεις του γάμου, διαχωρίζοντας την συγγένεια σε φυσική και με υιοθεσία. «όταν είμαστε άτεκνοι προσφεύγουμε στην υιοθεσία για κληρονομικούς λόγους. Κανένα όμως σεβαστό κίνητρο δεν μπορεί να οδηγήσει στην αδελφοποίηση. Και ο νόμος επιτρέπει μόνο ότι είναι σεβαστό.»(Τζων Μπροσγουελ, «Γάμοι μεταξύ ανδρών», σελ.307)

Μετά την διάλυση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, το ρωμαϊκό δίκαιο επιβίωσε στην επικράτεια της Ευρώπης αποσπασματικά, όπως είχαμε προαναφέρει. Μαζί με τα αποσπάσματα επιβίωσε η «ρωμαϊκή εφεύρεση» της «αδελφότητας» στην Ιταλία και την Ισπανία, κυρίως στους άγαμους χωρίς να περιπλέκονται τα ζητήματα των συζύγων και των παιδιών.

4.1.13. Ομοιότητες γάμου ομοφυλόφιλων και ετερόφιλων ζευγαριών

Η κάθε εποχή, λαμβάνοντας υπόψιν τις θετικές και αρνητικές επιρροές που έχει από την προηγούμενη, αναμειγνύει τους θεσμούς και τους κανόνες και δημιουργεί νέους. Η τέλεση του γάμου δεν υπέστη και πολλές αλλαγές. Οι ομοιότητες που παρατηρούνται στη δομή τους ανέρχονται σε οκτώ :

i. Το δέσιμο των δύο ατόμων με ένα πέπλο

Στους γάμους ετερόφυλων συνήθως το φορούσε η νύφη για να επιδειχθεί η παρθενία της. Στη δύση, παραδείγματος χάριν, όσες κοπέλες δεν ήταν παρθένες ή θα παντρεύονταν δεύτερη φορά δεν φορούσαν το πέπλο. (ίσχυε τουλάχιστον μέχρι τον 9^ο αιώνα). Ο σκοπός του πέπλου ήταν στην λήξη της τελετής να δέσει τα χέρια των νεονύμφων ώστε να επικυρωθεί η ένωση από τον ιερέα.

ii. Η τοποθέτηση στεφάνων

Το στεφάνωμα ήταν και αυτό σύμβολο παρθενίας για την γυναίκα. Παρ' όλα αυτά τα ετερόφυλα και τα ομόφυλα ζευγάρια το χρησιμοποιούσαν σπάνια στην τελετή ένωσής τους.

iii. Η κυκλική περιφορά του τραπεζιού

Είναι έθιμο του δέκατου τρίτου αιώνα που το χρησιμοποιούσαν κυρίως σε ελληνικό και σλαβικό έδαφος. Ένα έθιμο που χρονολογείται μέχρι και τις μέρες μας.

iv. Η χρήση του σταυρού

Η χρήση του σταυρού χρονολογείται τουλάχιστον από το 676 μ. Χ. στις ενώσεις ετεροφύλων και θεωρείται θεμελιώδους σημασίας για τον Νεστοριανό γάμο. Στις

ενώσεις ομοφύλων την υιοθετούν από τον 12^ο αιώνα και έπειτα ως μόνιμο χαρακτηριστικό.

v. Η περιστασιακή χρήση σπαθιών

Η χρήση σπαθιού στην διάρκεια ενός γάμου είχε συμβολική σημασία αλλά δεν αναφέρεται ο λόγος της χρήσης του. Αναφέρεται πως στην Ελλάδα και στην Αρμενία του 13^{ου} αιώνα χρησιμοποιήθηκε στην ένωση ετερόφυλων ζευγαριών, ενώ στον γάμο ομοφυλόφιλων ζευγαριών το σπαθί χρησιμοποιούταν μερικές φορές.

vi. Η ένωση των δεξιών χεριών

Θεωρείται μία από τις βασικές πράξεις κατά της τέλεση του γάμου. Δηλώνει την επισημοποίηση ενός συμβολαίου, όπως το συμβόλαιο του γάμου. Είναι το «κλειδί» για την ένωση όλων των ζευγαριών, ομόφυλων και μη.

vii. Η γιορτή για τον γάμο με το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον

Η γιορτή σηματοδοτούσε την έναρξη του νόμιμου γαμήλιου βίου και ανακοίνωνε στο ευρύ κοινό το συμβόλαιο για την κοινή ζωή του ζευγαριού. Τα πρώτα γαμήλια γλέντια αναφέρονται στην αρχαία Κρήτη, όπου μετέπειτα αποτέλεσαν αναπόσπαστο μέρος της τελετής στο τέλος της εποχής του Μεσαίωνα.

viii. Η συναίνεση του ζεύγους στην τέλεση της ένωσης

Η τέλεση ενός γάμου, είτε ομόφυλων είτε ετερόφυλων ζευγών, ποτέ δεν είχε ως παράγοντα την συναίνεση και την συγκατάθεση του ζεύγους για τον γάμο με γραπτό τρόπο. Θεωρείτο ανούσιο αφού η συναίνεση του ζεύγους αποδεικνύεται με την παρουσία τους στην τέλεση του μυστηρίου.

Οι διαφορές που παρατηρήθηκαν είναι δύο :

i. Το μοίρασμα της όστιας

Το μοίρασμα της όστιας παρατηρείται στον γάμο ετεροφύλων. Το ζεύγος μοιραζόταν της όστια κατά την διάρκεια της Θείας Κοινωνίας και έψαλλε τον 133^ο ψαλμό.

ii. Η ευλογία των νομισμάτων που συμβόλιζαν την προίκα

Η ευλογία των νομισμάτων γινόταν κατά την διάρκεια της τελετής. Τα νομίσματα συμβόλιζαν την προίκα της γυναίκας, αλλά δεν υπήρχε κανόνας που να τα επέβαλλε για την πραγματοποίηση της τελετής.

Μεσαιωνικός Γάμος

Ο Ζαν- Μπατίστ Μολέν έχει καταγράψει τα δέκα σύμβολα που χρησιμοποίησαν στις γαμήλιες τελετές τον μεσαίωνα, των ετερόφυλων ζευγαριών.

- i. Η ένωση των δεξιών χεριών
- ii. Η τοποθέτηση του πέπλου πάνω στους συζύγους
- iii. Τα δαχτυλίδια
- iv. Η προετοιμασία και η υπογραφή του γαμήλιου εγγράφου
- v. Η νυφική πληρωμή
- vi. Το γαμήλιο φιλί
- vii. Το γαμήλιο συμπόσιο
- viii. Η ιεροτελεστία του νυφικού δωματίου
- ix. Οι διάφορες μικρότερες παρατηρήσεις
- x. Η προφορική έκφραση της συναίνεσης

Τον δωδέκατο αιώνα, όπως υποστηρίζει ο Βαλσαμών- εμπειρογνώμονας του εκκλησιαστικού δικαίου της ανατολής, ο γάμος πραγματοποιούταν μόνο με μία ευλογία και την Θεία Κοινωνία.

Στις ενώσεις των ομοφύλων, την ίδια περίοδο, η ένωση των χεριών, η τοποθέτηση πέπλων πάνω στους συζύγους, το γαμήλιο φιλί και το γαμήλιο συμπόσιο είναι στοιχεία που χρησιμοποιούνται αμιγώς στις τελετές. Ενώ διαφοροποιημένα παρατηρούνται τα εξής στοιχεία τα δαχτυλίδια, η νυφική πληρωμή και η προφορική έκφραση της συναίνεσης.

4.1.2 Ο ρόλος του γάμου από την κλασσική εποχή ως σήμερα

Ο γάμος είναι η ένωση δύο ανθρώπων, ενώπιον του θεού ή της πολιτείας, που σκοπό έχουν να πραγματοποιήσουν στην κοινή τους ζωή τους στόχους που θέτουν και επιθυμούν ώστε να είναι ευτυχείς. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένας γενικός ορισμός ενός ανθρώπου εκφράζοντας την άποψή του για τον θεσμό του γάμου σήμερα. Σε κάθε εποχή ο γάμος τροποποιούταν ανάλογα με τα θέλω του ανθρώπου. Παραδείγματος χάρη στην αρχαιότητα: την κλασσική εποχή στον Ελλαδικό χώρο ο γάμος ήταν μια πρακτική που στόχευε στην εξασφάλιση της μονιμότητας του οίκου. Βασιζόταν σε δυο θεμελιώδεις και ζωτικές πράξεις στις οποίες φαίνεται καθαρά το περιεχόμενο του γάμου εκείνης της

εποχής. Ήταν μια ιδιωτική πράξη συναλλαγής μεταξύ δυο οικογενειάρχων, του πατέρα της νύφης και του εν δυνάμει οικογενειάρχη, του μέλλοντα συζύγου. «Σ' αυτή την πράξη δεν είχε κανένα δεσμό η πολιτική και κοινωνική οργάνωση.» (Μισέλ Φουκώ, " Η ιστορία της σεξουαλικότητας ,, 1993, σελ 86). Ο στόχος δε, ήταν η μεταβίβαση της οικογενειακής περιουσίας στους απογόνους και όχι στους λοιπούς συγγενείς. Αντίστοιχα τέτοια δομή είχε ο ρωμαϊκός γάμος. Εξαρτιόταν από την πρόθεση των δύο οικογενειών όπου η επισφράγιση της ένωσης γινόταν με μια τελετή. Αυτού του είδους η επισφράγιση είχε νομικές συνέπειες για την μελλοντική ζωή του ζεύγους, χωρίς να συνιστά νομική πράξη.

Η μετάβαση από την κλασσική εποχή στην ελληνιστική προκάλεσε την εξέλιξη της τότε κοινωνίας σε πολλούς τομείς. Ένας από τους τομείς που αναδιαμορφώθηκαν ήταν ο γάμος. Στην Ρώμη ο γάμος δεν διαφοροποιείται αρκετά, η ουσιαστική αλλαγή παρατηρείται στην επήρεια της δημόσιας αρχής θεσπίζοντας ένα σύνολο νομοθετικών μέτρων π.χ. το νόμο περί μοιχείας (de adulteries). Ομοίως παρατηρείται και στην Ελλάδα. Ο γάμος δεν ανήκει πλέον στο πλαίσιο του ιδιωτικού οικογενειακού θεσμού αλλά στους κοινωνικούς θεσμούς. Η «δημοσιοποίηση» του γάμου επιβλήθηκε από τις νέες κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες. Η κοινωνική θέση και η περιουσία εξαρτιόνταν πλέον από τον ηγεμόνα. Δηλαδή «η θέση του άνδρα-πολίτη έχασε ένα μέρος της πολιτικής της σπουδαιότητας, η οποία οφείλεται επίσης σε μια θετική ενδυνάμωση του ρόλου της γυναίκας, του οικονομικού της ρόλου και της νομικής της ανεξαρτησίας» (Μισέλ Φουκώ, " Η ιστορία της σεξουαλικότητας ,, 1993, σελ 89). Συνέβαλε στο να δοθεί περισσότερη ανεξαρτησία στη γυναίκα. Σύμφωνα πάντα μ' αυτή που της παρεχόταν ως εκείνη τη στιγμή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Αίγυπτος κατά την διάρκεια της ρωμαϊκής κατοχής της. Ο γάμος συνάπτεται ως ένα συμβόλαιο με σαφήνεια μεταξύ των δυο μελλονύμφων, ύστερα από δική τους επιθυμία αναλαμβάνοντας προσωπικά την ευθύνη. Συνάπτοντας αυτό το συμβόλαιο προέκυψαν οι δεσμεύσεις του ζεύγους.

Της γυναίκας:

1. υπακοή στον σύζυγο
2. απαγόρευση εξόδου την ημέρα ή τη νύχτα χωρίς την άδειά του
3. αποκλεισμός κάθε σεξουαλικής σχέσης με άλλον άνδρα
4. υποχρέωση να μην καταστρέφει οικονομικά τον οίκο και
5. να μην ατιμάζει τον σύζυγό της.

Του άνδρα:

1. οφείλει να συντηρεί την γυναίκα του
2. να μην βάζει στο σπίτι παλλακίδα
3. να μην κακομεταχειρίζεται την σύζυγό του και
4. να μην αποκτά παιδιά από ενδεχόμενους εξωσυζυγικούς δεσμούς.

Ο γάμος στην σύγχρονη εποχή θεωρείται θεσμός και «θεσμός σημαίνει μια παγιωμένη απάντηση της κοινωνίας σε συνεχώς επερχόμενα (επανερχόμενα) προβλήματα» (Βασίλης Φίλιας, "Κοινωνικοπολιτικές προσεγγίσεις,, 1992, σελ 115). Ο γάμος παγιώθηκε ως θεσμός από την εποχή της επικράτησης του άντρα και την εμφάνιση της κοινωνικής ανισότητας. Οι πατριαρχικές ανισότητες διατηρήθηκαν στο πέρασμα των αιώνων εξ' αιτίας τεσσάρων στοιχείων:

- σαφής κατανομή των λειτουργικών ρόλων ανάμεσα στο συζυγικό ζεύγος. Ο άνδρας αναλάμβανε τον βιοποριστικό τομέα ενώ η γυναίκα τις τρέχουσες ανάγκες του σπιτιού
- σαφής κατανομή των συναισθηματικών ρόλων ανάμεσα στο συζυγικό ζεύγος « η γυναίκα ήταν φορέας της αγάπης, της στοργής, της ευσέβειας, της αισθηματικής λεπτότητας. Ο άντρας ήταν ο ισχυρός, ο δυνατός, ο ικανός να κρατήσει το βάρος των αντίξων καταστάσεων (Βασίλης Φίλιας, "Κοινωνικοπολιτικές προσεγγίσεις,, 1992, σελ 116)
- σαφής διαμόρφωση των περιουσιακών σχέσεων. Η γυναίκα " συνέβαλε „ με την προίκα της και ο άνδρας κατείχε τον ρόλο του διαχειριστή της περιουσίας
- σαφές σύστημα ιεραρχίας και ηγεσίας. Ο άντρας ήταν αυτός που είχε το ρόλο του ηγέτη, καθορίζοντας τις σχέσεις ανάμεσα στους συζύγους και τις σχέσεις γονέων και παιδιών

Η πατριαρχική μορφή της οικογένειας τροποποιείται εξ' αιτίας πραγματικών κοινωνικών συνθηκών. Οι οικονομικές συνθήκες που κυριαρχούν με την τεχνολογική ανάπτυξη που πραγματοποιείται επαναπροσδιορίζει τις ανάγκες των ανθρώπων. Η ανάπτυξη αποζητά το σύνολο των δυνατοτήτων της. Έτσι η γυναίκα αναλαμβάνει ένα καινούργιο ρόλο, της εργαζόμενης. Ο ανταγωνισμός της επιβάλλει να μην παραμείνει μια απλή εργάτρια γι' αυτό μορφώνεται και γίνεται παραγωγική σε περισσότερους τομείς με τις νέες ικανότητές της. Η αλλαγή αυτή την ισχυροποιεί και «παύει να είναι κατοικίδιο ον και φύλακας της εστίας, αλλάζει και η σεξουαλική της συμπεριφορά» (Βασίλης Φίλιας, "Κοινωνικοπολιτικές προσεγγίσεις,, 1992, σελ 120).

Οι νέες συνθήκες ζωής κλονίζουν την παραδοσιακή μορφή του γάμου χωρίς να αποτελεί «ηθική παρακμή». Ο σημερινός άνθρωπος είναι ενεργητικός αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα που τον απασχολούν και τις προκλήσεις που προκύπτουν σύμφωνα με την δική του ατομική ζωή. Οι επιλογές του είναι απόρροια της ελευθερίας του. Προσπαθεί να επικοινωνεί με τους συνανθρώπους του και να αναζητά πάντα αυτό που τον ευχαριστεί χωρίς να συμμορφώνεται στις κοινωνικές επιταγές, αλλά στις επιθυμίες του αντιπροσωπεύοντας τον ίδιο του τον εαυτό.

Μ' αυτά τα δεδομένα ο θεσμός του γάμου θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται διότι είναι αναγκαίο να βρεθεί το κλειδί της ισορροπίας στην κοινωνία.

4.1.3 Ομοφυλόφιλος γάμος στον κόσμο –Ευρώπη

Ολλανδία

Από το 1979, η ολλανδική κυβέρνηση έδωσε σταδιακά δικαιώματα στα ζευγάρια του ίδιου φύλου που συγκατοικούσαν. Τα δικαιώματα αυτά αφορούσαν την ενοικίαση κατοικίας, την κοινωνική ασφάλιση, την φορολόγηση των εισοδημάτων, τις κρατικές συντάξεις, τα καθήκοντα θανάτου και άλλα. Τον Ιανουάριο του 1998 όλα τα ζευγάρια απέκτησαν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των παντρεμένων ζευγαριών με το Συμβόλαιο συμβίωσης (Registered Partnership). Το 1995 ο Henk Krol, ο εκδότης του περιοδικού GAY KRANT, πρότεινε στην βουλή τον ομοφυλόφιλο γάμο. Η ολλανδική βουλή τότε σύστησε μια ειδική επιτροπή που θα ερευνήσει τον ομοφυλόφιλο γάμο. Σ' αυτή την περίπτωση το κόμμα των Χριστιανοδημοκρατικών απείχε. Η έρευνα έλαβε τέλος το 1997. Το πρώτο ψήφισμα διεξήχθη στο Lower House of Parliament, όπου τάχθηκαν υπέρ του ομοφυλόφιλου γάμου 109 βουλευτές έναντι 33. Στο δεύτερο ψήφισμα που πραγματοποιήθηκε στο Upper House of Parliament ενέκρινε το γάμο ομοφυλοφίλων στις 19 Δεκεμβρίου 2000. Μόνο τα χριστιανικά κόμματα ψήφισαν εναντίον του νόμου. Στις 21 Δεκεμβρίου 2000 η βασίλισσα Beatrice υπέγραψε τους αναθεωρημένους νόμους περί γάμου (26672) και περί υιοθεσίας (26673).

Οι περιορισμοί που θέτει ο νόμος αφορούν τα παιδιά. Δηλαδή, αν μια παντρεμένη ομοφυλόφιλη γυναίκα έχει παιδί, η σύζυγός της δεν θεωρείται ως μητέρα ή πατέρας του παιδιού, αλλά ως μητριά. Μόνο αν υιοθετήσει το παιδί θα θεωρηθεί (η δεύτερη) μητέρα. Αντίστοιχη είναι η περίπτωση των ομοφυλοφίλων ανδρών.

Όσον αφορά την εκκλησιαστική ηγεσία της χώρας πριν επικυρωθεί ο νόμος και τεθεί σε ισχύ ήταν εντελώς αντίθετη στους γάμους των ομοφυλοφίλων. Όμως όταν ψηφίστηκε, η Προτεσταντική Εκκλησία της Ολλανδίας, αποφάσισε πως κάθε εκκλησία είναι ικανή να αποφασίσει για το αν θα ευλογήσει ή όχι τον γάμο μεταξύ δύο ομόφυλων ατόμων.

Την ίδια αντίδραση είχαν και οι τοπικοί άρχοντες, οι δήμαρχοι. Βέβαια ο νόμος τους υποχρέωσε να τελούν τους γάμους. Παρ' όλα αυτά έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν να τελέσουν τον γάμο χωρίς να υπάρχει κάποια κύρωση, π. χ. να απολυθούν.

Ο ολλανδικός νόμος δίνει την δυνατότητα να παντρευτούν και αλλοεθνείς ομοφυλόφιλοι με κάποιους περιορισμούς.

- Το ένα από τα δύο άτομα να είναι Ολλανδός ή να είναι μόνιμος κάτοικος της χώρας.
- Να μην είναι παντρεμένοι / ες αποδεδειγμένα.
- Αν το ένα μέλος είναι Ολλανδός ή να αποδείξουν ότι σαν ζευγάρι συζούν 2 χρόνια ή το αλλοδαπό μέλος έχει τέτοιο εισόδημα που να το μοιράζεται με το άλλο ή να υπογράψει μια υπεύθυνη δήλωση ότι θα υποστηρίξει οικονομικά ο ένας τον άλλο για 5 χρόνια (το λεγόμενο neto).

Βέλγιο

Στα τέλη του Ιανουαρίου 2003, το Βέλγιο έγινε η δεύτερη χώρα που αναγνώρισε νομικά τον γάμο ομοφυλοφίλων. Γεγονός που επιτεύχθηκε όταν οι Χριστιανοδημοκρατικοί δεν βρίσκονταν στην εξουσία όπως και στην περίπτωση της Ολλανδίας.

Το 2000 θεσμοθετήθηκε το Συμβόλαιο της εγγεγραμμένης συγκατοίκησης, όπου δόθηκαν τα ίδια δικαιώματα σε ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια.

Ισπανία

Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του '90 αρκετά δημοτικά συμβούλια και αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας επέτρεψαν να εγγραφούν τα ζευγάρια ανεξαιρέτως των σεξουαλικών τους προτιμήσεων, ώστε να χαίρουν κάποια δικαιώματα.

Τον Ιούνιο του 2003, ο Υπουργός δικαιοσύνης Juan Fernando Lopez Aguilar ανακοίνωσε στο ισπανικό Congress of Deputies πως εγκρίθηκε η αναπροσαρμογή της νομοθεσίας που αφορά τον γάμο των ομοφυλοφίλων. Παράλληλα εξετάστηκε το δικαίωμα των ομοφυλοφίλων να αλλάξουν το όνομά τους, χωρίς την προϋπόθεση της αλλαγής φύλου μέσω εγχείρησης. Ο νόμος, ώστε να επιτευχθεί πλήρης νομιμοποίηση του γάμου των ομοφυλοφίλων, καταχωρήθηκε από το Lower House, έπειτα από 3 διαβουλεύσεις, και με ψήφους 187 υπέρ και 147 κατά τον Ιούνιο του 2005. Η απόφαση του κοινοβουλίου, όρισε την Ισπανία ως την Τρίτη χώρα που νομιμοποιεί τον γάμο μεταξύ ομοφύλων παραχωρώντας τα ίδια δικαιώματα όπως των ετερόφυλων και στον θεσμό του

γάμου. Χαρακτηριστικές δηλώσεις έπειτα από αυτήν την θεσμοθέτηση ήταν της Carmen Tolodano, προέδρου της ισπανικής ομοσπονδίας οικογενειακών ενώσεων (U.N.A.F.), η οποία συνεχάρη τα κοινοβουλευτικά κόμματα για την έγκριση του νόμου χαρακτηρίζοντας την απόφαση αυτή ως "ιστορική στιγμή". Αντίθετα ο Πάπας Βενέδικτος ο Ιστ' είπε πως "οι γάμοι των ομοφυλοφίλων καταστρέφουν και διαστρέφουν την έννοια του γάμου και διαβρώνουν την κοινωνική συνοχή της Ευρώπης.

Η Γαλλία είναι παγκοσμίως η πρώτη χώρα όπου η νέα μορφή κοινωνικής συμβίωσης ή Pacte Civil de Solidare – PACS (Πολιτικό Συμφωνητικό Αλληλεγγύης) το έθεσε σε ισχύ και περιελάμβανε ομοφυλόφιλα και ετερόφυλα ζευγάρια με ίσους όρους. Η ζύμωση για την πραγματοποίηση αυτού του στόχου ξεκίνησε το 1980 από το κίνημα LGBT. Το 1991 το PACS προσπάθησε να περάσει με την μορφή του νομοσχεδίου. Οι αντιδράσεις όμως ήταν αρκετά έντονες και γι' αυτό η συζήτησή του επανήλθε το 1995, όπου και το 1999 υιοθετήθηκε. Το PACS είναι το αντίστοιχο Registered Partnership.

Ο σκοπός του Pacte Civil de Solidare να προσφέρει στα ζευγάρια μια εναλλακτική και πιο ευέλικτη λύση από τον γάμο. Δηλαδή να δοκιμάσουν την σχέση τους συμβιώνοντας προτού αποφασίσουν τον γάμο.

Η διαδικασία της σύναψης του συμβολαίου είναι τόσο απλή που πιθανά να χαρακτηριστεί απρόσωπη. Το χρονικό διάστημα είναι ελάχιστο. Χρειάζονται 2 εβδομάδες στο ζευγάρι για να συλλέξουν και να υποβάλλουν τα έγγραφα τους στο ειρηνοδικείο. Μετά την υπογραφή αυτών των εγγράφων χρειάζονται ακόμα 15 λεπτά και αναγνωρίζονται ως νόμιμο ζευγάρι.

Πλεονεκτήματα του συμβολαίου :

- Υπάρχει η δυνατότητα της μεταβίβασης των συμβολαίων ενοικίασης του σπιτιού στο όνομα και των δύο.
- Η δυνατότητα να ασφαλίζεται στο κοινωνικό ταμείο του ενός, όταν ο άλλος δεν έχει ασφάλεια.
- Η δυνατότητα της ρύθμισης κοινής περιουσίας, σύμφωνα με την βούληση του ζευγαριού.
- Η δυνατότητα μεταβίβασης της σύνταξης, όπως και όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός ετερόφυλου ζευγαριού.

Στην περίπτωση που η συγκατοίκηση πραγματοποιείται χωρίς δήλωση (Concubinage, Unregistered Cohabitation) τα δικαιώματα που χαίρουν είναι λίγα και περιορίζονται στην ενοικίαση κατοικίας, στην μετανάστευση και στην ασφάλεια υγείας για ομόφυλους συντρόφους που συγκατοικούν.

Νόμος παρ' όλα αυτά που να επικυρώνει τον γάμο ομοφυλοφίλων δεν έχει θεσπιστεί.

Ιρλανδία

Τον Νοέμβριο του 2004, ένα ζευγάρι ομοφυλοφίλων γυναικών, η Louise Gilligan και η Catherine Zaraone, κάνανε αγωγή για την αναγνώριση του γάμου τους που έλαβε μέρος στο Βανκούβερ του Καναδά. Αφορμή ήταν η άρνηση της εφορίας να δεχθεί την κοινή υποβολή φορολογικής δήλωσης, αφού το Σεπτέμβριο του 2003 ήταν μόνιμοι κάτοικοι Ιρλανδίας. Άμεσα το Ανώτατο Ιρλανδικό Δικαστήριο προχώρησε σε ακρόαση του ζευγαριού. Όμως, δεν ήταν δυνατόν να δοθεί λύση διότι το ιρλανδικό σύνταγμα δεν ορίζει τι είναι ο γάμος αλλά ότι : (άρθρο 41 § 1) Το κράτος είναι υπεύθυνο να φυλάσσει με ειδική φροντίδα το θεσμό του γάμου, στον οποίο δημιουργείται η οικογένεια και να τον προστατεύει από επικείμενο κίνδυνο.

Το 2005 το Ιρλανδικό Κοινοβούλιο ψήφισε υπέρ του νομοσχεδίου Civil Partnership Bill επικυρώνοντας τα συμβόλαια συμβίωσης.

Ηνωμένο Βασίλειο

Στην Βρετανία έχει θεσπιστεί το civil union (το λεγόμενο συμβόλαιο συγκατοίκησης) και δεν υπάρχει κάποιος νόμος που να επιτρέπει την πραγματοποίηση γάμου ομόφυλου ζευγαριού.

Ένα νυμφευμένο ζευγάρι στο Βανκούβερ του Καναδά, η Celia Kitzinger και η Sue Wilkinson, βρετανίδες καθηγήτριες Πανεπιστημίου, ζήτησαν να αναγνωριστεί ο γάμος τους στο Ηνωμένο Βασίλειο στηριζόμενες στο νόμο που υπάρχει για τους γάμους που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό. Η αναγνώριση του γάμου πραγματοποιείται με δύο συντελεστές:

- 1) Στη χώρα που τελέστηκε ο γάμος να αναγνωρίζεται και
- 2) Να μην παραβαίνει οποιονδήποτε νόμο της χώρας, δηλαδή να είναι καθ' όλα νόμιμος.

Οι εναγόμενες επιχειρηματολογούν πως πληρούν όλες τις προϋπόθεσης που είναι αναγκαίες για την επικύρωση του γάμου τους αν και δεν υπάρχει αντίστοιχος νόμος γάμου ομοφυλόφιλων στην Βρετανία. Το δικαστήριο τους αντιπρότεινε να θεωρηθούν ζευγάρι που συμβιώνει και ο τίτλος του γάμου τους να γίνει Civil Partnership Act. Το ζευγάρι των γυναικών αρνήθηκε κάθετα αυτή την λύση λέγοντας πως: "θέλουμε ο γάμος μας να αναγνωριστεί ως νόμιμος – όπως και κάθε άλλος γάμος που τελέστηκε στον Καναδά. Είναι προσβλητικό και γίνεται διάκριση όταν μας προτείνουν το συμβόλαιο συγκατοίκησης. Το συμβόλαιο συγκατοίκησης είναι ένας σημαντικός θεσμός και ένα σημαντικό βήμα για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, αλλά δεν είναι αρκετός, θέλουμε πλήρη ισότητα.

Ο James Welch, δικηγόρος τους, δήλωσε: "Οι πελάτισσές μας πραγματοποίησαν νόμιμα το γάμο τους στον Καναδά. Είναι ζήτημα δικαίου και ισότητας και θα πρέπει να έχουν την ίδια αντιμετώπιση όπως κάθε άλλο ζευγάρι που παντρεύεται στο εξωτερικό' ο γάμος τους είναι αναγνωρισμένος εκεί. Δεν θα έπρεπε να γίνει η αντιπρόταση του συμβολαίου συγκατοίκησης. Το ζευγάρι τονίζει πως είναι αντισυνταγματική η μη αναγνώριση του γάμου τους σύμφωνα με:

το άρθρο 8 – το δικαίωμα για σεβασμό του ιδιωτικού δικαίου και της οικογενειακής ζωής,

το άρθρο 12 – το δικαίωμα γάμου και

το άρθρο 14 – την απαγόρευση διακρίσεων.

Καθώς και σύμφωνα με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Δανία

Η Δανία είναι παγκοσμίως η πρώτη χώρα που θέσπισε το συμβόλαιο συμβίωσης (Registered Partnership) το 1989, δίνοντας στα αναγνωρισμένα ομοφυλόφιλα ζευγάρια τα ίδια δικαιώματα με τον πολιτικό γάμο, χωρίς όμως να λέγεται γάμος.

Ο νόμος Act No 372 που θεσπίστηκε στις 7 Ιουνίου 1989 παραχωρεί την πλήρη προστασία, προνόμια και ευθύνες του γάμου στα εγγεγραμμένα ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Ο θρησκευτικός γάμος απαγορεύεται, όμως το ζευγάρι μπορεί να ζητήσει να τον ευλογήσουν με κάποιες συγκεκριμένες ευλογίες.

Ισλανδία

Αρχικά πρέπει να υπενθυμίσουμε πως η Ισλανδία είναι αυτοδιοικούμενη Δανέζικη επαρχία με 300.000 κατοίκους. Ο νόμος του Registered Partnership της Δανίας ίσχυσε από το 1996 στην Ισλανδία. Τον Ιούνιο του 2006 με νέο νόμο η Ισλανδική Κυβέρνηση παραχώρησε πλήρη δικαιώματα γάμου, δίνοντας πολλά οφέλη στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, όπως η βελτίωση της νομικής κατάστασης των ομοφυλοφίλων

Νορβηγία

Η Νορβηγία θέσπισε το Registered Partnership (συμβόλαιο συμβίωσης) στις 30 Μαρτίου 1993 με το νόμο No 40. Το συμβόλαιο συμβίωσης ισχύει μόνο για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια και παρέχει πολλά από τα προνόμια και τις ευθύνες ενός γάμου. Επιπρόσθετα προβλέπει και τι μέλει γενέσθαι στην διάλυση μιας σχέσης.

Δικαιώματα που δεν έχουν τα εγγεγραμμένα ζευγάρια:

- δεν επιτρέπεται η υιοθεσία
- δεν επιτρέπεται η τεχνητή γονιμοποίηση
- δεν επιτρέπεται ο θρησκευτικός γάμος
- ένας / μία τουλάχιστον πολίτης πρέπει να είναι Νορβηγός / ή και να ζει στην Νορβηγία.

Η τέλεση του συμβολαίου είναι όμοια με την τέλεση πολιτικού γάμου.

Φιλανδία

Από το 2002 ισχύει και στην Φιλανδία το συμβόλαιο συμβίωσης με το νόμο Act No 250/2001, και περιλαμβάνει μόνο τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Το συμβόλαιο συμβίωσης στην Φιλανδία παραχωρεί παρόμοια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τα παντρεμένα ετερόφυλα ζευγάρια. Τέλος η επικύρωση του συμβολαίου πραγματοποιείται με ληξιαρχική πράξη εγγραφής και η διάλυση του γίνεται παρόμοια με το γάμο.

Σουηδία

Η Σουηδία, τελευταία από τις σκανδιναβικές χώρες, έχει θεσπίσει το συμβόλαιο συμβίωσης με νόμο από το 1995 και περιλαμβάνει μόνο τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια χαίρουν πολλών και παρομοίων δικαιωμάτων με τα παντρεμένα ετερόφυλα ζευγάρια. Προβλέπεται στην νομοθεσία μια επικείμενη διάλυση της σχέσης. Όσο αφορά τη μη εγγεγραμμένη συγκατοίκηση, το ζευγάρι έχει περιορισμένα δικαιώματα στην ενοικίαση κατοικίας και στην ιδιοκτησία ακινήτων. Η αναθεώρηση που υλοποιήθηκε το 2005 δίνει όλα και τα ίδια δικαιώματα στα ζευγάρια που συγκατοικούν, ανεξαρτήτως φύλου.

Ελβετία

Στην Ελβετία το συμβόλαιο συμβίωσης ίσχυε αρχικά σε αυτόνομες περιοχές όπως της Γενεύης και της Ζυρίχης, το 2001 και το 2002 αντίστοιχα, όπου και δόθηκαν τα περισσότερα δικαιώματα των παντρεμένων συντρόφων στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Στις 10 Ιουνίου 2004 ίσχυσε σε όλη την Ελβετία δίνοντας την ευκαιρία σε όλα τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια να κατοχυρώσουν τη σχέση τους και να αποκτήσουν ίδια δικαιώματα με τα παντρεμένα στην σύνταξη, στην φορολογία και στην ασφάλιση. Δεν τους επιτρέπεται να παντρευτούν, να αλλάξουν όνομα, να υιοθετήσουν και να προσφύγουν στην τεχνητή γονιμοποίηση.

Λουξεμβούργο

Με το νόμο 4946 το Λουξεμβούργο τον Μάιο του 2004 επικύρωσε το συμβόλαιο συμβίωσης για όλα τα ζευγάρια ετεροφυλόφιλα και ομοφυλόφιλα, που δεν θέλουν να παντρευτούν. Το ζευγάρι πρέπει να κάνει επίσημη δήλωση στο δημαρχείο – officier d' état civil, ώστε να έχει τα ίδια οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα και παροχές. Στο συμβόλαιο δεν περιλαμβάνονται τα γονεϊκά δικαιώματα.

Κροατία

Στις 14 Ιουλίου 2003 με νόμο No 01-081-03-2597/2 η κροατική κυβέρνηση νομιμοποίησε την συγκατοίκηση χωρίς δήλωση – Unregistered Cohabitation, για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Ο νόμος προσφέρει στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, που συγκατοικούν τουλάχιστον 3 χρόνια, τα ίδια δικαιώματα με τα ετερόφυλα μη παντρεμένα ζευγάρια που συμβιώνουν.

Πορτογαλία

Το πορτογαλικό κοινοβούλιο παραχώρησε στα ζευγάρια του ίδιου και του αντιθέτου φύλου τα συντροφικά δικαιώματα "κοινής οικιακής οικονομίας," – Leis de Uniones de facto e de Económica Comum, που ζουν μαζί πάνω από 2 χρόνια. Τα δικαιώματα που έχουν είναι σχετικά λίγα και περιορίζονται:

- δικαίωμα στέγασης
- προνόμια κληρονομιάς
- προνόμια ιδιοκτησίας
- δικαίωμα κοινωνικής ασφάλισης
- δικαίωμα ιδιοκτησίας

- εργασιακά προνόμια
- δικαίωμα πρόνοιας
- φορολογικά – οικονομικής κατάστασης

και δεν καλύπτουν τα περισσότερα προνόμια που συνδέονται με τον γάμο.

Γερμανία

Το Life Partnerships Act 2000 εφαρμόζεται σε όλη την επικράτεια της Γερμανίας από τον Αύγουστο του 2001. το συμβόλαιο κοινής ζωής παρέχει τα εξής στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια:

- Οι σύζυγοι θεωρούνται συγγενείς. Μένουν μαζί και υποχρεωτικά φροντίζουν ο ένας τον άλλον η μία την άλλη.
- Μπορούν να αλλάξουν το επίθετό τους ή και να έχουν το επίθετο του / της συζύγου ως δεύτερο.
- Έχουν τα δικαιώματα του κοντινότερου συγγενή, δηλαδή να κληρονομήσουν τον / την σύζυγο, κινητών και ακινήτων καθώς και την έκπτωση του φόρου κληρονομιάς.
- Μπορούν να αρνηθούν την κατάθεση στο δικαστήριο ενάντια στον / στην σύζυγο.
- Παροχή προνομίων σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, κοινωνικής πρόνοιας και σύνταξης.
- Παρόμοια δικαιώματα στην στέγαση ή ενοικίαση κατοικίας
- Προνόμια μετανάστευσης για τον / την μη γερμανό / γερμανίδα σύντροφο.

Στην περίπτωση που το ζευγάρι θέλει να χωρίσει, το δικαστήριο διαλύει την συντροφικότητα. Σε αυτή την περίπτωση προβλέπεται η διατήρηση των πιστωτικών υποχρεώσεων.

Ανδόρα

Στην Ανδόρα το κράτος προσφέρει την εγγραφή των "σταθερών ζευγαριών", ανεξαρτήτως φύλου, με ληξιαρχική πράξη - Registered Cohabitation, από το 2005. Τα ζευγάρια αρχικά πρέπει να αποδείξουν την σταθερότητα της σχέσης τους, ώστε να χαίρουν των περισσότερων δικαιωμάτων, προνομίων και ευθυνών του νόμου.

Ουγγαρία

Με τροπολογία του αστικού κώδικα περί μη δηλωμένης συγκατοίκησης το 1996, τα ζευγάρια ανεξαρτήτως φύλου κάνοντας αίτηση στο υπουργείο κοινωνικών παροχών λαμβάνουν συγκεκριμένα δικαιώματα, όπως το δικαίωμα της κληρονομιάς και της συνταξιοδότησης.

Η αίτηση δεν είναι επίσημο συμβόλαιο και αφορά τα ζευγάρια που συγκατοικούν και έχουν οικονομική και σεξουαλική σχέση. Τα ζευγάρια δεν αποκτούν το δικαίωμα της υιοθεσίας.

Αυστρία

Η Αυστρία ύστερα από απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου αναγνωρίζει τα ζευγάρια, ομόφυλα και ετερόφυλα, που συγκατοικούν μακροχρόνια με την αίτηση μη δηλωμένης συγκατοίκησης από το 2005.

Δημοκρατία της Τσεχίας

Αρχικά, εφαρμόστηκε η αναγνώριση συγκατοίκησης χωρίς δήλωση για άτομα που συζούν παρέχοντας δικαιώματα κληρονομιάς και διαδοχής στην στέγαση.

Το συμβόλαιο συμβίωσης εφαρμόστηκε τον Ιούνιο του 2006 και περιελάμβανε μόνο τα ομόφυλα ζευγάρια. Τα προνόμια που παρέχονται είναι αρκετά και όμοια με τον

γάμο των ετερόφυλων παρ' όλα αυτά δεν επιτρέπεται η υιοθεσία στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, ούτε και ο πλήρης γάμος μεταξύ τους.

Σλοβενία

Ισχύει το συμβόλαιο συμβίωσης αναγνωρισμένων ομόφυλων ζευγαριών από τον Ιούνιο του 2005. οι παροχές του είναι ελάχιστες καλύπτοντας:

- σχέσεις ιδιοκτησίας
- το δικαίωμα και την υποχρέωση της συντήρησης και της φροντίδας του ασθενέστερου συντρόφου αποκλείοντας
- το δικαίωμα της κοινωνικής ασφάλισης
- το δικαίωμα στην σύνταξη
- το δικαίωμα του κοντινότερου συγγενή

Ιταλία

Η Ιταλία όντας έδρα της καθολικής (χριστιανικής) εκκλησίας αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα από την αρχή της προετοιμασίας νομοσχεδίου για το αστικό σύμφωνο συμβίωσης. Η επιτροπή προετοιμάζει το νομοσχέδιο που θα καλύπτει όλα τα ζευγάρια που μπορούν να αποδείξουν την μακροχρόνια συμβίωσή τους, το οποίο θα είναι παρόμοιο με εκείνο του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ο Πάπας Βενέδικτος έχοντας αντίθετη άποψη επί του θέματος δήλωσε: «αυτή η πλασματική "ελευθεριότητα, είναι μία αναρχική ελευθερία, που λανθασμένα προβάλλεται ως η πραγματική απελευθέρωση του ανθρώπου. Μια τέτοια ψευδοελευθερία εδράζεται σε μια τυποποίηση του σώματος, που αναπόφευκτα περιλαμβάνει και την τυποποίηση του ανθρώπου. Το προαπαιτούμενό της είναι, ότι ο άνθρωπος μπορεί να κάνει ότι θέλει. Έτσι το σώμα του καθίσταται μια δευτερεύουσα οντότητα η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά το δοκούν».

Και καταδίκασε «είναι αντίθετο προς την ανθρώπινη αγάπη, προς την βαθιά κλίση του άνδρα προς την γυναίκα. Το γεγονός ότι αποκλείουμε συστηματικά μια σχέση από το δώρο της ζωής, ή ακόμα περισσότερο το αφαιρούμε ή επεμβαίνουμε πάνω στη ζωή που γεννιέται».

Από τις 3 Ιουλίου 2006 η ρωμαιοκαθολική εκκλησία εκδίδοντας ένα 96σέλιδο "ηθική κάθαρση," στο οποίο ο Πάπας Βενέδικτος ο Ιστ' απαγορεύει την χειροτόνηση σπουδαστών, των ιερατικών σχολών, που παρουσιάζουν "βαθιά ριζωμένες ομοφυλοφιλικές τάσεις," ή υποστηρίζουν την "gay κουλτούρα,".

Ρουμανία

Η Ρουμανία βρίσκεται στην κεντρική-ανατολική Ευρώπη και το 1996 ακυρώθηκαν οι περισσότεροι αντί-gay νόμοι υπήρχαν υπό του κομμουνιστικού καθεστώτος και το 2001 ύστερα από την πίεση της ευρωπαϊκής ένωσης καταργήθηκαν και οι τελευταίοι.

Ακόμα δεν υπάρχει νομοθεσία για τον γάμο των ομόφυλων ή συμβόλαιο συγκατοίκησης, παρ' όλα αυτά ο νυν Πρωθυπουργός Traian Băsescu είναι θετικός και το εξήγγειλε στην προεκλογική του καμπάνια το 2004. Μέχρι τώρα δεν έχει πραγματοποιηθεί αυτή η εξαγγελία.

Εσθονία

Στην Εσθονία πρόκειται να προβούν στην αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου, για να απαγορευτεί ο γάμος των ομόφυλων ζευγαριών και να μην αναγνωρίζεται η τέλεσή του από οποιοδήποτε άλλο κράτος. Η πρόθεση της κυβέρνησης προκάλεσε αντιδράσεις, όπως ήταν φυσικό και αρκετές μη κυβερνητικές οργανώσεις συνεργάστηκαν για να δηλώσουν την αντίθεσή τους.

Σε μια επιστολή αναφέρουν:

«Απαιτούμε ..... να σταματήσετε να αγνοείτε τα θέματα και τα προβλήματα των οικογενειών του ίδιου φύλου και να βοηθήσετε να αναπτυχθεί μια πιο ανεκτική και ισότιμη κοινωνία, μια κατάλληλη κοινωνία ενός κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Ενώ σε άλλη επιστολή αναφέρουν: «Το 4 με 6% της εσθονικής κοινωνίας έστειλε ένα σαφές μήνυμα μιας ισχυρής κοινωνίας, για ένα θεσμό που θα καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της οικογενείας του ίδιου φύλου. Η

οικογένεια σημαίνει αγάπη, ασφαλές σπίτι, κοινωνικά ασφαλή θέση, ανθρωπιστικές αξίες, προστασία παιδιών και περιουσιακών στοιχείων – ποια χώρα δεν θα ήθελε να υποστηρίξει τέτοια πρωτοβουλία;»

4.1.2². ΑΦΡΙΚΗ

Νότιος Αφρική

Τον Ιούλιο του 2002 το Ανώτατο Δικαστήριο του Bloemfontein αποφάσισε πως η άρνηση γάμου των ομοφύλων ατόμων είναι αντισυνταγματικό και προωθεί τις διακρίσεις. Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια μέχρι και το 1994 ήταν πολύ περιορισμένα από το Απαρτχάιντ¹

¹Apartheid ονομαζόταν ο νόμος στη Νότιο Αφρική που ίσχυσε από το 1948 έως και τις δημοκρατικές εκλογές του 1994, ο οποίος διαχώριζε με απόλυτη νομική εγκυρότητα, τους ανθρώπους που κατοικούσαν στη χώρα με κριτήριο την εθνικότητα τους και το χρώμα τους. Κάθε άτομο ανήκε σε μια συγκεκριμένη κατηγορία, βάσει της οποίας είχε και τα αντίστοιχα δικαιώματα

Η απόφαση του δικαστηρίου προκάλεσε ποικίλα συναισθήματα και αντιδράσεις. Ιδιαίτερα οι Λευκοί Νοτιοαφρικάνοι που είναι ιδιαίτερα συντηρητικοί. Ακόμα και την περίοδο του Apartheid το να είναι κάποιος ομοφυλόφιλος ήταν νόμιμο μέχρι κάποια συγκεκριμένη ηλικία.

Ο ρόλος της εκκλησίας ήταν καθοριστικός γι' αυτή την απόφαση. Ο αιδεσιμότατος της αγγλικανικής εκκλησίας, Desmond Tutu, υποστήριξε τους ομοφυλόφιλους και ήταν υπέρ στην παραχώρηση ίδιων δικαιωμάτων με τους ετεροφυλόφιλους.

Τον Νοέμβριο του 2004 άλλη μια απόφαση δικαστηρίου συνέβαλε στην νομιμοποίηση του ομοφυλόφιλου γάμου. Το ανώτατο δικαστήριο της Νοτίου Αφρικής δήλωσε πως σύμφωνα με το σύνταγμα και ο νόμος περί γάμου πρέπει να τροποποιηθεί και να συμπεριληφθεί ο γάμος ατόμων του ίδιου φύλου. Ο δικαστής Edwin Cameron δήλωσε, στην εκδίκαση μιας δίκης δύο ομοφυλοφίλων γυναικών που διεκδίκησαν το δικαίωμα να παντρευτούν, πως "ο γάμος είναι η ένωση δύο ατόμων που αποκλείουν άλλα άτομα στην έγγαμη ζωή τους.". Τον Νοέμβριο του 2006, παρ' όλη την ομοφοβία των πολιτών η Νότιος Αφρική είναι το πρώτο αφρικανικό κράτος που νομιμοποίησε τον γάμο

ομοφύλων. Τα δικαιώματα των εγγάμων ομοφύλων είναι ακριβώς τα ίδια με αυτά των ετερόφυλων.

Η Νιγηρία δηλώνοντας μέσω του υπουργού δικαιοσύνης, Μπάγιο Ότζο, πως είναι μια συντηρητική χώρα δεν αποδέχεται την ομοφυλοφιλία, πόσο μάλλον τον γάμο μεταξύ ομόφυλων ατόμων. Η κυβέρνηση της Νιγηρίας σχεδιάζει την απαγόρευση των ομοφυλόφιλων ζευγαριών και όποιος την παραβιάζει να φυλακίζεται για 5 χρόνια.

Ο υπουργός δικαιοσύνης είναι αυτός που ζήτησε το νομοσχέδιο να σταλεί άμεσα στην εθνική συνέλευση και δηλώνει: "Ο νόμος είναι απαραίτητος για να σταματήσει την σταδιακή εισβολή της ομοφυλοφιλίας, του λεσβιασμού και των gay γάμων. Παρά τον πολιτισμό η Νιγηρία παραμένει μια συντηρητική κοινωνία και η βίβλος και το κοράνι αποδοκιμάζουν την ομοφυλοφιλία. Είναι αντιαφρικανικό για ανθρώπους του ίδιου φύλου να έχουν σεξουαλικές σχέσεις ή να παντρεύονται, γι' αυτό το λόγο, και η βιασύνη της κυβέρνησης να δημιουργήσει ένα νομικό καθεστώς, που θα σταματήσει κάτι τέτοιο να συμβεί στη χώρα ... Πράγματα όπως διαδηλώσεις και σχέσεις ή σεξουαλικές σχέσεις σε κοινή θέα έπρεπε ήδη να είχαν απαγορευτεί και τιμωρούνται„.

Ένας άλλος υπουργός, ο υπουργός πληροφόρησης Φρανκ Νβέκε, δήλωσε στο τηλεοπτικό κανάλι BBC: "Η κυβέρνηση παίρνει αυτό το προειδοποιητικό βήμα, λόγω των καταστάσεων σε άλλες χώρες. Στις περισσότερες κουλτούρες, όπως και στην Νιγηρία, οι σχέσεις μεταξύ των ατόμων του ίδιου φύλου, ο σοδομισμός και αυτού του είδους οι καταστάσεις, θεωρούνται αηδιαστικά φαινόμενα„.

4.1.3³ ΑΣΙΑ

Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας

Η κινεζική βουλή το 2003 πρότεινε την δημιουργία νομοσχεδίου για τον γάμο των ομοφυλόφιλων. Πραγματοποιήθηκε ψηφοφορία για την επικύρωση της πρότασης ώστε

να υλοποιηθεί ή όχι το νομοσχέδιο. Αν και οι ψήφοι υπέρ της πρότασης είναι λιγότεροι κατά 30, ήταν η πρώτη φορά που ένα θέμα που αφορά τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων συζητήθηκε στην κινεζική βουλή.

Δημοκρατία της Κίνας – Ταϊβάν

Στην Ταϊβάν το 2003 το προεδρικό γραφείο πρότεινε στην κυβέρνηση την δημιουργία νομοθεσίας για το γάμο ατόμων του ίδιου φύλου, βασιζόμενο στα ανθρώπινα δικαιώματα. Αρκετοί βουλευτές ήταν αντίθετοι στην πρόταση αυτή και έτσι πάγωσε οποιαδήποτε κίνηση που αφορούσε στο θέμα.

Ινδία

Στην Ινδία ο νόμος απαγορεύει την ομοφυλοφιλία και τιμωρείται με την ίδια ποινή της κτηνοβασίας. Παρ' όλο που ο νόμος είναι τόσο αυστηρός μια γυναίκα νυμφεύθηκε το ταίρι της τον Ιούλιο του 2005 στο Jharkand.

Ιράν

Στο κράτος του Ιράν ισχύει ο νόμος του Shatia, με τον οποίο ο ομοφυλοφιλικός έρωτας τιμωρείται με θάνατο. Όπως και έγινε στην περίπτωση δύο ομοφυλοφίλων νεαρών αγοριών στις 19 Ιουλίου 2005, με απαγχονισμό στην πλατεία Edalat της πόλης Mashhad. Οι δύο νέοι όταν πιάστηκαν ήταν 18 και 17 ετών αντίστοιχα. Στην απολογία τους παραδέχτηκαν την ερωτική τους σχέση αλλά δεν γνώριζαν πως αποτελεί αξιόποινη πράξη που τιμωρείται με θάνατο. Φυλακίστηκαν για 14 μήνες κατά την διάρκεια των οποίων μαστιγώθηκαν 228 φορές. Ο δικηγόρος του νεώτερου με την αιτιολογία ότι ο πελάτης του ήταν ανήλικος ζήτησε να μην εφαρμοστεί η ποινή του θανάτου. Το ανώτατο

δικαστήριο της Τεχεράνης δεν έλαβε υπόψη του αυτή την παράμετρο και προέβη στην εκτέλεση της ποινής.

Ο ποινικός κώδικας του Ιράν τιμωρεί με την ποινή του θανάτου:

◇ τα κορίτσια άνω των 9 ετών και

◇ τα αγόρια άνω των 15 ετών

Ισραήλ

Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια του Ισραήλ τον Δεκέμβριο του 2004, απέκτησαν περιορισμένα δικαιώματα ανατρέποντας τον προηγούμενο νόμο που δεν τα αναγνώριζε.

Δύο χρόνια αργότερα, τον Νοέμβριο του 2006, ομοφυλόφιλα ζευγάρια που είχαν τελέσει γάμο σε χώρα του εξωτερικού διεκδικώντας την αναγνώριση της ένωσής τους δικαιώθηκαν με απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου του Ισραήλ. Σύμφωνα μ' αυτή, με πλειοψηφία 6 προς 1, ο πολιτικός γάμος ατόμων του ίδιου φύλου που έχει τελεστεί σε άλλη χώρα αναγνωρίζεται και εξισώνεται με τον πολιτικό γάμο των ετερόφυλων.

4.1.3³ ΩΚΕΑΝΙΑ

Αυστραλία

Η Αυστραλία είναι μια χώρα που αποτελείται από πολιτείες, γι' αυτό το λόγο έχει ομοσπονδιακούς νόμους και νόμους που τους καθορίζει κάθε πολιτεία μόνη της.

Ο Αυστραλιανός ομοσπονδιακός νόμος δεν αναγνωρίζει το γάμο ατόμων του ίδιου φύλου. Μέχρι το 2004 ο ομοσπονδιακός νόμος περί γάμου δεν όριζε το φύλο των ατόμων που θέλουν να τελέσουν γάμο. Τελικά ορίστηκε πως "ο γάμος τελείται μεταξύ μιας γυναίκα και ενός άνδρα„.

Στις πολιτείες της Αυστραλίας υπάρχει η εξής νομοθεσία που ορίζει την ελευθερία των ομοφυλοφίλων ζευγαριών ως προς το γάμο:

∅ Capital teritorry:

από το 1994 ισχύει το συμβόλαιο μη δηλωμένης συγκατοίκησης Unregistered Cohabitation δίνοντας παρόμοια δικαιώματα στα ομόφυλα ζευγάρια με εκείνα των ετερόφυλων σχετικά με:

- ◇ το χωρισμό ιδιοκτησίας και
- ◇ την πληρωμή διατροφής στον χωρισμό.

Ø New South Wales (Νέα Νότια Ουαλία):

το συμβόλαιο μη δηλωμένης συγκατοίκησης ισχύει από το 1999, όπου ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια που δεν έχουν παντρευτεί έχουν τα ίδια δικαιώματα. Η μακροχρόνια σχέση είναι ένα από τα κριτήρια που το δικαστήριο κρίνει έγκυρη την σχέση ζευγαριού και τα δικαιώματα που παραχωρούνται είναι:

1. το δικαίωμα ακίνητης και προσωπικής περιουσίας
2. το δικαίωμα διαχωρισμού περιουσίας στην περίπτωση χωρισμού
3. το δικαίωμα σχετικά με την διαδοχή εξ' αδιαθέτου κληρονομιάς
4. το δικαίωμα στις διανοητικές σκέψεις.

Ø Victoria (Βικτόρια) : ισχύει από το 2001 το συμβόλαιο μη δηλωμένης συγκατοίκησης.

Ø Western Australia (Δυτική Αυστραλία):

από το 2002 ισχύει το συμβόλαιο μη δηλωμένης συγκατοίκησης.

Ø Queensland:

το 1999 ίσχυσε το συμβόλαιο μη δηλωμένης συγκατοίκησης.

Ø Tanzania (Τανζανία) :

ο νόμος της Τανζανίας αναθεωρήθηκε τον Ιανουάριο του 2004 όπου και αναγνώρισε τον γάμο των ατόμων του ίδιου φύλου.

Νέα Ζηλανδία

Τον Δεκέμβριο του 2004 ο νόμος της Νέας Ζηλανδίας όρισε το Συμβόλαιο Συγκατοίκησης για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια απολαμβάνοντας τα περισσότερα από τα

δικαιώματα των παντρεμένων ετερόφυλων ζευγαριών. Τους επιτράπηκε να τελέσουν γαμήλια τελετή και να δηλώσουν στην περίπτωση της ασθένειας ή του θανάτου του ενός/ της μίας εγγυτέρου συγγενούς.

4.1.34. ΑΜΕΡΙΚΗ

Νότιος Αμερική

Αργεντινή

Ø Πόλη του Buenos Aires :

η πόλη δημιούργησε το ληξιαρχείο του Civil Union για όλα τα ζευγάρια, ανεξαρτήτως σεξουαλικής προτίμησης, που θέλουν να υπογράψουν την εγγεγραμμένη συγκατοίκηση. Το ληξιαρχείο δημιουργήθηκε μετά την ψήφιση του νόμου για την εγγεγραμμένη συγκατοίκηση ζευγαριών που κατοικούν στην πόλη για δύο χρόνια και θέλουν μ' αυτό τον τρόπο να επισημοποιήσουν την σχέση τους. Στην περίπτωση αυτή στα ζευγάρια προσφέρονται:

- Προνόμια υγείας
- Προνόμια κοινωνικής ασφάλισης και
- Δικαίωμα επίσκεψης σε νοσοκομείο/ Τα ομόφυλα ζευγάρια όμως δεν έχουν την δυνατότητα:
- Να υιοθετήσουν παιδιά και
- Να δεχτούν την κληρονομιά.

Ø Επαρχία του Rio Negro:

το ίδιο έτος με το Buenos Aires θέσπισε νόμο για την μη δηλωμένη συγκατοίκηση όλων των ζευγαριών. Τα ζευγάρια έχουν τα ίδια δικαιώματα, προνόμια και ευθύνες με εξαίρεση το δικαίωμα του γάμου και της υιοθεσίας παιδιών.

Βενεζουέλα

Την άνοιξη του 2006 παρουσιάστηκε στην βουλή της Βενεζουέλας ένα νομοσχέδιο που νομιμοποιεί τον γάμο των ομοφυλοφίλων. Πρωτοβουλία αυτής της κίνησης ήταν το κέντρο-αριστερό κόμμα Bloco for Change Party. Αν και η επικύρωση του νομοσχεδίου πραγματοποιήθηκε σε θετικό κλίμα, υπάρχουν αμφιβολίες για τις αντιδράσεις των πολιτών.

Βραζιλία

Στην Βραζιλία το θέμα της εγγεγραμμένης συμβίωσης, το έχει αναλάβει το ομοσπονδιακό δικαστήριο, στο οποίο συζητείται πάνω από εννέα χρόνια. Στην νότια πολιτεία της Βραζιλίας, Rio Grande do Sul, η ένωση των ατόμων του ίδιου φύλου είναι καθ' όλα νόμιμη και πραγματοποιείται στο ληξιαρχείο της πολιτείας (civil union registry). Τα δικαιώματα που τους προσφέρονται είναι τους τομείς σχετικά με:

- Την κληρονομιά
- Τα ασφαλιστικά προνόμια και
- Τις συντάξεις

Βόρειος Αμερική

Καναδάς

Το κράτος του Καναδά αποτελείται από μερικώς αυτόνομες πολιτείες, στις οποίες ο κάθε κυβερνήτης είναι υπεύθυνος για τους νόμους που θα θεσπιστούν ή θα αναθεωρηθούν.

Ø Alberta (Αλβέρτα):

ο κυβερνήτης της Alberta και η συντηρητική κυβέρνηση είχε σκοπό να μην επιτρέψει τον γάμο ομόφυλων ατόμων. Η πολιτεία αυτή ιστορικά θεωρείται η πιο συντηρητική

πολιτεία του Καναδά στα κοινωνικά και θρησκευτικά θέματα. Κατά την διάρκεια όμως της προεκλογικής του εκστρατείας το 2004 ο κυβερνήτης άλλαξε άποψη και δήλωσε πως αν η ένωση ομόφυλων ατόμων είναι επιλογή των πολιτών τότε θα την επιτρέψει. Ένα χρόνο αργότερα τον Ιούλιο του 2005, η πολιτεία της Alberta τελούσε τους πρώτους γάμους ομοφυλοφίλων.

Ø Manitoba (Μανιτόμπα):

ο δικαστής Douglas Uard του δικαστηρίου της Manitoba του Queen' s Bench ανέφερε πως η υπάρχουσα κατάσταση, η απαγόρευση γάμου ομοφύλων ατόμων, είναι αντισυνταγματική και είναι αναγκαία η αναθεώρηση του νόμου. Την απόφαση αυτή την πήρε αρχικά όντας επηρεασμένος από τις άλλες πολιτείες που προχώρησαν σ' αυτήν την αναθεώρηση και δεύτερον από τις αγωγές τριών ζευγαριών (1)του Chris Vogel και του Richard Norli, 2) της Stephanie Cholakis και της Michelle Ritchot και 3) της Laura Fouchse και της Jordan Cantwell) που ζητούσαν να νομιμοποιηθεί η ένωση ατόμων του ίδιου φύλου για να προβούν σ' αυτή έπειτα. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2004 η Manitoba έγινε η πέμπτη πολιτεία του Καναδά που επικύρωσε τον γάμο των ομοφυλοφίλων. Αξιοσημείωτο είναι πως σε διάφορες έρευνες που έγιναν πριν την επικύρωση του νόμου, ο πληθυσμός της Manitoba ήταν 60% κατά της ένωσης των ομοφυλοφίλων.

Ø British Columbia (Βρετανική Κολομβία) :

Στην Βρετανική Κολομβία ισχύει από το 1996 η συγκατοίκηση χωρίς δήλωση (Unregistered Cohabitation) για τα ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια. Τα δικαιώματα που δίνονται είναι:

1. εργασιακά προνόμια στο δημόσιο τομέα
2. ιατρικές παροχές
3. δικαίωμα συντήρησης του / της συντρόφου
4. δικαίωμα στην λήψη ιατρικών αποφάσεων για τον νοσούντα σύντροφο
5. ίδια δικαιώματα στις διαθήκες, στην ιδιοκτησία και στην κληρονομιά

Το 2003 εγκρίθηκε ο γάμος των ομοφύλων και εξισώθηκε πλήρως με το γάμο των ετερόφυλων.

Το 2005 στο ανώτερο δικαστήριο του Nanaimo εκδόθηκε το πρώτο διαζύγιο ενός ζευγαριού ομόφυλων ανδρών. Ο νόμος απ' ότι φάνηκε δεν ήταν ολοκληρωμένος διότι σ' αυτή την περίπτωση στο δικόγραφο διατυπώθηκε ο όρος "διαζύγιο μεταξύ άνδρα και γυναίκα,."

Ø Quebec (Κεμπέκ):

1. στην πολιτεία του Quebec από το 1999 τα ετερόφυλα και τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν με την συγκατοίκηση χωρίς δήλωση να έχουν σχεδόν όλα τα δικαιώματα του γάμου, με εξαίρεση τα γονεϊκά δικαιώματα για τα ομόφυλα ζευγάρια. Το 2002 η πολιτεία επικύρωσε το συμβόλαιο συμβίωσης και τον γάμο ατόμων του ίδιου φύλου. Στο συμβόλαιο συμβίωσης περιλήφθηκαν ετερόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια δίνοντας τους τα περισσότερα προνόμια και υποχρεώσεις των εγγάμων.

Ο γάμος των ατόμων του ίδιου φύλου είναι πλέον σύμφωνος με το σύνταγμα χωρίς να παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα.

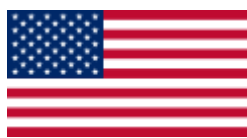
Ø Ontario (Οντάριο):

η συγκατοίκηση χωρίς δήλωση είναι πραγματικότητα από το 1999 και τα ζευγάρια απολαμβάνουν τα προνόμια που τους δίνονται:

1. στην περίθαλψη
2. στην σύνταξη του δημοσίου
3. στα εργασιακά προνόμια του δημοσίου

Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 2003, με απόφαση του Εφετείου, στηριζόμενο στον συνταγματικό χάρτη ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κρίνοντας αντισυνταγματικό την απαγόρευση του γάμου ομοφυλοφίλων, εγκρίθηκε η ένωση ατόμων του ίδιου φύλου.

Το καλοκαίρι του 2005, έπειτα από ψηφοφορία της Βουλής η Γερουσία ενέκρινε την επέκταση των δικαιωμάτων γάμου σε ομόφυλα ζευγάρια σ' όλη τη χώρα. Αυτή η απόφαση έχρισε τον Καναδά ως την " αγαπημένη χώρα " των ομόφυλων ζευγαριών που θέλουν να παντρευτούν. Η μόνη υποχρέωση των μελλονύμφων είναι η καταβολή ενός μικρού ποσού, περίπου 100 €, για να εκδοθεί η άδεια γάμου και να πραγματοποιηθεί η επιθυμία τους.

Ηνωμένες πολιτείες Αμερικής

Η συζήτηση για την κατάκτηση της νομικής προστασίας από το κράτος για τις οικογένειες ομοφυλοφίλων, όπως η κοινωνική και ιατρική ασφάλεια, είχαν

ξεκινήσει από την δεκαετία του '70. αυτή η κίνηση υποστηρίχθηκε από διάφορες οργανώσεις, Human Rights Campaign, National Association for the Advancement of Colored People, National Organization of Women, United Farm Workers (Hispanic Labor Union), American Psychiatric Association και Reform Judaism. Η προσπάθεια αναγνωρίστηκε σε εθνικό επίπεδο μόλις την δεκαετία του '90. Η πολιτεία Massachusetts (Μασαχουσέτη) ήταν ή πρώτη, το 2003, που προχώρησε στην δημιουργία νόμου, με τον οποίο να εγκρίνεται η ένωση ομόφυλων ζευγαριών. Εμπόδιο της πρωτοβουλίας στάθηκε ο πρόεδρος George Bush Jr, οι πλειοψηφία των Ρεπουμπλικάνων του Κογκρέσου, η Unification Church, η Moral Majority, η Christian Voice, η K. K. K., η Christian Coalition, η focus on the Family, η Church of Jesus Christ of Later day Saints και η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία.

Το 2004 το τηλεοπτικό κανάλι CBS πραγματοποίησε παναμερικανική έρευνα, για το δελτίο ειδήσεων. Το ερώτημα ήταν:

«Ποια άποψη σας αντιπροσωπεύει καλύτερα;

- ◇ πρέπει να επιτραπεί στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια να παντρεύονται ή
- ◇ πρέπει τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια να μην έχουν την δυνατότητα να παντρεύονται αλλά να επιτρέπεται η κοινωνική ένωσή τους (Civil union)ή
- ◇ δεν πρέπει να αναγνωριστεί νομικά καμία ένωση της σχέσης των ομοφυλόφιλων ζευγαριών»

Πληθυσμός	Υπέρ του γάμου	Υπέρ της Κοινωνικής ένωσης	Καμία αναγνώριση
Ρεπουμπλικάνοι	13%	33%	40%
Δημοκρατικοί	32%	28%	36%
Ανεξάρτητοι	37%	27%	33%
18-29 ετών	43%	32%	26%
30-44 ετών	29%	25%	44%
45-64 ετών	26%	29%	41%
65 ετών & άνω	12%	32%	51%
Βορειοανατολικές πολιτείες	35%	31%	53%
Κεντροδυτικές πολιτείες	26%	23%	47%
Νότιες πολιτείες	23%	26%	48%
Δυτικές πολιτείες	31%	36%	28%
Σύνολο	28%	29%	41%

Ø Colorado (Κολοράντο):

στην πολιτεία του Colorado η δικαστής Clela Ronex, επέτρεψε σε έξι ομόφυλα ζευγάρια να παντρευτούν με την αιτιολογία ότι οι νόμοι δεν απαγορεύουν την τέλεσή τους.

Ø Vermont (Βερμόντ):

το ανώτατο δικαστήριο της πολιτείας το 1999 αποφάνθηκε την κατοχύρωση του γάμου των ατόμων του ίδιου φύλου και την προστασία από το σύνταγμα του κράτους και την απολαβή όλων των προνομίων που παρέχει ο γάμος. Το 2000 ενέκρινε την κοινωνική ένωση για τα ομόφυλα ζευγάρια, όπως και την παραχώρηση όλων των δικαιωμάτων και των προνομίων του γάμου της πολιτείας του Vermont.

Ø Massachusetts (Μασαχουσέτη):

στις 18 Νοεμβρίου 2003, το ανώτατο δικαστήριό της θεώρησε αντισυνταγματική την απαγόρευση του γάμου και έδωσε προθεσμία 180 ημερών για να αναθεωρηθεί το άρθρο για το γάμο περιλαμβάνοντας τον γάμο των ομοφύλων εξισώνοντάς τον στο ακέραιο με τον γάμο των ετερόφυλων.

Ø New Jersey (Νιου Τζέρσει):

ο κυβερνήτης James E. McGreevey υπέγραψε το νόμο περί της εγγεγραμμένης συγκατοίκησης. 180 ημέρες αργότερα, τον Ιούλιο του 2004, τέθηκε σε εφαρμογή.

Ø California (Καλιφόρνια):

την άνοιξη του 2004, ο Δήμαρχος του Σαν Φρανσίσκο επέβαλε στην πολιτεία την αρμοδιότητα να ενώνει ομόφυλα ζευγάρια. Το πρώτο ζευγάρι που παντρεύτηκε ήταν η Dell Martin και η Phyllis Lyon, ένα ζευγάρι γνωστών ομοφυλοφίλων ακτιβιστριών.

Ø New Mexico (Νέο Μεξικό):

η Victoria Dunlap, δικαστικός στο δικαστήριο Σαντοβάλ, υπογραμμίζει πως ο νόμος του New Mexico περί γάμου δεν αναφέρει το γένος για την τέλεση ενός γάμου. Την ίδια μέρα, στις 20 Φεβρουαρίου, τελέστηκαν γάμοι ομοφυλοφίλων.

Όμως, θεωρήθηκαν άκυροι σύμφωνα με την νομοθεσία, διότι δεν περιλαμβάνει την περίπτωση της ένωσης ομόφυλων.

Ø New York (Νέα Υόρκη) :

στις αρχές του 2004 οι Δήμαρχοι των κοινοτήτων New Paltz, Nyark και Ithaca άρχισαν να τελούν γάμους μεταξύ ομόφυλων ατόμων. Το αποτέλεσμα ήταν ένα χρόνο αργότερα, τον Φεβρουάριο του 2005, ο δικαστής Doris Ling-Colian, του Ανώτατου δικαστηρίου της Νέας Υεμένη, αποφάσισε πως δεν μπορεί να απαγορευθεί η τέλεση γάμου των ομόφυλων διότι έρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα του κράτους.

Ø Oklahoma (Οκλαχόμα):

η πολιτεία της Oklahoma δεν αναγνωρίζει το γάμο μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. Αναγνωρίζει τους γάμους που είναι έγκυροι από την κοινότητα των Cherokee. Τον Μάιο του 2004 ένα ζευγάρι γυναικών νυμφεύθηκαν στην κοινότητα των Cherokee. Αν και η φυλή των Cherokee δεν επιτρέπει τον ομόφυλο γάμο τον Ιούνιο του 2005 το συμβούλιο της φυλής αποφάσισε πως το ζευγάρι έχει το δικαίωμα να παντρευτεί, με την προϋπόθεση της εγκυρότητας του πιστοποιητικού του γάμου.

Ø Georgia (Γεωργία) :

Στην πολιτεία της Γεωργίας δεν έχει επιτραπεί ο γάμος ή κάποια άλλη μέθοδος που να κατοχυρώνει τα δικαιώματα των ομόφυλων ζευγαριών.

Ø Idaho (Αίνταχο) :

Οι επανειλημμένες προσπάθειες των υποστηρικτών του γάμου ομοφυλοφίλων δεν απέδωσαν την χρονιά του 2006, βρίσκοντας αντιμέτωπους μία συντηρητική ένωση, που ονομάζεται Idaho Values Alliance. Οι υποστηρικτές όμως θα συνεχίσουν να μάχονται για την άρση της απαγόρευσης του γάμου των ομοφυλόφιλων ατόμων.

4.1.35 Ελλάδα

Στην Ελλάδα δεν έχει αναγνωρισθεί ο γάμος των ομοφυλοφίλων, ούτε η εγγεγραμμένη ή μη εγγεγραμμένη συμβίωση διότι μέχρι πρότινος δεν είχε τεθεί ως ζήτημα από κανένα κόμμα της βουλής.

Η Ομοφυλοφιλική Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδος (Ο. Λ. Κ. Ε.) έστειλε τον Δεκέμβριο του 2004 μία αίτηση για τη νομιμοποίηση της συμβίωσης ζευγαριών του ίδιου φύλου, στην Ολομέλεια της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου- αρμόδια ανεξάρτητη αρχή παρά τω Πρωθυπουργό (Ε. Ε. Δ. Α.). η απόφαση της ολομέλειας ήταν θετική. Όμως, δεν πραγματοποιήθηκε μια περαιτέρω κίνηση ώστε να κατατεθεί ως νομοσχέδιο στην Βουλή.

Ένα χρόνο αργότερα, τον Δεκέμβριο του 2005, ο πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας, κος Αλέκος Αλαβάνος κατέθεσε ερώτηση στην Βουλή προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, κο Αναστάσιο Παπαληγούρα. Η ερώτηση του κου Αλαβάνου αναφερόταν στο θέμα της αναγνώρισης πολιτικού γάμου ζευγαριών του ίδιου φύλου στην Ελλάδα. Ο κος Παπαληγούρας απάντησε πως η ελληνική κοινωνία είναι ανώριμη να προχωρήσει σε ένα τέτοιο βήμα.

Ο κος Αλαβάνος δήλωσε σε συνάντηση που είχε με το διοικητικό συμβούλιο του Ο. Λ. Κ. Ε. «Εκφράζουμε την στήριξή μας στις προσπάθειες να αντιμετωπισθούν κάθε είδους διακρίσεις, να κατοχυρωθεί στην Ελλάδα η ελευθερία του σεξουαλικού προσανατολισμού και να υπάρξουν θεσμικές λύσεις σε πολλά ζητήματα όπως είναι για παράδειγμα το θέμα του πολιτικού γάμου μεταξύ ομοφυλοφίλων... Πρέπει η ελληνική κυβέρνηση και τα ελληνικά κόμματα να διδαχθούν από τα μέτρα που πήρε πρόσφατα η κυβέρνηση Θαπατέρο στην Ισπανία. Είναι ώριμες θεσμικές αλλαγές, όπως το να θεωρείται ως ρατσιστική ενέργεια η διάκριση ενάντια στους ομοφυλόφιλους... Ξέρουμε ότι υπάρχουν αντιδράσεις από ορισμένες πλευρές, δυστυχώς από την εκκλησία. Θυμάμαι και δηλώσεις του Αρχιεπισκόπου για «κουσούρι». Θα έπρεπε κανείς να διαβάσει τη Δεύτερη επιστολή Παύλου προς Κορινθίους που λέει : «η αγάπη τα πάντα στέγη» (η αγάπη στεγάζει τους πάντες, χωρίς εξαιρέσεις).

Τον Απρίλιο του 2006, η «Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κόμματος (ΠΑ. ΣΟ. Κ.) κατέθεσε πρόταση νόμου για την συμβίωση ανύπανδρων και ομοφυλόφιλων ζευγαριών, σημειώνοντας πως για την κατάρτισή της ελήφθη υπόψη η «κατάσταση των ηθών και των πνευμάτων στη χώρα».

Η πρόταση προβλέπει επτά νέες προσθήκες στο Οικογενειακό και Αστικό Δίκαιο. Ο πυρήνας των προσθηκών αναφέρεται στο συμφωνητικό συμβίωσης και στα

δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν. Δηλαδή, στοχεύει στην διασφάλιση όλων όσων προβλέπονται για τους έγγαμους στο συνταξιοδοτικό, ασφαλιστικό, φορολογικό και κληρονομικό τομέα.

Το συμφωνητικό της συμβίωσης να επικυρώνεται από τον δήμαρχο ή τον κοινοτάρχη της περιοχής όπου συζεί το ζευγάρι και η καταχώρηση της σχετικής πράξης να γίνεται στο ληξιαρχείο. Σε σύμφωνο συμβίωσης δεν μπορούν να προβούν όσοι είναι στενοί συγγενής ή παντρεμένοι.

Τέλος, για την λύση του συμφώνου προβλέπεται αντίστοιχη διαδικασία με αυτή του διαζυγίου σε απλούστερη μορφή.

Γνωστοί πολιτικοί έχουν ταχθεί υπέρ της νομιμοποίησης του πολιτικού γάμου ομόφυλων ζευγαριών σε συνεντεύξεις τους σε έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα όπως η Ντόρα Μπακογιάννη (Ν. Δ.), Θεόδωρος Πάγκαλος (ΠΑ. ΣΟ. Κ.), ο Άρης Σπηλιωτόπουλος (Ν. Δ.), ο Αλέξανδρος Λυκουρέζος (Ν. Δ.), η Ελένη Κούρκουλα (ΠΑ. ΣΟ. Κ.) ο κος Γεωργιάδης (Ν. Δ.), η πρώην βουλευτής του ΠΑ. ΣΟ. Κ. και Καραμάνου και ο πρώην ευρωβουλευτής του Συνασπισμού κος Παπαγιαννάκης.

Μέχρι στιγμής δεν έχει τροποποιηθεί το οικογενειακό και αστικό δίκαιο με την προσθήκη νέων άρθρων που να νομιμοποιούν το σύμφωνο συμβίωσης των ομόφυλων και των ετερόφυλων συντρόφων καθώς και τον γάμο ομοφύλων.

(Βλ. Παράρτημα για το Ελληνικό Σύνταγμα και Νόμους)

Άξια αναφοράς είναι η έρευνα που πραγματοποίησε το περιοδικό «Κ» της εφημερίδας Καθημερινή για την ομοφυλοφιλία και δημοσιεύτηκε την Κυριακή 13 Φεβρουαρίου 2005 στο 89^ο τεύχος. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την εταιρία VPRC και διεξήχθη με την μέθοδο των τηλεφωνικών συνεντεύξεων, σε πανελλαδική κλίμακα, σε δείγμα 510 ατόμων, το Νοέμβριο του 2004.

Κάποιες ερωτήσεις, όπως και τα αποτελέσματά τους παρατίθενται παρακάτω, όπου μας δίνεται η ευκαιρία να δούμε την άποψη των Ελλήνων.

☐ Πιστεύετε ότι κάποιος γίνεται ομοφυλόφιλος, ή έτσι γεννιέται;

Γίνετε ομοφυλόφιλος	25%
Έτσι γεννιέται	38%
Εξαρτάται από την περίπτωση	26%
Δεν έχω ξεκάθαρη άποψη για το θέμα	9%
Δεν απαντώ	2%

(οι απαντήσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν ο ερωτώμενος έχει γνωρίσει κάποιον/ α ομοφυλόφιλο/ η)

Ø Εάν μαθαίνατε ότι κάποιος από το οικογενειακό σας περιβάλλον είναι ομοφυλόφιλος/ η;

Ψηφοφόροι που πρόσκεινται στο κόμμα	Θα τους ενοχλούσε
Νέας Δημοκρατίας	77%
ΠΑ. ΣΟ. Κ.	73%
Αριστερά	54%

Ø Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια αν θέλουν, μπορούν να παντρεύονται;

Διαφωνώ	63%
Συμφωνώ	27%
Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	10%

Ø Τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια αν θέλουν, μπορούν να υιοθετούν παιδιά;

Διαφωνώ	75%
Συμφωνώ	20%
Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	5%

(Οι άντρες εμφανίζονται πιο αρνητικοί απέναντι στους γάμους και τις υιοθεσίες από ομοφυλόφιλα ζευγάρια, ενώ οι γυναίκες, αν και όχι με τόση μεγάλη διαφορά εμφανίζονται πιο διαλλακτικές.)

Στο ίδιο τεύχος έχει δώσει συνέντευξη για το ίδιο θέμα ο Πάτερ Φιλόθεος Φάρος. Ο πατήρ Φιλόθεος είναι ένας κληρικός με ανοιχτό πνεύμα και πολύ μορφωμένος έχοντας

σπουδάσει Πολιτικές Επιστήμες, Νομική, Θεολογία, καθώς και Ποιμαντική Ψυχολογία στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου εργάστηκε ως καθηγητής και ψυχοθεραπευτής.

Ρωτήθηκε από τον δημοσιογράφο Νίκο Παπαχρήστο « 'Αμαρτία' ή 'κουσούρι' είναι η ομοφυλοφιλία; Με τέτοιες θέσεις μήπως οι κληρικοί απορρίπτουν ένα τμήμα της κοινωνίας;

... Η έννοια της κρίσεως και πολύ περισσότερο της κατακρίσεως του άλλου είναι εντελώς αντιχριστιανικοί. Οι εντολές του Χριστού είναι δύο : η αγάπη για τον Θεό και η αγάπη για τον συνάνθρωπο. Ως προς την σεξουαλικότητα, θα πρέπει να κάνουμε σαφές ότι ο Χριστός αντιμετωπίζει τις ερωτικές παρεκτροπές με πάρα πολύ μεγάλη επιείκεια. Ουδέποτε αναφέρεται στην ομοφυλοφιλία. Μήπως απλώς έχουμε να κάνουμε με μια «συντηρητική στάση της Ιεραρχίας και των Κληρικών απέναντι στα ζητήματα της ιδιωτικής ζωής, όπως είναι οι προγαμιαίες σχέσεις ή οι 'σεξουαλικές ιδιαιτερότητες'; Πέφτετε έξω να τη θεωρείται απλά συντηρητική. Αυτή είναι μεθόδευση, δεν είναι συντηρητικότητα. Πρέπει να γίνει ένας αποπροσανατολισμός για να μπορέσουμε να σώσουμε το τομάρι μας. Αλλιώς είμαστε έκθετοι. Εμφανιζόμαστε αυστηροί και βράχοι ηθικής με το αζημίωτο, ενώ η ανηθικότητα κατά τον Ιησού Χριστό είναι η καλοπέραση, η πολυτέλεια και η χλιδή. Αυτό είναι το άκρον άωτον της ανηθικότητας. Επιπροσθέτως, κυριαρχώντας πάνω στον ερωτισμό είναι ένα καίριο μέρος της υπάρξεως μας-εξασφαλίζουμε πάνω στον άνθρωπο απόλυτη εξουσία. Οι Γραφές όμως έχουν ποιμαντική πρόθεση. Κατά συνέπεια δεν μπορεί να επικαλείται κανείς την αναφορά του Παύλου σαν να είναι ο απόλυτος νόμος. Επιπλέον, ο Απόστολος Παύλος τοποθετεί την ομοφυλοφιλία μαζί με την πορνεία, τη λοιδορία και με την πλεονεξία. Γιατί δεν άκουσα κανένα να βγει να καταδικάσει τους πλεονέκτες; Ή μήπως ο χαρακτηρισμός 'κουσούρι' δεν αποτελεί λοιδορία; Γιατί λοιπόν τόσο βολικά ξεχνάμε όλες τις άλλες αναφορές και περιορίζομαστε στην ομοφυλοφιλία;»

Τέλος, συμπληρώνοντας το παζλ της ελληνικής κοινωνίας πρέπει να σημειωθεί πως ο πρώτος γάμος ομοφυλοφίλων πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα τον Μάιο του 2007. Το ζευγάρι των δύο ανδρών, ενός Έλληνα και ενός Νότιο- Αφρικανού, ενώθηκαν με τα δεσμά του γάμου στην πρεσβεία της Νοτίου Αφρικής στην Αθήνα.

ΜΕΡΟΣ 2^ο : Οικογένεια

4.2.1 Είδη οικογενείας

Η οικογένεια ως ένα αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας έχει μια συγκεκριμένη δομή. Αυτή η δομή καθορίζεται από τους ρόλους που η ίδια η οικογένεια επιβάλλει για την λειτουργία της. Ο καθορισμός των ρόλων που θα λάβει κάποιο μέλος της οικογένειας εξαρτάται από το φύλο και την ηλικία.

4.2.1¹. Παραδοσιακή :

«εκφράζει και αναπαράγει την έννοια της εξουσίας : του άνδρα πάνω στη γυναίκα, του ενήλικα πάνω στο παιδί – όπως και την αντίστοιχη έννοια της εξάρτησης : της γυναίκας από τον άνδρα και του παιδιού από τον ενήλικα» (Λ. Μ. Μουσούρου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 24)

Στην παραδοσιακή οικογένεια, ως επί το πλείστον απουσιάζει η ισότητα των ρόλων των μελών. Και ανάλογα με το πόσο παραδοσιακή είναι μια οικογένεια τόσο πιο άκαμπτη είναι η δομή της και παράγει το πρότυπο της σταθερότητας και του συντηρητισμού. Στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα οι σύγχρονες δυτικές κοινωνίες αποτελούνταν από παραδοσιακές οικογένειες οι οποίες «αποτελούσαν βασικό οικονομικό κύτταρο και ο σκοπός για την ύπαρξή της ήταν η οικονομική και η βιολογική επιβίωση της ευρείας οικογένειας» (Χ. Κατάκη <Τρεις ταυτότητες της Ελληνικής Οικογένειας> 1984)

4.2.1² Πολυπυρηνική :

Πατροπλευρική πολυπυρηνική οικογένεια ή Μεγάλη πατριαρχική οικογένεια. "Ο όρος πατριαρχική δηλώνει την αυξημένη εξουσία του πατέρα (patria potestas), παρά την δομή και την μορφή της. Στηρίζεται στην αρχή της πατροτοπικότητας, δηλαδή η νύφη είναι αυτή που εγκαθίσταται στο σπίτι του πεθερού. Αποτελείται από τους αδελφούς, τις συννυφάδες και τους γονείς," (www.wikipedia.com)

Αμφιπλευρική πολυπυρηνική οικογένεια.

Είναι μια παραλλαγή του τύπου της πολυπυρηνικής οικογένειας. Στην αμφιπλευρική πολυπυρηνική οικογένεια οι νυμφευμένοι αδελφοί συμβιώνουν στο ίδιο σπίτι με μια ή με περισσότερες αδελφές

4.2.1³ Πυρηνική :

Η πυρηνική οικογένεια μπορεί να χαρακτηριστεί και ως παιδοκεντρική. Δηλαδή η ένωση του ζευγαριού πραγματοποιείται για την εκπλήρωση των στόχων τους ώστε να φροντίσουν το παιδί τους. Τα νέα κοινωνικά δεδομένα, η άνοδος της αστικής τάξης, η εξελιγμένη βιομηχανική κοινωνία και η απλούστερη κοινωνική οργάνωση, παρότρυνε ή πιθανά επέβαλε στην οικογένεια να είναι πιο συρρικνωμένη ώστε να καλύπτει τις πολυποίκιλες ανάγκες που καθημερινά προκύπτουν. Δηλαδή πλέον «ο σκοπός της οικογένειας, λόγω της αλλαγής του τρόπου παραγωγής των αγαθών, περιορίζεται στην βιολογική και οικονομική επιβίωση, όχι πλέον της ευρείας αλλά της πυρηνικής οικογένειας» (Χ. Κατάκη <Τρεις ταυτότητες της Ελληνικής Οικογένειας> 1984)

Αυτή η δομή φαίνεται να εξυπνήτησε την βασική ανάγκη της οικογένειας, την σταθερότητα λόγω των κοινωνικών ανακατατάξεων που πραγματοποιούνται.

« Η αστική και σχεδόν ημιαστική οικογένεια έχασε τον χαρακτήρα της εκτεταμένης και πήρε τον χαρακτήρα της λεγόμενης "πυρηνικής οικογένειας,». «Η πυρηνική οικογένεια, κατά τον Πάρσον, είναι ο τύπος της οικογένειας που ταιριάζει περισσότερο στις ανάγκες της βιομηχανικής κοινωνίας, γιατί επιτρέπει μια μεγάλη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα της οικογένειας που είναι αναγκαία στην εποχή μας (Κανελλοπούλου < Η κοινωνική απομόνωση της σύγχρονης οικογένειας> 1986, σελ 46-47)

Η πυρηνική οικογένεια αυτονομήθηκε, εν μέρει. Δηλαδή κάποιες λειτουργίες που είναι αναγκαίες για την οικογένεια τις ανέλαβε το κράτος με προνομιακούς θεσμούς που υλοποιούνται μέσω των δημοσίων φορέων. Με αυτό τον τρόπο, η οικογένεια στέφεται να καλύψει τις συναισθηματικές της ανάγκες, με θετικά και αρνητικά αποτελέσματα.

4.2.14 Συζυγική δυάδα

Μια περαιτέρω εξέλιξη της πυρηνικής οικογένειας είναι η συζυγική δυάδα. Είναι ένα νέο "σύστημα, το οποίο έχει προσαρμοστεί ώστε να αντεπεξέλθει ένα νέο ζευγάρι στις επιταγές της σύγχρονης κοινωνίας. Δηλαδή το ζευγάρι δημιουργεί μια καλή σχέση, η οποία καλύπτει τις ανάγκες για επικοινωνία, βασίζεται στην ειλικρίνεια, στην κατανόηση και στην ισότητα όπου συνάμα είναι και αυτοσκοπός. Αυτό προσδίδει έναν έντονο χαρακτήρα συντροφικότητας και θέτει στέρεες βάσεις για την δημιουργία οικογένειας. Η σχέση καθώς ωριμάζει μετατρέπεται σε λειτουργική και δημιουργεί ένα θετικό πυρήνα. Η απόκτηση παιδιού έρχεται μετά από ώριμη σκέψη και βιώνεται ως κάτι μοναδικό.

Αυτά τα τρία, πρώτα, παραπάνω μοντέλα οικογένειας προκύπτουν ως συμβατικά. Με την πάροδο των χρόνων και των εξελίξεων προέκυψαν και άλλα σχήματα οικογένειας.

Τα κριτήρια που θα παρατεθούν είναι τρία, βάσει του βιβλίου της Λ. Μ. Μουσούρου. «Το πρώτο κριτήριο είναι η άρνηση ή (έστω) η ανυπαρξία της μιας ή και των δύο σχέσεων πάνω στις οποίες θεμελιώνεται η οικογένεια – δηλαδή της συζυγικής και της γονεϊκής. Το δεύτερο κριτήριο είναι η ουσιαστική διαφοροποίηση των οικογενειακών σχέσεων (δηλαδή της δομής) στα πλαίσια ενός σχήματος που, ως προς τη μορφή του, εμφανίζεται συμβατικό. Το τρίτο κριτήριο είναι η αναζήτηση νέων, υποκατάστατων της οικογένειας, σχημάτων οργάνωσης του ιδιωτικού βίου – μια αναζήτηση που έχει ως αφετηρία την άρνηση της συμβατικής οργάνωσης και ως προς τη μορφή και ως προς τη δομή της.

Σύμφωνα με το πρώτο κριτήριο ανήκουν τρία είδη οικογένειας:

1. Η μοναχικότητα
2. Η μονογονεϊκή οικογένεια
3. Άτεκνα ζευγάρια

1. Η μοναχικότητα είναι η επιλογή κάποιων ενηλίκων που βασίζεται σε διάφορους λόγους, είτε οικονομικούς, είτε δημογραφικούς. Είναι η εναλλακτική επιλογή της συγκεκριμένης ομάδας ατόμων και αν και είναι χαρακτηριστική η απουσία ορισμών δομών της οικογένειας κατατάσσεται σαν οικογενειακό μοντέλο.
2. Η μονογονεϊκή οικογένεια είναι η οικογένεια που ο επικεφαλής είναι ένας, μια μητέρα ή ένας πατέρας, αναλαμβάνοντας και τους δύο ρόλους για την ανατροφή του παιδιού. Αυτή η μορφή οικογένειας προκύπτει ύστερα από τον θάνατο του ενός γονέα ή ύστερα από διαζύγιο ή από την μη ένωση του ζευγαριού με γάμο. Σύμφωνα με την Εβελύν Συλλερό "ο όρος μονογονεϊκή οικογένεια είναι λανθασμένος : πρόκειται, όπως υπογραμμίζει, για μονογονεϊκό νοικοκυριό. Τα παιδιά έχουν, κατά κανόνα, πατέρα ή μητέρα που δεν είναι μέλος του νοικοκυριού αλλά αποτελεί μέλος της οικογένειας τους."
3. Άτεκνα ζευγάρια είναι τα ζευγάρια που κατ' επιλογή δεν θέλουν να αποκτήσουν παιδιά. Η επιλογή αυτή δεν βασίζεται σε συγκεκριμένους λόγους. Όμως τους δίνεται η δυνατότητα να ασχοληθούν περισσότερο με την επαγγελματική τους εξέλιξη και την μεταξύ τους σχέση. Να βρίσκονται δηλαδή σε μια παρατεταμένη προγονεϊκή περίοδο. Θα μπορούσαν να καταταχθούν στις οικογένειες διπλής σταδιοδρομίας, που αναφέρονται παρακάτω.

Με το δεύτερο κριτήριο ανήκουν επίσης τρεις κατηγορίες οικογενειών:

1. Οικογένειες που δημιουργούνται από το δεύτερο γάμο του ενός ή και των δύο συζύγων μετά από ένα θάνατο ή από ένα διαζύγιο. Οι συνδυασμοί οικογενειών

που μπορεί να προκύψουν είναι αρκετοί. Σε όλες όμως χρειάζεται να έχουμε υπόψη μας πως δημιουργείται ένας νέος θεσμός, μια νέα οικογένεια, που από την έναρξή της πρέπει να επιλύσει τα προβλήματα των προηγούμενων γάμων.

2. Οικογένειες διπλής σταδιοδρομίας "εμπεριέχονται," σε τέσσερις τύπους οικογενειών:
  - α. Στις παραδοσιακές, όπου αν και οι δύο σύζυγοι έχουν επαγγελματικές φιλοδοξίες, η γυναίκα δίνει μεγαλύτερο βάρος στην οικογένεια της.
  - β. Στις οικογενειοκεντρικές, όπου και οι δύο γονείς έχουν ως βασικό μέλημά τους την φροντίδα της οικογένειας.
  - γ. Στις επαγγελματοκεντρικές, όπου και στους δύο συζύγους ο κεντρικός τους στόχος είναι η επαγγελματική εξέλιξη
  - δ. Στις επαναστατικές, όπου είναι μια εναλλακτική μορφή οικογένειας και ανατρέπει τα μέχρι τώρα δεδομένα και θέλει τη γυναίκα να προσπαθεί για την επαγγελματική καταξίωση και ο άντρας αναλαμβάνει την φροντίδα της οικογένειας.

Αν και έχουν μεγάλες διαφορές στη μορφή τους, η δομή τους ουσιαστικά είναι ίδια. Και τα τέσσερα φαινόμενα οικογενειών έχουν μια κοινή λογική. Δηλαδή, τα άτομα που συντελούν την οικογένεια λειτουργούν σύμφωνα με τις δυνατότητές τους και τις επιθυμίες τους και όχι με γνώμονα το φύλο.
3. "Χωλές," οικογένειες είναι η μορφή των οικογενειών που τις συναντάμε, κατά κύριο λόγο, σε χώρες που ασχολούνται με την ναυσιπλοΐα και υπάρχει μεταναστευτικό ρεύμα. Σαφώς, υπάρχουν και στις κοινωνίες που π.χ. η εργασία είναι αυτή που καθορίζει αν οι σύζυγοι θα συμβιούν. Οι "χωλές," οικογένειες είναι συζυγικές οικογένειες και για λόγους μη οικογενειακούς δεν συζούν για μακρόχρονα διαστήματα.

Στο τρίτο και τελευταίο κριτήριο διαχωρισμού των οικογενειών εμπεριέχονται:

1. Το κοινόβιο που θεωρείται ως μια μορφή συμβίωσης, η οποία διαχωρίζεται σε δύο μοντέλα με κοινά στοιχεία αλλά με μια συγκεκριμένη διαφορά.

Το πρώτο μοντέλο είναι το συλλογικό νοικοκυριό, το οποίο μπορεί να συγκριθεί με την συμβατική οικογένεια και να θεωρηθεί σαν συμβατική εκτεταμένη. Όπως στην συμβατική οικογένεια οι σύζυγοι είναι το κέντρο, με παρόμοιο τρόπο λειτουργεί και το συλλογικό νοικοκυριό. Δηλαδή "η συζυγική οικογένεια είναι η βασική μονάδα η οποία συμμετέχει με άλλες συζυγικές οικογένειες (με τις οποίες συγκατοικεί αλλά και έναντι των οποίων διατηρεί την

οργανική της αυτοτέλεια), (Λ.Μ.Μουσοπούλου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 100).

Το δεύτερο μοντέλο είναι το καθαυτό κοινοβιακό νοικοκυριό. Αντίθετα με το συλλογικό νοικοκυριό, μεμονωμένα το άτομο είναι το κέντρο, το βασικό στοιχείο του κοινοβίου και συμμετέχει με τα υπόλοιπα άτομα στις κοινές δραστηριότητες.

"Το μέγεθος των κοινοβίων (και των δύο τύπων) ποικίλει: από πέντε ενήλικες (και από παιδιά), που συνήθως θεωρείται το ελάχιστο ως είκοσι πέντε ή και περισσότερους ενήλικες", (Λ.Μ.Μουσοπούλου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 102).

2. Σχήματα μη συμβατικής συζυγικής πίστης

α. Group marriage (ομαδικός γάμος): Είναι ένας τύπος γάμου που θα μπορούσε να καταταγεί στο κοινόβιο διότι είναι ένα μοντέλο στο οποίο δεν υπάρχει αποκλειστικότητα στις σεξουαλικές σχέσεις. Υπάρχει μια ελευθερία και η συνέρευση συντελείται με τα μέλη της συγκεκριμένης ομάδας.

β. Open marriage (ανοικτός γάμος): Σ' αυτό τον τύπο γάμου το ζευγάρι αναγνωρίζει την μεταξύ του σχέση ως πρωτεύουσας σημασίας. Αναγνωρίζει ταυτόχρονα την ελευθερία στον σεξουαλικό τομέα ως μια βασική προϋπόθεση για μια ειλικρινή και ισότιμη σχέση.

γ. Swinging (ανταλλαγή συντρόφων): Είναι ένα φαινόμενο που πρωτοπαρουσιάστηκε στην Αμερική την δεκαετία του '60. Είναι απόρροια της σεξουαλικής απελευθέρωσης και του διαχωρισμού της συνουσίας ως μια αναπαραγωγική πράξη από την συνουσία χωρίς συναισθηματικές δεσμεύσεις.

δ. Ομοφυλόφιλα ζευγάρια : Η ένωση δύο ομόφυλων ατόμων αποτελεί "την πλήρη άρνηση της βάσης του γάμου και της οικογένειας που είναι η γενετήσια σχέση ετερόφυλων ενηλίκων", (Λ.Μ.Μουσοπούλου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 105).

4.2.2 Ελληνική οικογένεια

Η οικογένεια αποτελεί ένα βιολογικό και κοινωνικό πλέγμα. Αυτό το πλέγμα καθορίζεται από διάφορους παράγοντες, εξωτερικούς και εσωτερικούς και διαμορφώνεται αντίστοιχα στην εποχή και την κοινωνία που ζει.

Στην Ελλάδα, το πέρασμα των αιώνων έδωσε μια διαφορετική μορφή και σύσταση τόσο στην οικογένεια όσο και στην κοινότητα. Παρ' όλα αυτά κάποια συστατικά παραμένουν ίδια, τα οποία αποτέλεσαν παράγοντες ενίσχυσης και σταθερότητας των κλειστών κοινοτήτων όπως η διαμόρφωση του εδάφους, οι κλιματολογικές συνθήκες και

η αγροτική φύση της οικονομίας. "Στα πλαίσια των κλειστών αυτόνομων κοινοτήτων η αγροτική φύση της οικονομίας καλλιέργησε και διατήρησε συνεργατικές σχέσεις και αλληλεξαρτήσεις που εμπέδωσαν την συλλογικότητα." (Χ. Κανάκη <Τρεις ταυτότητες της ελληνικής οικογένειας> 1984). Αυτές οι δομές επικράτησαν από την αρχαιότητα αλλά κυρίως από το Βυζάντιο έως και τις μέρες μας, όπου συνέβαλαν στην διαμόρφωση της ταυτότητας των χαρακτηριστικών της συμπεριφοράς μας καθώς και των αντιλήψεών μας. Άλλοι εξ' ίσου σημαντικοί παράγοντες που αποτέλεσαν(συνετέλεσαν ή συνέβαλαν) και εκείνοι με τη σειρά τους στην εξέλιξη της οικογένειας και της κοινωνίας καθώς και στην ζύμωση των χαρακτηριστικών των ελλήνων είναι η μετανάστευση, η διασπορά και η ναυτιλία και "έδωσαν την δυνατότητα να γίνουμε ένα λαός αυθεντικός, ευέλικτος, ευπροσάρμοστος"(Χ. Κανάκη <Τρεις ταυτότητες της ελληνικής οικογένειας> 1984).

Με την ίδρυση του ελληνικού κράτους ήταν φυσικό ο θεσμός της κοινότητας να μεταλλάχθηκε, να εξαλείφθηκε εξαιτίας των διοικητικών και νομοθετικών ρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν. Η αναμόρφωση προκάλεσε τα άτομα να προσαρμοστούν και να δημιουργήσουν την ευρεία οικογένεια, ένα υποσύστημα. Ένα υποσύστημα που θα επιβιώσει, θα είναι λειτουργικό με συγκεκριμένα όρια, χαρακτηριστικά και ελευθερίες. Η ευρεία οικογένεια όμως δεν είναι ίδιον της ελληνικής επικράτειας αλλά των χωρών της Μεσογείου [όπου συχνά αποτέλεσε παράδειγμα για την υλοποίηση μελετών]. " Όμως οι συνθήκες (συλλογικές και ατομικές) μεταβάλλονται, οι ατομικές επιλογές αλλάζουν – και η σύγχρονη κοινωνία επιτρέπει (όταν δεν επιβάλλει) τις αλλαγές αυτές." (Λ.Μ.Μουσούρου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 77).

Τώρα η ελληνική οικογένεια ακολουθώντας τις τάσεις των " Δυτικών προτύπων ", δηλαδή μια κοινωνία καταναλωτική, ανταγωνιστική, εισέρχεται σε μια νέα κατάσταση χωρίς να καθοδηγείται και να στηρίζεται από τους ήδη υπάρχοντες θεσμούς. Αυτό προκύπτει από την μεγάλη ποικιλία αγαθών που προσφέρονται γύρω μας ανά πάσα στιγμή. Με αυτό τον τρόπο, η ρευστότητα κατακλύζει την καθημερινότητα, τους θεσμούς, τα ήθη, τα έθιμα προκαλώντας ανασφάλεια και δυσλειτουργία «Η ρευστότητα αυτή οφείλεται στην ταχύτατη αλλαγή των συνθηκών αλλά και στην δυνατότητα του ανθρώπου να επιλέξει το σχήμα οργάνωσης του ιδιωτικού του βίου που ανταποκρίνεται στις συνθήκες ή και στις προσδοκίες» (Λ. Μ. Μουσούρου <Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας> 2003, σελ 76).

Η ελευθερία της επιλογής πυροδοτεί, είτε άμεσα είτε έμμεσα την κοινωνική αλλαγή, η οποία δεν προκαλείται αυθαίρετα. Υπάρχουν ισχυρά δεδομένα που την επιζητούν και ενίοτε την πετυχαίνουν. Σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο Γκυ Ροσέ η κοινωνική αλλαγή βασίζεται σε ορισμένα χαρακτηριστικά. Δηλαδή αφορά :

1. κοινωνικά σύνολα, ένα μέρος του πληθυσμού μιας χώρας ή άτομα που ανήκουν σε μια κατηγορία ομάδας.

2. τις μεταβολές στις δομές ενός συστήματος όπου ένα σύστημα θεωρείται η οικογένεια ή π. χ. οι μεσοαστοί.
3. είναι ένα γεγονός που πρέπει να είναι εμφανές και συγκεκριμένο. Δηλαδή, είναι αναγκαίο να μπορεί η διαφορά της νέας άποψης να είναι ευδιάκριτη και οριοθετημένη σε σχέση με το παλαιότερο καθεστώς.
4. είναι ένα γεγονός που έχει διάρκεια στον χρόνο ώστε βασικό γνώρισμα της είναι η μονιμότητα. Πρέπει σε αυτό το σημείο να υπογραμμιστεί πως η κοινωνική αλλαγή δεν είναι ένα στιγμιαίο συμβάν. Χρειάζεται ένα εύλογο χρονικό διάστημα για να έρθει η κατάλληλη στιγμή της πυροδότησης. Σαφώς, η έκτασή της σε διάρκεια δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το πέρασμα μιας γενιάς ανθρώπων.

«Με βάση τις παραπάνω παρατηρήσεις θα μπορούσαμε να ορίσουμε την κοινωνική αλλαγή ως μια ευδιάκριτη μεταβολή στις δομές ενός κοινωνικού συνόλου η οποία δεν είναι ένα στιγμιαίο συμβάν ούτε ξεπερνάει τα όρια ζωής μιας γενιάς, η οποία έχει χαρακτήρα μονιμότητας και αποτελεί σταθμό στην ιστορία της κοινωνίας» (Δ. Γ. Τσαούσης <Η κοινωνία του ανθρώπου> 2000, σελ 186).

4.2.3 Βασικοί στόχοι και λειτουργίες των οικογενειών

(ανεξαρτήτως μοντέλου ή κατηγορίας που ανήκουν)

Η οικογένεια σύμφωνα με τον Ackerman N.W. έχει δύο βασικούς σκοπούς :

1. Την διασφάλιση της επιβίωσης
2. Την κοινωνικοποίηση του ανθρώπου

Αν αναλύσουμε τους σκοπούς έχουμε την δυνατότητα να δούμε τους βασικούς στόχους και λειτουργίες των οικογενειών, δηλαδή τις παροχές που μας προσφέρει η οικογένεια αναλυτικότερα :

1. Παροχή σωματικής φροντίδας, όπως τροφή, στέγη, ένδυση, φροντίδα, υγεία.
2. Δημιουργείται ο πρώτος κοινωνικός δεσμός όπου αποτελεί την αρχική και βασική προσπάθεια για την έναρξη αλλά και την διατήρηση των συναισθηματικών σχέσεων. Πραγματοποιείται με τον καθορισμό των ρόλων των μελών μέσα στην οικογένεια.
3. Ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας και ανάπτυξη της κοινωνικότητας ώστε να υπάρξει η σταδιακή ανάληψη των ρόλων. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται ο καθορισμός της ταυτότητας καθώς και η ψυχική ακεραιότητα του ατόμου.
4. Διασφαλίζεται ο τύπος συμπεριφοράς του ατόμου. Άκρως αλληλένδετη με την ανάληψη του σεξουαλικού ρόλου.

5. Συνδέεται με την κοινωνία έμμεσα. Μέσω της επαφής των ατόμων με το σχολείο, την εργασία και άλλα. Πραγματοποιώντας την ενσωμάτωσή τους σε αυτούς τους θεσμούς, τα άτομα έχουν την δυνατότητα να ανεξαρτητοποιηθούν.
6. Τέλος με την παροχή εκπαίδευσης το άτομο μαθαίνει τις αξίες, την παράδοση και μπορεί να προωθεί την ατομική δημιουργία.

«Είναι πολύς σημαντικό να γνωρίζουμε ότι ο συναισθηματικός τόνος που κυριαρχεί στις σχέσεις μέσα σε μια οικογένεια έχει τη δική του εξέλιξη, η οποία όμως επηρεάζεται από το συναισθηματικό κλίμα όλης της οικογένειας. Αυτό το συναισθηματικό κλίμα είναι που καθορίζει την μοναδικότητα κάθε οικογένειας όσον αφορά το πλέγμα των διαπροσωπικών σχέσεων.» (<Κοινωνική εργασία> 1995, τεύχος 370, σελ 23).

Σε όποιο είδος μπορούμε να κατατάξουμε μια οικογένεια υπάρχουν ακόμα δύο κατηγορίες ένταξής της. Το ανοικτό και το κλειστό σύστημα.

4.2.4 Α. Ανοικτό σύστημα

Η οικογένεια που κατατάσσεται ως τέτοιο σύστημα έχει τις εξής δυνατότητες:

1. Είναι κοινωνική, ευέλικτη και διαθέτει το χάρισμα της επικοινωνίας.
2. Ως απόρροια του πρώτου είναι η αυτοεκτίμηση που δημιουργείται στα μέλη της οικογένειας. Αποφεύγοντας τις ενδοοικογενειακές κρίσεις, έχοντας την πραγματική ελευθερία το κάθε άτομο να ωριμάσει και να δημιουργήσει.

Β Κλειστό σύστημα

Η οικογένεια που θεωρείται κλειστό σύστημα έχει διαφόρων ειδών δυσκολίες:

1. Είναι άναρχα δομημένη, χωρίς όρια και κανόνες.
2. Το ένα μέλος με το άλλο ασφυκτιά αποκομμένο από το έξω σύστημα.
3. Τα βιώματά τους είναι ελάχιστα και έτσι αδυνατούν να ξεχωρίσουν την εσωτερική από την εξωτερική πραγματικότητα για να διεκδικήσουν αυτά που θέλουν.
4. Η άναρχη δόμηση του συστήματος δεν τους επιτρέπει να αυτονομηθούν, να ξεχωρίσουν, να ελευθερωθούν, να επιλέξουν. Παραμένουν στάσιμοι και ανακυκλώνεται η ίδια κατάσταση από γενιά σε γενιά δίχως μεταβολή.

4.3.1 Γονεϊκότητα¹

Γονεϊκότητα ή γονικότητα είναι δύο δόκιμοι όροι, οι οποίοι αναφέρονται και οι δύο στην περιγραφή του γονέα

Η δημιουργία της οικογένειας, συνήθως, προϋποθέτει την ένωση δύο ατόμων με στόχο την απόκτηση παιδιών και σκοπό την ομαλή λειτουργία της το πέρασμα των χρόνων όπως προαναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

Ανάλογα με τις ανάγκες και τις ελευθερίες, το ανθρώπινο είδος διαμόρφωσε τον θεσμό της οικογένειας, του γάμου, του γονέα και δημιουργούνταν αντίστοιχα είδη οικογένειας, συνάψεις γάμου και ρόλοι γονέων. Παραδείγματος χάριν, στην παραδοσιακή οικογένεια λόγω των κοινωνικών και ηθικών ορίων ο πατέρας ενσάρκωνε το νόμο, την εξουσία, την παραγωγική διαδικασία έξω από το σπίτι, την «εγκατάλειψη» του βρέφους στο σπίτι. Ενώ η μητέρα την κατανόηση, την ανοιχτή αγκαλιά, την παραγωγική διαδικασία μέσα στο σπίτι.

Η ελευθερία, τα δικαιώματα και φυσικά ο σεξουαλικός προσανατολισμός² των ανθρώπων δημιουργούσε και δημιουργεί νέα δεδομένα στις κοινωνίες ανατρέποντας τα μέχρι στιγμής συμβατικά δεδομένα.

²Σεξουαλικός προσανατολισμός : προσδιορίζει την ερωτική έλξη που νιώθει το άτομο προς ομόφυλα ή ετερόφυλα άτομα. Είναι μια βιοσυναισθηματική έκφραση του ατόμου που ξεκινάει από την παιδική του ηλικία και διαμορφώνεται από μη συνειδητούς μηχανισμούς και ψυχολογικούς, περιβαλλοντικούς και βιολογικούς παράγοντες.

Ασχέτως, όμως με τα νέα δεδομένα που προκύπτουν ο κυρίως στόχος ενός ζευγαριού συγκλίνει και είναι ίδιος κατά μεγάλο ποσοστό. Η δυνατότητα να γίνει γονιός και να αποκτήσει παιδί. Θέλοντας να συμβάλλει με ένα μοναδικό τρόπο στην ίδια του την ζωή, του στενού και ευρύτερου περιβάλλοντος και ειδικά στη νέα ζωή που θα προστεθεί στη ζωή του ζευγαριού. Η απόκτηση ενός παιδιού μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της

- § Της σεξουαλικής πράξης δύο ετερόφυλων ατόμων.
- § Της υιοθεσίας
- § Της υποβοηθούμενης γονιμοποίησης
- § Της παρένθετης μητέρας

Ο γονέας θα αποτελέσει το ιδιαίτερο πρόσωπο που θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του παιδιού σχεδόν αποκλειστικά μέχρι τα δύο με τρία του έτη, όπου και κοινωνικοποιείται για πρώτη φορά σε σχολικό περιβάλλον. Ένα άτομο έχει δικαίωμα να γίνει γονιός αλλά η απόκτηση παιδιού δημιουργεί τις υποχρεώσεις του γονέα που πρέπει να εκπληρώσει.

- § Να είναι υπεύθυνος για την ανατροφή, την ανάπτυξη και την ασφάλειά του
- § Να του παρέχει κοινωνική και σχολική εκπαίδευση

§ Να του προσφέρει αγάπη και ένα αρμονικό οικογενειακό κλίμα που οι γονείς θα συνεργάζονται , θα δείχνουν αλληλοκατανόηση, χωρίς ατομισμούς και αμοιβαίες υποχωρήσεις.

Διότι όπως υποστήριξε ο J. Lacan «η οικογένεια επικρατεί στον τομέα των πρώτων μορφωτικών βιωμάτων, της καταστολής των ενστίκτων, της πρόσκτησης της γλώσσας, που, ακριβώς ονομάζεται μητρική. Οικογένεια μεταδίδει δομές συμπεριφοράς και παράστασης, το υφαντό των οποίων υπερβαίνει τα όρια της συνείδησης». Δηλαδή «τους κόλπους της, κατά τρόπο αβίαστο και φυσικό ο άνθρωπος γίνεται άνθρωπος» (Κρασανάκης Γ., «Ο Πατρικός Ρόλος, σελ.12, 1991).

Τα άτομο επομένως, πλην της σεξουαλικής του ταυτότητας³, για να φέρει σε πέρας τις υποχρεώσεις του, αποκτά έναν συγκεκριμένο τύπο γονέα.

³Σεξουαλική ταυτότητα του φύλου « είναι η εσωτερική αίσθηση «αρσενικότητας» ή «θηλυκότητας» που επηρεάζεται από πολιτισμικά καθορισμένες στάσεις και σχήματα συμπεριφοράς»(www.askitis.gr)

Ο τύπος γονέα που θα υποδυθεί επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες όπως :

- § Ο χαρακτήρας , η προσωπικότητά του
- § Τα πρόσωπα του άμεσου και ευρύτερου περιβάλλοντος
- § Το κλίμα της οικογένειας
- § Το επάγγελμά του

Αντίστοιχα, η ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού είναι ιδιαίτερα σύνθετη και επηρεάζεται από δύο βασικούς παράγοντες

- § Την κληρονομικότητα ή αλλιώς την γενετική- βιολογική προικοδότηση. Δηλαδή, την μεταβίβαση ορισμένων χαρακτηριστικών προδιαθέσεων στο παιδί από τους προγόνους του.
- § Το περιβάλλον όπου διαχωρίζεται :
  1. σε φυσικό περιβάλλον και
  2. σε κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον. Το κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον περιλαμβάνει την κοινωνική οργάνωση με τους κανόνες, τους θεσμούς και τις αξίες όπως είναι η οικογένεια, το σχολείο, το εργασιακό περιβάλλον και άλλα.

Η σημαντικότητα των δύο αυτών παραγόντων έγκειται πως είναι αλληλοσυμπληρούμενα.

4.3.2 Προετοιμασία του ζευγαριού στον ρόλο του γονέα

Η έλευση του παιδιού στην ζωή του ζευγαριού, και ειδικότερα του πρώτου, προκαλεί διάφορες ανακατατάξεις στην καθημερινότητά τους, με αποτέλεσμα την κατανομή των ευθυνών και των αμοιβαίων υποχωρήσεων για την εξασφάλιση της ανατροφής του παιδιού.

Μία από τις υποχωρήσεις που έκανε και κάνει ο ένας από τους δύο γονιούς, είναι να εγκαταλείψει την εργασία του, τουλάχιστον για λίγο διάστημα. Στην περίπτωση αυτή, έχει παρατηρηθεί πως αυτός ο γονέας δεν είναι πάντα ικανοποιημένος με αυτή του την απόφαση. Η «απόσυρση» στο σπίτι μακριά από την πρότερη ανεξάρτητη ζωή, του προκαλεί το αίσθημα της απομόνωσης και της εξάντλησης. Η ιδέα της επαγγελματικής αναγνώρισης υπερεκτιμάται και αναζητάτε περισσότερο από ότι παλαιότερα.

Οι διευκολύνσεις που παρέχονται από τα σύγχρονα κράτη είναι αρκετά και έχουν θεσμοθετηθεί για την υγιέστερη και ομαλότερη ανάπτυξη της οικογένειας. Κατά πόσο είναι επιτυχώς λειτουργικά στην ζωή της οικογένειας έγκειται και στο γεγονός της ετοιμότητας ενός ζευγαριού να γίνουν γονείς. Καθώς η έλευση ενός παιδιού φέρνει ένα συνοθύλευμα θετικών και αρνητικών συναισθημάτων όπως είναι η χαρά, η ικανοποίηση, το άγχος και η ένταση.

Συντελεστής των θετικών και αρνητικών συναισθημάτων είναι ο χρόνος. Καθώς ένα ζευγάρι που επιλέγουν από νωρίς να γίνουν γονείς, δηλαδή σε μικρή ηλικία, τα συναισθήματά τους είναι διογκωμένα, και συνήθως τον πρώτο καιρό, τα χειρίζονται με δυσκολία. Ενώ, τα ζευγάρια που επιλέγουν να γίνουν γονείς σε μια πιο ώριμη περίοδο της ζωής τους, είναι πιθανό να αποκλείσουν τα αρνητικά συναισθήματα που νιώθουν καταπιέζοντάς τα.

Οι Skyner και Cheese αναφέρονται στον χρόνο ως προϋπόθεση ώστε το ζευγάρι να νιώθει πιο ικανό και σίγουρο για τον ρόλο του ως γονιό. Και η κα Χουντουμάδη προσθέτει «η γονική ιδιότητα βάζει το άτομο σε μια φάση αναθεώρησης, που προκαλεί την επαναξιολόγηση των θεμελιακών αξιών και πεποιθήσεων. (σελ.42)» και συμπληρώνει «η προσωπική μετάβαση στην γονικότητα, περιλαμβάνει και μια αλλαγή στην εικόνα του εαυτού μας. Η ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και η ωρίμανση των ικανοτήτων, από την εμπειρία της παροχής φροντίδας σε ένα μωρό, μπορούν να επηρεάσουν την εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας, με θετικό ή αρνητικό τρόπο.»

4.3.3 Ομοφυλόφιλος γονέας

Αρκετοί υποστήριζαν και υποστηρίζουν πως ο δεσμός αίματος είναι πολύ σημαντικός και δυνατός και καθορίζει την ικανότητα του να είναι κάποιος γονιός ή όχι. Όμως αυτό δεν μπορεί να αποδειχθεί, διότι η ικανότητα του να είσαι γονιός, να μεγαλώνεις ένα παιδί, να το αγαπάς, να το φροντίζεις, να το νοιάζεσαι, δεν είναι έμφυτο αλλά κατακτάται.

Έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί τις προηγούμενες δεκαετίες μέχρι και τις πιο πρόσφατες απέδειξαν πως ένας γονιός μπορεί να είναι εξίσου καλός ή κακός ανεξάρτητα από την σεξουαλική του ταυτότητα.

Αυστραλία

Συγκεκριμένα, στο Πανεπιστήμιο Charles Sturt της Αυστραλίας, διεξήχθη μία έρευνα το 2003 με θέμα τις διαφορές ανάμεσα στα παιδιά με γονείς του ίδιου φύλου και στα παιδιά με παραδοσιακής μορφής οικογένεια. Προϊστάντο της έρευνας ο διδάκτωρ Σωτήριος Σαραντάκος. Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν 174 παιδιά ηλικίας δημοτικού, εκ των οποίων τα 58 είχαν ετερόφυλους γονείς, τα 58 ετερόφυλο ανύπαντρο γονέα και τα υπόλοιπα είχαν ομοφυλόφιλους γονείς.

Τα αποτελέσματα της μελέτης ήταν ανατρεπτικά για αυτούς που θεωρούν μη ικανούς τους ομοφυλόφιλους να γίνουν γονείς. Διότι τα παιδιά που είχαν ομοφυλόφιλους γονείς αποδείχθηκαν πως ήταν πολύ ευγενικά, έδειχναν σεβασμό στους πρεσβυτέρους ανθρώπους, βοηθούσαν εύκολα στις μικροδουλειές, είχαν καλύτερες ικανότητες στις κοινωνικές επιστήμες, ήταν περισσότερο φιλομαθείς κοινωνικοποιούνταν πιο εύκολα και τέλος ήταν περισσότερο ανεξάρτητα σε σχέση με τα παιδιά των ετερόφυλων γονέων.

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

Η Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση (American Psychiatric Association – A. P. A.) το 2000 ανακοίνωσε πως υποστηρίζει τη νομική κατοχύρωση του γάμου των ομοφυλοφίλων, γιατί αποτελεί αναυθαίρετο δικαίωμα.

Το 2002, η ένωση έκανε γνωστή την θέση της στο θέμα της υιοθεσίας και του co-parenting. Η θέση της στο θέμα της για άλλη μια φορά ήταν θετική, βασιζόμενη στις έρευνες που επί 3 δεκαετίες διεξήγαγε. Στις οποίες, τα παιδιά με ομοφυλόφιλους γονείς ήταν εξίσου συναισθηματικά, κοινωνικά, σεξουαλικά λειτουργικά όπως τα παιδιά των ετερόφυλων γονέων. Καθώς και η εξέλιξη των παιδιών δεν βασίστηκε στο σεξουαλικό προσανατολισμό των γονιών, αλλά στους ισχυρούς δεσμούς που είχαν αναπτύξει και στην φροντίδα που παρείχαν στα παιδιά τους.

Ταυτόσημη άποψη και αναφορές έχουν δημοσιεύσει η Αμερικανική Ψυχαναλυτική Ένωση (American Psychoanalytic Association), η Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση για το παιδί και τον ενήλικο (American Association of Children and Adolescent Psychiatrists), η Αμερικανική Ένωση Οικογενειακών Γιατρών (American Association of Family Physicians) και η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιάτρων (American Academy of Pediatrics).

Η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιάτρων με ανακοίνωση της τον Φεβρουάριο του 2002 δήλωνε πως τα παιδιά με ομοφυλόφιλους γονείς έχουν τα ίδια πλεονεκτήματα και τις ίδιες προσδοκίες για να είναι υγιή, να εξελίσσονται και να προσαρμόζονται, με τα παιδιά των ετερόφυλων γονέων.

Επίσης, στην ίδια ανακοίνωση αναφερόταν πως το co-parenting ή η υιοθεσία από τον δεύτερο γονιό, που αφορά τους ομοφυλόφιλους ειδικότερα, προστατεύει το παιδί να διατηρήσει τον δεσμό του και με τους δύο γονείς εφόσον υπάρχουν και οι αντίστοιχοι κανόνες και νομοθεσία από την κάθε πολιτεία. Σε ορισμένες πολιτείες που υπάρχει τέτοια νομοθεσία, ισχύει :

- § Εγγύηση, στην περίπτωση ατυχήματος ή θανάτου του ενός γονιού, τα δικαιώματα της επιμέλειας του παιδιού
- § Προστασία, του δεύτερου γονέα, το δικαίωμα να διεκδικήσει την επιμέλεια και να βλέπει το παιδί σε περίπτωση διαζυγίου.
- § Κατοχύρωση της ανάγκη του παιδιού για υποστήριξη και από τους δύο γονείς σε περίπτωση διαζυγίου.
- § Διασφάλιση της ικανότητας παροχής ιατρικών οφελών από την ασφάλιση του γονέα.
- § Παροχή νομικής κατοχύρωσης στον γονέα στην περίπτωση που πρέπει να πάρει σοβαρές αποφάσεις, όπως σε περίπτωση υγείας.
- § Δημιουργία της βασικής οικονομικής ασφάλεια για το παιδί, όπως η κοινωνική ασφάλιση.

Δηλαδή, η θεσμοθέτηση της ομοφυλόφιλης οικογένειας μέσω της νομοθεσίας την ενδυναμώνει και την προφυλάσσει όπως και σε κάθε οικογένεια.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ένας γονέας μπορεί να είναι ένα οποιονδήποτε πρόσωπο, οποιουδήποτε φύλου ανεξαρτήτως του σεξουαλικού ρόλου¹ που έχει επιλέξει.

¹σεξουαλικός ρόλος «χαρακτηρίζεται από την σεξουαλική ταυτότητα, την σεξουαλική λειτουργία, αλλά και την σεξουαλική ικανοποίηση» (www.askitis.gr)

Οι ανάγκες, ουσιαστικά, ενός παιδιού για να είναι ευτυχισμένο είναι η αγάπη, η προσφορά ασφάλειας και η παροχή ποιοτικού χρόνου.

Σημαντικό στοιχείο είναι οι ετερόφυλοι και οι ομοφυλόφιλοι, αρχικά ως άτομα και έπειτα ως γονείς να παραδεχθούν την σεξουαλική τους ταυτότητα. Η παραδοχή είναι πολύ σημαντική, διότι η σεξουαλική έκφραση είναι μια μορφή επικοινωνίας, η οποία απελευθερώνει και ισορροπεί το άτομο κατά την διάρκεια της ζωής του.

Είναι γεγονός πως δεν δέχτηκαν όλοι οι παιδίατροι την ανακοίνωση της Ακαδημίας και τάχθηκαν εναντίον της τακτικής που θα ακολουθηθεί. Χαρακτηριστικό είναι το άρθρο που δημοσιεύτηκε στο επίσημο περιοδικό της Ακαδημίας από τον Richard Y. Farnsworth, τον **Αύγουστο του 2002**. **Τόνισε πως είναι ένα τεράστιο λάθος εκ μέρους της Ακαδημίας να υποστηρίζει κάτι τέτοιο γιατί θεωρεί πως η δουλειά του παιδίατρου είναι να ενδυναμώνει την οικογένεια, η οποία είναι ένας πολύ σημαντικός θεσμός για το παιδί και την κοινωνία. Και το ιδανικό που θα πρέπει να παρέχεται σε όλα τα παιδιά είναι μια οικογένεια που θα αποτελείται από πατέρα και μητέρα σε ένα κλίμα αμοιβαίας αγάπης. Παραθέτει και άλλα επιχειρήματα όπως :**

- **Είναι βασισμένη σε αδύναμη ιατρική επιχειρηματολογία, όπου τα συμπεράσματα και οι έρευνες βασίζονται σε λανθασμένα αποτελέσματα και συνήθως δημοσιεύονται πριν ολοκληρωθεί η οποιαδήποτε έρευνα.**
- Η λύση που δίδεται δεν είναι απαραίτητα η κατάλληλη και πως για το μικρό σύνολο των παιδιών που απευθύνεται, θα έπρεπε να προταθούν άλλες λύσεις πιο σοβαρές και με μεγαλύτερο κύρος.
- Εφόσον η πλειονότητα των παιδίατρων είναι σύμφωνη με κάτι τέτοιο θα έπρεπε να ληφθεί υπόψιν και η μειονότητα με κάποιον τρόπο ώστε να μην προκαλείτε σύγχυση στους πελάτες τους.

Τέλος, έχουν πραγματοποιηθεί και άλλες μελέτες που καταρρίπτουν τους φόβους κάποιων ατόμων και τους μύθους που έχουν προκύψει. Οι οποίοι υποστηρίζουν ότι οι ομοφυλόφιλοι μπορούν να αναθρέψουν μόνο ομοφυλόφιλα παιδιά, γιατί η ομοφυλοφιλία είναι μία μεταδιδόμενη αρρώστια. Καθώς και ότι οι ομοφυλόφιλοι γονείς, ειδικότερα οι πατέρες, είναι σεξομανής και επιτίθονται και ασελγούν στα παιδιά τους.

Όσο αφορά το πρώτο επιχείρημα ορισμένων ανθρώπων, κυρίως ομοφοβικών², σύμφωνα με μελέτες που πραγματοποιήθηκαν και τα αποτελέσματα τους έδειξαν πως το ίδιο ποσοστό παιδιών, 10%, επιλέγουν να είναι ομοφυλόφιλοι, είτε προέρχονται από ομογονεϊκό περιβάλλον είτε από ετερογονεϊκό.

ὁμοφοβικός είναι το άτομο που τρέφει φόβο- μπορεί και παθολογικό- έναντι των ομοφυλόφιλων ατόμων και την επιδεικνύουν με αποστροφή και διακρίσεις.

Ομοίως παρατηρείται και με την δεύτερη άποψη που έχει διατυπωθεί. Έρευνες που πραγματοποιήθηκαν από τις αστυνομικές αρχές στις Ηνωμένες Πολιτείες απέδειξαν πως οι ετερόφυλοι γονείς, στην πλειονότητά τους οι πατέρες, είχαν τιμωρηθεί για το αξιόποιο των πράξεων τους έναντι των παιδιών τους. Το ποσοστό είναι συντριπτικό και αφορά το 90% των περιπτώσεων που κατηγορήθηκαν για κακοποίηση και ασέλγεια στα παιδιά τους.

Επίσης, από το 1991 ως το 1992, στο Νοσοκομείο «Παιδων» του Denver στο Colorado, υπήρχαν 387 υποθέσεις, για τις οποίες υπήρχαν υποψίες, ότι επρόκειτο για περιπτώσεις σεξουαλικής αποπλάνησης παιδιών. Όμως, μόνο σε μια περίπτωση ο δράστης ήταν ομοφυλόφιλος ενώ στις υπόλοιπες τα αγόρια και τα κορίτσια είχαν κακοποιηθεί σεξουαλικά από ετεροφυλόφιλους άνδρες, οι οποίοι ήταν μέλη του οικογενειακού περιβάλλοντος των θυμάτων. Οι περισσότεροι ομοφυλόφιλοι άνδρες δεν δείχνουν μεγαλύτερο σεξουαλικό ενδιαφέρον για τα μικρά αγόρια, από ότι οι περισσότεροι ετεροφυλόφιλοι για τα μικρά κορίτσια.

Όσο αφορά τις δικαστικές αποφάσεις που λαμβάνονται από τα δικαστήρια: το 1993 ένα δικαστήριο στη Βιρτζίνια, στέρησε την επιμέλεια ενός παιδιού από την ομοφυλόφιλη μητέρα του, η οποία ζούσε με την σύντροφο της. Το δικαστήριο αποφάσισε ότι ήταν ακατάλληλη για μητέρα εξαιτίας της ομοφυλοφιλίας της. Διότι, εκφράζουν την άποψη ότι η διαβίωση με ομοφυλόφιλους γονείς είναι επιζήμια για το παιδί, καθώς μπορεί να οδηγηθεί και εκείνο στην ομοφυλοφιλία ή να στιγματιστεί, ιδίως κατά την διάρκεια της εφηβείας γιατί μπορεί να υποστεί την κοροϊδία, την ειρωνεία και την απομόνωση. Παρόλα, αυτά τα περισσότερα παιδιά των ομοφυλόφιλων καταφέρνουν τελικά να ξεπεράσουν τα προβλήματα που τους δημιουργούν οι φίλοι τους, οι οποίοι προέρχονται από συμβατικές οικογένειες. Για παράδειγμα η 23χρονη Alison που φοβόταν ότι δεν θα παντρευτεί ποτέ, τώρα το έχει ξεπεράσει και σύμφωνα με τις μητέρες της έχει γίνει μια «όμορφη ετεροφυλόφιλη».

Η περίπτωση όμως αυτή δεν είναι ο κανόνας. Τα δικαστήρια στις περισσότερες χώρες δεν θεωρούν την ομοφυλοφιλία κάτι μεμπτό έτσι ώστε να αρνηθούν την κηδεμονία. Όπου στηρίζονται σε έρευνες, οι οποίες αποδεικνύουν πως δεν υπάρχει καμία διαφορά στην σεξουαλική ταυτότητα των παιδιών που μεγαλώνουν με ομοφυλόφιλους γονείς και σε εκείνα που μεγαλώνουν με ετερόφιλους γονείς. Εάν υπήρχε διαφορά, η τάση της ομοφυλοφιλίας θα μπορούσε να αποδοθεί στους ετερόφιλους γονείς γιατί σχεδόν όλοι οι γνωστοί ομοφυλόφιλοι έχουν ετερόφιλους γονείς.

4.3.4 Είδη υιοθεσιών

Public Agency Adoption (Υιοθεσία από Δημόσια Υπηρεσία)

Το αποτέλεσμα των υιοθεσιών υπόκειται στους νόμους του κράτους και στην λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας για το ποιος έχει την ικανότητα να υιοθετήσει. Το δικαστήριο λαμβάνει την απόφασή του έχοντας ως κριτήριο το καλύτερο για το συμφέρον του παιδιού.

Independent Adoption (Ανεξάρτητη Υιοθεσία)

Η διαδικασία της υιοθεσίας τελείται από δικηγόρο ή γιατρό γενικής ιατρικής και όχι από κάποια δημόσια υπηρεσία ή Κοινωνικό Λειτουργό. Αυτού του είδους η υιοθεσία δεν είναι νόμιμη σε αρκετά κράτη.

International Adoption (Διεθνής Υιοθεσία)

Πραγματοποιείται από το ζευγάρι και την υπηρεσία, η οποία είναι υπεύθυνη για υιοθεσία, με την συνεργασία κάποιου άλλου κράτους.

4.3.5 Τα δικαιώματα των ομοφυλόφιλων γονέων στον κόσμο

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι λεγόμενες δυτικές αναπτυγμένες χώρες έχουν αναγνωρίσει το δικαίωμα των ομοφυλόφιλων ζευγαριών να αποκτούν παιδιά. Οι αλλαγές στις νομοθεσίες των κρατών, με στόχο την παραχώρηση του δικαιώματος σε ένα μη ετερόφυλο άτομο να γίνει γονιός, προέκυψε στην πλειονότητα αυτών ύστερα από έρευνες που υλοποιήθηκαν από τα ίδια τα κράτη, αλλά και λαμβάνοντας υπ' όψιν τα αποτελέσματα πανεπιστημίων και διακεκριμένων επιστημόνων, που χαίρουν την αναγνώριση της παγκόσμιας κοινότητας. Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δύο πολιτείες της Αυστραλίας, οκτώ πολιτείες του Καναδά, εννέα πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, η Νότιος Αφρική και η Βραζιλία έχουν παραχωρήσει το δικαίωμα ομοφυλόφιλα ζευγάρια να γίνουν γονείς.

Ευρώπη

Ολλανδία

Τον Δεκέμβριο του 2000 πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα αναθεώρηση του νόμου περί υιοθεσίας (26673) και περί γάμου, περιλαμβάνοντας το δικαίωμα των ομοφυλοφίλων να αποκτήσουν παιδί με την διαδικασία της υιοθεσίας. Όπου μπορούν να αποκτήσουν τέτοιο δικαίωμα όλα τα ζευγάρια, ανεξαιρέτως σεξουαλικού προσανατολισμού, στα τρία χρόνια έγγαμης ή κοινής ζωής.

Δανία

Η τροποποίηση του νόμου περί υιοθεσίας υλοποιήθηκε το 1999 και σύμφωνα με αυτήν επετράπηκε στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια να υιοθετούν το παιδί του συντρόφου τους. Αλλά δεν τους δίνετε η δυνατότητα να προσφύγουν στην μέθοδο της υποβοηθούμενης εγκυμοσύνης ή στην υιοθεσία για να προσθέσουν ένα νέο μέλος στην οικογένειά τους.

Ισλανδία

Η νομοθεσία στο κράτος της Ισλανδίας παραχωρεί το δικαίωμα υιοθεσίας και υποβοηθούμενης εγκυμοσύνης στα ομοφυλόφιλα ζευγάρια που επιθυμούν να αποκτήσουν παιδί.

Φιλανδία

Στην Φιλανδία επιτρέπεται η κοινή κηδεμονία.

Σουηδία

Η Σουηδία είναι η τέταρτη Ευρωπαϊκή χώρα που παραχώρησε πλήρη δικαιώματα στους ομοφυλόφιλους. Αρχικά, νομιμοποίησε το Registered Partnership και ύστερα από την 18μηνη εφαρμογή του και υλοποίηση ερευνών, οι οποίες έδειξαν ότι ομοφυλόφιλοι είναι εξίσου ικανοί με τους ετερόφυλους γονείς, τους παραχώρησε δικαίωμα να αποκτούν παιδιά είτε προσφεύγοντας στην υιοθεσία, είτε στην υποβοηθούμενη γονιμοποίηση, είτε στην κοινή κηδεμονία. Άξιο αναφοράς της Σουηδικής νομοθεσίας είναι πως σε περίπτωση διαζυγίου ενός ομόφυλου ζευγαριού γυναικών, ο βιολογικός πατέρας του παιδιού είναι υποχρεωμένος να καταβάλει διατροφή.

Γερμανία

Σύμφωνα με την γερμανική νομοθεσία επιτρέπεται η κοινή κηδεμονία και η υιοθεσία σε ομόφυλα ζευγάρια, τα οποία έχουν δηλώσει εγγράφως την κοινή ζωή τους στις τοπικές αρχές.

Γαλλία

Το PACS, το συμβόλαιο συμβίωσης, εν περιλαμβάνει δικαίωμα υιοθεσίας από ομόφυλα ζευγάρια. Παρ' όλα αυτά, τα ζευγάρια μπορούν να προσφύγουν στο Court of Cassation, στην περίπτωση που θέλουν να υιοθετήσουν το παιδί τους συντρόφου τους. Στην πλειονότητα των αποφάσεων έχουν δοθεί πλήρη δικαιώματα και υποχρεώσεις γονέα σε όσους θέλησαν να προσφύγουν στην δικαιοσύνη.

Ισπανία

Το ισπανικό κράτος επιτρέπει να υιοθετηθεί το παιδί του ενός συντρόφου από τον άλλο, λαμβάνοντας όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός γονιού. Όμως στην περίπτωση διαζυγίου παύει να έχει την οποιανδήποτε υποχρέωση ή δικαίωμα.

Ηνωμένο Βασίλειο

Αγγλία και Ουαλία

Το έτος του 2002 τα μη παντρεμένα ζευγάρια, ετερόφυλα και μη, τους επιτράπηκε να προβούν σε υιοθεσία εφόσον το επιθυμούν. Η εφαρμογή του νόμου ξεκίνησε από τον Δεκέμβριο του 2005.

Η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί είναι η εξής. Αρχικά, το ζευγάρι συμπληρώνει μία αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία είτε είναι κρατική, είτε πιστοποιημένη από το κράτος. Το ζευγάρι πρέπει να επιδείξει και να αποδείξει την σοβαρότητα της σχέσης. Αυτή η διαδικασία ισχύει και στην περίπτωση που έχει προσφύγει μόνο ο ένας και πραγματοποιείται η λεγόμενη «ατομική υιοθεσία». Έπειτα, αν εγκριθεί η αίτηση, το Adoption Panel παραχωρεί στο ζευγάρι την κηδεμονία του παιδιού για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, κατά το οποίο βρίσκεται υπό επιτήρηση. Αν όλες οι προϋποθέσεις καλυφτούν και θεωρηθεί επιτυχές το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το δικαστήριο προχωρά στην υιοθεσία και την επικυρώνει.

Σκωτία

Η αναθεώρηση του νόμου περί υιοθεσίας τον Δεκέμβριο του 2006 παραχώρησε πλήρη δικαιώματα γονέα και στα δύο μέλη του ζευγαριού, καθώς παλαιότερα ολοκληρωτικά δικαιώματα γονέα είχε μόνο ο ένας από τους δύο. Επίσης μπορούν να προβούν σε υιοθεσία

- § Οι έγγαμοι
- § Όσοι είναι εγγεγραμμένοι ως civil partners
- § Όσοι συζούν

Ιρλανδία

Η Ιρλανδία είναι επίσης ένα κράτος το οποίο επιτρέπει την υιοθεσία από ομοφυλόφιλα άτομα είτε θέλουν να πραγματοποιήσουν την υιοθεσία σαν ζευγάρι είτε ατομικά.

Αμερική

Καναδάς

Το θέμα της υιοθεσίας υπόκειται στην αρμοδιότητα της τοπικής δικαστικής αρχής. Δηλαδή, κάθε πολιτεία θεσπίζει διαφορετικούς νόμους. Στις πολιτείες του Καναδά όπου επιτρέπεται η υιοθεσία από ομοφυλόφιλους είναι η Βρετανική Κολομβία, η Μανιτόβα, η Newfoundland και η Labrador, η Νέα Σκωτία, το Οντάριο, το Κεμπέκ, η Saskatchewan, η Northwest Territories και η Αλβέρτα. Στην Αλβέρτα, οι ομοφυλόφιλοι μπορούν να υιοθετήσουν το παιδί του συντρόφου τους.

Στην Βρετανική Κολομβία επιτρέπεται

- § Η κοινή κηδεμονία
- § Η κοινή υιοθεσία
- § Η υποβοηθούμενη γονιμοποίηση

Και σε περίπτωση διαζυγίου είναι υποχρεωτική η καταβολή της διατροφής.

Στο Κεμπέκ επιτρέπεται

- § Η υιοθεσία
- § Η υποβοηθούμενη τεκνοποίηση

Στο Οντάριο επιτρέπεται

- § Η κοινή υιοθεσία
- § Η τεχνητή γονιμοποίηση

Και παραχωρούνται πλήρη δικαιώματα και υποχρεώσεις της κηδεμονίας του μη βιολογικού γονέα.

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η κάθε πολιτεία θεσπίζει διαφορετικούς νόμους, όπως συμβαίνει και στις πολιτείες του Καναδά. Οι πολιτείες όπου επιτρέπουν την υιοθεσία από ομοφυλόφιλα ζευγάρια είναι η Καλιφόρνια, η Μασαχουσέτη, το New Jersey, το Νέο Μεξικό, η Νέα Υεμένη, το Οχάιο, το Βερμόντ, η Washington state, το Γουϊσκόνσκιν και η Ουάσιγκτον D.C..

Βραζιλία

Στην Βραζιλία έχει νομιμοποιηθεί η κοινή κηδεμονία από ομοφυλόφιλα ζευγάρια.

Ωκεανία

Αυστραλία

Το κράτος της Αυστραλίας λειτουργεί αντίστοιχα όπως το κράτος του Καναδά και των Η. Π. Α., επομένως δεν επικρατεί «ομοιομορφία» στη νομοθεσία του κράτους. Όσο αφορά το θέμα της υιοθεσίας από ομοφυλόφιλα ζεύγη στην πολιτεία της Australian Capital Territory και στην Western Australia είναι νόμιμη. Στην Τανζανία δίνεται το δικαίωμα ο σύντροφος να υιοθετήσει τον πρόγονό του. Τέλος, στη Νέα Νότια Ουαλία επιτρέπεται η κοινή κηδεμονία.

Κεφάλαιο 5^ο

5.1.1 Συμπεράσματα

∅ Η ομοφυλοφιλία με όποιον τρόπο προσδιορίζεται, είτε επιστημονικό είτε όχι, αποτελεί θέμα συζητήσεων από την αρχαιότητα ως σήμερα. Στην αρχαιότητα ειδικότερα, θεωρούσαν πως το αγόρι για να γίνει δυνατός και αρρενωπός άνδρας πρέπει να αγαπήσει άνδρα. Η στενή σχέση μεταξύ ανδρών είχε ως αποτέλεσμα στο αγόρι να προσπαθεί να μοιάσει και να γίνει σαν τον σύντροφό του, δηλαδή ανδροπρεπής. Ενώ όποιος αγαπήσει γυναίκα, θα γίνει «γυναικωτός».

Οι κοινωνίες ανάλογα με την δομή τους και την ελευθερία που τις διακατέχει, κρίνουν την ομοφυλοφιλία και τους ομοφυλόφιλους ανάλογα. Όσο πιο εξελιγμένες είναι οι κοινωνίες τόσο περικλείουν στο κοινωνικό τους σύνολο τους ομοφυλόφιλους με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Αντίθετα, οι λεγόμενες συντηρητικές, παραδοσιακές κοινωνίες προσπαθούν να τους αποκλείσουν με θρησκευτικούς ή κρατικούς νόμους, αποφεύγοντας το στίγμα του αμαρτωλού έθνους.

∅ Η ομοφυλοφιλική σεξουαλική ταυτότητα ,πολύ σπάνια αποτελεί συνειδητή επιλογή των ομοφυλόφιλών ατόμων. Στην διαμόρφωση της ομοφυλοφιλικής ταυτότητας συμβάλλουν σημαντικά παράγοντες όπως: η προγεννητική ορμονογένεση και τα χρωμοσώματα ,τα διάφορα γονεϊκά μοντέλα όπως π. χ. του πολύ αυταρχικού και βίαιου πατέρα και της υπερπροστατευτικής μητέρας η του άβουλου πατέρα και της υπερπροστατευτικής μητέρας .Επίσης βιώματα όπως π. χ. εκείνο του βιασμού έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ψυχοσύνθεση του ατόμου, εφόσον αποτελεί πράξη επιβολής για το θύμα. Επιπροσθέτως, η εκπαίδευση η οποία σχετίζεται με την ταυτότητα και τον ρόλο του γένους και γενικότερα η μεταγεννητική κοινωνικοποίηση αποτελούν παράγοντες που συμβάλλουν στην διαμόρφωση της ομοφυλοφιλίας ενός ατόμου

∅ Η επιλογή της σεξουαλικής ταυτότητας του κάθε ανθρώπου αποτελεί προσωπικό δικαίωμα. Η ομοφυλοφιλία μπορεί να αποδοκιμάζεται από τους θρησκευτικούς ηγέτες αλλά η σεξουαλικότητα ενός ατόμου δεν μπορεί να κρίνεται με θρησκευτικά κριτήρια. Καθώς η πίστη και η σεξουαλικότητα είναι δύο εκ δια μέτρου διαφορετικά ζητήματα.

- Ø Ο γάμος όπως παρατηρήθηκε είναι ένα κοινωνικό συμβόλαιο που έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος για να επικυρώνεται η ένωση δύο συντρόφων. Μέχρι και τον μεσαίωνα η ένωση ετερόφυλων και ομόφυλων ζευγαριών ήταν νόμιμη. Σήμερα, η κατάσταση διαφοροποιείται ανάλογα με την εξέλιξη της κάθε κοινωνίας αλλά και το κατά πόσο ένα κράτος αφήνει την εκκλησία να παρεμβαίνει σε κρατικά ζητήματα.
- Ø Η οικογένεια από την αρχή της ανθρωπότητας αποτέλεσε βασικό συστατικό συνέχειας του γένους και των εθνών καθώς επίσης των ηθών και των εθίμων όλων των κοινωνιών. Σε όλες τις εκφάνσεις της αποτελεί κάτι μοναδικό για τις ζωές των ανθρώπων, που πάντα την αποζητούν. Η οικογένεια των ομοφυλοφίλων, μπορεί να μην έχει την μορφή της συμβατικής οικογένειας, αλλά είναι μία νέα μορφή η οποία στα κράτη που είναι αποδεκτή κοινωνικά και νομικά συμβάλλει στην διαπαιδαγώγηση και στην ανατροφή των παιδιών, όπως οι οικογένειες ετεροφύλων.
- Ø Η απόκτηση ενός παιδιού είναι μία σημαντική απόφαση για τα ζευγάρια. Είναι ένα γεγονός το οποίο προκύπτει, ως επί τω πλείστον, έπειτα από σοβαρή σκέψη και συνειδητή επιλογή. Σαφώς η επιλογή τους επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, όπως η ψυχολογική και συναισθηματική κατάσταση ενός ατόμου καθώς και το κοινωνικό-πολιτιστικό του περιβάλλον. Ο ερχομός του παιδιού δημιουργεί μία νέα πραγματικότητα και νέα δεδομένα που επιβάλλουν την ευελιξία από μέρους του ζευγαριού ώστε να είναι λειτουργική η μεταξύ τους σχέση αλλά και ότι άλλο χρειάζεται για μία ισορροπημένη οικογενειακή ζωή. Αυτές οι προϋποθέσεις είναι, αποδεδειγμένα, ίδιες για την σύσταση οικογένειας από ένα ζευγάρι ομοφυλοφίλων.

5.1.2 Προτάσεις

- ü Προτείνετε η εισαγωγή του μαθήματος της «Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης» στα σχολεία, ώστε να είναι δυνατή η ενημέρωση των παιδιών σε θέματα που αφορούν την σεξουαλική ταυτότητα καθώς και η εξοικείωσή τους σε τέτοιου είδους θέματα. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά , κατά την διάρκεια της εξέλιξής τους, θα μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τις αλλαγές που υφίστανται καθώς και τις μετέπειτα επιλογές τους στο φύλο του συντρόφου τους.
- ü Σε συντηρητικές κοινωνίες, όπως είναι και η Ελλάδα, είναι αναγκαίο οι Κοινωνικές Υπηρεσίες αρχικά να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τους υπαλλήλους τους σε θέματα που αφορούν την ομοφυλοφιλία και τους ομοφυλόφιλους και έπειτα να ακολουθήσουν προγράμματα δράσης για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της κοινότητας.
Στόχος και σκοπός αυτής της κίνησης, θα είναι να καταστεί κατανοητό σε όλους πως η σεξουαλική ταυτότητα του καθενός καθώς και η έκφρασή της είναι επιλογή του καθενός και αναუθάρτετο δικαίωμα του να την υποστηρίξει. Επίσης, οι κοινωνικές υπηρεσίες αποτελεί επιτακτική ανάγκη να είναι πιο ευέλικτες σε θέματα που αφορούν τους ομοφυλόφιλους και να γνωρίζουν με ποιον τρόπο μπορούν να τους υποστηρίξουν σε προβλήματα που προκύπτουν στην καθημερινότητά τους. Όπως και η διαχείριση των συναισθημάτων τόσο των ίδιων των ομοφυλόφιλων όσο και των γονέων τους. Δηλαδή, στήριξη στην προσπάθεια αποδοχής των παιδιών τους και η αντιμετώπιση των συναισθημάτων όπως είναι ο φόβος και οι ενοχές.
- ü Προτείνετε η νομοθετική ρύθμιση στην Ελλάδα, όπως έχει πραγματοποιηθεί σε άλλα κράτη, για τη νομιμοποίηση του «Συμβολαίου Συμβίωσης/ Συγκατοίκησης» με το οποίο παραχωρούνται τα δικαιώματα του γάμου, χωρίς την συντέλεση του γάμου, σε ετρεόφυλα και ομόφυλα ζευγάρια.
- ü Όλα τα ζευγάρια που επιθυμούν να γίνουν γονείς, ανεξάρτητα με την σεξουαλική τους ταυτότητα, να επισκέπτονται κάποιον ειδικό ώστε η απόκτηση παιδιού να είναι συνειδητή επιλογή και να μην στηρίζετε σε παρορμήσεις της στιγμής.

Ø ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ø 1.Μαριάννα Λαγουμίδου ,Gay Γιατί ,Εκδόσεις Γρηγόρης , Αθήνα ,1996.
- Ø 2.Μαρία Χουρδάκη , Αίθρα Μαρούδα , Μελίνα Σταύρου ,Θέματα προετοιμασίας για τον γάμο- συμβίωση και σχέσεις στην οικογένεια, Εκδόσεις Πανελλήνιος Σύλλογος Σχολών Γονέων , Αθήνα ,1989.
- Ø 3.N.N Δρακουλίδης ,Τα σωστά και τα λάθη για γονείς και παιδιά, Εκδόσεις Δίπτυχο ,1983 , Αθήνα.
- Ø 4.Θάνος Ασκητής ,Η Σεξουαλική αφύπνιση της εφηβείας ,Εκδόσεις Καστανιώτη , Αθήνα ,1997.
- Ø 5 . Αλεξάντερ Λόουεν MD, Αγάπη και Οργασμός ,Εκδόσεις Καστανιώτη, 1990, Αθήνα.
- Ø 6.John Button ,Στενότερες σχέσεις ,Εκδόσεις Λύχνος ,1994 ,Αθήνα.
- Ø 7.Alex Theo ,Παρεκκλίνουσα συμπεριφορά , Εκδόσεις Έλλην, Τέταρτη Έκδοση, Περιστέρι.
- Ø 8.Αλφρεντ Άντλερ , Εφαρμοσμένη ψυχολογία-Το κοινωνικό ενδιαφέρον, Εκδόσεις Μανιατέα , Αθήνα.
- Ø 9.Κωσταντίνος Α. Αλεξάνδρου ,Οι διαταραχές συμπεριφοράς ,Εκδόσεις Δανιά, Αθήνα.
- Ø 10. Μπεατρίς Μπάτμαν , Σύντομη ιστορία του σεξ , Εκδόσεις Καστανιώτη 1999 , Αθήνα.
- Ø 11. Κώστας Τσαρούχας ,Άλκηστis ,Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα ,1995 Αθήνα.
- Ø 12 .Γκυ Οκένγκέμ, Ιστορική εικόνα της ομοφυλοφιλίας , Εκδόσεις Νεφέλη 1993, Αθήνα.

- Ø 13 .Γεώργιος Κ Ζουράρι, Σεξουαλική ορμή ,Εκδόσεις Μέλισσα , 1988, Αθήνα.
- Ø 14. Elisabeth Badinter, ΧΨ η ανδρική Ταυτότητα (Μετάφραση, Λίνα Σταματιάδη) Εκδόσεις Κάτοπτρο ,1994 ,Αθήνα.
- Ø 15.Χάβελλον Έλλις, Σεξουαλική μύηση και ανωμαλία ,Εκδόσεις Υμηπός, 1995, Αθήνα.
- Ø 16.Βίλχεμ Ράιχ ,Η σεξουαλική επανάσταση ,Εκδόσεις Ράππα, 1972, Αθήνα
- Ø 17.Διαδρομές στον χώρο και στο χρόνο, Επιμέλεια Έκδοσης Ευτυχία Λεοντίδου, Sigrid R Ammer, Εναλλακτικές Εκδόσεις Γαία 1 ,1992 ,Αθήνα.
- Ø 18. Τζών Μπόσγουελ , Γάμοι μεταξύ ανδρών , Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος Α.Ε,2004 ,Αθήνα
- Ø 19. Ζακ Λακάν,Τα οικογενειακά συμπλέγματα στη διαμόρφωση του ατόμου, Εκδόσεις Καστανιώτη ,1987 ,Αθήνα
- Ø 20. Δρ. Γιώργος Πιπερόπουλος ,Κοινωνιολογία , β' έκδοση ,Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα , 1997 ,Αθήνα
- Ø 21. Dion Fortune, Η εσωτερική φιλοσοφία του έρωτα και του γάμου, Εκδόσεις Ιάμβλιχος ,1990, Αθήνα
- Ø 22.Μέλανι Κλάιν & Τζόαν Ριβιέρ , Η αγάπη και το μίσος-Η ανάγκη της επανόρθωσης ,Εκδόσεις Κονιδάρη ,1990, Αθήνα
- Ø 23.Ο έφηβος και η οικογένεια , Δύο συμπόσια βιβλιοπωλείων της Εστίας, 1985 , Αθήνα
- Ø 24. Άλβιν Τόφλερ , Το τρίτο κύμα ,Εκδόσεις Κάκτος ,1982 , Αθήνα
- Ø 25.Michel Barret &Mary Milnbosh, Η αντικοινωνική Οικογένεια ,Εκδόσεις Κάλσος, 1987, Αθήνα
- Ø 26.Rudolph Scaffer, Η μητέρα –η συμβολή της στην διαμόρφωση των παιδιών, Εκδοτικές Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Π.Κουτσούμπας Α.Ε, 1989

Ø 27. Paul Chaurchard, Η σεξουαλική Ζωή , Εκδόσεις Ιωάννης Ν. Ζαχαρόπουλος , 1964 , Αθήνα

Ø ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Ø 1. Social Work Education, Volume 17 , Number 2 , June 1998
- Ø 2. Family in Society The Journal Of Contemporary Human Services, Volume 81 , Number 3 , 2000

Ø ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- Ø 1. www.greekhelsinki.gr
- Ø 2. www.usersotenet.gr
- Ø 3. www.sapphogr.net
- Ø 4. www.chrisxx.com
- Ø 5. www.eok.gr
- Ø 6. www.clubs.pathfinder.gr
- Ø 7. www.jesuslovesyou.gr
- Ø 8. www.focusmag.gr
- Ø 9. www.gaynewsingreekblogspot.com
- Ø 10. www.gaymarriagenews.com
- Ø 11. www.gaygreece.gr
- Ø 12. www.10percent.gr
- Ø 13. www.ln.gr
- Ø 14. www.Lambdalegal.org
- Ø 15. www.patrokosmas.gr
- Ø 16. www.thefreedictionary.com
- Ø 17. www.creatingfamilies.com
- Ø 18. www.lesbianfamilytherapy.com
- Ø 19. www.exmedic.gr
- Ø 20. www.sapphogr.net
- Ø 21. www.chrisxx.com.forum
- Ø 22. www.greekhelsinki.gr